Lei 5

CHEMAREA GHEȚARILOR — Alex Wedding

Alex Wedding

CHEMAREA GHEȚARILOR

EDITURA TINERETULUI

ALEX WEDDING

CHEMAREA GHEȚARILOR

1957

EDITURA TINERETULUI

În romîneşte de Ştefan Popescu

Coperta de Eugen Mihăescu

Desene după originalul german de Albert Rămer

Alex Wedding
DAS EISMEER RUFT
Verlag Neues Leben Berlin
1952

CAPITOLUL I

Un echipaj mic cu planuri mari

Casa, mare cît o cazarmă, părea cufundată într-un somnişor de după-amiază. Dormea toată lumea, chiar şi prietenii lui Anton, Rudi Picior de lemn şi Alex Grăsanul. Adică toată ceata din uliţa Harrant, alcătuită din:

Comandantul ei
Anton Mehlhase

Rudi Kramer, radiotelegrafistul

Ferdi Mehlhase, fratele lui Anton

Alex Jelinek, zis Indianul Grăsan

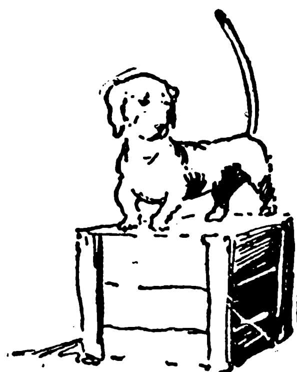
•

Plictisit de moarte, Anton Mehlhase sta la fereastra bucătăriei și se uita jos, la curtea pustie. Nu ieșise încă nimeni. Nici măcar Pepi Novak, care de obicei iscodea peste tot. Deodată, îl văzu pe Karl, băiat de prăvălie la cîrciuma „La Brînza cea Mare“. Purta un șorț verde și ținea în mînă o stropitoare. Stropi teii pitici — de obicei îi țineau în birt — udă ghivecele cu brebenei și, din prea mult zel, se vede, trase un duș și celor două pisici negre și zbîrlite, care se tolăneau lîngă ghivece. Miaauuu!!! făcură ele, zbughind-o, dar Anton era prea plictisit ca să mai facă haz de toată întîmplarea.

Și casa și birtul erau ale părinților lui Pepi Novak. Că le plăceau animalele nu se putea spune. Totuși

Rozi Jelinek, sora lui, frățiorul lor, caraghiosul acela mic de Teodor și

Rolli șoricarul bandei

țineau două pisici și un șoricar. Acum, la drept vorbind, țineau toate animalele astea tocmai pentru că urau animalele. Adică șobolanii, care își făceau de cap prin toată casa. Ar fi fost de datoria lui Flip șoricarul, să le taie pofta de a mai sări pe șuncile și pe cîrnații din pivnița cîrciumii. Dar Flip îi lăsa să-și facă de cap. Nu era un cîine războinic. In loc să-și facă datoria, așa cum i-ar fi stat bine unui șoricar, dumnealui se plimba toată ziulica prin curte și arunca priviri languroase spre etajul al III-lea, unde locuia Rolli, vrednicul șoricar al familiei Mehlhase. Văzînd că Flip nu voia să prindă șobolani, părinții lui Pepi își făcuseră rost de două pisici care ar fi trebuit să răspundă la ciudatele nume de Nero și Gnom, dar care nu răspundeau. In afară de asta, și lor le era teamă de șobolani. Degeaba au fost luate toate măsurile educative.

Odată, de pildă, Karl, băiatul de prăvălie, ducîndu-se în pivniță după niște lucruri, găsise un șoarece mort, îl luase sus și-l așezase pe podele, în bucătărie. Voia, chipurile, să vadă dacă pisicile știu să vîneze. Dar cele două mițe săriseră pînă în tavan, se stropșiseră îngrozite, își zbîrliseră blana neagră și cum văzuseră ușa deschisă, zbughe-o! După această încercare, domnul Novak luase hotărîrea să supună unui sever regim de înfometare aceste două animale, care-și uitaseră de datoria lor.

„Pentru că, dacă nu prind șobolani, de ce dracu' le-am mai adus în casă?" gîndea el. Dar, degeaba a fost și asta, pentru că pisicile n-au prins un șoricel măcar. Singurul rezultat a fost că s-au jigărit și au năpîrlit și mai rău. Ce s-ar fi ales de ele pînă la urmă, nu se știe, dacă n-ar fi avut noroc cu băiatul de prăvălie, care, suflet milos, le-a mai dat, pe ascuns de stăpînă-su, cîte-o rămășiță de la bucătărie sau cîte o farfurioară cu lapte.

Karl dispăru și curtea rămase iar pustie. Anton, sus, la fereastră, își curăța încruntat unghiile cu briceagul, ceea ce, de altfel, între noi fie zis, nu se face. Nu! Plictiseala asta nu mai era de îndurat! Era o rușine că mai zăcea încă acolo, în Praga!

Pentru că trebuie să se știe un lucru: Anton Mehlhase se hotărîse să stabilească un record mondial. Numai la asta se gîndea, numai cu asta se ocupa.

Americanul Cyrus Kilpatrick izbutise să coboare cascada Niagarei într-un butoi, și ajunsese jos teafăr și nevătămat, iar lui Anton Mehlhase din strada Harrant îi intrase în cap să facă la fel. De trei săptămîni, adică exact de cînd auzise de nebuneasca încercare a americanului, se antrena în fiecare zi. Cum avea prilejul, se vîra într-un butoi de bere și-i punea pe prietenii lui să-l dea de-a rostogolul pe stradă. Isteț și hotărît din fire, Anton își făcuse rost de butoi. Muncise pentru el. O duminică întreagă îl ajutase pe Karl, băiatul de prăvălie de la hanul „La Brînza cea

Mare", să spele vasele. In noaptea aceea, abia închisese ochii de durere: își arsese miinile cu sodă. Antrenamentul nu era chiar așa de simplu. Cerea rezistență, nu glumă! Prima dată, scuturat ca niște zaruri într-un pahar, Anton se proptise cu butoiul lui cu tot intr-un felinar. Tămbălău, balamuc, zăpăceală... Ba, colac peste pupăză, bietul băiat, năuc încă de

zdruncinătură, trebuise să asculte predica pe care i-o ținuse maică-sa, în fața lumii adunate. Cică merita o bătaie soră cu moartea... Pățania îi cam șubrezise un timp autoritatea în fața prietenilor lui de joacă și îi tăiase cheful de recorduri și aventuri.

După o bucată de vreme învățase însă să-și strîngă bine picioarele și brațele în butoi și să stea nemișcat, încolăcit ca un acrobat. Nimeni nu putea face ce făcea el ! Cînd îl auzeai vorbind, ai fi zis că pentru dumnealui „cucerirea Niagarei" e un fleac.

Anton Mehlhase avea doisprezece ani și jumătate, dar era convins că poate cuceri lumea. Cînd îl întrebai cîți ani are, își rotunjea repede vîrsta și răspundea : „treisprezece".

Tatăl lui murise de mult și pentru Ferdi, frățiorul lui mai mic cu patru ani, Anton era un om mare. Avea ochi negri, scăpărători, care aveau cîteodată luciri pătrunzătoare, cercetătoare. De pildă, atunci cînd i se părea că maică-sa i-a pus în ceașcă mai puțin compot decît îi pusese lui Ferdi. Avea păr blond și creț, ca un negru blond. Brațele lui păreau mai lungi decît erau în realitate, fiindcă îi rămîneau mereu mînecile prea scurte. Maică-sa cîștiga prea puțin ca să-i poată cumpăra haine noi ori de cîte ori mai creștea el cu încă cinci centimetri. Doamna Mehlhase era funcționară. Bătea la mașină. Din leafă, trebuia să-și întrețină amîndoi copiii și pe maică-sa.

Anton trăgea nădejdea să cîștige și el ceva, cît de curînd. O să ia vreun premiu, sau o să facă vreo invenție, ceva. Pentru că, trebuie să se știe, el era un mare inventator și un neîntrecut electrician. Depășise de mult stadiul fluierelor de lemn, al praștiilor și al altor fleacuri de felul ăsta. Construise, de pildă, o mașină de electrocutat. In numai două săptămîni, dintr-o grindă, scobită cu grijă și cioplită artistic, căreia îi pusese un motoraș cu aburi, făcuse un vapor care plutea bine, deși încet, ca o broască țestoasă. De

curînd instalase o sonerie între closet şi bucătărie. Pentru ce? „Ca să sune!“ spunea el, serios. Dar de atunci, ori de cîte ori se ducea afară, lui Ferdi îi tremura inima în piept de frică. Dacă se curenta? „Băiete, zise odată doamna Mehlhase, dacă tot munceşti şi te căzneşti atît, fă măcar ceva mai inteligent, mai folositor“, şi pusese mîna pe lopăţica de cărbuni. Dar în aceeaşi clipă, lopăţica zburase ca un peşte tras cu undiţa din apă. Era opera lui Anton, care făcuse, din sîrme, sfori, pîrghii şi rotiţe, o instalaţie întreagă în spatele sobei. Băiatul începuse să sară în sus de bucurie. Maică-sa, văzînd că lopata îi zboară din mîini, rămăsese cu gura căscată, ca şi cum avea de-a face cu cine ştie ce vrăjitorie.

„Dar asta nu e încă nimic!“ îşi zicea Anton. „Trebuie să înfăptuiesc ceva măreţ. Ah! dacă aş fi în America! Tot echipajul ar trebui să mă urmeze. Dacă Alex n-ar fi atît de încăpăţînat, de mult am fi plutit pe mare!“

Nici Ferdi nu voia să meargă în America. Îi plăceau mai mult cataractele rîului Moldavei şi tîrnosirile bisericilor. Pentru Anton însă, acestea toate nu mai aveau de mult nimic interesant. Ştia însă că dacă, complet echipat, s-ar fi aşezat în faţa fratelui şi i-ar fi spus aşa, bărbăteşte, hotărît: „Rămîi sănătos, Ferdi, că eu plec la Niagara. Salut-o pe bunica din partea mea, dar numai după ce voi fi pe drum“ — mucosul ar fi început întîi să bîzîie şi după aceea s-ar fi luat, bineînţeles, după el. Nu el era piedica, ci prietenul şi colegul lui de şcoală Alex, care ţinea morţiş să plece în Africa de Sud, după diamante. Ei, şi dacă pînă la urmă o vedea că nu se mai găsesc diamante, o să se apuce de vînătoare de elefanţi, spunea Alex şi pe Anton îl pufnea rîsul. Parcă era atît de uşor! Pentru vînătoarea de elefanţi nu-ţi ajunge un butoi vechi, ci îţi trebuie o armă automată, cartuşe, explozibile şi o armată întreagă de negri care să-ţi ajute să-ţi croieşti drum şi să cari poveri. Numai cei ce pornesc într-o expediţie adevărată îşi pot permite aşa ceva. Şi ca să

echipezi o expediţie adevărată, domnul Jelinek ar trebui să aibă cel puţin o casă americană de filme. Dar tatăl lui Alex nu avea casă de filme. N-avea decît o amărîtă de căruţă şi o mîrţoagă de cal cu care căra lapte, cînd avea ce căra. Nu putuse cumpăra copiilor lui nici măcar cele de trebuinţă ca să joace fotbal, deşi Alex şi sora lui numai asta visau. Mingile erau scumpe, iar ghetele şi mai scumpe. De unde bani ?

Anton oftă iar. Dacă toţi cei din echipaj n-ar fi fost fraţi de cruce, dacă nu şi-ar fi jurat unul altuia credinţă şi prietenie veşnică pe elicea pe care scria „Unul pentru toţi şi toţi pentru unul" — asta era emblema asociaţiei lor secrete — de mult ar fi trimis tot felul de ilustrate din ţări străine ! De mult şi-ar fi părăsit el echipajul dacă... Bang !

Tocmai cînd Anton ajunse cu gîndul la trădare, un bob de mazăre pocni în fereastră şi Rolli, şoricarul, lătrînd ca turbat, ţîşni ca din puşcă de sub canapea şi se repezi la fereastră. Indianul Grăsan sta jos, în curte, cu praştia întinsă şi cu un ochi închis.

Alex ducea în inima oraşului Praga o adevărată viaţă de indian.

— Capul la cutie ! strigă Grăsanul.

Prea tîrziu ! Pentru că al doilea bob de mazăre fusese tras şi îşi încheiase traiectoria drept în falca bietului Anton, care îşi freca de zor locul atins. „Grozav ţintaş, Indianul" îşi zise el, plin de admiraţie.

— Anton, avem adunare ! strigă neîntrecutul puşcaş, ridicîndu-şi în sus nasul pistruiat. Aşteaptă toţi în tabără !

— Comunică-le că vin îndată ! răspunse Anton, recăpătîndu-şi într-o clipă hotărîrea şi energia fără de care orice căpetenie nu mai e căpetenie.

Alex îşi îndesă praştia în buzunarul treningului şi, slobozind un strigăt indian, o luă la fugă.

În această clipă, aproape imperceptibil, la una din ferestrele apartamentului ocupat de familia Novak unduiră perdelele şi Pepi spionă curtea. „Aha ! Vin banditii ăia cu javra lor !", zise Pepi, scuturîndu-se tot

cînd îl văzu pe şorecar. Să mai încerce bestia asta să-l miroase pe Flip! Cu ochii îngustaţi de ură, Pepi alergă la sobă şi apucă un lemn. Prea tîrziu însă, pentru că Rolli, cu picioarele lui strîmbe, avusese timpul să ajungă la poartă şi se vîrîse între Anton şi Ferdi Mehlhase.

De cîte ori dădea cu ochii de şorecarul fraţilor Mehlhase, Pepi se făcea foc. Din cauza lui mîncase cu şase luni în urmă o caftească straşnică. Să vedeţi cum a fost: Pepi ieşise cu undiţa lui de cîini — o sfoară la capătul căreia legase o bucată de cîrnat — şi-l prinsese. Ce era el de vină dacă idiotul ăsta muşcase din cîrnat? Dar tocmai cînd îl învîrtea în jurul lui, apăruseră Anton Mehlhase şi golanul lui de prieten, Rudi Kramer, care îl buşiseră de parcă cine ştie ce crimă ar fi făcut! Ca şi cum javra asta

de Rolli, cîine fără stăpîn şi fără căpătîi, nu putea încăpea foarte uşor pe mîinile unui hingher!

Şi azi, cînd se gîndeşte, îl apucă furia pe Pepi. Cu cîrja îl bătuse Rudi! Şi toate astea din cauza acestei jigodii! „Află că de acum încolo şoricarul ăsta este sub protecţia echipajului şi că dacă mai îndrăzneşti să te legi de el, o să-ţi dau, eu personal, o bătaie de-o s-o ţii minte cîte zile vei avea! S-a înţeles?" Da! Aşa îndrăznise să-i vorbească Anton Mehlhase! Şi ce priviri ucigătoare i-a aruncat! Parcă era King-Kong, gorila din film. După asta, golanii ăştia doi de Anton şi Rudi îi umflaseră cîinele! Da! Cîinele *lui!*

„Las' c-o să vadă ei!"

Toată după masa Pepi Novak rămase acasă, încruntat, întunecat şi clocind tot felul de planuri criminale.

Unchiul lui Rudi era paznic la un antreprenor, unde păzea nişte materiale făcute stive pe un maidan, aflat aproape de strada Harrant. Acolo, printre stive, în fund, îşi aveau băieţii tabăra. Cheia de la poarta terenului era la unchiul lui Rudi. Dar unchiul Willi era prieten cu copiii şi cînd Rudi îi şterpelea cheia, unchiul se făcea că nu bagă de seamă.

În curtea aceea băieţii îşi făceau de cap în voie. Toată vacanţa mare şi-o petreceau în tabără. Acolo făceau planuri, acolo se jucau de-a hoţii şi vardiştii, şi de-a v-aţi ascunselea şi tot acolo aveau loc interminabilele lor partide de popa-prostu. Uneori se întindeau leneşi la soare, alteori se antrenau la sărituri în lungime, de pe stive.

Cînd cei doi fraţi Mehlhase ajunseră la poartă, gîfîind de atîta alergătură, Anton îşi vîrî două degete în gură şi fluieră. De patru ori scurt şi o dată lung. Acesta era semnalul echipajului. În clipa următoare poarta se deschise scîrţîind şi Rolli, care se ridicase pe ea cu picioarele din faţă, căzu în bot. Dar îşi recăpătă repede echilibrul pe picioarele lui strîmbe şi, hămăind bucuros, dădu năvală în tabără.

— Trebuie să mă ajuţi, Rudi! şopti din mers Anton. Alex trebuie convins neapărat! Chiar azi! Nu mai pot aştepta, mă înţelegi?

Îşi petrecuse braţul pe după umărul prietenului său, vorbindu-i cu un aer important. Ce păcat că nu-l putea lua şi pe Rudi! Dacă n-ar fi avut un picior de lemn, Rudi ar fi mers cu el pînă la capătul lumii, de asta era sigur Anton. Ţinea mult la băiatul ăsta liniştit, căruia îi plăcea atît de mult să meşterească la radio, să prindă cele mai îndepărtate posturi, să citească şi să lipească mărci în album! Da, Rudi era un om pe care te puteai într-adevăr bizui!

Numai că de astă dată, contrar aşteptărilor sale, Rudi ocoli răspunsul la rugămintea lui de a-l ajuta să-l convingă pe Alex. Nu spuse nici da, nici nu. Se mulţumi să se aşeze tăcut lîngă ceilalţi, pe scînduri, cam îngîndurat şi cam încruntat. „Ce o fi avînd?“ se întrebă Anton.

Toţi membrii erau prezenţi: în afară de ei doi, mai erau de faţă Alex, sora lui, Rozi, cu frăţiorul lor cel mic, Teodor. Lui Teodor, care încă mai făcea pipi pe el, echipajul îi spunea „Penkala“, pentru că avea urechi clăpăuge ca omuleţul de pe reclama creioanelor „Penkala“ (numele ăsta i-l dăduse Anton, care era neîntrecut în porecle). Pe bietul Penkala, copiii îl tîrau după ei peste tot. De-ar fi ştiut mă-sa!

Şi Rolli făcea parte din echipaj. Mîndru şi fălos, şorecarul sta printre copii, cu ochii scînteind şi mişcînd de zor din urechile mari şi blegi, de teamă să nu-i scape cumva ceva. Îi erau dragi membrii echipajului, care, la rîndul lor, îl iubeau grozav. Căţelul acesta cafeniu, cu picioare atît de scurte încît păreau tocite de alergătură, împărţea cu ceata din uliţa Harrant şi bucuriile şi necazurile. S-ar fi lăsat chiar tăiat bucăţi-bucăţele de Pepi, pentru echipaj.

Anton se urcă pe un buştean, aşteptă pînă ce tăcură toţi, îşi şterse fruntea asudată şi-i dădu drumul:

— Prieteni! zise el. Declar şedinţa deschisă şi îmi dau mie cuvîntul, dacă n-aveţi nimic împotrivă.

— Oho ! făcu bănuitor Alex, pufăind bărbăteşte din nişte foi de castan uscate, răsucite în hîrtie de ziar, care fumegau ca un cărbune.

— Vă dau cuvîntul meu de onoare, băieţi — izbucni Anton, făcîndu-se că nu aude întreruperea — că nu mai stau la Praga...

— Ia auziţi ! îl întrerupse Alex. Şi ăsta zice că e şef !

— Taci, măi, din gură ! răsună glăscioful clar al lui Ferdi.

— Cînd o să cuceresc recordul mondial — continuă Anton — o să vedeţi că am avut dreptate. Echipajul nostru va fi celebru în lumea întreagă, vă garantez eu, chiar dacă Indianul Grăsan face o mutră atît de acră !

Pe Alex îl porecliseră „Indianul Grăsan" întîi şi întîi pentru că era din cale-afară de gras, deşi nu mînca niciodată pe săturate, şi în al doilea rînd pentru că de cîte ori putea să-şi facă rost de vreo carte cu indieni, nu se lăsa pînă n-o citea pe nerăsuflate.

— N-ajungem noi să sărbătorim victoria ta ! zvîrli vorba Alex, trăgînd dispreţuitor un fum din aşa-zisa lui ţigară.

— Ce te pricepi tu la asta, dihanie ! îi răspunse Anton dispreţuitor, ca şi cum vorbele lui Alex l-ar fi lăsat rece, dar roşind tot de supărare.

Alex clătină din cap, dădu ochii peste cap, se uită chiorîş la băieţi şi scoase limba. Atunci ceilalţi începură să zbiere. Pînă şi Penkala urla, căscînd o gură cît o şură. Numai Rolli, păstrîndu-şi calmul şi seriozitatea, se mulţumi să mîrîie, lovind cu coada atît de stăruitor în scîndură pe care sta, de parcă ar fi vrut să cheme la ordine întreaga adunare.

— Linişte ! strigă Anton. Ce dracu ? ! M-am săturat ! Ce, sîntem la grădiniţă sau în colonie ? Linişte ! Să punem la vot problema dacă plecăm la Niagara sau dacă ne luăm după goanga lui Alex.

— Sigur, ţie ce-ţi pasă ! izbucni Grăsan, acum şi el roşu ca racul. Goanga ta, Niagara ! Şi dacă-i vorba

să fiu persecutat, află că eu sînt cel mai vechi membru din echipaj şi că şi eu m-am săturat! Propun deci să se voteze dacă plecăm sau nu în Africa de Sud. Iar cu butoiul tău, mai slăbeşte-ne!

Anton îi dădu un ghiont lui Rudi, ceea ce însemna „ajută-mă". Dar Rudi tăcu ca peştele.

— De altfel — adăugă Alex, luînd o mutră victorioasă şi legănîndu-şi în gol picioarele desculţe — pentru Africa votez eu, Rozi şi Teodor. Rudi e neutru. Tu şi cu Ferdi aţi fost deci făcuţi knock-out.

— Da' ce, şi Penkala votează? Nu ţi-e bine? strigă Anton supărat, dîndu-i un bobîrnac în frunte. Să voteze ăsta, care încă nici de bilet de tramvai n-are nevoie?

— Ia las-o mai moale! i-o tăie Alex. Face Teo parte din echipaj sau nu?

Dar Ferdi Mehlhase sări în ajutorul fratelui său mai mare:

— Un copil în faşă! strigă el privind de sus la Penkala, care îşi sugea nevinovat un deget.

— Dacă Anton o să ne spună într-o zi că se poate zbura în lună cu un zmeu, Ferdi e în stare să-i dea dreptate, sări Rozi în apărarea onoarei familiei. Şi apoi, aflaţi că Teo are un an şi jumătate! spuse ea cu mîndrie. Dar în aceeaşi clipă sări ca arsă şi-l luă pe Penkala în braţe, strigînd „Aoleu". Era însă prea tîrziu, pentru că susnumitul Teo se şi scăpase pe el, udînd-o pe sora sa.

— Puneţi-vă acum alegătorul la uscat! îi luă în bătaie de joc căpetenia, rîzînd în cascade, ca la teatru. Puneţi-l la uscat! Tînărul şi-a dat drumul!

— Ptiu, să-ţi fie ruşine, Penkala! îl dojeni mica guvernantă. Ce ruşine, la vîrsta ta! Atunci puştiul, dîndu-şi seama de greşeala înfăptuită, începu să miorlăie. Rolli lătră, căpetenia echipajului rîse şi Alex se uita încruntat la micul lui frăţior.

— Copiii de faşă n-au dreptul la vot! explică Anton cufundîndu-şi ameninţător pumnii în buzunarele pan-

talonilor. Da! Şi mai vreau să spun ceva: bineînțeles că şi Rolli e pentru Niagara!

Alex, lăsînd îmbufnat buza în jos, anunță întreg echipajului:

— Eu plec totuşi în Africa de Sud. Să ştiți! Chiar mîine. Mă doare-n cot de votul vostru!

— Alex, disciplina! îl admonestă Rozi. Ah! frații ăştia! Şi mama care crede că odorul ei de Alex e un băiat de treabă, pe care se poate bizui! Am să te spun, să ştii! îl amenință Rozi, încheind cu multă energie pantalonii lui Penkala.

— Ce-ai zis? făcu Alex simțind că fierbe de mînie. De treabă? El şi de treabă!

Alex, care ar fi vrut să fie un şmecher, un om căruia să nu-i pese de nimic, un bărbat, el, care ar fi dat şi ce n-avea să-i crească mai repede tuleele în barbă, ca să se poată bărbieri, să aibă voce groasă şi să primească scrisori adevărate, prin poştă, se simți jignit. Nu, nu putea lăsa să planeze asupra lui umbra aceasta.

— Îndrăzneşte numai să mă pîrăşti! o amenință el pe soră-sa mai mică cu cîțiva ani decît el, apropiindu-se de ea. Ai să vezi tu! Gîscă jumulită ce eşti!

Rozi nici nu catadicsi să-i răspundă. Îi întoarse spatele şi atîta tot.

— Atunci ne-am înțeles? întrebă Anton repede, profitînd de cearta celor doi şi privindu-şi ceasul de mînă, de care era foarte mîndru şi pentru care îl invidiau toți.

— Plecăm deci spre Niagara! Mîine la aceeaşi oră, apel general în tabără! Sîntem cu toții de acord. Să nu mai fie nici o obiecție. Aşa e just. Pînă mîine întocmesc un plan precis. Apoi vom discuta echiparea. Alex, lanterna ta e în ordine?

— Lanterna mea rămîne aici, iar eu aşijderea! bombăni Alex posomorît.

Rolli, mîhnit, îşi pleoşti urechile. Nu-i plăceau certurile. Din cînd în cînd mîrîia, ridicîndu-şi botul de pe labe.

Rudi se sculă, lovi o dată cu cîrja în scînduri, şi toţi tăcură.

— Copii, nu sînt de acord să plecaţi la Niagara, spuse băieţaşul acela slăbuţ. Dar...

— Ei, ai văzut, Anton? sări victorios Alex, scuipînd pe ţigară de sfîrîi. Şi Rudi e de partea mea!

Rudi se uită însă chiondărîş la Alex şi adăugă:

— Dar nici în Africa n-are rost să mergem!

— Cum aşa? se miră Alex.

Rozi sări în sus de bucurie.

— Bravo! strigă fetiţa care, în adîncul sufletului ei, fusese totdeauna pentru rămasul acasă.

— Planurile astea de călătorie nu ne-au adus decît ceartă şi dezbinare, continuă Rudi. Dacă o mai ţine mult aşa, o să ne spargem capetele unii altora pînă la urmă. Şi atunci cum rămîne cu jurămîntul nostru, fraţilor?

Echipajul tăcu. Descumpănit, Anton începu să-şi sugă cravata.

— N-are nici un chichirez! mai spuse Rudi şi îşi trecu mîna prin părul aspru, cafeniu, tăiat scurt. Spune şi tu, Anton, o să-i folosească cuiva ceva dacă o să ajungi într-adevăr bun, nevătămat, pînă jos, în butoi? Ce sport o mai fi şi ăsta?

Anton se simţi neînţeles şi, dezamăgit, lăsă să-i atîrne braţele în jos.

— Sau Alex cu diamantele lui, continuă Rudi. Dacă o să găsească cu-adevărat diamante, o să ajungă un om bogat. Ei şi? Cu ce-o să se aleagă decît că o să facă pe fudulul faţă de noi?

— Vai de mine! se apără Alex. Echipajul îşi va primi şi el partea lui, bineînţeles.

— Ei şi? îşi ieşi Rudi din sărite. Pe noi, ăştia din uliţa Harrant, ne doare în cot de sacii cu galbeni. Nu-i aşa, fraţilor?

Dădură afirmativ din cap. Dintre toţi, Ferdi părea cel mai încîntat. Chiar Alex trebui să admită că Rudi nu vorbea chiar aiurea.

Rozi chicoti:

— Ai dreptate. Nu vreau să aveţi burtă cînd o să fiţi mari ! Nu vreau să vi se scurgă ochii după bani ca lui Novak, cînd nu-şi capătă chiria la timp !

Copiii izbucniră în rîs. Parcă-l vedeau pe proprietarul cîrciumii „La Brînza cea Mare“, cum se învîrteşte prin casă de parcă ar fi fost în vizită într-un castel istoric. Tatăl lui Pepi era nesuferit tuturor locatarilor imobilului din strada Harrant 15, proprietatea lui.

— Nu vrem să ajungem ca Novak, mai spuse Rudi. Noi vrem să ajungem eroi, fraţilor !

— Da ! Ca Tom Mix ! strigă Indianul.

— Tacă-ţi gura, Alex ! Nu ca Tom Mix, ci ca Sherlock Holmes, celebrul detectiv ! îl contrazise micul Ferdi.

— E-n regulă ! Tom Mix e curajos, tăie Rudi nodul discordiei. Dar şi Sherlock Holmes e dat dracului...

Anton era încă bosumflat.

— Şi-ncă cum, strigă Anton. Alex ar putea învăţa ceva de la ăştia !

— ...dar nici unul, nici altul nu e perfect, lămuri Rudi echipajul. Sherlock Holmes, de exemplu, nu e decît un spion viclean care sare în ajutorul unor tipi ca Novak, cînd li se şterpeleşte ceva. Eu zic însă să ajutăm numai pe oamenii care merită, pe oamenii care într-adevăr au nevoie de ajutor. Unchiul Willi zicea şi el că erou adevărat e numai acela care nu se teme de primejdii cînd i se cere să împiedice înfăptuirea unei nedreptăţi şi care sare cînd îi sînt tovarăşii în primejdie.

— Mie nu mi-e frică de nimic ! zise Anton. Ce trebuie să facem ?

— Eroi de-ăştia vrem noi să fim. Eroi adevăraţi, explică Rudi, cu vocea tremurînd puţin. Echipajul nostru trebuie să facă o adevărată faptă eroică, o faptă de care să caşte gura toată strada Harrant !

Grav, Rudi se uită pe rînd la fiecare dintre copii, pe a căror faţă se citea că sînt gata la orice.

— Da! Să realizăm o faptă eroică, sînt de acord! adăugă Anton, din cale-afară de solemn, spre mirarea întregului echipaj. Dar cum, Rudi?

— Am un plan! şopti Rudi încet, şi făcu apoi o pauză. Trebuie să salvăm pe cineva!

— Uraaa! Grozavă idee!

— Dar pe cine, Rudi?

— Dacă ia foc vreo casă, undeva, să facem pe pompierii?

— Sau să salvăm pe patinatori, cînd se rupe gheaţa? Am auzit că pentru aşa ceva capeţi din partea primăriei o medalie de „salvator".

Dar Rudi, clătinînd din cap, zise:

— Nu, nu la asta m-am gîndit eu, ci la cu totul altceva. Noi, copiii din strada Harrant... trebuie să venim în ajutorul naufragiaţilor de pe „Celiuskin"...

Asta trebuie să facem! Închipuiţi-vă: ce-ar fi dacă noi, din strada Harrant, am salva de la pieire echipajul vasului „Celiuskin"? Hei, băieţi, băieţi!

Şi Rudi, cuprins de entuziasm, începu să ţopăie, sprijinit în cîrja lui, de colo pînă colo.

— „Celiuskin"? Ce vas mai e şi-ăsta? se miră Alex, care nu ştia nimic despre aceasta, pentru că în afară de cărţile lui cu indieni nu citea decît pagina sportivă din gazete.

Rozi rămăsese cu ochii pironiţi în pămînt, ca şi cum ar fi citit atent ceva scris pe jos. Nici ea nu ştia nimic despre „Celiuskin". Era prea mică şi nu citea încă ziarele.

— Spune-mi, nu e vorba de nişte profesori, sau aşa ceva... care au zburat pînă aproape de lună? întrebă Anton, cam încurcat, pentru că el, ca şef, ar fi trebuit să fie la curent.

— Tu vorbeşti de profesorul Piccard, care a zburat în stratosferă, îi explică Rudi şi scoţîndu-şi carnetul de notiţe din buzunar, îl răsfoi încet, atent, pînă dădu de însemnarea făcută în ziua de 14 februarie:

„La prînz: supă de cartofi, găluşte cu ouă fierte. Schimbat la şcoală o marcă din St. Kitts-Nevis. Pînă acum n-aveam nici una din ţara asta!"

Găsi în sfîrşit notiţa pe care o copiase şi pe care o căuta, şi citi cu glas tare întregului echipaj:

„Ultima oră.

Recepţionat la emisiunea în limba germană a postului de radio Moscova. La 13 februarie vasul „Celiuskin" a naufragiat la 155 mile de Capul Nord şi 144 mile de Capul Vellen. Peste o sută de oameni — printre care o fetiţă şi un sugaci — se află pe un sloi de gheaţă în derivă, care poate crăpa din clipă în clipă, în noapte, gheaţă şi furtuni polare. Unchiul Willi e sigur că vor fi salvaţi, fiindcă sînt bolşevici. Aş vrea să văd şi eu o dată un bolşevic. Bolşevicii sînt ruşi care l-au alungat pe ţar şi pe moşieri. Casele şi prăvăliile aparţin tuturor în comun şi în general. Totul e al tuturor. Dacă cei de pe sloi vor scăpa,

aş vrea să fiu eu unul dintre copiii aceia doi. Dar dacă crapă gheaţa...“

Speriat de ceea ce s-ar putea întîmpla cu bieţii naufragiaţi, Rudi nu scrisese mai departe.

— N-au decît să lase dracului sloiul şi să se mute pe pămînt, fu de părere Alex, care vorbea cu atîta convingere, ca şi cum toată viaţa lui fusese un eschimos care trăise numai printre gheţari.

— Probabil că ţie-ţi foloseşte capul, numai pentru a avea unde-ţi pune şapca ! sări Rozi. Dar cu copiii ce vrei să facă ? întrebă ea, învăluindu-l pe micul Penkala cu priviri de mamă grijulie.

— Da, profesorului Schmidt i s-a dat acelaşi sfat ! observă Rudi. Ştiţi, profesorul Schmidt e şeful expediţiei „Celiuskin“ şi e un mare specialist. Dar el a spus „nu“ ! Un marş ca ăsta, pe gheţuri, e lucru greu şi periculos ! Cei mai slabi ar rămîne în urmă, şi s-ar prăpădi ! Şi el nu poate îngădui una ca asta !

— Dacă-i mănîncă, doamne fereşte, urşii albi ? se cutremură Ferdi de groază.

Şeful echipei constată încîntat :

— Straşnic echipaj ! Or fi jurat şi ei ca şi noi : „Unul pentru toţi şi toţi pentru unul !“ rosti Anton gînditor, cu coatele proptite pe genunchi şi cu bărbia între palmele lui mari şi roşii.

Alex nu-şi mai găsea astîmpăr.

— Ei, drăcia dracului ! În noaptea polară, pe gheaţă ! Hai, Rudi, povesteşte-ne ceva despre naufragiu ! făcu el. Dă-i drumu’ băiete !

— Da, am să vă povestesc, deşi nu ştiu chiar totul ! rosti Rudi, cu o undă de amărăciune în glas. Tocmai cînd să ascult mai bine, a început aparatul de radio să pîrîie de ziceai ce-i aia. S-a băgat peste mine cine ştie ce staţie care n-a semnat convenţia lungimilor de undă de la Lucerna, şi n-am mai înţeles nimic, spuse Rudi, mulţumit că poate folosi expresii tehnice, pe care nu le pricepea nimeni în afară de el.

— Dacă am şti măcar ce fac acum pe sloiul ăla de gheaţă ! insistă şeful. Nu mai ai nici o ştire ?

— Cum să nu! Se ține bine! De aproape trei săptămîni! îi informă Rudi. Emit zilnic rapoarte prin telegrafia fără fir. Pentru că și-au salvat aparatul de emisiune! Telegrafistul lor, Krenkel, a stabilit chiar din prima zi legătura cu diferite stațiuni de pe coastă. Așa a aflat întreaga lume totul. La primirea veștii, în Uniunea Sovietică au sunat toate sirenele fabricilor. Imediat au fost trimise sănii trase de cîini, cîteva spărgătoare de gheață, nu știu cîte avioane, un dirijabil și nu mai știu ce. Toți vor să-i ajute!

— Dar tu de unde știi toate astea? îl întrerupse Rozi. Le-a povestit telegrafistul?

— Da. Adică am aflat de la radio. Așa e în Uniunea Sovietică. Mi-a povestit unchiul Willi. Acolo, zice, oamenii țin unii cu alții și nu le e teamă de nimic. S-a mai întîmplat o nenorocire ca asta, cînd cu generalul Nobile, un italian care a căzut cu dirijabilul lui la Polul Nord. Atunci comuniștii s-au grăbit să le vină în ajutor și i-au salvat.

Anton uitase cu totul de Niagara, de antrenamentul zilnic și de cearta lui cu Alex.

— Ca în Robinson Crusoe, copii! strigă el. Tare sînt curios să știu cum o să fie pînă la urmă.

— Poate c-au să-i aducă înapoi aviatorii, fu de părere Rozi. Pentru că, nu-i așa, lor lupii și urșii nu le pot face nimic.

Echipajul privi în depărtare, cu gîndul la aviatori. O clipă domni cea mai adîncă tăcere.

Deodată, Alex rosti speriat:

— Bine, dar atunci n-au să mai aibă nevoie de ajutorul nostru.

— Ba au să aibă grozav. Închipuiți-vă și voi ce-i aia să zbori la Polul Nord pe un ger de crapă pietrele, prin ceață și furtună, explică Rudi. Cine știe dacă au să găsească, în întunericul de-acolo, tocmai sloiul lor?! Și apoi, cînd aterizează pe gheață, un avion poate ușor să se strice! În afară de asta, faceți și voi socoteala cîte avioane ar trebui pentru atîția oameni! Cred că nici n-au să-i poată duce cu

avioanele. Poate că e mult mai sigur să plece pe jos. Ce mai vorbă multă! Trebuie să-i salvăm şi gata!

— Rudi are dreptate, copii! spuse rar, grav şi cît putu mai gros Anton. Trebuie să devenim eroi! Trebuie să-i aducem înapoi pe oamenii aceia din pustiurile de gheaţă! Sînteţi de acord? Veniţi cu mine?

— O să salvăm echipajul de pe „Celiuskin" din pustiurile de gheaţă! repetă echipajul.

Un răstimp, domni o tăcere deplină. Toţi aveau obrajii înfierbîntaţi.

Cuvîntul „Celiuskin" îi vrăjise parcă. Fiecare se gîndea acum numai la aventuri mărețe, frumoase, îndrăznețe şi pline de primejdii.

Deodată, Rozi spuse:

— Bine, dar acolo e grozav de frig! O să înghețăm!

— Da, asta cam aşa e. Grozav de frig! aprobă Rudi, căutîndu-se de zor prin buzunar. Pe-acolo nu trăiesc decît urşii albi şi cîteodată foci şi morse. Încolo, nimic altceva! E o regiune numai de gheţuri. Unchiul Willi mi-a povestit că acolo pe copii îi spală cu zăpadă!...

— Brrr! se cutremură Ferdi, ca şi cum ar fi început să simtă cum îi intră frigul în oase.

— Atunci n-o să ne spălăm de loc şi gata povestea! declară Grăsanul care, la drept vorbind, nici acasă nu prea se împăca cu spălatul.

Rudi însă era de părere că omul se învaţă cu totul în viaţă. După ce mai scotoci un timp prin buzunare, găsi în fine ceea ce căuta.

— Băieţi, să vedeţi ce am citit în ziar! O ştire senzaţională! Cred c-o să vă intereseze şi pe voi. Aşa, o să vă puteţi face cît de cît o idee despre frigul de acolo. Iată, citiţi!

Şeful îi luă din mînă hîrtia şi citi tare:

„Care e cel mai rece punct de pe glob? Cel mai rece punct de pe glob, nu e, aşa după cum se crede, în Verhoiansk, ci la Oimekon, care e situat tot în regiunea Iakuţilor, în Siberia. Observaţiuni paralele au

demonstrat la 11 ianuarie 1930 pentru Oimekon minima absolută de 65 virgulă două grade, în timp ce la Verhoiansk au fost numai 55 virgulă 9 grade. Intr-o noapte, unui cetăţean din Oimekon i-a îngheţat părul pe pernă. Şi respiraţia îngheaţă. Aburii se transformă imediat în gheaţă şi se freacă între ei. Asta produce un sunet asemănător cu acel al unor grăunţe scuturate într-un vas."

— Înseamnă că atunci cînd inspiri, aerul îţi cade grindină în gură! zise Ferdi, mirat de vorbele fratelui său mai mare. Ceilalţi rîseră.

Anton îl luă pe frăţiorul său peste picior:

— Taci din gură, tu, zero absolut!

Iar Alex adăugă, zîmbind batjocoritor:

— Eu m-aş mulţumi şi numai cu minus 55 virgulă 9 grade! Măi, să fie al dracului! Şi zici că acolo, pe sloi, la naufragiaţi, e tot aşa de frig, Rudi?

— Ştiu şi eu? făcu Rudi. Date chiar atît de precise n-am, dar un lucru e sigur: că e un frig de-ţi îngheaţă sufletul în tine! De cel puţin minus 40 de grade! O să vedem...

— Asta înseamnă că şi nouă o să ne îngheţe răsuflarea! îi asigură şeful echipajului, plin de speranţe, dar înfiorat.

— Toate bune, copii, dar cum ajungem acolo? întrebă deodată Alex.

Rudi puse din nou mîna pe carneţel:

— M-am uitat acasă, pe hartă. Vedeţi? Asta e Scandinavia, zise el, şi desenă pe hîrtie ceva care semăna cu un cîine. Aici e Marea Albă, iar acolo, Siberia. Aşa... Colo în colţ e America... Nu ştiu încă prea bine cum o să ajungem pînă acolo! În orice caz, trebuie să mergem mereu spre nord, pentru că, nu-i aşa, Polul Nord se află la nord!

— Ba eu ştiu cum! strigă Ferdi. O s-o luăm drept înainte, prin Scandinavia şi Suezia!

— Nu vorbi prostii! Mai întîi trebuie să ajungem în America. Şi pe urmă află de la mine, Ferdi, că insula se numeşte Suedia nu Suezia! spuse Alex, care

dacă era mare specialist în tirul cu mazăre, nu prea se împăca bine cu geografia. La Hamburg, cum ajungem, ne strecurăm pe un vapor care merge în America și...

— Da! Pe un vapor al liniei Hapag, îi luă Anton vorba din gură. Cu vapoarele astea aș fi plecat și eu la Niagara! Ce lux pe ele, copii! Am văzut o machetă la biroul de voiaj... E expusă în vitrină. Acasă am și un prospect cu poze.

— Da' de unde! Astea de la Hapag circulă sub pavilion fascist, bombăni Alex. Să luăm mai bine de la Antwerpen, o corabie belgiană. Din America nu mai sînt apoi pînă acolo decît cîțiva kilometri. Cînd ajungem, sau ne ia pe bord un spărgător de gheață, sau pornim de-a lungul coastei. Unde marea o să fie înghețată, o să mergem pe gheață. Pe Ferdi o să-l legăm cu o frînghie ca să nu se înece, dacă alunecă în vreo copcă! Noi, ăștilalți, sîntem înotători buni și n-o să ni se poată întîmpla nimic. Băieți, mi se pare că la Pol sînt și sălbatici, dar cred că nu fac rău nimănui. N-o să murim, asta e sigur!

— Întîi și întîi, trebuie să luăm o busolă! spuse șeful. E foarte important. Altfel greșim direcția.

Copiii nu mai putură de fericire.

— Strașnică idee! Numai să plecăm o dată!

Rolli, care stătuse pînă atunci liniștit pe scîndura lui, sări în picioare și începu să alerge lătrînd, după coadă și rotindu-se ca un titirez. Pînă și Rozi, care de felul ei nu credea în planurile băieților, era entuziasmată. Îl sărută pe Teo pe vîrful nasului și îi murmură la urechile clăpăuge:

— Măi, băiete! Măi, Teodor, ce zici? Plecăm la Polul Nord!

Alex se dăduse jos de pe lemne și se plimba acum încolo și încoace, în timp ce în mințile tuturor se frămînta marele plan al salvării celor de pe „Celiuskin". Șeful cugeta la o mulțime de chestiuni practice. Cel puțin așa se părea, pentru că număra mereu ceva pe degete.

— Fir-ar al dracului să fie, înjură el deodată, şi se uită îngrozit la ceas. Copii, e şapte. Să vezi ce chelfăneală ne aşteaptă acasă!

— Cum? Şapte?

— Da! Aşadar, ne-am înţeles. Mîine după masă, tot aici, ordonă şeful ridicînd şedinţa. Gîndiţi-vă bine la toate! E de la sine înţeles că va trebui să păstraţi secretul cel mai absolut. E o chestiune de onoare. Cei mari nu trebuie să simtă nimic. În nici un caz. Şi-acum, rupeţi rîndurile!

Abia acum băgară copiii de seamă că începuse să plouă. Rozi, cei doi copii mai mici, Alex şi Rolli o şterseră spre casă de le sfîrîiau călcîiele, urmaţi de Anton şi de Rudi care mergeau mai încet.

— Rudi, eşti de serviciu la radio, ordonă Anton, cînd ajunseră în faţa porţii. Lungimea de undă a Polului Nord. Ştii tu...

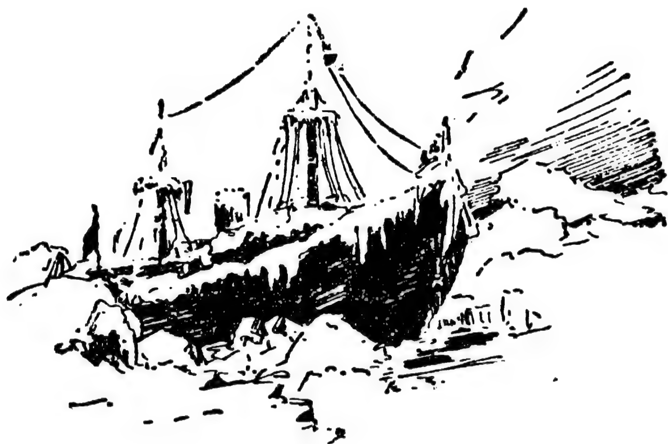
— Am înţeles, şefule! făcu Rudi, şi începu să urce şontîcăind scările, ud pînă la piele.

Cum ajunseră acasă, toţi copiii de pe strada Harrant fură vîrîţi imediat în pat.

— Ce mutră au să facă cei de pe gheţar cînd au să ne vadă! şopti Anton la urechea micului Ferdi, şi adormi îndată. De Ferdi însă, somnul nu se lipi încă multă vreme. Se gîndea tot timpul la apropiata lor călătorie. Văzu parcă aievea desfăşurîndu-i-se în faţa ochilor o cîmpie albă, de gheaţă, acoperită de bolta întunecată a cerului. Apoi, deodată, văzu un munte de gheaţă uriaş şi colţuros ce se apropia şuierînd, repede, ca tramvaiul. Unde să te ascunzi de el? Cum să scapi? Încolăcit ca un arici sub pătura caldă, Ferdi, înfiorat, privi ţintă în întuneric, pînă cînd i se lipiră pleoapele grele de somn.

CAPITOLUL II

Despre ceea ce Rudi n-a știut și n-a putut povesti echipajului său

De jur-împrejur, cît puteai cuprinde cu ochii, marea era acoperită de sloiuri mari de gheață. Viscolea cu furie și blocurile de gheață, grămădindu-se unele peste altele ca niște coame de talazuri, se prefăceau

în munți. Iar munții aceștia pluteau. Pluteau spre o corabie care încremenise, prinsă în chinga ghețarilor. La pupa vasului flutura un drapel roșu, steagul Uniunii Sovietice. Ea se întinde de la Marea Baltică pînă în răsăritul Asiei, la Marea Galbenă, și de la granițele Indiei pînă în ținuturile zăpezilor eterne ale nordului îndepărtat.

Vaporul acesta se numea „Celiuskin" și își avea portul de bază la Leningrad.

„Celiuskin" era primul vapor de transport care încerca să străbată coasta de nord a Siberiei fără să facă escală în timpul iernii. Drumul, numit „Pasajul nordic", ducea de la oceanul Atlantic prin oceanul Înghețat de Nord, la Pacific. Veacuri în șir încercaseră navigatori îndrăzneți să străbată drumul acesta. Niciunul nu reușise însă ! De altfel, numai de puțină vreme izbutiseră spărgătoarele de gheață să cucerească acest primejdios drum pe ape. Numai că spărgătoarele de gheață nu au la bord decît puțină marfă, ele avînd nevoie de întregul lor tonaj pentru cărbuni. Puternicele lor motoare folosesc mult mai mult combustibil decît vapoarele obișnuite.

Noile porturi și orașe, noile așezări de pe coastele și din inima Siberiei de nord, căutătorii de aur de pe malul fluviilor, minerii din exploatările de cărbuni, de metale rare, de aur, zinc, fluorat de calciu, cobalt, cupru, antimoniu sau arsen, vînătorii de animale cu blănuri de preț, adăpostiți în colibele lor, muncitorii de la gospodăriile de stat pentru creșterea renilor, de la stațiunile meteorologice și de radio din nordul îndepărtat — toți aveau nevoie de corăbii întregi cu alimente, haine, unelte, mașini, instalații sanitare și medicamente, fără să mai punem la socoteală cărțile, materialele didactice și toate celelalte lucruri trebuincioase vieții omului. Pe de altă parte, toți cei de acolo voiau să-și expedieze mărfurile, rodul muncii lor, comorile nordului, smulse pămîntului cu atîta trudă. Și ei așteptau vești de la cei dragi și voiau să trimită

veşti, iar muncitorii, medicii şi inginerii aşteptau să le vină schimbul.

Vasul de comerţ „Celiuskin" trebuia să cucerească marea cale maritimă a Nordului şi să adune pe drum informaţii cu privire la tot ceea ce va trebui luat în seamă pe viitor la construirea vaselor comerciale pentru pasajul de nord, precum şi indicaţii asupra drumului cel mai nimerit pe care trebuia să se angajeze aceste vase pentru a nu fi prinse între gheţurile atît de primejdioase.

La expediţie luau parte încercaţi constructori de vapoare şi savanţi ai Uniunii Sovietice. Calculaseră cu ajutorul instrumentelor de care dispuneau, curenţii de aer şi vînturile, observaseră mişcarea gheţarilor şi le calculaseră presiunea asupra corpului corăbiei lor. Sondaseră adîncimile şi măsuraseră temperatura şi viteza de scurgere a apei. Vasul „Celiuskin", special construit în vederea unei călătorii în Oceanul Îngheţat, avea pereţii neobişnuit de solizi şi maşini deosebit de puternice. Desigur, nu putea tăia gheaţa tot atît de uşor ca un spărgător de gheaţă, dar putea înainta destul de bine. În calele sale, vasul „Celiuskin" putea purta nu numai suficientă marfă şi cărbuni, ci fusese prevăzut şi cu încăperi speciale pentru cazul în care corabia, prinsă de gheţuri, ar fi fost nevoită să ierneze în mijlocul oceanului.

Călătoria începuse în ziua de 16 iulie 1933.

Echipajul era format din cei mai vechi şi mai încercaţi exploratori polari, oameni care cunoşteau temeinic Oceanul Îngheţat şi primejdiile lui. Pe lîngă aceştia, pe bord mai erau constructori, lăcătuşi, tîmplari, dulgheri şi mecanici. Întregul echipaj număra peste o sută de suflete.

Pornise la drum şi o fetiţă. Alla Buiko. Împlinise de curînd doi ani. Ea îl însoţea pe tatăl său care, împreună cu alţi douăzeci de tovarăşi, urmau să înlocuiască pe oamenii de ştiinţă şi pe muncitorii de pe insula Vranghel. Erau pionierii ştiinţei şi culturii în acele îndepărtate ţinuturi ale Ţării Sovietice. Un grup

de bărbaţi şi femei curajoase activau acolo de patru ani, încheiaţi. Departe de lume, explorau insula, făceau hărţi exacte, creşteau vulpi polare şi alfabetizau populaţia eschimosă. Venise acum vremea să se clădească pe insula Vranghel o construcţie de cărămidă. Iar cărămizile necesare, le ducea „Celiuskin" în pîntecele lui...

Micuţa Alla, cu năsucul ei cîrn, alerga cu paşi mărunţi peste tot, vorbind fără încetare. De cîte ori maică-sa îi arăta cum se sărută eschimoşii cu vîrful nasului, Alla dădea din picioare de bucurie. Iar cînd i se povestea despre animalele care vieţuiesc în Oceanul Îngheţat, despre cai de mare, foci şi morse, încerca, plină de rîvnă, să le înveţe numele.

Şeful expediţiei „Celiuskin" era Otto Iulevici Schmidt, un profesor de matematici, care de ani şi ani de zile se dedicase însă nobilei misiuni de a contribui la cucerirea drumului spre ţinuturile de gheaţă. I se încredinţase conducerea expediţiei „Celiuskin", ca unuia dintre cei mai încercaţi şi capabili exploratori polari. Era ajutat de către căpitanul vasului, Vladimir Ivanovici Voronin, un om cunoscut în toate porturile de pe coasta siberiană, din Kamciatka şi pînă la Marea Albă.

Vasul era înzestrat cu o instalaţie de radiotelegrafie, asupra căreia domnea telegrafistul Krenkel şi cele două ajutoare ale sale. Rapoartele lui le-a auzit, după catastrofa lui „Celiuskin", Rudi Kramer, radiofonistul echipei din strada Harrant, şi o dată cu el sute de mii, dacă nu milioane de oameni din toate colţurile lumii. Cîtă vreme vaporul lor nu suferise nici o avarie, cei trei telegrafişti de pe „Celiuskin" au stat în permanenţă cu căştile la urechi în faţa aparatelor lor, informînd lumea despre călătoria vasului lor, iar pe membri expediţiei despre cele ce se întîmplau în lume. Ţineau în permanenţă legătură cu celelalte vase aflate în regiunea nordică, cu staţiunile polare şi cu patria. Zi şi noapte în cabina lor ticăiau şi zumzăiau aparatele ca într-un oficiu telegrafic.

La plecarea vaporului „Celiuskin“ din Leningrad, jumătate din populaţia oraşului se strînsese în port, dornică să ureze drum bun călătorilor polari. Mii de oameni îşi fluturaseră batistele, în semn de rămas bun, pînă cînd vasul, care urma să aducă patriei lor un serviciu deosebit de glorios, pieri în zare. În mulţimea care stătea pe ţărm se afla şi o femeie al cărei singur fiu pornise pe „Celiuskin“. Femeia plîngea. Plîngea de mîndrie, dar şi de durerea despărţirii : era mama operatorului cinematografic Arkadi Safran care, neobosit, se învîrtea peste tot cu aparatul lui, filmînd într-una. Ce să facă mai întîi bietul băiat? Să facă semne cu mîna maică-si, sau să învîrte manivela aparatului? Ei, dacă ar fi avut trei mîini...

Digul şi cheiul lung erau negre de oameni, iar în clipa în care vasul se dezlipi încet de mal, mii de pălării zburară deodată în aer, ca la un semnal, în timp ce batistele, stoluri albe, fluturau deasupra capetelor acestei mulţimi de oameni. Safran filma mereu, imortaliza totul pe peliculă, şi nu-şi luă mîna de pe manivelă nici după ce chipul drag al mamei sale se pierdu în mulţimea din faţa lui, dungă întunecată deasupra oglinzii apelor...

Pe bordul lui „Celiuskin“ se aflau şi cîţiva ziarişti. Iar ziariştii, după cum se ştie, sînt de felul lor oameni foarte curioşi.

Luară un interviu doctorului Nikitin, medicul vasului, şi meteorologilor care studiază curenţii de aer, vînturile şi furtunile, şi se întreţinură cu hidrologul care cerceta adîncimea mării şi curenţii marini. Cu creionul şi carnetul în mînă apăruseră chiar în bucătărie, coborîseră apoi în sala maşinilor, făcuseră tot felul de însemnări cînd avusese loc adunarea echipajului şi vorbiseră cu geologii care aveau să studieze în nordul îndepărtat comorile pămîntului. Ziariştii voiau să afle tot. De altfel era de datoria lor să fie curioşi : milioanele de cititori ai ziarelor sovietice aveau să-i întovărăşească pe călători cu gîndul mulţumită reportajelor lor. Ziaristul trebuia să înţeleagă şi să înveţe tot. Iar

ei, corespondenţii ziarelor, încă din prima zi au început să trimită regulat gazetelor lor radiotelegrame despre tot ce merita să fie cunoscut.

În primele săptămîni, călătoria a decurs normal. Pe la mijlocul lui august însă, vasul fu prins de gheaţă. Cu flancurile lui largi „Celiuskin" dădu în lături imensele blocuri care îi stăteau în cale, iar cu prova lui ascuţită îşi deschisese în banchiza albă un drum ce se căsca întunecos în faţa lui. Motoarele gîfîiau. Din cauza apăsării puternice din afară, cîteva din coastele vasului se rupseră, iar pereţii lui se îndoiră în vreo două locuri, dar de fiecare dată, membrii echipajului reparară repede avariile.

Cînd vasul străbătu Marea de Kara, pe care marinarii o porecliseră „gheţărie" (într-adevăr, gheaţa de acolo n-ar fi încăput în toate pivniţele din lume), pe bord avu loc un eveniment deosebit de fericit: pe vas se născu o fetiţă. Nou-născuta fu botezată „Karina", după Marea de Kara şi, împreună cu Alla, ajunse răsfăţata întregului echipaj.

Cînd Alla o văzu prima dată pe Karina, rămase cu ochii la ea, curioasă şi fericită. Nu vorbea încă prea bine şi nu putea spune „Karina". Privind cu duioşie pruncul din coşuleţ, strigă cu căldură cuvîntul care îi era cel mai apropiat: „mamă!" spre marele haz al tuturora. Karina se dezvolta normal. Ce e de mirare? Care alt copil a avut parte oare chiar din prima zi, de un leagăn atît de mare şi de minunat ca ea? În legănatul egal, neîntrerupt al vasului „Celiuskin", micuţa Karina era purtată spre insula Vranghel, unde părinţii ei intenţionau să rămînă cîţiva ani. Copila, în pernele ei calde şi albe, nici nu bănuia că pe lume mai există şi altceva decît un vapor troienit, cu oameni încotoşmănaţi şi cu gheaţă de jur-împrejur...

Lîngă capul „Celiuskin", se întîlniră cu spărgătorul de gheaţă „Krasin" şi cu alte zece vase polare din flota sovietică. „Krasin" trebuia să meargă înaintea lui „Celiuskin", ca să-i croiască un drum prin gheaţa tot mai groasă. Din păcate însă, spărgătorul de gheaţă

suferi o avarie în timpul călătoriei şi nu-i mai putu fi de nici un ajutor lui „Celiuskin".

Iată cum membrii expediţiei se văzură puşi în faţa unei dileme: trebuia sau să-şi continue drumul singuri de-aici înainte, fără ajutorul spărgătorului de gheaţă, sau să se întoarcă.

Profesorul Schmidt îşi strînse colaboratorii şi se sfătui cu ei, cum făcea ori de cîte ori trebuia luată o hotărîre importantă.

Nici pînă atunci călătoria prin apele Oceanului Îngheţat nu fusese prea uşoară, dar greul abia acum începea. Cu cît aveau să înainteze mai adînc în aşa zisa mare Arctică, cu atît gheaţa va porni mai duşmănoasă asaltul împotriva vasului, şi cu atît mai aprig va încerca să-l prindă în puternicul cleşte al fălcilor ei.

După o lungă chibzuială şi după o atentă cîntărire a argumentelor pro şi contra, exploratorii polari se hotărîră să înfrunte primejdia.

Ce le-a dat oare curajul să ia o asemenea hotărîre? E drept, ştiau că pînă la ei nici un vas comercial nu străbătuse încă primejdioasa „cale a nordului" fără să ierneze dar, pe de altă parte, ei mai ştiau că se avîntaseră în Arctica în cu totul alte condiţii, mai favorabile. Marinarii de pe „Celiuskin" nu erau nişte nenorociţi care-şi riscă viaţa pentru bani, pentru răsplată. Nu! Pe vasul „Celiuskin" fiecare ştia că nu pentru gloria şi profiturile regilor sau ale industriaşilor îşi puneau sănătatea şi zilele în joc, ci pentru ţara lor cea mare, care se scuturase şi de stăpîni, şi de regi, şi în

care trăiesc, luptă şi muncesc toţi pentru unul şi unul pentru toţi. Convingerea şi încrederea de nezdruncinat că la nevoie nu vor fi părăsiţi de milioanele lor de tovarăşi din patria iubită, le dădu curajul să întreprindă călătoria.

Aşadar, fără ajutorul spărgătorului de gheaţă, bazîndu-se numai pe propriile lui forţe, „Celiuskin" îşi continuă drumul.

Grele, sloiurile izbeau vaporul, bubuind, urlînd şi oriunde priveai, vedeai numai gheaţă, gheaţă şi zăpezi. Călătoria era din ce în ce mai anevoioasă. Vasul gemea şi pîrîia din toate încheieturile, în timp ce coşurile aruncau mereu spre cerul polar, lăptos, lunga şi molatica flamură a valurilor lor grele şi negre de fum.

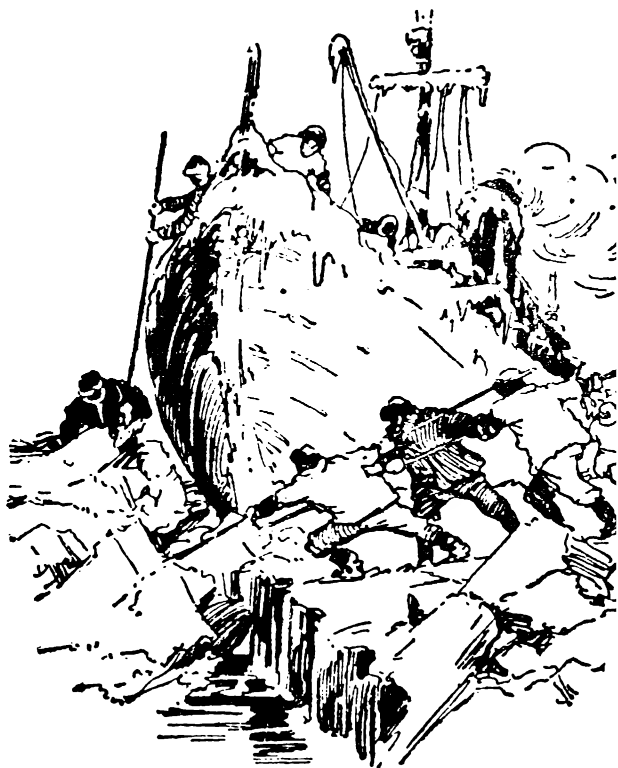
Pe măsură ce timpul trecea, chinga gheţurilor se strîngea tot mai mult în jurul vasului.

Echipajul lupta împotriva lor cu tîrnăcoapele, cu prăjinile de oţel, cu căngile şi cu dinamita. In fruntea tuturor, pildă tuturora, stăteau comuniştii. După cum se ştie, comuniştii sînt membrii partidului care, în octombrie 1917, a dus spre victorie revoluţia muncitorilor în ţările fostului imperiu ţarist rus.

Şi apoi, ca şi în primii ani ai revoluţiei, cea mai înaltă datorie a bolşevicilor este ca, prin pilda înţelepciunii şi a muncii lor, să fie în frunte în lupta pentru construirea vieţii noi în fabrici şi pe ogoare, peste tot unde se lucrează, se clădeşte, se gîndeşte, se învaţă şi se planifică.

Profesorul Schmidt, conducătorul expediţiei „Celiuskin", era şi el comunist. Iată de ce omul acesta de ştiinţă, înalt, puţin adus de spate, cu barbă lungă şi cu ochii albaştri, strălucitori, punea mîna pe tîrnăcop la nevoie, şi trăgea cu nădejde în gheaţa care strîngea tot mai aprig coastele corăbiei sale.

Dar sloiurile erau tot mai groase, mai grele, şi în curînd, puterea braţelor omeneşti nu mai fu în stare să-i croiască drum lui „Celiuskin". Comandantul ordonă atunci aruncarea lor în aer. Ingropară în gheaţă explozibilul, aprinseră fitilurile şi fugiră cu toţii înapoi. In

clipa următoare se auzi „trosc! trosc! huiii!" şi nori uriaşi, strălucitori, de pulbere îngheţată, zburară în aer, în ţipetele ascuţite ale pescăruşilor care, speriaţi, dădeau tîrcoale vasului.

Rezultatul exploziei a fost bun şi vaporul era din nou liber: plutea din nou. Toţi membrii echipajului se căţărară repede pe bord: călătoria continua!

Dar, cu toate sforţările depuse, vaporul nu izbuti să ajungă la insula Vranghel. Mase de gheaţă, groase

cum nu se mai observaseră în ultimii treizeci de ani, îi baricadaseră drumul.

Iată de ce micuța Karina nu află nici mai tîrziu că pe lume există și pămînt. Lumea ei rămase lumea pieilor de urs alb și de focă. Și avea să rămînă așa multă vreme, pentru că, siliți de împrejurări, membrii expediției se hotărîră să-și continue drumul prin strîmtoarea Behring pînă la Vladivostok, port ce constituia ținta finală a călătoriei lor.

Vasul ajunse la numai trei mile marine de apele deschise ale oceanului Pacific, cînd gheața se închisese din nou în jurul casei plutitoare cu flamura ei neagră și nesfîrșită de fum. Rezervele de material explozibil erau pe sfîrșite. Echipajul luptă cu desperare. Dar de astă dată oamenii nu izbutiră să-și elibereze vasul : un curent puternic îl mîna repede, cu ghețuri cu tot, spre nord, spre ținutul îngrozitoarelor ghețuri polare.

Profesorul Schmidt dădu atunci ordin telegrafistului Krenkel să cheme spărgătorul de gheață „Lidtke" în ajutor. Dar „Lidtke", care lupta de un an și cinci luni cu ghețurile și croise drum spre Oceanul Înghețat multor vapoare mai slabe, fusese avariat și se văzuse nevoit să-și pună neîntrerupt în funcție toate cele treizeci și două de pompe, atîta apă intra în puternicul lui corp.

Cu toate acestea, cînd îi ajunse chemarea lui „Celiuskin", și deși în acest anotimp o călătorie în Oceanul Înghețat era socotită cu neputință, „Lidtke" își puse mașinile sub presiune și se grăbi în ajutorul tovarășilor pierduți din pustiul nopții polare.

Zile de-a rîndul luptă spărgătorul de gheață, deși rănit, schimbînd neîntrerupt informații prin radio cu „Celiuskin" asupra poziției, direcției și grosimei gheței. Făcu imposibilul pentru a se apropia de „Celiuskin", dar pînă la urmă, comandantul spărgătorului trebui să recunoască că, dacă persista, risca să ierneze și el în ghețuri.

Atunci profesorul Schmidt puse să se telegrafieze spărgătorului de gheață să-și suspende încercările de

salvare şi echipajul de pe „Lidtke“ se hotărî, cu greu, să părăsească vasul în pericol în închisoarea lui de gheţuri plutitoare.

Totuşi, vasul „Celiuskin“, mînat mereu spre nord, nu fu părăsit în lumea gheţurilor veşnice. Încă din prima zi, cetăţenii sovietici urmăriseră, la început mîndri şi entuziaşti, apoi tot mai îngrijoraţi, călătoria temerarului lor vas.

Zi de zi, între Moscova şi vaporul pierdut din nordul îndepărtat se schimbau mesaje telegrafice.

La 18 noiembrie 1933, ziarele publicară următorul mesaj de pe „Celiuskin“ :

„... e puţin probabil să ne mai putem desprinde de sloiurile de gheaţă în anul acesta stop pericolul presiunii gheţurilor, în stare să zdrobească corpul vasului „Celiuskin“, e mare stop ne-am întocmit pentru iernare un plan amănunţit care se va respecta întocmai stop Otto Iulevici Schmidt“.

Au trecut trei luni... Uriaşul sloi de gheaţă care ţine prizonier vasul alunecă încet, în drum şerpuit, spre nord-vest, apoi spre sud şi în cele din urmă spre sud-est. Prins în gheaţă, „Celiuskin“ riscă să fie zdrobit ca o coajă de nucă, de blocurile care presează, bubuind şi scrîşnind pereţii vasului. Din fericire, pînă acum au scăpat. Au avut noroc şi mai ales au avut îndemînarea şi experienţa căpitanului Voronin, neîntrecut în meseria lui. Cînd auzea gheaţa cîntînd, fie în tonuri joase, fie înalte, căpitanul Voronin o asculta cu atenţie. Cunoştea marea de tînăr, de cînd călătorise cu tatăl său, pescar în Marea Albă, recunoştea grosimea şi practicabilitatea gheţei după culoare, iar după sunetul produs de apăsare, desluşea la timp pericolele.

Într-o zi, pereţii corăbiei fură apăsaţi cu o forţă deosebit de puternică, şi călătorii polari se hotărîră să-şi scoată proviziile afară, pe punte, pentru ca în caz de scufundare să le poată trece mai repede pe gheaţă. Echipajul fu împărţit în brigăzi, care lucrară neîncetat, de dimineaţa şi pînă seara, fiecare brigadă avînd

sarcina ei precisă. Tînărul cambuzier[1] Moghilevici, de pildă, răspundea cu oamenii săi de descărcarea alimentelor; alți membri ai echipajului, de corturi, de sacii de dormit, sau de îmbrăcăminte. Altă brigadă avea grijă de veselă, de cuptoare și de vasele gospodăriei. Nimic nu trebuie uitat. La ce le poate folosi oamenilor în Arctica, de pildă, o lampă de gătit cu petrol, dacă lipsesc acele de curățat? O lampă murdară nu arde! Sau ce să faci cu un aparat de radio dacă tot ceea ce este necesar bateriilor a rămas pe bord și nu mai are curent? Ca să nu se întîmple ceva asemănător, totul fu chibzuit cu precizie și minuțios verificat.

Termometrul arăta 40 de grade sub zero, dar în ciuda frigului excesiv cei care cărau proviziile din depozit pe punte, asudau, atît de repede lucrau. Cu timpul, tot mai multe provizii se îngrămădiseră pe punte: corturi, combustibil, conserve, zahăr, făină și alte alimente, blănuri, lăzi cu unt, butoaie cu heringi... În afară de asta, trebuia neapărat făcută o rezervă de apă dulce. Apa de mare, sărată și amară, nu poate fi nici băută, nici folosită la gătit. Dar de unde să iei apă dulce? Noroc că ei erau exploratori polari, și știau că gheața veche pierde treptat din salinitate. Iată de ce oamenii de pe „Celiuskin" se apucară să care pe niște sănii improvizate blocuri vechi de gheață, pe care le puseră la topit.

La această anevoioasă muncă fizică luară parte și oamenii de știință, și femeile. În cazul unei catastrofe, totul depindea de ceea ce vor fi izbutit să adune pe punte, ca să poată transporta cît mai repede materialele pe gheață. De aceea fură întrebuințate toate forțele. Cu ce elan munciră oamenii de pe „Celiuskin"! Brigăzile se întreceau una pe alta, ca și cum primejdia din ce în ce mai mare le-ar fi înzecit puterile.

Seara, după lucru, luau masa împreună, flămînzi ca niște urși polari. Apoi erau liberi: jucau șah sau „popa

---

1 Administratorul, economul proviziilor de pe un vas, al cămărilor (cambuzelor). (n. t.)

prostu", cîntau în cor sau citeau din cărţile pe care şi le luaseră cu ei. Oamenii de ştiinţă examinau şi discutau rezultatele cercetărilor — zilnic făceau măsurători asupra direcţiei şi vitezei de mişcare a banchizelor — studiau flora şi fauna mării şi a gheţurilor din acele ţinuturi în care pînă atunci nu se făcuseră expediţii ştiinţifice. Luau probe din apa mării şi făceau cercetări în laborator. În căsuţa albastră meteorologică, de sus, de pe puntea de comandă, se măsura, se calcula şi se luau însemnări. Cercetătorul atmosferic al expediţiei înălţă, în timp ce „Celiuskin" era zvîrlit pe gheaţă, cîteva baloane-radio care atinseră o înălţime de peste douăzeci de mii de metri. Krenkel, telegrafistul, dădea tot ajutorul savanţilor. Îşi apăsa cu desperare aproape căştile pe urechi şi asculta semnalele line care veneau automat de la baloanele-radio, vestindu-i înălţimea, presiunea şi temperatura diferitelor straturi de aer.

Uneori, tinerii făceau glume cu savanţii. Capul răutăţilor era tînărul pictor Fedia Reşetnikov. Pegosov, şi el membru al expediţiei „Celiuskin", avea să povestească mai tîrziu una din cele mai reuşite farse ale lui Reşetnikov: «Printre membrii expediţiei se găseau doi cercetători ştiinţifici, Stahanov şi Belopolski, care studiau fauna Arcticei. Reşetnikov îşi puse în gînd să le dea de lucru şi, totodată, să ne distreze şi pe noi. Într-o zi, se apropie de Stahanov şi îi spuse că descoperise lîngă corabie urme de urs, dar că nu era tocmai sigur că ar fi de urs, şi-i desenă o urmă, pe care o greşi intenţionat. Stahanov îi explică cu toată autoritatea că urmele ursului sînt cu totul altfel, şi îi desenă una pe o bucată de hîrtie. Fedia luă hîrtia şi îşi făcu după desen nişte tălpi uriaşe de lemn, pe care le căptuşi cu cîlţi şi cu pînză de cort, şi în vîrful fiecăreia bătu cîte cinci cuie cărora le dăduse formă de gheare. Pe urmă le încălţă şi se plimbă cu ele într-o seară pe lîngă corabie. Ca să nu lase şi urma propriilor săi paşi, porni de la corabie pe gheaţa sticloasă. Primul care descoperi urmele fu maestrul artificier Vasea Gor-

deiev, care începu să istorisească cui vrei şi cui nu vrei că a văzut urme de urs pe lîngă corabie. A doua zi, seara, Fedea se plimbă iar cu labele lui de urs în jurul vaporului. Povestea se repetă cinci zile în şir.

Cei de pe vas începură să vorbească despre o vînătoare de urşi, iar amatorii începură să-şi curețe puştile. Stahanov şi Belopolski examinară urmele în fiecare zi, le desenară, le măsurară, le fotografiară şi umplură carnete întregi de însemnări despre urşi. Ba mai mult : urmele prilejuiră celor doi zoologi o dispută ştiinţifică : unul susţinea că e vorba de un urs de cel puţin optzeci de puduri, pe cîtă vreme celălalt aduse dovezi de nezdruncinat că era o ursoaică de şaizeci de puduri. Şi unul şi altul ne implorau să nu strivim urmele pe care, spre mai bună pază, le înconjurară cu ţăruşi.

Stahanov şi Bobrov se hotărîră să iasă într-o noapte în urmărirea urşilor, ceea ce de altfel şi făcură. Dar în noaptea aceea, Fedea Reşetnikov nu părăsi puntea...

Bucătarul, care ar fi vrut şi el să prindă ursul, dar căruia îi era frică să nu degere cumva, legă o bucată de carne de-o sfoară, o lăsă pe banchiză, trase un capăt al sforii la dînsul în cabină, şi atîrnă de el un clopoţel. „Cînd o începe ursul să mănînce din carne — zicea el — clopoţelul o să sune şi eu am să-l împuşc prin fereastră !“

Toată ziua următoare, pe corabie domni o mare însufleţire. Cauza ! ursul, şmecher, mîncase carnea cu atîta grijă, încît clopoţelul nu sunase !

N-a trecut mult după aceea şi „ursul“ a fost descoperit de un marinar de cuart. Fedea îl convinse însă să tacă şi să aştepte pînă cînd va apărea numărul următor al ziarului vasului, care va cuprinde o dare de seamă hazlie, cu poze şi subtitlul : „Activitatea ştiinţifică a zoologilor noştri“. Avea de gînd să semneze articolul : „Fedea-Ursul“».

Cu toate distracţiile şi cu toate farsele, ritmul de muncă nu scăzu niciodată, cum nu scăzu nici nivelul studiului zilnic. De la plecarea din Leningrad, toţi

membrii echipajului „Celiuskin“ învăţau mai multe ore pe zi. Dintre toţi, doar cîtorva nu le plăcea să înveţe. Profesorul Schmidt şi ajutorul său Bobrov, telegrafistul Krenkel, infirmiera Zenaida Ryzk, oameni de ştiinţă, ziarişti, tehnicieni şi ingineri, îi învăţau pe ceilalţi şi învăţau şi ei. Se preda limba germană, engleză, matematica, geografia, arta fotografică şi tirul. Se ţinură prelegeri despre tot ce se întîmpla în Uniunea Sovietică şi în celelalte ţări ale lumii. În special cursurile tehnice se bucurau de o frecvenţă bogată. Se preda pînă şi limba rusă, deoarece printre muncitorii constructori şi ajutoarele lor, erau unii care în tinereţea lor — pe vremea ţarilor — nu fuseseră la şcoală şi nu ştiau nici să citească, nici să scrie, exprimîndu-se greoi, stîngaci. În călătoria lor printre gheţurile eterne, se deprinseră cu cititul, cu scrisul şi cu vorbirea corectă a limbii lor materne. Elevii nu întîrziau la cursuri şi îşi aşteptau notele cu aceeaşi încordare cu care şi le aşteaptă orice şcolar, fiindcă îşi luau foarte în serios studiul.

Dintre toţi, doar Maxim Adamov, un salahor de binale mai bătrîn, care nu cunoştea nici măcar literile, nu voia să audă de învăţătură. Mai totdeauna, trist, urmărea pe furiş progresele colegilor lui. Intr-o zi, Bobrov, voinic şi lat în umeri, îl prinse de braţ pe tovarăşul şi mai voinic decît el — era cel puţin un cap mai înalt — şi îi zise :

— Ei, Maxim ! Ce-i cu tine ? Cînd te-apuci de învăţătură ? Uite, Mişa a şi învăţat alfabetul, şi dumneata nu ştii nici măcar să te iscăleşti. Boris o să-şi dea în curînd examenul de ajutor de timonier.

— Ce vreţi de la mine ? îi răspunse Adamov, dîndu-i mîna deoparte. Dintr-o cioară nu se face şoim niciodată ! Sînt bătrîn. Nu mai am capul la carte. Şi-apoi, cum să am ? Muncesc toată ziua. După asta să mai şi învăţ ?

— Dar dumneata eşti un om deştept, Maxim, sări şi ajutorul profesorului, privindu-l pe încăpăţînatul salahor prin ochelari, cu un surîs încrezător. Dumneata poţi învăţa, poţi deveni un muncitor calificat, poate chiar tehnician. Ce-ar fi să vii azi la curs ? Ce zici ? S-a făcut ?

Dar nu s-a făcut nimic pentru că, îndată ce începu ora, Maxim se ascunse, el ştie unde, şi nu mai fu chip să-l găsească nimeni. Nu voia să înveţe şi gata ! N-avea chef ! Să stea în bancă ca un şcolar ? Numai gîndul acesta îl scotea din sărite. Deşi îl mai scotea din sărite ceva : faptul că Mişa şi Boris, prin silinţa lor, îl făcuseră de ruşine. Boris era în stare să ajungă cîrmaci, sau mai ştii, poate chiar căpitan, pe cînd el, Maxim, va trebui să care mereu scînduri şi să facă numai ce-o gîndi şi i-o comanda altul ! Mişa, şmecherul, cu picioare strîmbe, a învăţat să scrie scrisori, scrisori adevărate, iar el, Maxim Adamov, cînd se duce la club, se uită la gazeta de perete ca mîţa-n calendar şi pricepe numai pozele ! Ce e scris dedesubtul lor şi cine a scris articolele, află numai dacă îi citeşte cineva.

Nu se simțea prea bine în ascunzătoarea lui, Maxim Adamov. Îi veneau mereu în minte vorbele lui Bobrov: „Dumneata ești un om deștept, Maxim".

„Celiuskin" se acoperise cu o crustă de gheață ca o tortă cu glazură. Fulgi mari de zăpadă se învîrtejeau în jurul vasului, care tremura și gemea din toate încheieturile. Pereții scîrțiiau, ca o prevestire rea, tot ce era de fier scrîșnea, iar steagul roșu, strălucitor, de la pupa, era sfîșiat de vîntul sălbatic de la nord-est. Dar nici biciuirea drapelului, nici țipetele Allei și ale Karinei, jos în cabină, nici mugetele vacii, nici guițatul înspăimîntat al porcilor în țarcurile lor nu mai răzbăteau larma de iad a blocurilor de gheață verzi, cu luciri albastre, în lunecarea lor unele peste altele.

Era după amiază și membrii echipajului se odihneau. Numai căpitanul, profesorul și cîțiva oameni însărcinați cu supravegherea vasului nu dormeau. Stăteau sus, pe vaporul acoperit de zăpadă și priveau cu încordare la viscol. Fizicianul Fakidov își instalase cortul la vreo sută de metri de corabie și, încruntat, se oprise în fața aparatelor de măsurat.

Căpitanul Voronin își ridică urechile căciulii îmblănite. Banchiza urla ascuțit, semn că în curînd se va produce o și mai mare presiune a gheței.

Va rezista oare „Celiuskin" și de data asta? Cîte corăbii nu fuseseră zdrobite de ghețari ca niște cutii goale de chibrituri, cîți exploratori și marinari nu-și găsiseră mormîntul undeva, sub gheața eternă! De sute și sute de ani, zeci de oameni curajoși încercaseră să-și facă drum spre pol cu luntri, cu sănii trase de cîini și pe corăbii. Fiecare grad de latitudine fusese cucerit prin luptă aprigă și fiecare știuse că-și pune viața în joc. Pentru că numai cei mai curajoși dintre oameni sînt pe măsura grozăviilor Arcticei.

Celebrul explorator polar norvegianul Fridtjof Nansen ne-a povestit ce clipe emoționante a trăit alături de tovarășii lui cînd vasul lor a ajuns într-o derivă de gheață. „Viscolul — scria el — mînă înainte-i puter-

nice blocuri de gheață care se ciocnesc unele de altele, spărgîndu-se. Te simți jucăria stihiilor dezlănțuite și fricoșii se înspăimîntă, căpătînd simțămîntul nimicniciei lor în fața acestor forțe de nestăpînit. Întîi se aude, în imensul pustiu, un zgomot slab. Ceva care aduce cu tunetul unui cutremur îndepărtat. Apoi zgomotul se apropie, venind parcă din direcții diferite, iar împărăția mută a ghețurilor e zguduită de bubuituri. De jurîmprejur, banchizele se sparg, crapă, se grămădesc. Peste tot, urlete și mugete. Cu tot întunericul, se poate desluși îngrămădirea înaltelor piscuri de gheață care se apropie din ce în ce. Blocuri de cîte doi-trei metri sar în aer, aruncate unele în celelalte ca niște pene luate de vînt. Vin uneori atît de aproape, încît trebuie s-o iei la goană ca să nu te strivească în căderea lor. Deodată, gheața plesnește și în față ți se deschide un hău cernit ce se umple imediat de apă. O iei iar la fugă, în altă direcție, în vacarmul tunetelor și al urletelor unei uriașe cascade, în explozii, în bubuituri de tun..."

Așa cum stătuse cîndva Nansen, pe puntea de comandă a vasului „Fram", în mijlocul unei înfiorătoare lumi de gheață, sta acum căpitanul lui „Celiuskin" și urmărea prin binoclu mișcarea ghețarilor. Gerul îl mușca nemilos prin mantaua de piele îmblănită și prin căciula de vulpe, străbătea prin cizmele înalte, norvegiene, și prin pantalonii albaștri de postav. Voronin simțea arsura frigului.

În jurul lui, întinderile strălucitoare de gheață groasă se spărgeau într-un zgomot asurzitor, blocuri înalte de cîțiva metri se izbeau între ele, făcîndu-se praf într-o clipită. Iar colo, nu prea departe, un zid de gheață ce se ridicase semeț din mare, se apropia amenințător de „Celiuskin"...

Numai cine-i vedea buzele strînse de încordare își putea da seama cît de îngrijorat era căpitanul. Dar nici profesorul și nici micul lui grup de ajutoare și colaboratori nu aveau timp să se uite la el, într-atît

erau de zguduiţi de atacul gheţarilor, care-i îngrijora şi pe ei de multă vreme.

— Situaţia este gravă, rosti profesorul, cu vocea lui liniştită şi egală de totdeauna. Trebuie să ne transportăm proviziile pe gheaţă...

— Da ! Nu avem timp de pierdut, recunoscu şi căpitanul. Chiar dacă am avea un vas mai puternic decît al nostru, şi tot n-am putea rezista acestei blestemate presiuni a gheţarilor ! Priviţi colo, cum se lărgeşte crăpătura aceea verticală înspre peretele bordului !

— Allo ! Să se înceapă transportarea proviziilor pe gheaţă !

Profesorul dădu ordinul prin pîlnia acustică cu care ţinea legătura cu paza.

Cei de sub punte auziră şi ei acum cum creştea şi cum se apropia zgomotul maselor de gheaţă. Echipajul se trezi imediat şi se apucă de treabă. Alergară grăbiţi, din cabină în cabină, din încăpere în încăpere.

— Îmbrăcaţi-vă repede !

— Începeţi imediat descărcarea !

Moghilevici, cambuzierul şi alţi cîţiva şefi de brigăzi erau la posturile lor. Peste cîteva minute toată lumea era gata să care proviziile de pe punte pe gheaţă. Munceau tăcuţi. Cunoşteau de mult planul profesorului şi fiecare ştia ce are de făcut.

Te lua groaza cînd vedeai atîtea bagaje, lăzi şi butoaie, dar treaba mergea repede, foarte repede. Cu aburi ieşind din ei de sforţare, oamenii cărau neobosiţi poverile grele. Cizmele li se acoperiseră cu o pojghiţă groasă de gheaţă, picioarele şi vîrfurile degetelor le degerau, zăpada li se lipea de gene şi de bărbi, dar ei cărau, cărau mereu pe banchiză, proviziile a căror pierdere ar fi însemnat moartea. Butoaie de fier cu petrol şi benzină, cufere şi lăzi pline cu veşminte, orez, cacao şi zahăr, saci cu haine îmblănite, cu pături, conserve, lămii, ceapă şi ciocolată, bărci de salvare, corturi, maşini de petrol, pentru gătit, sute şi sute de obiecte diferite fură transportate de pe corabie. Nimic

nu trebuia uitat. Alla şi Karina fuseseră de mult duse pe banchiză...

Profesorul Schmidt, Voronin şi Bobrov stăteau pe punte şi supravegheau descărcarea cînd, deodată, corabia fu zguduită de o lovitură puternică şi căpitanul tresări.

Un uriaş sloi de gheaţă presa corpul vasului, care se cutremură din toate încheieturile, în geamătul de moarte al pereţilor săi.

O clipă, oamenii speriaţi îşi întrerupseră lucrul.

Urmă o a doua lovitură îngrozitoare şi vasul se aplecă pe o parte. Plăcile de oţel cu care era îmbrăcată plesniră din nituri, ale căror capete săriră şuierînd ca gloanţele din arme. Prin spărtura uriaşă care se căscă, oamenii se căţărară repede pe gheaţă. Din fericire, spărtura se găsea deasupra apei. Ceva mai tîrziu însă, gheaţa strivi şi partea vaporului care se afla sub apă.

Soarta lui „Celiuskin" era pecetluită...

In sala maşinilor, distrusă, pompele şi ţevile se răsuceau cuprinse parcă de spasme. Fochistul Markov năvăli afară, negru de funingine, şi îi strigă ceva lui Filipov, mecanicul. Un foc viu lumină o clipă sala maşinilor. Cu ochii larg deschişi, fochiştii se uitau încremeniţi la apa care dădea năvală, şi la aburii care ţîşniră dintr-odată şuierînd şi pufăind, prin faţa numeroaselor spărturi.

Din fericire, nu urmă nici o explozie.

Mecanicul-şef alergă la comandantul vasului şi îi raportă fără suflare:

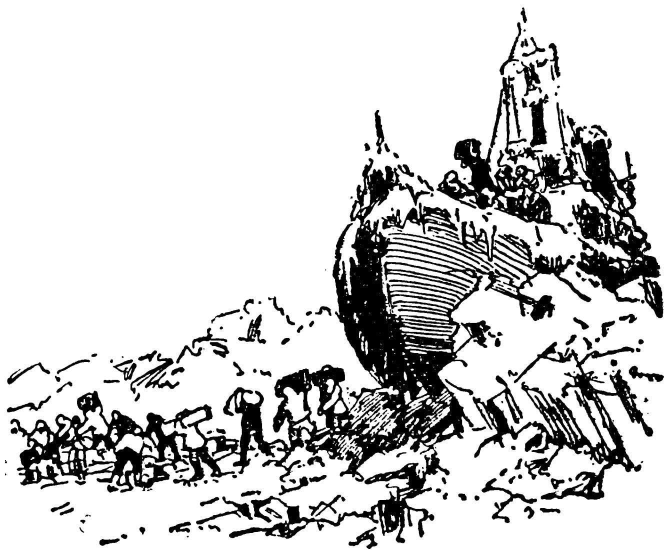
— Ţeava principală a conductei de aburi s-a spart...

— Nu se mai poate face nimic? îl întrebă profesorul.

— Nimic, Otto Iulevici.

— Mda... Scufundarea e inevitabilă, şopti profesorul Schmidt, preocupat. Dar asta nu trebuie să ne înspăimînte, adăugă el. Mai spuse ceva, dar nimeni nu-l înţelese, din pricina zgomotului infernal provocat de tunetul unei lovituri şi de un nou geamăt al vaporului.

— E sfîrşitul, murmură căpitanul, ca pentru sine.

In clipa următoare, un marinar anunță:

— Peretele dintre prima și a doua magazie de cărbuni s-a surpat! Numai magazia de la pupa e întreagă. Totul e inundat!

— Cît mai rezistă vasul, căpitane? întrebă Schmidt.

— Nu mult.

Profesorul se întoarse spre Moghilevici:

— Ați înjunghiat vitele? Ați descărcat totul?

— Da. Am transportat pe gheață alimente pentru două luni — răspunse cambuzierul — și un număr suficient de blănuri, pături, combustibil, corturi și unelte. Planul a fost îndeplinit. Acum descărcăm peste plan, tovarășe profesor!

— Bine, Boris, spuse profesorul Schmidt. Bine!...

— Au mai rămas în depozit butoaiele cu vin și cu spirt...

— Lasă-le acolo!

— Dar, Otto Iulevici, se auzi glasul lui Arkadie, matelotul despre care se ştia că bea bucuros un pahar mai mult. Vinul nostru de Caucaz, tovarăşe profesor! Păcat de el...

— Rămîne acolo, hotărî Schmidt. Vom lua numai cantitatea de care are nevoie doctorul Nikitin. Restul rămîne pe loc.

O puternică lovitură zgudui încă o dată vaporul. Alt urlet, zgomot, scrîşnet şi cutremur... Lăzile se ciocniră una de alta vuind.

Un bătrîn matelot alergă pe puntea mult aplecată.

— Cum staţi cu lucrul, Nikolai? îi strigă căpitanul.

— Bine, tovarăşe căpitan, răspunse omul, ştergîndu-şi sudoarea care-i şiroia printre firele bărbii. Folosim fiecare clipă. Sîntem obosiţi al dracului... dar nu ne lăsăm! E frig de crapă pietrele şi noi crăpăm de cald!

Căpitanul se întoarse spre profesor:

— Uitaţi-vă la Safran, Otto Iulevici! spuse el. Asta e în stare să filmeze şi cînd s-o scufunda lumea!

— Nu mai rezistă mult, spuse căpitanul. Vedeţi, prova se scufundă tot mai mult. Cred că e timpul...

— Da. Vino, Voronin, spuse Schmidt. Hai repede să ne luăm cărţile de navigaţie şi casetele din cabină.

— Alexei, strigă profesorul ajutorului său, Bobrov. Ai grijă ca avionul să fie dus pe ghiaţă şi asta cît se poate de repede. Şi nu uita! Din depozit să se scoată cît mai mult petrol şi conserve. Mă întorc numaidecît. Înlocuieşte-mă între timp...

Profesorul se duse în cabină, de unde îşi luă cărţile de navigaţie, notiţele ştiinţifice, casetele cu bani şi cutiuţa în care-şi ţinea ordinul Lenin.

— Voronin, te rog, dă ordin să mi se ducă lucrurile pe gheaţă! Eu cobor repede la Krenkel să transmit un mesaj pînă nu demontează instalaţia.

Cînd profesorul reapăru pe punte, oamenii din partea din faţă a vasului lucrau cu apa pînă la genunchi. De altfel şi puntea mijlocie de pe care cîţiva oameni se osteneau zadarnic să ridice aeroplanul de recunoaştere, ca să-l ducă pe gheaţă, era inundată.

Pînă la urmă, izbutiră totuşi să urnească aparatul din loc şi-l purtară pe gheaţă pe braţele şi umerii lor. Era şi timpul. Un minut mai tîrziu partea din faţă a lui „Celiuskin" dispăru complet sub gheaţă.

Krenkel îşi păstrase sîngele rece. Numai după ce transmise pe calea undelor ştirea scufundării, îşi demontă aparatele şi le transportă pe banchiză. Cîţiva mateloţi inimoşi continuau să lucreze în corpul vasului ce se scufunda. „Mai daţi-mi zahăr şi orez!" striga Moghilevici, străduindu-se să-şi vadă ajutoarele care trebăluiau în întunericul depozitului. Pereţii trosneau, era întuneric beznă şi peste tot gîlgîia apa.

— La stînga, după lăzile de zahăr, mai sînt două butoaie de petrol! Iute, luaţi-le şi pe ele! trebuie să le scoatem afară!

In mare grabă mai scoaseră din depozit cîţiva saci, butoaie şi lăzi şi braţe puternice le transportară pe gheaţă, unde alte braţe voinice luau în primire preţioasele bunuri şi le îngrămădeau ceva mai departe de locul de scufundare al vaporului.

— Toată lumea pe gheaţă! comandă profesorul, văzînd că apa a ajuns pe puntea pasagerilor. In cîteva clipe va dispărea şi pupa!

Prin uşile sparte ale cabinelor, oamenii alergau să-şi scape viaţa, cînd pupa se înălţă deodată şi cei care rezistaseră pînă la urmă, fură azvîrliţi pe gheaţă. Pe vasul care se scufunda nu mai rămăseseră decît căpitanul şi cambuzierul Boris Moghilevici.

— Săriţi! le strigă profesorul.

Căpitanul nu mai avu timp să răspundă, căci se pomeni aruncat în aer de o lovitură neaşteptată şi căzu bufnind pe gheaţă.

Singurul care mai rămăsese sus era Boris Moghilevici.

— Sări, Boris, altfel o să fie prea tîrziu! îi strigă profesorul, făcîndu-i nervos semne cu mîna.

Boris nu-l ascultă însă. Făcu cîțiva pași, își scoase luleaua din buzunar și rămas liniștit pe vasul ce se scufunda.

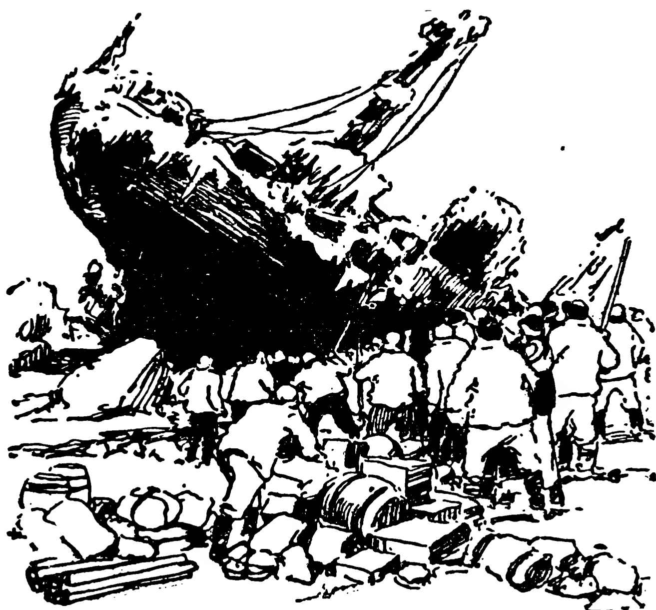
— Ce dracu, Moghilevici? Ești nebun? Sări! îi strigară oamenii de pe gheață.

Vaporul se mai înălță încă o dată și rămase o clipă aproape vertical, cu elicea sus, în aer, ca un monstru negru ce-și ridică botul din gheață.

— Sări, Boris!

— Boris!

Lui Moghilevici îi scăpă luleaua din gură. Făcu un salt desperat, dar butoaiele și lăzile începînd să

se mişte, căzură bubuind ca o grindină peste tînărul cambuzier. În clipa următoare, pe coşul lui „Celiuskin“ ţîşni un nor uriaş, care înnegri şi oameni şi gheaţă.

Echipajul înlemnise în faţa hăului de ape ce înghiţise şi corabia şi pe Moghilevici. Acolo unde cu cîteva secunde înainte „Celiuskin“, vasul lor, îşi profila încă umbra pe cer, gîlgîia apa cernită, trosneau bucăţi de gheaţă şi începuseră să se ridice de la fund bărci, lăzi, grinzi şi butoaie.

Asudaţi, îngheţaţi şi obosiţi, naufragiaţii rămăseseră încremeniţi în faţa adîncului mormînt de ape, în mijlocul unei nesfîrşite pustietăţi de gheaţă. Pierduţi...

— Mă duc acasă, se văicări Maxim Adamov. Sfîntă mare muceniţă Varvara, ajută-mă ! Ah, să fi rămas în satul meu ! Să fi rămas acasă, la Ana Ivanovna şi la copiii mei. Sfîntă Varvara, ajută-mă ! Plec acasă ! plîngea bătrînul cu sughiţuri ca un copil înnebunit.

— Dar unde vrei să fugi ? îl întrebă binevoitor Bobrov. Aici e peste tot la fel, oricît de departe ai fugi ! Vino-ţi în fire, omule !

— Dar vreau să mor în altă parte ! oftă ţăranul, care îşi pierduse capul de tot. Să fi rămas acasă, la ai mei... Fug ! Sfînta Varvara !

— Crezi că sfînta o să vină la tine pe frigul ăsta de 40 de grade ? îl luă în rîs un alt marinar, negru de funingine de sus şi pînă jos. Omul trebuie să se ajute singur, frate, dar nu aşa, ca tine ! Tu nu te gîndeşti decît la pielea ta, făcu matrozul, scuipînd dispreţuitor.

— Adună-ţi minţile, Maxim ! mai spuse o dată Bobrov. Nu trebuie să vorbeşti aşa. Dacă ai fi singur ai muri. Singur eşti pierdut, dar cu noi, scapi ! Trebuie să fim uniţi ! Nu trebuie să plece niciunul. Aşa, totul se va sfîrşi cu bine. Pentru toţi !

— Să facem apelul, să vedem dacă sîntem toţi, Alexei. îl întrerupse profesorul. Te rog ! Sună adunarea !

Bobrov duse sifl'ia la gură, fluieră şi din toate părţile naufragiaţii se adunară, călcînd cu băgare de seamă pe sloiurile de gheaţă plesnite, sărind peste copci şi peste crăpăturile fără fund. Viscolul bîntuia nemilos, luptîndu-se să le smulgă hainele, iar zăpada îi înţepa cu miile ei de ace. Tăcuţi, oamenii se strînseră în semicerc. Veniră şi femeile cu copiii, adăpostiţi pînă atunci în cortul fizicianului.

— Adamov!

— Aici!

— Babuşkin!

— Prezent!

— Buiko!

— Prezent!

Pentru Alla răspunse maică-sa. Nici micuţa Karina nu putea răspunde singură. De al'tfel, nici n-o mai puteai desluşi din mormanul de perne, pături şi blănuri în care o înfofolise maică-sa.

Bobrov sta lîngă profesor şi striga nume după nume. Viscolul urla. Cînd cel chemat nu răspundea numaidecît, liniştea părea că ţine o veşnicie. Unde le era tovarăşul, se întrebau ei îngrijoraţi.

— Filipov!

— Saşa, te-a strigat! spuse vecinul lui Filipov şi îi trase un cot.

Saşa, prieten cu Boris Moghilevici, cel care se înecase, se lupta cu l'acrimile. Scrîşni din dinţi, iar praful de cărbune care-i pătrunsese în gură, scîrţîi.

— Aici! răspunse el în sfîrşit, cu o voce înceată, şovăitoare.

Colţurile gurii îi tresăriră şi dintr-o dată două lacrimi grele i se prelinseră pe obraji.

— Nu e vremea să ne pierdem cumpătul, Filipov! îi aminti profesorul Schmidt. Stăpîneşte-te, băiete! Boris nu mai poate fi ajutat... A căzut jertfă conştiinciozităţii lui în lupta cu forţele naturii.

Apelul continuă:

— Krenkel!

— Kukuşkin...

Erau toţi acolo. 104 oameni... Nu lipsea decît Moghilevici, care plătise cu viaţa curajul lui.

— Prieteni, spuse profesorul — capul sus! Ne-am pierdut vasul, dar asta nu înseamnă că şi noi sîntem pierduţi! Desigur o banchiză nu e ca o tabără de vară, zîmbi profesorul, dornic să le inspire şi celorlalţi încredere. Dar depinde de noi şi numai de noi să nu pierim. Nu vreau să vă arăt situaţia în culori mai frumoase decît este în realitate. Viscolul şi gheţarii ne sînt duşmani de moarte. Dar cel mai tare duşman ne-ar fi dezordinea şi desperarea. Tovarăşi! Fiţi unul altuia pildă, şi daţi pildă lumii întregi. Înţelegeţi că toată nenorocirea noastră şi toate greutăţile care ne stau în faţă au un adînc înţeles. Fiecare pas al oamenilor pentru a ieşi din întuneric, din lumea superstiţiilor şi a barbariei, a costat jertfe. Noi luptăm pentru civilizarea Arcticei. Pînă acum ne-am îndeplinit misiunea. Toate însemnările importante, jurnalele, calculele, hărţile şi alte materiale sînt în siguranţă. Activitatea noastră ştiinţifică nu trebuie să înceteze nici aici, pe gheaţă. Şi de-acum înainte va trebui să păstrăm disciplina, să învăţăm şi să muncim!

— O să crăpăm pe-aici! strigă Maxim Adamov cu faţa grozav de schimonosită.

— O să murim de foame şi de frig! spuse un altul.

Un murmur de dezaprobare străbătu rîndurile naufragiaţilor.

— Blegule! îi strigă lui Maxim, Mişa, fochistul, care stătea în apropierea sa.

— Lăsaţi-l pe tovarăşul profesor să vorbească, că vă fac păsat, ticăloşilor!

— Linişte!

Profesorul nu-şi pierdu capul din cauza acestor întreruperi. Adăugă, frecîndu-şi palmele înţepenite de ger:

— Avem proviziile de bază. Avem alimente pentru două luni, dacă nu chiar pentru trei, dacă facem economie. Deci n-o să murim de foame. Membrii echipa-

jului au avut o comportare exemplară, şi sînt mîndru că v-aţi descurcat cu toţii atît de bine. (Cînd auzi asta, Maxim îşi coborî privirile spre gheaţă, de ruşine). In spatele nostru avem o ţară mare, prieteni! Uniunea noastră Sovietică! De aceea sînt sigur că vom fi salvaţi. Patria noastră nu ne va părăsi! Totul se poate sfîrşi cu bine — adăugă profesorul — dar pentru asta trebuie să fim la fel de solidari ca şi pînă acum. Uniţi, nici o primejdie din lume nu ne poate înfrînge...

Amurgea. Din cînd în cînd pîlpîia flacăra cîte unui chibrit. Ici colo spinteca întunericul lucirea unei ţigări aprinse. Profesorul nu mai putea deosebi chipurile, dar simţea că vorbele lui redaseră curaj naufragiaţilor şi era bucuros.

— Avem nevoie în primul rînd de odihnă, tovarăşi! spuse el în încheiere. Femeile şi copiii rămîn în noaptea asta în cortul lui Fadikov. Kanzel, instalează, te rog, cu detaşamentul dumitale corturi pentru restul echipajului şi împarte tuturor blănuri şi mănuşi. Dumneata, Krenkel, trebuie să încerci chiar astăzi, cu ajutoarele dumitale, să instalezi antenele şi pilonul de radio. Iar dumneata, Saşa — spuse el întorcîndu-se spre bucătarul corăbiei — vezi să ne dai ceva demîncare. Femeile te vor ajuta...

Ordinele profesorului erau scurte, aproape milităreşti, dar rostite pe un ton tovărăşesc şi cu un calm de nezdruncinat, calm care se transmise şi celorlalţi.

In curînd, toţi erau ocupaţi cu pregătirile pentru prima lor noapte pe banchiză. Cu acest prilej, făcură constatarea că anumite unelte importante se scufundaseră o dată cu „Celiuskin". Instalarea corturilor ceru multă osteneală: gheaţa se spărgea şi nu ţinea ţăruşii, vîntul smulgea oamenilor totul din mîini şi le arunca pînzele cortului ca pe nişte bice drept în faţă. Cu toate că aveau cu toţii mănuşi îmblănite, mîinile le îngheţau. Pînă la urmă însă, oamenii înălţară pe banchiză cinci corturi mari, în care se tîrîră pe rînd. Strecurîndu-se în sacii de dormit, se înfăşu-

rară şi se înghesuiră unii într-alţii, încălziţi numai de răsuflarea tovarăşilor cu care-şi împărţeau adăpostul.

Rămăseseră afară, în furtună, sub cerul polar mohorît, doar oameni din posturile de pază. Priveau cu încordare în întuneric şi ciuleau urechile la alunecările, la cîntecul şi la trosnetul gheţei, plimbîndu-se de colo-colo, lăsîndu-se pe vine şi lovindu-şi pieptul cu braţele, ca să nu degere.

Dar nici cei din corturi, deşi frînţi de oboseală, nu putură adormi repede. Le fugea mereu gîndul la îngrozitoarele clipe ale scufundării, la moartea lui Boris Moghilevici, tovarăşul lor cel vesel, la îmbărbătătoarea cuvîntare a profesorului, la Moscova...

Tînărul operator cinematografic se întreba dacă nu uitase să filmeze ceva. Vedea parcă aievea pe spectatorii care vor viziona, poate, vreodată naufragiul lui „Celiuskin“, într-o sală de cinema. Ii vedea atît de clar, de parcă i-ar fi avut în faţă. Şi se gîndea la mama lui din Leningrad. Cine ştie dacă i se va mai uita vreodată în ochi si dacă îi va mai ţine vreodată mîinile într-ale sale! O iubea mult şi acum, cînd se gîndea la ea, pierdut în lumea gheţurilor eterne, i se părea că a şi murit.

Telegrafistul Krenkel rămase cu ochii deschişi încă multă vreme după ce-şi termină lucrul. Avea de gînd să reia în zori legătura telegrafică cu Vankarem, cea mai apropiată staţiune polară. In curînd, Iga şi Luda, copiii lui, vor auzi la radio că expediţia lor e mînată de o banchiză spre Oceanul Ingheţat. Numai de nu s-ar speria nevastă-sa prea tare! Biata de ea! Sigur că în noaptea asta nici ea nu închide ochii de grijă!

Şi Bobrov se gîndea la familia lui, la nevastă, la copii şi mai ales la nepoată-sa, Galka cea cu părul roşu. Acum fetiţa dormea desigur în pătuţul ei, cu pumnii strînşi, ca totdeauna... Oare moş Adamov adormise? Ţăranul acesta sărac din Murmansk avea totuşi un miez sănătos. Deştept om! După cîteva lecţii învăţase să citească. Dacă şi-ar fi dat cineva oste-

neala cu el, ar fi ieşit un om din încăpăţînatul ăsta încăruntit.

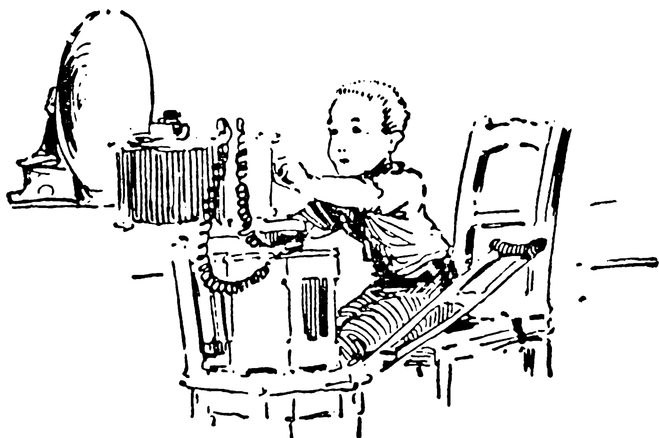
Da, dintre naufragiaţii de pe „Celiuskin" mulţi nu putură adormi vreme îndelungată, în prima noapte polară, petrecută pe banchiză. Se gîndeau la cei dragi, rămaşi acasă, la Moghilevici, care murise, la viitorul lor nesigur, la ce avea să le aducă ziua de mîine. Va veni oare ajutorul la timp sau îi va înghiţi apa îngheţată a nordului? Le rămînea numai speranţa şi încrederea neclintită în patria lor. Trebuiau să aibă răbdare. Trebuiau să aştepte. Şi uneori aşteptarea e atît de grea...

CAPITOLUL III

Se pregătește o expediție

A doua zi după ce venise cu propunerea de a porni în ajutorul echipajului „Celiuskin“, Rudi sosi ultimul la consfătuirea din tabăra copiilor de pe strada Harrant. Întîrziase din pricină că pînă în ultima clipă stătuse în fața aparatului său de radio.

— Primul avion a și ajuns acolo! strigă el, cu mîinile făcute pîlnie la gură, imediat ce-și vîrî nasul prin gard.

— Urrra ! strigară cu toții, iar Rozi, de bucurie, îl aruncă pe Penkala în aer cu picioarele în sus și capul în jos, dar îl prinse la timp, îndemînatică.

— Felicitări ! îi spuse Alex șefului, și îi scutură mîna cu înflăcărare.

— Îl cheamă Liapidevski, mai vesti Rudi, și ceilalți se simțiră cuprinși de stimă și de admirație în fața cunoștințelor lui atît de exacte. A sosit alaltăieri, a luat femeile și copiii în avion și a zburat spre țărm, prin ceață, în vijelia polară... Strașnic tip ! Și unde mai pui că la plecare avea și temperatură ! 39 de grade ! Altul în locul lui ar fi stat la pat ! Dar sosise o telegramă din tabăra lui Schmidt, și nimeni nu l-a mai putut ține.

— Nici noi nu trebuie să mai așteptăm ! strigă șeful și adăugă apoi, agitat : Dacă mai pierdem mult vremea, n-o să mai avem nimic de salvat ! Mîine, cel mai tîrziu, trebuie să plecăm ! Ne-am înțeles ?

Ferdi tăcea ca peștele. La fel și ceilalți. Acum, cînd își dădeau seama că treaba e serioasă, parcă nu mai erau așa de încîntați !

— Curaj, prieteni ! zise șeful, izbindu-se în piept, dar asta mai mult ca să-și facă curaj. Cine știe cît mai rezistă banchiza !

— Cum or veni zilele calde, dacă nu chiar mai devreme, s-a zis cu tabăra „Celiuskin" ! sări Grăsanul în ajutorul lui Anton și continuă cu atîta zel, încît urechile i se înroșiră ca zmeura : Uite de ce am făcut o invenție...

— O invenție ? se mirară copiii.

— Da, o invenție ! repetă Alex. Să le trimitem celor de pe „Celiuskin" în ajutor o navă aeriană ! O să atîrnăm de ea o scară de frînghie, oamenii o vor apuca și se vor cățăra în nacelă ! Ei, ce ziceți de asta ?

Copiii rămăseseră cu gura căscată. Ideea lui Alex era colosală ! Nici nu bănuiseră că Indianul Grăsan are o minte atît de ascuțită !

De altfel, Alex nu era decît unul din miile de copii care, în Uniunea Sovietică și în multe alte țări, își

spărgeau capul cu tot felul de invenţii menite să salveze viaţa naufragiaţilor de pe banchiza din Oceanul Îngheţat. Nenumărate scrisori cu propuneri, dintre care multe şi mai puţin realizabile ca a lui Alex Jelinek, zis Grăsanul, de pe uliţa Harrant din Praga, porneau zorite din toate colţurile lumii, spre punctul din care se conducea opera de salvare. Tinerii inventatori nu aveau destulă experienţă şi destule cunoştinţe ca să poată fi de un ajutor real celor din tabăra Schmidt. Emoţionant era însă sentimentul acesta, pe care-l încercau şi adulţii, care făceau imposibilul pentru a-i salva şi realizau minuni de jertfă şi vitejie.

Şeful echipajului fu şi el entuziasmat de invenţia lui Alex.

— Rudi — spuse el cu demnitate — comunică-ţi imediat invenţia comisiei de salvare din Moscova! Chestiunea trebuie luată în serios!

Deodată, se auzi şi glăsciorul lui Ferdi. Curajos de parcă n-ar fi ştiut ce-i frica, micuţul strigă:

— Dacă ne grăbim, poate o să ajungem înaintea dirijabilului. Aşa, la întoarcere o să ne ia şi pe noi!

— Nu este exclus, îl asigură Anton, grav. Dar pentru aceasta să nu mai pierdem timpul!

— Bine, dar n-avem bani, obiectă Rozi. Cum să mergem la Polul Nord fără bani? Doar dacă aveţi de gînd să plecaţi aşa, în pantaloni de gimnastică!...

— Şi-apoi, măcar o bucată de drum trebuie să mergem cu trenul, dacă nu vrem să ajungem prea tîrziu. Eu am zece coroane şi vi le dau, spuse Alex cu atîta importanţă, de parcă cu cele zece coroane ale lui s-ar fi putut cumpăra jumătate din lume. I-am strîns pentru... Africa de Sud. Luaţi-i!

Şeful luă banii, îi vîrî în buzunar şi pe Alex îl bătu recunoscător pe umăr.

În tot acest timp, Rudi nu scoase o vorbă. Zîmbea însă cu un zîmbet plin de mistere.

— Cu zece coroane nu ajungem prea departe, socoti Rozi care cunoştea valoarea banilor, pentru că mama

ei o trimitea cîteodată la băcănie și știa că marfa de zece coroane nu era prea greu de dus acasă.

— Știți să socotiți? întrebă Anton banda.

Bineînțeles că băieții din strada Harrant știau să socotească. Dar... ce să socotească oare?

Anton se întoarse spre frățiorul său.

— Am o problemă pentru tine, Ferdi! spuse el. Să zicem că ai zece coroane, și mai primești încă douăzeci. Cît o să ai atunci?

— Dar eu n-am zece coroane, răspunse Ferdi.

— Ei, nu zic că-i ai! Închipuie-ți numai! îi ceru fratele mai mare.

— Dacă nu-i am, nu pot să-mi închipui! explică Ferdi, lăsînd buza în jos, pentru că toți rîdeau de el.

— Atunci, na! îi zise Anton. Uite, și aici cele zece coroane ale lui Alex. Și-aici mai sînt încă două monede de zece. Toate laolaltă fac treizeci. E bună socoteala?

Într-adevăr, Anton avea în mînă două monezi de cîte zece coroane. Nu erau nici de tablă, nici de ciocolată, ci bani adevărați. Copiii căscară ochii, impresionați adînc de aceste douăzeci de coroane.

— Nu sîntem săraci, nu-i așa? se făli șeful. Treizeci de coroane înseamnă ceva, nu?

Grăsanul era din cale-afară de mirat. Nici nu-i venea să-și creadă ochilor: pe brațul ars de soare al șefului, în locul unde pînă ieri strălucise ceasul, era acum o dungă albă! Alex avu o scăpărare de geniu. Știa acum ce s-a întîmplat.

— Anton, ți-ai vîndut ceasul, îngăimă el.

— Ceasul! strigară atunci și ceilalți.

— Vai, frumusețea aceea de ceas! zise Rozi, și de spaimă, cît pe ce să-l scape pe micul Teodor din brațe.

— Nu vă speriați. L-am amanetat numai! bombăni șeful, și adăugă, nobil: Nu contează...

Adevărul era că-i venea să urle de durere. Ce greu se despărțise de ceas, de lucrul acela atît de drag! De cîte ori seara, în întuneric, nu se vîra cu el sub

masă, ca să-i vadă cadranul luminos... Dar jertfa era necesară. Era o jertfă pentru prietenii pierduţi în noapte şi gheţuri...

Băieţii ştiau cu toţii cît de mult ţinea Anton la ceas, şi-i preţuiră gestul. Îl invidiaseră doar atît pentru ceasul de care se despărţise! Într-adevăr, Anton era vrednic să le fie şef!

— Băieţi, dar nici treizeci de coroane n-au să ne-ajungă! Nu, nici pe departe! le domoli Rozi entuziasmul. Închipuiţi-vă şi voi cît costă numai echiparea pentru Polul Nord! Treizeci de coroane? O să vă rîdă şi urşii albi!

Anton nu mai ştia ce să facă. I se citea încurcătura pe faţa tot mai prelungă. Orice ar fi, nu trebuiau să se lase învinşi. Nu! O dată cu capul!

— Va trebui să ne obişnuim de la început cu foamea, spuse el după un timp. Da. Ca mai tîrziu să nu ne fie prea greu! Ce! Voi credeţi că cei din tabăra de pe banchiză duc o viaţă îmbelşugată cu friptură şi franzelă în fiecare zi?

— O fi, dar treizeci de coroane înseamnă, în orice caz, prea puţin! sări în ajutorul fetei Alex Grăsanul, care şi acasă la el flămînzea. Ceva tot trebuie să mîncăm, fie numai şi cartofi! Ce o să ne facem?

— Tu, în orice caz, o să poţi răbda! îl întrerupse şeful. Că doar chiar atît de repede n-ai să slăbeşti!

Ferdi, care uitase de dirijabil, strigă:

— Eu rămîn mai bine aici!

— Ba ai să vii cu noi! hotărî neînduplecat Anton, ca şef şi frate mai mare. Mă, inimă de iepure!... Prin urmare, de ce avem nevoie pentru călătorie? Să auzim propuneri!

— În pantalonii de gimnastică n-o să puteţi pleca! zise Rozi. Vă trebuie cel puţin pantaloni de trening, care ajung măcar pînă la glezne. Altfel vă îngheaţă ciolanele!

— Şi rachete luminoase ne trebuie neapărat! susţinu Anton. Trei rachete! Una o s-o tragem după ce o să trecem cu bine graniţa... La miezul nopţii. Tu,

Rudi, o să te scoli în fiecare noapte şi o să te uiţi pe fereastră. O s-o tragem exact la miezul nopţii!

Şi Rudi îşi trecu importanta indicaţie în carnetul de notiţe.

— Mai departe, Rudi, scrie: Cînd vor luci două rachete una după alta, va însemna că am ajuns la Polul Nord.

— Oare o să le putem vedea de la noi, din strada Harrant? se întrebă Rudi, neîncrezător, scărpinîndu-se în cap cu creionul chimic şi desenîndu-şi pe piele, printre smocurile de păr negru, dungi stînjenii.

— Cînd îţi spun eu, ce te mai îndoieşti! făcu Anton, cu demnitatea unui şef, cam supărat că Rudi nu avea încredere în fantasticele lui indicaţii. Bineînţeles că va trebui să căutăm rachete care să se înalţe destul de sus. E clar?

Dar nu-i era prea clar nimănui. Dintre ei niciunul, nici măcar Anton, nu trăsese vreodată vreo rachetă, dar scînteile de foc care pocneau şi pe care le vedeau în închipuirea lor sus, sus de tot, aprinzîndu-se departe, sub cerul nopţii, îi fermecau într-atît, încît încîntarea învinse orice raţiune.

Rudi, scuturîndu-se de îndoiala lui, mai făcu o propunere:

— Asta nu e tot! îi spuse el lui Anton. Ce s-aude cu armonica ta? O să aveţi neapărat nevoie de ea! O să mărşăluiţi de două ori mai bine cu muzică!

Dar Anton nu era de acord. Armonica era cel mai preţios avut al său. Ceasul şi-l dăduse — acum trebuia să-şi dea şi ceilalţi obolul la echiparea expediţiei. Şi-apoi, dacă i se uda armonica prin viscole? Toată împotrivirea lui nu folosi însă la nimic, pentru că echipajul votă propunerea lui Rudi şi pînă la urmă Anton se văzu nevoit să cedeze.

Alex nu voia nici el să se lase mai prejos decît şeful:

— Copii, eu o să aduc lanterna şi covoraşul de la picioarele patului de-acasă! E o blană de tigru, aproape nouă, doar cam tocită pe ici pe colo. Ca să

n-o strice, tata sare peste ea cînd se dă jos din așternut.

Copiii luară propunerea Indianului ca o glumă. Anton însă rămase grav.

— O să ne putem încălzi cu ea acolo, departe, îi asigură el.

Rozi, care înțelese utilitatea covorului, făgădui că va sacrifica echipării plapuma de puf a păpușii ei celei mari, iar Rudi se arătă gata să ofere camera de automobil pe care i-o dăruise unchiu-său.

— Cînd o umfli, poți să o folosești ca un colac de salvare prima-ntîi, îi asigură el.

— N-o fi găurită cumva? vru să știe Ferdi, care nu învățase încă să înoate și era îndeosebi interesat de acest amănunt.

— Ba da, este, dar am s-o lipesc! Chiar azi.

Rozi mai avu cîteva idei:

— Eu am să aduc de acasă ceasornicul deșteptător — strigă ea — și binoclul de teatru al mamei, că tot îl ține degeaba. O să avem nevoie de el la drum, în loc de ochean! Scrie și asta în carnet, Rudi.

Și Rudi citi tot ce scrisese pînă atunci:

Pantaloni de trening
Armonică
Trei rachete luminoase
Blana de tigru
Lanterna
Plapuma păpușii
Colacul de salvare
Binoclul
Deșteptătorul...

Anton mai puse o chestiune importantă pe tapet:

— Totuși, ne-ar trebui și ceva demîncare, ceva provizii, oftă el.

— Adevărat, frate! spuse Rudi, rîzînd. Care va să zică a avut dreptate Rozi cînd a vorbit de bani...

Șeful se uită mirat la Rudi. Ce era oare de rîs? Rudi nu se intimidă însă. Se vede că nu înțelesese

încă gravitatea situației! Fața îi străluci de bucurie cînd se întoarse spre echipaj.

— Iată de ce, băieți — zise el, înroșindu-se pînă peste urechi — mi-am vîndut azi colecția de timbre! Am luat pe ea o sută de coroane în cap! Uite banii...

Și Rudi, cel cu un singur picior, puse pe scîndură o hîrtie nou-nouță de o sută de coroane.

Echipajul îi urmări fiecare mișcare într-o tăcere solemnă.

— Că, vedeți voi, altceva tot nu pot să fac pentru echipajul lui „Celiuskin". Ca să pornești la marșuri, ai nevoie de cel puțin două picioare! se scuză micul olog, cu o voce timidă, blîndă, sub privirile serioase ale echipajului, îndurerat din nou că nu putea lua, nici de data asta, parte, cum nu luase nici altădată, la joaca prietenilor lui care săreau, se plimbau sau alergau. La durerea asta se mai adăuga acum și sfîșietorul gînd al timbrelor, al minunatelor lui timbre, pe care, ca pe niște corăbioare colorate, gîndurile lui făcuseră atîtea călătorii în cele mai îndepărtate colțuri ale pămîntului, în Ecuador, Madagascar sau Siam. Durerea lui era deci de două ori mai mare, dar Rudi o îndură cu bărbăție.

— Doar trebuie să rămînă și aici cineva din echipaj! îl mîngîie șeful. Cine să stea la postul de observație? Chestie de încredere! Foarte importantă!

Rudi își mușcă buza de jos și, printr-o mișcare energică a capului, aprobă. I-ar fi fost greu să vorbească...

O sută de coroane! Pînă atunci, copiii nu văzuseră nici de departe atît de mulți bani la un loc! Dar și ce frumoasă colecție de timbre!...

— Nu făcea oare mai mult? A trebuit să le vinzi pe toate? se interesă Alex. L-ai dat și pe cel din Nyassa, cu girafa? Ăla cu supravaloare?

— Da, oftă Rudi. Și pe ăla!

— Și timbrul rusesc cu zepelinul? făcu neîncrezător Anton.

Rudi dădu doar din cap.

— Şi seria italiană cu fotbalul ? Şi cel cu catedrală aia veche ? izbucni Alex.

— Pe toate, oftă Rudi. Poate că făceau o mie de coroane... Cine ştie !

— Echipajul îţi mulţumeşte, Rudi ! rosti şeful strîngîndu-i mîna cu putere şi luînd banii. Apoi, încreţind din buze, băgă solemn hîrtia, ca pe un cărăbuş, într-o cutie de chibrituri goală, alături de celelalte treizeci de coroane.

— Trebuie să-i spun ceva lui Rozi, murmură Rudi mai mult pentru sine decît pentru ceilalţi. Rozi, cred că şi tu ar trebui să rămîi aici. Penkala la fel ! Cel puţin pînă cînd om vedea prima rachetă. După mine, ar fi mai bine să pleci cu ăsta micu' abia după ce au încercat ceilalţi drumul... Ce e bine, nu e rău...

— Păi, sigur ! ca să nu capăt guturai, nu ? sări Rozi, revoltată. Băieţilor de ce nu le-aţi spus istorii de-astea ? Nu ! Plec şi eu. Sînt cît voi de mare !

— Fii cuminte ! încercă Rudi s-o convingă. Trebuie să recunoşti, Rozi, că...

— Da, că nu aveţi încredere în noi, fetele ! îi luă ea vorba din gură. Dar cu mine chestiile astea nu merg !

— Nu e adevărat ! protestă Rudi. De ce să n-avem încredere în fete ? Doar şi tu eşti membră a echipajului. Îţi spuneam asta pentru Penkala : e într-adevăr prea mic ! Fără tine, el tot nu poate pleca, şi nici să-l laşi de capul lui aici, singur, nu se cade. Aşa că rămîneţi pe loc pînă vom observa racheta. Acasă am să rămîn definitiv numai eu. Şi-apoi, o să avem destule de făcut ! Trebuie să-i ajutăm pe Anton, Alex şi Ferdi la echipare, trebuie să aibă grijă cineva şi de Rolli... Mai e şi bunica Mehlhase ! Să nu bage care cumva de seamă, că altminteri din toată călătoria noastră se alege praful ! Şi-apoi, cine să aibă grijă să nu se necăjească după plecarea echipajului... Vezi, Rozi ? Băieţii au mare nevoie de tine aici !

— Da, avem nevoie de tine ! întări şeful amănunţitele explicaţii ale lui Rudi. Fiecare la postul lui !

Rozi, ca o stană de piatră, nu zise la început nici da, nici ba. Apoi, încercînd să se obişnuiască cu amînarea călătoriei la pol, îi şterse nasul lui Penkala şi spuse :

— Bine ! Fie ! Dar cum s-o aprinde racheta, venim după voi, Penkala şi cu mine ! S-a făcut, băieţi ?

— Sigur, se înţelege ! rostiră băieţii într-un glas, spre bucuria lui Rudi, care se simţea fericit că nu rămîne singur acasă.

— Băieţi ! şopti şeful. Mai e ceva : vom fi căutaţi în curînd de poliţie. Se înţelege că nu trebuie să trădaţi nimic ! Să nu scoateţi un cuvinţel despre îndrăzneţul nostru plan !

— Ce mai vorbă ! mormăi Rudi.

— Trebuie să ne luăm însă şi măsurile de prevedere, adăugă şeful, vorbind şi mai încet de astă dată, încît toţi ceilalţi se apropiară ca să-l poată înţelege. Trebuie să ne travestim ! Să nu ne recunoască nimeni !

— Aşa e, aşa e ! Bravo ! îl lăudă Alex.

— Pantalonii ăştia noi, pe care o să-i cumpărăm azi, să-i ascundem pînă mîine aici, în tabără, sub lemne ! îl sfătui Anton. Ca şi toate lucrurile pe care o să le îmbrăcăm mîine. Hainele vechi le lăsăm aici ! S-a înţeles ?

Copiii luară mutre conspirative, iar Alex încercă să facă cîteva strîmbături de probă, ca să nu fie prea uşor recunoscut. Partea proastă era că nu putea rămîne aşa, schimonosit, pînă la Polul Nord...

— O să-mi vopsesc părul, zise Anton, negrul cel blond. O să mi-l cănesc şi atunci n-o să mă mai recunoască nimeni !

— Şi-apoi, o bucată de drum n-o s-o putem face pe jos, dacă nu vrem să ne înhaţe cît ai zice pîs !

— Păi sigur ! Apucaţi-vă acum să daţi iama prin bani ! ţipă Rozi. Ce, vreţi să rămîneţi fără parale ?

— Nu, frate, da aşa ajungem mai repede acolo ! se apără Anton.

— Ei ! Ia să vedem, ce ne mai trebuie ! spuse Rudi, scoţîndu-şi creionul chimic din buzunar.

— Ceva demîncare, spuse şeful. Adică, proviziile expediţiei !

— O scrumbie marinată de fiecare, propuse Alex, dar cînd o auzi pe soră-sa pufnind în rîs, se corectă imediat : Sau mai bine nişte conserve, că ţin mai mult.

— Să luăm mai degrabă făină de gogoşi că e mai ieftină. Şi nişte salam ! hotărî şeful.

Ochii lui Ferdi străluceau de bucurie. Ah, ce mult îi place lui salamul ! N-a mîncat cam de multişor, ba, ca să spunem adevărul adevărat, nici nu-şi mai aduce bine aminte ce gust are, dar ştie precis că e grozav !

— Pentru gătit o să avem nevoie de o oală mare de bucătărie şi de o tigaie pentru jumări.

— Dar n-avem sobă ! obiectă Ferdi.

— N-avea tu grija asta ! îl linişti Alex. E simplu. O să gătim la un foc de tabără. Pui cîteva pietre în cerc, încerci din ce parte bate vîntul, ca să sufle înăuntru prin loc potrivit şi să tragă bine, şi pui căldarea deasupra ! Aşa fac vînătorii şi pădurarii. Mohicanii şi irochezii, la fel. Cîteodată însă, cînd de exemplu nu sînt pietre, gambuzinii fac altfel. Caută o ramură groasă şi îndoită, o ascut la un capăt, o înfig în pămîntul preeriei, aplecată, se înţelege. Atîrnă apoi căldarea de ea, chiar deasupra focului. O să vă arăt toate astea !

Ferdi căzu în admiraţie faţă de Indianul Grăsan, dar ceilalţi se mulţumiră să dea doar din cap, ca nişte persoane care ştiau totul la fel de bine ca şi el.

— Notează, Rudi ! Oală şi tigaie ! Ne mai trebuie neapărat o undiţă ! zise şeful. Ca să prindem peşti. Batogi. Da ! Şi încă ceva important : să luăm cu noi o sticlă cu untură de peşte, neapărat ! Acolo, la polul nord, eschimoşii beau numai untură de peşte !

— Straşnic, strigă Alex care nici nu pusese vreodată gura pe untură de peşte şi nici nu apucase să

citească ceva despre moravurile şi obiceiurile eschimoşilor.

Ferdi trase un chiot de bucurie.

— La Polul Nord sînt şunci de urs alb, se lăudă Alex. Rudi, notează : trei pumnale ! Să le avem la vînătoare sau dacă ne atacă urşii !

— Vă dau revolverul meu cu dopuri ! îşi dovedi Ferdi generozitatea, dar nu-l luă nimeni în serios.

— Ne mai trebuie şi un pahar ! anunţă Anton.

— Nu-i nevoie ! zise Alex. O să iau eu bidonul meu. Ah, dar ce voiam să vă spun... Da ! Ce facem cu Rolli ?

— Îl iau cu mine ! explică Rudi. O să am eu grijă de el, vă promit !

— E-n regulă ! zise şeful, şi-i strînse mîna. Ai grijă de el ca de ochii tăi din cap ! Şi Rozi ar trebui să aibă grijă de el ! Să-l apere de Pepi !

— Bine, bine, făcu Rozi, măgulită, şi începu să mîngîie cîinele, care mîrîi de plăcere. Pînă mîine vă brodez la maşină un fanion cu emblema noastră, elicea. Merge repede.

Şeful o lăudă şi se bătu peste frunte :

— Grozavă idee ! Eu era cît pe-aci să uit de asta ! O să înălţăm fanionul pe Polul Nord !

— Să plecăm, copii ! fu de părere Rozi. Altfel se închid prăvăliile.

Şi dădură cu toţii buzna spre ieşire.

Cînd văzu poarta depozitului deschizîndu-se, Pepi Novak se sperie de moarte. Tot timpul trăsese cu urechea. Se strecurase pînă la tabără, după Anton şi după Alex, fără ca băieţii să-l fi observat. Bănuia el oare ceva din planurile echipajului ? Sprinten ca o maimuţă, Pepi sări într-o parte şi se ascunse după tutungeria din colţ.

Toţi membrii echipajului, cu Rolli în frunte, alergară spre prăvălie urmaţi de Rudi, care mergea cît putea de repede. Înainte însă de a-şi face cumpărăturile, copiii îşi lipiră o clipă nasurile de geamul vitrinei. Pînă atunci, toate lucrurile acestea frumoase din

galantar fuseseră puse acolo doar pentru privit. Acum însă, le cumpărau, chiar dacă trebuiau să fie cumpătați în tîrguieli. Rudi se mai uită odată la însemnările din carnețel și după ce făcu în dreptul fiecărui articol cîte un semn, intră șchiopătînd, în fruntea echipajului, prin ușa turnantă...

Cînd ieșiră din nou în stradă, pe cine să vezi ? Pe domnul Pepi Novak în persoană ! Dînd cu ochii de ei, „pescarul de cîini“ le scoase limba.

— Ce te tot învîrtești pe-aici, mă, flecușteț ? se răsti disprețuitor la el Anton, ieșindu-i în cale.

— Mă plimb unde-mi place, îi răspunse Pepi. Luați seama să nu vă enervați cumva, că vă pierdeți pachetele...

Dar Alex se și năpusti asupra lui cu pumnii ridicați. Pepi se făcu mic de frică.

— Lasă-l ! porunci șeful. Cu dihorul ăsta puturos mă răfuiesc eu !

Așadar Pepi îi văzuse ! Blestematul ! Dacă auzise ceva ? Pentru orice eventualitate, Anton îi trase, prevăzător, o palmă de-i vuiră urechile.

— Bagă de seamă ! N-ai auzit şi n-ai văzut nimic ! îl ameninţă şeful pe spionul din strada Harrant 15, vîrîndu-i sub nas pumnul strîns. Miroase-l, că miroase a cimitir ! A cimitir, băiete ! A cimitirul cu care o să faci cunoştinţă dacă sufli ceva cumva ! Înţeles ?

Pepi începu să urle.

— Lasă-mă în pace ! Te spun lu mama ! Lasă-mă !

Încîntat, Rolfi se ghemuise alături de ei şi îşi privea drept în faţă duşmanul de moarte. Cînd Pepi o luă la fugă, văicărindu-se, cîinelui parcă i se lungi botul de bucurie.

Membrii echipajului din strada Harrant plecară în fuga mare şi nu după mult timp ajunseră iar în tabără unde ascunseră cu grijă echipamentul pe după grinzi şi scînduri.

Un singur gînd le tulbură bucuria : aflase oare Pepi Novak ceva ? O să-i trădeze oare ?

CAPITOLUL IV

Tabăra de pe banchiză

— Sculaţi ! Sculaţi, somnoroşilor ! cîntă Fedea Reşetnikov, tînărul şi veselul pictor, aşa cum cîntase şi pe „Celiuskin“, în fiecare dimineaţă. Pe jumătate adormit încă, trecu peste picioarele şi peste trupurile tovarăşilor săi, care zăceau pe jos în sacii lor de dormit, înghesuiţi ca sardelele în cutie. Se ridică apoi şi scoase nasul din cort. Sufla un vînt tăios, zăpada prăfuită i se lipi de pleoape şi-i pătrunse prin şuba de blană. Reşetnikov privi împrejur. Unde se afla oare ? A, da ! „Celiuskin“ se scufundase şi acum erau pe o banchiză...

Toate corturile se acoperiseră cu un strat gros de zăpadă, iar gheaţa cenuşie scîrţîia uşor din pricina

gerului. Unde le erau proviziile? Unde erau lăzile şi butoaiele, baloturile şi cuferele pe care le căraseră în ajun pe gheaţă? Da, uite-le! Mişa, roşcovanul, sta de pază lîngă mormanul de provizii acoperite de zăpadă, mîndru de parcă ar fi fost de gardă la intrarea Kremlinului, la Moscova!

— Hei, Mişa! Da' zăduf e azi, nu-i aşa? strigă el şi cînd răsuflă, aerul îi ieşi din piept gros ca vaporii unei locomotive. Ce mai nou, Mişa?

Santinela sărea de zor de pe un picior pe altul şi îşi freca cu vrednicie nasul cu zăpadă ca să-l ferească de îngheţ.

— Nu mai sîntem izolaţi! îi răspunse Mişa, mulţumit. Ne-au găsit! S-a reluat legătura telegrafică! Ei, băiete, asta zic şi eu tehnică!

— Sculaţi-vă, sculaţi, somnoroşilor! începu iar Reşetnikov să strige. Îşi vîrî nasul înapoi în cort, şi strigă: Nu mai sîntem izolaţi, copii, aţi auzit? Ne-au găsit!

— Cum? Ce? Cine? întrebă prietenul său, Kolea, care sforăise pînă atunci şi se trezise deodată, holbînd ochii.

— Telegraful funcţionează! Telegraful funcţionează! cînta Reşetnikov scuturîndu-se de zăpadă. Tu, Kolea, şi tu, Mitea, hai, sculaţi-vă, puturoşilor! Trebuie să ne radem, ca să nu ajungem cu barbă la Moscova!

Îmbucurătoarea veste trecu din cort în cort, din gură în gură şi în curînd toţi cei de pe gheţar aflară că viteazul Krenkel şi cu ajutoarele lui erau în legătură cu staţia telegrafică de la Capul Vellen. Prima ştire pe care profesorul o trimisese lumii bătută în manipulator de Krenkel (cu alfabetul Morse, puncte şi linii), ajunsese poate la Moscova. Şi chiar în ziua aceea oamenii vor citi totul în ziarul „Pravda". Soarta lor va fi cunoscută şi autorităţile se vor grăbi să le vină în ajutor!

Ce bucurie pe naufragiaţi! Cînd află noutatea, sportiva Suskina, de bucurie, făcu cîteva exerciţii de gim-

nastică, dîndu-şi singură comanda cu o voce de parcă ar fi avut în faţă zece rînduri de atlete la o manifestaţie sportivă în parcul de cultură din Moscova. Ce caraghioasă mai era, în hainele-i groase de blană! Parcă era un urs beat, dansînd. Păcat că nu s-a nimerit pe acolo Safran cu aparatul lui de filmat! Era însă afară, în „stradă". Îşi aruncase mantaua de blană de ren pe jos şi, cu tot gerul îngrozitor, se spăla cu zăpadă.

— Brrrr! Brrrrrr!

— Nene Saşa, ce ne dai la dejun?

Saşa, bucătarul, îşi instalase „bucătăria" în mijlocul banchizei. Atîrnase pe un trepied făcut din vîsle, deasupra unui foc de lemne fumegînde, apărat cît de cît de vînt, o căldare mare din care aburea apa de ceai.

Mişa, santinela, fusese înlocuit şi se încălzea acum la foc, unde-şi sorbea cu lăcomie ceaiul fierbinte şi tare. După el, băutura asta te dezgheţa mai repede decît cea mai bună vodcă.

— Unde e tovarăşul profesor? întrebă bucătarul. Masa e gata! Putem da oamenilor să mănînce...

— S-a dus la „Celiuskin"! spuse Mişa căscînd, şi arătă spre locul în care, cu o zi în urmă, vaporul lor mai plutea încă. S-a dus cu Bobrov şi cu căpitanul. S-au sculat cu noaptea-n cap... de pe la şase... Uite-i!

— Ei, ce mai faceţi? vru să ştie profesorul cînd ajunseră la ei şi surîse bucătarului. Ne e o foame de lup, Saşa!

— Dejunul e gata! rosti cu mîndrie bucătarul. E ora opt, tovarăşe profesor, şi dumneavoastră aţi fixat masa pentru ora opt!

— Bucătarul nostru e muncitor fruntaş, glumi Bobrov, cercetînd mulţumit „bucătăria" înconjurată de o băltoacă cît toate zilele. Parcă am fi la Veneţia, nene Saşa!

— Da, trebuie să facem ceva, bombăni bucătarul naufragiat, amintindu-şi de bucătăria lui cea mare, frumoasă şi sclipind de curăţenie de pe vaporul scu-

fundat. Ar trebui să ne construim o bucătărie mai ca lumea, ce dracu' !

— Nu e rea ideea ! încuviință profesorul din a cărui barbă înghețată, începuse să picure apa lîngă foc. Ce vrei ! Ne mai lipsesc încă multe. Ghețarul nostru trebuie să devină o colonie sovietică model !

Iakovlev, fochistul, se apropie de ei :

— Tovarăşe profesor, dacă vreți, am putea să formăm împreună cu Vasea Bormin şi Steopa Fetin, o brigadă de inovatori. După cum ştiți, Steopa a mai naufragiat o dată. E un adevărat Robinson. Pe de altă parte, Vasea e foarte îndemînatic şi eu mă gîndesc că în colonia noastră model o să ne trebuiască o sumedenie de lucruri !

— Sigur că sînt de acord ! spuse profesorul, sorbind o gură de ceai dintr-o cutie de conserve. După masă vino la mine în cort, Iakovlev, să discutăm mai amănunțit cu Bobrov şi cu ceilalți. O să comunicăm brigăzilor cine sînt membrii şi apoi pornim lucrul.

Maxim şi alți cîțiva salahori aveau însă o altă părere. Cînd profesorul ieşi din cort cu conducătorii activului de partid, Maxim se apropie de el şi-i spuse, bodogănind şi strivind între dinții lui mari şi galbeni, o bucată de pesmet înghețat :

— Tovarăşe profesor, eu zic să pornim peste gheață, spre țărm, că cine ştie dacă o să ne trimită într-adevăr ajutor ! Să nu ne bizuim prea mult pe ei, dacă nu vrem să degerăm cu toții aici, în gerul ăsta de-ți îngheață şi limba în gură. Eu, acum, nu mai vreau să plec singur, Otto Iulevici, ca ieri, dar dacă am pleca cu toții, poate că...

— Maxim are dreptate ! încuviință unul din muncitori, şi tuşind intimidat deoarece nu era prea tare în cuvîntări, îl înghionti pe Maxim. Să plecăm pe jos, aşa cum propune Maxim !

— Capete seci ! făcu Iakovlev, furios.

Dar o privire a profesorului îl făcu să tacă. Numai cu cîteva minute înainte, la şedința cu responsabilii,

Schmidt le explicase cît de important era să se poarte prietenos şi cu răbdare cu tovarăşii lor de suferinţă, cînd aceştia nu-şi vor mai putea stăpînii nervii. Profesorul se întoarse deci spre Maxim şi spre colegii lui :

— Măi băieţi, hai să stăm şi să discutăm în toată liniştea de ce ar fi greşit să pornim spre ţărm, spuse el. Ştiţi doar că sîntem la 150 de kilometri depărtare de pămînt !

— Toţi kilometri ăştia, cîţi or fi, îi fac în trei-patru zile de marş forţat ! răspunse Maxim. Pe vremuri, cînd eram la armată, cîte marşuri de-astea n-am făcut ! Dar cu tot echipamentul în spinare, ca un cal de povară ! Era sub ţari, prin nouă sute cinşpe' ...

Profesorul însă adăugă, şi toţi îl ascultară, numai urechi:

— Măi frate — începu el — una e să mărşăluieşti pe o şosea şi alta pe o banchiză! Dacă socoteala dumitale se potriveşte pe uscat, pe gheaţă nu mai merge! Pilde avem destule! Să ne gîndim nu mai departe decît la expediţia suedezului André. Aveau trei sănii şi o luntre pliantă, dar grupul lor abia dacă înainta doitrei kilometri în patru zile! Trebuiau să se caţere şi să coboare pe gheaţă, intrau pînă la piept în zăpadă, erau nevoiţi să facă poduri peste crăpături... Şi-apoi, noi ar trebui să cărăm tone de alimente după noi, şi să mai luăm şi o barcă... Cum crezi c-au să reziste la aceste eforturi femeile, copiii şi tovarăşii noştri bolnavi sau bătrîni? Crede-mă, Maxim, că din toţi o sută patru cîţi sîntem aici, nu ştiu dacă vor ajunge pe uscat cincizeci! Vrei să treci peste trupurile tovarăşilor dumitale de suferinţă, Maxim?

— Hm! mîrîi bătrînul muncitor, muşcîndu-şi mustaţa de încordare. Dar atunci, ce-i de făcut, tovarăşe profesor? Vrem să trăim... şi nu ştim...

— Sigur că vrem să trăim, Maxim! Cine nu se teme de moarte nu face multe parale, dar cine iubeşte într-adevăr viaţa, îşi învinge teama de moarte, pentru că nu se îndoieşte de dragostea celor din jur. Vom fi ajutaţi, crede-mă! Legătura telegrafică a fost restabilită şi patria noastră sovietică nu ne va părăsi!

Profesorul Schmidt tăcu o clipă şi se uită la toţi cei din jur ca şi cum ar fi cîntărit dacă fiecare în parte era pregătit pentru încercările ce le stăteau în faţă. Spuse apoi:

— Fridtjof Nansen susţinea că cea mai înaltă calitate a unui bun explorator polar e răbdarea. Noi vrem să fim buni exploratori polari. Şi-acum, tovarăşi, la lucru!

Micul detaşament, care avea de făcut un teren de aterisaj pentru avioane, trebuia să netezească o mare suprafaţă de gheaţă. Oricine s-ar fi uitat la numărul mare de blocuri care se îngrămădeau pe gheţar, ar fi

crezut că sarcina lor era irealizabilă. Dar nimeni nu stătu să se întrebe prea mult dacă lucrul e posibil sau nu. Brigada luptă îndîrjit cu gheaţa. Cu ciocanele de lemn pe care şi le meşteriseră singuri, izbeau blocurile de pe „aerodrom". Îndepărtau apoi lespezile de pe „aerodrom" fie cu braţele, fie pe sănii construite în grabă, bătătoreau gheaţa îndărătnică cu picioarele şi netezeau locul cu vălătucul. Era încăpăţînată gheaţa, dar naufragiaţii erau şi mai încăpăţînaţi!

Unii nu voiau să lase lucrul nici în pauză. Vanea, de pildă, nu înţelegea să se odihnească de loc, nici măcar atît cît să îmbuce ceva. Punea mai mult suflet acum la zdrobirea gheţei decît pusese înainte la domino, distracţia lui preferată.

— Vanea, mai lasă şi tu treaba! E mai bine să bei un ceai, decît să pisezi gheaţa! O să cazi de oboseală, băiete, dacă nu te potoleşti!

— Cine să cadă? Eu? Nu mă cunoşti! Unu-i Vanea, drăguţule!

Şi la „Celiuskin" se lucra cu stăruinţă. E drept, vasul lor nu mai era, dar membrii expediţiei dăduseră locului în care li se scufundase vasul, numele lui. În copca aceea mare, printre gheţurile lunecoase, plutea acum mult material de construcţie. Apăruseră la suprafaţă butoaie cu petrol şi benzină, lăzi cu alimente şi chiar două bărci cu motor, atît de necesare. Pentru că, cine ştie? Poate că vor avea nevoie de ele ca să ajungă la ţărm... Nici o clipă nu trebuia irosită în van: la o primă ciocnire a gheţarilor, toate aceste bogăţii plutitoare puteau fi nimicite...

— Hei-rup! Hei-rup!

— Cîntă-ne ceva, Volodea! strigă Safran care stătea deoparte, cu aparatul de filmat. Am consumat douăzeci de metri de film, şi blestemata aia de grindă e tot acolo! Ce-o să li se lungească mutrele spectatorilor la cinema!

— Ţie îţi arde de glume! îi strigă Volodea, ştergîndu-şi sudoarea de pe frunte. Dacă o fi să mă mai nasc o dată, fotograf mă fac. Asta zic şi eu viaţă!

Volodea făcu pe supăratul, deşi era mîndru de vocea lui şi se simţea măgulit ori de cîte ori i se cerea să cînte. Aşa şi de astă dată: „Ei-uh-niem! Ei-uh-niem!“ răsună vechiul cîntec al luntraşilor de pe Volga. Întregul detaşament începu să cînte după el, „Ei-uh-niem“, trăgînd cu nădejde de o uriaşă grindă înţepenită între blocurile de gheaţă. Dar grinda nu se mişca de loc şi Volodea cînta din ce în ce mai tare. Cînd, dintr-o dată, bîldîbîc!!! cine îşi pierduse cumpănul şi căzuse în apă? Volodea! Dacă ar fi ajuns sub gheaţă, greu ar mai fi putut fi salvat. Dar a avut noroc şi s-a agăţat de cangea pe care i-o întinseseră tovarăşii, care-l traseră iute afară, murat pînă la gît, pe un frig de treizeci şi nouă de grade. Volodea înjură crunt, ca un marinar ce era şi se scutură de scăpărară scîntei.

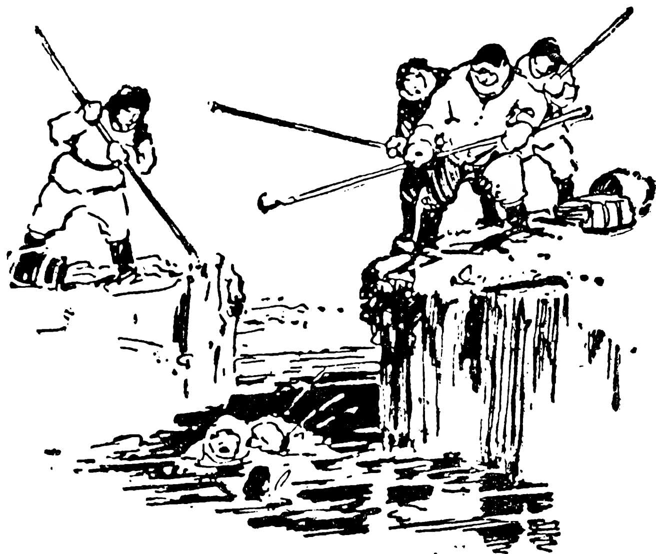
— O clipă, Volodea, îl rugă iscusitul fotograf, cu o voce plîngăreaţă. Hai, Volodea, te rog, mai alunecă o dată în apă! Numai niţel, Volodea! Mi-e teamă că nu te-am prins bine. Trebuie neapărat să mai cazi o dată. Trebuie numaidecît să te filmez cum ai căzut în apă.

Safran nu-şi mai găsea astîmpărul. Dar nici Volodea, care îngheţase, nu era mai liniştit. Puţin a lipsit să nu sară la bietul operator cinematografic, atît era de furios... In ciuda gerului, a umezelii şi a supărării, Volodea apucă însă din nou grinda cea grea, şi o trase împreună cu tovarăşii săi dintre blocurile de gheaţă. „Hei-rup! Hei-rup!“

Lemnul scrîşni, gheaţa crăpă, oamenii asudară, gîfîiră, se sforţară şi, în sfîrşit, grinda fu scoasă şi aşezată pe gheaţă, lîngă celelalte lemne pescuite. Abia acum alergă Volodea în cort, ca să-şi schimbe hainele îngheţate bocnă.

— O balenă se lasă pescuită mai uşor! îşi dădu cu părerea, rîzînd, un matelot privind cele trase la mal.

— Măi băieţi, ia veniţi încoace! Am pescuit un butoi cu unt! se auzi glasul fizicianului Fakidov.

— Şi noi o ladă cu conserve! strigă cineva dintr-un alt grup.

— De ce nu un magazin întreg cu delicatese! — răspunse un tîmplar, crezînd că ceilalţi glumesc.

— Nu, nu, uitaţi-vă şi voi! strigară ceilalţi.

Intr-adevăr, era unt! Mai găsiră o sumedenie de cutii cu compot de piersici şi alte multe lucruri, care se adăugară pe gheaţă butoaielor cu petrol şi benzină şi feluritelor lăzi trimise înapoi de apă. Scoseseră din copcă chiar şaisprezece saci cu făină, care se păstraseră perfect, în afara unui strat subţire care se udase şi îngheţase. Da, munca era grea, dar făcea osteneala, pentru că fiecare kilogram de alimente însemna, poate, o viaţă salvată...

— Ştiţi ce? Să ne facă unchiul Saşa din făina asta nişte gogoşi!

— Pe care o să le coci la soare, îl luă peste picior fizicianul Fakidov. N-avem încă o sobă. Ai uitat de asta, fiul meu ?

Oamenii de pe „Celiuskin" formaseră o brigadă de inovatori şi în cîteva zile numai, tabăra Schmidt arăta cu totul altfel. Corturile erau montate încă între blocurile mari de gheaţă, dar pereţii lor fuseseră întăriţi cu zăpadă şi toate încheieturile fuseseră bine astupate, ca să nu iasă căldura prea uşor din ele.

Saşa, bucătarul, îşi vede iar de treabă într-o bucătărie adevărată, unde cocea plăcinte şi pîine pentru astîmpărarea foamei întregii tabere. Şi cînd te gîndeşti că unii — printre care chiar nenea Saşa — nici nu visase aşa ceva ! Bucătăria fusese clădită din cărămizile menite să ajungă pe insula Vranghel. Echipajul le descărcase cu grijă înainte de scufundarea vaporului lor. Clădirea era înconjurată de apa provenită din gheaţa topită, iar pe coşul ei ieşeau de dimineaţa pînă seara nori groşi de fum. Saşa se şi învăţase să fiarbă mîncarea în cutiile goale de explozibil şi să servească supa din căldare nu cu polonicul, ci cu o cutie goală de conserve. Aveau pînă şi un cuptor. Il făcuse Iakovlev aproape fără nici o unealtă. Iakovlev îşi instalase atelierul pe gheaţă, în mijlocul zăpezii. Brigada de inovatori nu avea decît un ferăstrău, cîteva sfredele rupte, un ciocan şi nişte foarfeci luate din lucrurile femeilor. Atîta tot. Dar în mîinile puternice ale lui Vasea Barmin, foarfecele pasagerelor ajunseseră să taie şi metalele ! Vasea tăiase cu ele fîşii, fîşii, o placă de alamă de doi milimetri grosime ! Iakovlev şi Stiopa Fetin nu se lăsaseră nici ei mai prejos. Ţinuseră amîndoi o fîşie de tablă, cu puterea unei menghine, în timp ce Vasea îndoise tinicheaua şi făcuse din ea o ţeavă. Cîteva lovituri de ciocan şi gata burlanul ! Două găuri într-un bidon de spirt, una pentru făcut focul şi cealaltă pentru aer, şi în cortul radiofonistului duduia prima sobă !

„Ta-tititi-tata-tititi! Titi-tatata-ti". Vrednic ca o albină, Krenkel vestea lumii ce mai era nou în tabăra Schmidt şi, la fel de harnic, prindea veşti din marea lor patrie. După lucru, pînă noaptea tîrziu, membrii expediţiei citeau tot ce recepţionase telegrafistul şi nu o dată, furaţi de cele aflate, uitau de tot, pînă şi de situaţia lor. Nu, ei nu erau părăsiţi şi nici pierduţi, ca exploratorii timpurilor trecute, naufragiaţi în singurătatea Oceanului Ingheţat...

„Ta-titi-tata... In vederea salvării echipajului Celiuskin, guvernul a hotărît să trimită pe cei mai buni piloţi polari ai Uniunii Sovietice. Titi... Pe coastele Oceanului Ingheţat au şi sosit piloţii polari Kukanov şi Liapidevski. Ta-titi... Incercaţii piloţi Molokov şi Kaminin vor sosi cu vaporul „Smolensk". Cu un alt vapor vor fi trimişi piloţii Doronin şi Galişev. In afară de aceştia, vor veni în ajutorul naufragiaţilor, pe ruta New-York—Alaska—Capul Vellen, piloţii polari Levanevski, Slepnev şi cunoscutul explorator polar Uşakov... Titi-ta-tititi... Vă urmărim cu entuziasm eroica luptă cu forţele naturii şi facem toate pregătirile ca să vă salvăm cît mai repede!"

Se pare că la această veste, curajosul telegrafist ar fi sărit în sus de bucurie. Cine ştie? Poate că în curînd va fi iar la Moscova, lîngă soţia lui, lîngă fetiţele lui — Liuda, linguşitoare ca o pisicuţă, şi Iga, iubita lui ştrengăriţă. De-ar şti numai că sînt sănătoase! Ce-or fi făcînd acum! Krenkel telegrafie numaidecît acasă: „Nu ne-am pierdut curajul. Viaţa e interesantă aici. Am să vă povestesc totul la întoarcere. Cum merge Iga cu şcoala? Liuda se spală în fiecare zi pe dinţi? Eu mi-i spăl în fiecare zi. Fiţi cuminţi şi faceţi-i mamei voastre numai bucurii. Tatăl vostru. Tabăra Schmidt, Oceanul Ingheţat de Nord".

Pînă noaptea tîrziu ardea lumina în cortul radiofonistului. Sobiţa duduia de zor şi arunca prin coş, spre cerul nopţii polare, mii de scîntei. Datorită ei, telegrafistul nu mai era chinuit de frig în munca lui.

Nu trecu mult şi pe gheţar se înălţa şi o baracă, o baracă adevărată, de lemn. O ridicaseră tîmplarii din grinzile pescuite în copcă şi instalaseră în ea „Casa de cultură“, cum îi spuneau naufragiaţii. Pe acoperişul ei flutura falnic steagul roşu. Locuiau acolo femeile, bătrînii muncitori şi, bineînţeles, Alla şi Karina, cele două copile ale polului. Cînd nu erau scoase la plimbare pe jos sau cu sania, Alla se putea juca în baraca aceasta cu micuţa Karina. De cîte ori se anunţa prin telegraf sosirea unui avion, cele două fetiţe erau purtate pînă la aerodromul situat la cinci kilometri depărtare, unde aşteptau în cortul personalului aeroportului. Pînă atunci însă viscolul împiedicase orice aterizare şi micuţele, îngheţate bocnă, se întorceau acasă cu mamele lor. Ce bine era în baracă, mai ales acolo, lîngă căldura celor două sobe ! Se făcea economie de lemne, dar brigada de inovatori găsise şi la asta o soluţie : adusese în baracă o cutie mare de conserve din care, printr-o ţeavă subţire, curgea într-o pîlnie petrol sau ulei. Vîrful pîlniei era îndoit, în aşa

fel ca lichidul să curgă în sobă. Mulţumită acestei invenţii, atît în baracă cît şi în corturi, era destul de cald.

După cină, membrii echipajului se adunau cu regularitate în „Casa de cultură“, la lumina tulbure a unor facle. În curînd însă, brigada de inovaţii găsi un sistem de iluminare mai practic: printre bunurile vaporului redate de ape oamenilor, găsiseră o ladă cu sticluţe goale, din care făcură tot atîtea lămpi. Puseseră deasupra fiecăreia o plăcuţă de alamă, prin mijlocul căreia străbătea un tub subţire de metal. Prin tub petrecuseră un fitil şi gata lămpiţa! Pe scîndura care ţinea loc de masă, se înşiruiră în curînd o mulţime de luminiţe, în jurul cărora cei de pe „Celiuskin“ jucau domino, şah ori citeau. Pe pereţi şi pe „masa de scris“ a căpitanului — o scîndură fixată în perete — se aprinseseră de asemenea lămpiţe, la lumina cărora căpitanul Voronin putea să-şi studieze acum hărţile şi noaptea. Voronin determina poziţia taberei după stele. Gheţarul nu sta pe loc! Era mînat în drum şerpuit prin apele Oceanului Îngheţat.

Într-o seară, Iakovlev intră în baracă zîmbind. Aducea, aşa cum făgăduise cu cîteva zile înainte, două oliţe de noapte pentru Alla şi Karina. Le lucrase cu multă măiestrie, din tot felul de rămăşiţe de tuburi şi sîrme şi le oferi, mîndru, celor două mame, fericite de folositoarele lui daruri.

— Le-am făcut în timpul meu liber, spuse el încîntat. Astă noapte! Pentru că, ştiţi, am şi eu acasă două fetiţe la fel de mici. De-aţi şti cît am mai ciocănit şi am mai pilit la ele, pînă să le fac! Cred că şi-un mort s-ar fi trezit din somn, de atîta zgomot! Dar Stiopa şi Vasea, tovarăşii mei de cort, habar n-au avut! Au dormit tot timpul buştean... Mîine am de gînd să-i fac şi lui Bobrov un dar: un toc pentru ochelari. Fiindcă, nu-i aşa, ar fi o adevărată nenorocire dacă şi i-ar sparge aici, pe gheaţă! De aceea trebuie să umble atent cu ei. Tot mîine avem de gînd să facem, dragii mei, şi ferestre!

— Ce? Ferestre?

— Da!... Ferestre! Avem atît de multe sticle goale! Le spălăm, le astupăm şi... gata! Croim în pereţii barăcii nişte găuri după forma sticlelor, le potrivim în ele şi umplem apoi rosturile cu cîlţi, să nu pătrundă frigul.

— Asta e tehnică împinsă pînă la hotarele fantasticului! spuse rîzînd fizicianul Fakidov, care lucra cu Reşetnikov la gazeta taberei.

De la plecarea din Leningrad, echipajul fusese amănunţit informat, prin afişe prinse într-un panou, despre toate întîmplările şi problemele de pe bord, precum şi despre toate evenimentele importante din lume. Cînd debarcaseră pe gheţar, naufragiaţii îşi instalaseră gazeta de perete afară, în mijlocul taberei.

— Am să scriu un articol despre invenţia noastră — promise Reşetnikov. Brigada noastră poate fi dată pildă tuturor!

Pictorul era tocmai ocupat cu terminarea unei caricaturi destinate noului număr al gazetei de perete. Caricatura, avînd ca titlu: „Cum îşi închipuie duşmanii viaţa noastră pe gheţar!", înfăţişa nişte naufragiaţi amărîţi, ghemuiţi pe gheaţă, care se mîncau unii pe alţii, de foame. Unul dintre ei îşi vîrîse chiar piciorul în gură. În planul al doilea se vedea un urs alb care devora un membru al echipajului, iar pe căldarea aburind atîrna o ciudată listă de bucate:

Supă de carîmbi de cizmă.

Friptură de curele.

Biftec de pîslari (pentru bolnavii de stomac).

Pufnind de rîs la fiecare năzbîtie a şugubăţului de Fedea, Maxim îi urmărea lucrul. După un timp, ca să-i arate că şi el înţelege ceva, silabisi titlul gazetei: „n-u n-e pre-d-ă-m!", din cale afară de mîndru că, deşi cu oarecare greutate, începuse s-o rupă cu buchile.

— Măi, pictoraşule, ia desenează-l pe Iakovlev! Fă-l cu o sticlă în mînă şi scrie dedesubt: „Iakovlev preţuieşte şi sticlele goale: asta i se întîmplă pentru

prima oară în viață !“ Ha-ha-ha ! Să citesc ce-ai scris pînă acum, Fedea ?

— Acum, nu ! îi spuse Reșetnikov, dar mîine, Maxim, cînd numărul cel nou va atîrna pe „stradă“, poți să-l silabisești cît ai să vrei. Bineînțeles, dacă vîntul n-o să-l mototolească, așa cum s-a întîmplat azi !...

— Dar cu corturile ce se-aude, Iakovlev ? întrebă cineva. La noi să fie mereu întuneric ? Ia socotiți-vă să faceți ferestre și pentru corturi !

— O să le facem și pe-astea ! rosti Iakovlev și își bătu prietenește tovarășul pe umăr. Cred că la voi o să punem funduri de sticlă. Și plăci fotografice spălate. Ne-a dat Safran cîteva. Ne gîndim la toate, n-aveți grijă. Și-apoi... invențiile noastre sînt pentru toți !

— Ah, voi cu invențiile voastre ! strigă Kolea, cîrnul, bombănind din colțul lui. Voi ăștia cu invențiile ! Ai văzut că sloiul nostru de gheață s-a micșorat și că pe aerodrom s-au făcut două crăpături adînci ? Mi-aș pune capul că la primul viscol o să crape de tot. Și cînd s-o face primăvară...

Și Kolea se întoarse, descurajat.

— Prostule ! mormăi Iakovlev. Pînă în primăvară avioanele vor fi de mult la noi !

Kolea se uită cu ochi triști la Iakovlev :

— Întrebarea e dacă vor mai găsi aici pe cineva. șopti el tot mai întunecat la față.

— Măi, fricosule ! strigă Iakovlev și după ce trase o înjurătură zdravănă, ieși din baracă, trîntind ușa după el.

Afară, în noaptea nemărginită, domnea un ger năprasnic, dar în cortul tinerilor comuniști răsunau cîntece vesele. În cortul marinarilor cînta chiar gramofonul...

Iakovlev alergă încoace și încolo și cînd mînia i se mai potoli, începură să-l roadă îndoielile. Nu, nu fusese prea stăpînit... Altfel ar fi trebuit să vorbească cu Kolea.

Tocmai atunci trecu profesorul pe lîngă el.

— Ei, Iakovlev, ce s-a întîmplat ? îi strigă Schmidt.

Şi Iakovlev îi povesti tot ce se petrecuse în baracă.

— Mi-e teamă că nu m-am purtat tocmai cum trebuia, tovarăşe profesor, încheie el.

— Şi eu mă tem, şopti profesorul, iar Iakovlev făcu o mutră încurcată.

Profesorul îl luă de braţ şi se plimbă cu el, tăcut, prin faţa barăcii. Pînă la urmă însă, deschise vorba :

— Ai greşit, tovarăşe ! Oamenii nu sînt toţi croiţi pe acelaşi calapod. Unii sînt tari, alţii slabi ; unii rezistenţi, alţii şovăielnici. Vezi, pînă acum, adică pînă cînd a pornit cu noi în călătorie, Kolea a fost un om de tip vechi şi nu-i poţi cere chiar atît de mult ! Pe cei slabi trebuie să-i ajutăm, să-i educăm. Dar asta o ştii şi dumneata la fel de bine ca şi mine ! Am mai vorbit de altfel despre lucrurile astea...

— Fireşte. Eram însă atît de furios ! spuse Iakovlev aproape în şoaptă. Îmi venea să-l plesnesc, tovarăşe profesor ! Acum, acum însă îmi vine să-mi trag mie palme !

Profesorul rîse :

— Cu înjurătura şi cu bătaia nu îndrepţi pe nimeni, spuse el. Asta o ştii şi dumneata, nu-i aşa ? Altfel trebuie să procedăm, Iakovlev. Fiecare pas şi fiecare acţiune a unui bolşevic, fiecare convorbire în corturi, în timpul orelor de odihnă, pe gheaţă sau la lucru, trebuie bine chibzuită ! Il cuprinse prieteneşte de umeri : Nu te amărî, încheie el. În viitor, ai să ştii cum să procedezi, aşa că nu fii descurajat. N-a spus oare Lenin : „Numai cine nu munceşte nu greşeşte ! “?

„Pilotul Liapidevski a decolat din Vellen“. Iată vestea cu care sosi ajutorul telegrafistului în cortul profesorului Schmidt.

— Pe un frig de patruzeci de grade, Otto Iulevici ! De necrezut ! spuse Bobrov, lăsînd baltă partida de „popa prostu“ pe care o juca cu profesorul şi sărind în picioare. Şi profesorul se ridicase. Ieşiră afară. Schmidt privi îngrijorat spre cerul tulbure.

— Să sperăm că de data asta ne va găsi tabăra! Pe suprafaţa aceasta de gheaţă fără sfîrşit nu sîntem decît un mic punct pe care numai cu greu îl poţi observa. Şi-apoi ce ne foloseşte că transmitem la Vellen cît mai exact poziţia banchizei noastre, cînd în fiecare clipă sîntem împinşi mai departe? Îndrăzneţi băieţi, piloţii noştri! spuse Bobrov profesorului. Să zbori pe o vreme ca asta şi într-o regiune ca a noastră! Aici o aterizare forţată înseamnă aproape moarte sigură! Şi totuşi cred că Liapidevski va reuşi.

— Da, îşi pun viaţa în joc fără a şovăi, recunoscu şi profesorul. Pentru noi... Cred că — adăugă el după o clipă de gîndire — cred că azi n-ar trebui să trimitem oameni la aerodrom. Mai ales pe Karina şi pe Alla. Nu trebuiesc lăsate să aştepte acolo ore întregi. Frigul e ucigător.

Va sosi oare avionul? Sau Liapidevski va fi silit să se înapoieze la bază? Iată care erau întrebările ce frămîntau îngrijorata aşteptare a tuturor. În fiece clipă se uitau la catargul turnului de observaţie de pe aerodrom şi aşteptau semnalul postului de observaţie. Chiar şi fotbaliştii care de obicei nu puteau fi smulşi cu nimic de lîngă mingea lor strîmbă, făcută din cîrpe vechi pe care se căzneau s-o bage între porţile din vîsle, părăsiseră jocul şi rămăseseră cu ochii la cerul polar pe care căpitanul Voronin îl cerceta atent cu binoclul.

— Cred că ar trebui să pornim spre aerodrom, tovarăşe profesor, spuse el. Avionul e de o jumătate de oră pe drum. În curînd poate fi aici şi pînă la aerodrom e cale lungă, nu glumă.

Profesorul Schmidt fu de acord şi cîteva clipe mai tîrziu din corturi se auzi chemarea:

— Gata! Pregătiţi-vă! Mergem la aerodrom!

Într-o clipă, întreaga tabără se însufleţi. Fu aprins un foc de semnalizare, ca piloţii să-i poată descoperi mai uşor şi o uriaşă coloană de fum se înălţă spre cer. În lumina flăcărilor pîlpîinde, Alla şi Karina fură împachetate pe nişte săniuţe, la care se înhămară

tații lor, care o luară la fugă, ca niște cîini polari.

— Hii! Hii! strigă Alla, căznindu-se să bată din palmele vîrîte în mănuși groase. Mai repede, mai repede! Hii, hii!

În urma lor grăbeau pasul femeile și bărbații de pe „Celiuskin“, cînd deodată convoiul se opri și din față cineva strigă:

— Stați! E o groapă!

— Lată de cel puțin treizeci de metri! adăugă căpitanul, preocupat.

După o scurtă consfătuire, porniră mai departe, luînd-o pe marginea crăpăturii, care se întindea, largă, pînă departe, și peste care nu se putea trece. Înotară acum prin zăpada mare, încălțămintea li se udă și începu să-i strîngă, iar hainele, ude și ele, le produceau mîncărimi.

— Hiii! Hiii! striga nerăbdătoare Alla, căci și sania ei se oprise.

Degeaba erau însă îndemnurile ei, pentru că Buiko nu-i mai auzea glasul, cu atîta frenezie își flutura în aer căciula siberiană din blană de miel, și cu atîta putere strigă: Urra! Urraa!

Strigară și ceilalți „Ura“ și „Trăiască piloții sovietici!“ căci pe cer se vedea acum un punct negru, ce se făcea tot mai mare, pe măsură ce se apropia. Nu putea fi decît avionul lui Liapidevski. Da! Peste o clipă îl recunoscură: era marele său aparat „ANT 4“, care se și învîrtea pe deasupra aerodromului.

Trăiască aviatorii sovietici! Trăiască aviatorii sovietici!- strigau oamenii de pe banchiză, cît îi ținea gura, uitînd în bucuria lor, că Liapidevski nu putea să-i audă din pricina duduitului motoarelor.

De fericire, Voronin îl sărută pe profesor pe amîndoi obrajii.

— De azi înainte, să ne tutuim! îi urlă el în ureche și îl bătu pe umăr, iar profesorul Schmidt rîse și îl îmbrățișă.

— Ce eveniment! Ce zi! De necrezut! mormăi emoționat Reșetnikov, șugubățul, la vederea mult do-

ritului avion. Poznaşului taberei nu-i mai ardea în clipa aceea de glume...

— Ce face? Cade sau aterizează? strigă deodată o femeie speriată.

Dar omul de la postul de observaţie îşi şi fluturase steagul. Însemna că Liapidevski aterizase pe cel mai mic, mai neutilat şi mai periculos aerodrom de pe faţa globului pămîntesc.

— Urra! Urra!

Ce n-ar fi dat membrii expediţiei să poată năvăli pe aerodrom! Dar el era departe, dincolo, şi în faţa lor se căsca hăul cernit al crăpăturii din gheaţă. Nerăbdători, naufragiaţii făcură vînt în apă cîtorva sloiuri, pe care puseră nişte scînduri aduse din tabără.

— Legaţi-mă! Vreau să trec! spuse Petea, maşinistul.

— Nu, nu se poate, îl opri Schmidt. Podul ăsta nu te poate ţine!

— Dar nu sînt mai greu decît un copilaş! se supără Petea grăsanul şi făcu cîţiva paşi. În clipa următoare — bîldîbîc! — în apă!

Cînd ceilalţi îl scoaseră afară, murat ca un căţel, Alla se prăpădi de rîs.

— Treizeci de oameni să aducă din tabără barca cea mare, ordonă Schmidt.

Oamenii expediţiei, obişnuiţi să îndeplinească imediat ordinele comandantului lor, se executară. Dar nici o poruncă n-a fost dusă atît de repede la îndeplinire ca de astă dată, cînd cei treizeci alergară într-un suflet în tabără, de unde se întoarseră, ducînd cu ei barca cea grea, cu care trecură cu toţii dincolo la repezeală.

Acum alergau sprinteni prin zăpada moale în care pînă atunci înaintaseră atît de trudnic.

— Ei, Liapidevski! Ei, Petrov! Fiţi bineveniţi pe gheţar!

— A! Profesorul Schmidt! Mulţumim, mulţumim! Vă aducem cele mai bune urări din patrie.

Şi profesorul Schmidt îi îmbrăţişă cu căldură pe primii doi soli ai uscatului.

— Cum de ne-aţi găsit? Cum a decurs zborul, dragă Liapidevski?

Dar pilotul n-apucă să răspundă, pentru că atît el, cît şi Petrov, observatorul de pe „ANT 4", fuseseră luaţi în primire de naufragiaţi şi sărbătoriţi după obiceiul rusesc, adică aruncaţi în aer, prinşi din nou, zvîrliţi iar, şi iar prinşi, ca nişte mingi.

— Trăiască Liapidevski! Trăiască Petrov! strigară ei în tot acest timp.

Safran, care era de faţă, filma mereu, ca de obicei.

— Of, gemu Liapidevski. Lăsaţi-mă o dată, băieţi, că am ameţit mai rău ca după un looping!

Îi sări în ajutor comandantul aerodromului:

— Se răceşte cacaoa! strigă el rîzînd. Destul, băieţi!

Dar „băieţii" nu se liniştiră cu una, cu două.

— Cît timp aţi zburat?

— Ce ne-aţi adus?

— Scrisori de-acasă aţi adus?

— Povestiţi-ne ce mai e nou în ţară! Cum merge cu reconstrucţia? Ce fac cei din Moscova?

In sfîrşit, cînd pilotul se văzu în cort, lîngă foc, începu să povestească.

— A fost un frig al dracului şi ne-a fost imposibil să zburăm cu ochelari, fiindcă îngheţau. Din pricina asta, am purtat tot timpul o mască din blană de ren. Uite-o. Deodată, Petrov îmi strigă că vede fum. Se făcuse roşu ca racul de tare ce strigase ca să-l pot auzi prin zgomotul motorului. Atunci am văzut şi eu fumul ridicîndu-se la orizont, m-am îndreptat spre el şi am desluşit conturul unei case...

— Baraca noastră ! se bucură Maxim, dintr-o dată mîndru că şi el lucrase la clădire.

— Linişte, nu mai înţelegem nimic ! strigă cineva, supărat, pentru că nu voia să piardă nici un cuvînt din povestire.

— Bea-ţi cacaoa, Liapidevski ! Mai ia o ceaşcă ! Şi tu, Petrov ! Măi, fraţilor, lăsaţi băieţii în pace ! Sînt morţi de foame, de sete şi de oboseală, strigă altul. Dar ţi-ai găsit ! Toţi vorbeau deodată.

— Frumos din partea voastră că aţi venit !

— E adevărat, Liapidevski, că aveai temperatură mare cînd ai decolat de la Vellen ?

— Da, avea ! spuse Petrov şi rîse de pilotul care, modest, se înroşise ca o fată mare.

— N-are importanţă ! bombăni el. A trecut ! Şi tăcu. Nu mai vorbi nimic despre zborul său peste gheţarii plutitori din Marea Ciukotka, nimic despre

gerul care le înghețase sîngele, nimic despre primejdiile îndurate.

Tăceau acum și cei de pe banchiză, cu gîndul la eroica faptă a pilotului care, atît de pe neașteptate, ajunsese între ei. Oamenii amuțiseră. Nu li se mai auzea decît respirația.

Singura care avea ceva de spus în liniștea ce se lăsase, era Alla. Se cățărase gîngurind pe genunchii lui Liapidevski și-i luase, curioasă, masca de blană. Dar cînd tînărul pilot i-o puse în glumă pe față, Karina începu să țipe, speriată.

— Voi cum o duceți ? îl întrebă Petrov pe profesor.

Schmidt îi povesti cîte ceva din viața echipajului de pe „Celiuskin", așa cum se scursese ea în cele trei săptămîni care trecuseră de la scufundarea vasului.

— Pînă una-alta, sîntem în întrecere pentru cel mai curat cort ! strigă Șura.

— Și pentru cel mai bun sistem de iluminare ! strigă un altul.

— Trăim cu economie. Mîncăm toți la fel, spuse un muncitor.

— Avionul nostru de observație a fost rău avariat cînd l-am adus pe ghețar. Încercăm să-l reparăm, dar nu-i prea ușor aici, pe banchiză...

— Martinov ne-a făcut din vată pămătufuri pentru ras.

— Acum, noaptea ne dezbrăcăm de hainele astea de blană, povesti Petea, mașinistul care căzuse în apă. Iar Maxim Adamov a început să se spele pe dinți. Asta zic și eu igienă, nu ?

— Vor să mă schimbe acum, la bătrînețe, gemu Maxim, dar pe față îi apăru un surîs și dintr-o dată bătrînul începu să rîdă cu gura pînă la urechi, lovindu-se peste pulpe de bucurie.

— O să caște muierea mea niște ochi... Eu am să-i spun însă așa : „Ana Ivanovna, porumbița mea — o să-i zic — s-a schimbat lumea"...

Rîseră cu toții la vorbele bătrînului. Chiar și piloții făceau haz.

— V-am adus acumulatori, tovarăşe profesor, spuse Petrov. De altfel, am descărcat totul, şi lămpile, şi sapele, şi carnea de ren...

— Asta înseamnă că legătura telegrafică ne este asigurată pentru o perioadă oarecare, spuse tăcutul Krenkel, răsuflînd uşurat. Eram cam neliniştit în ultimul timp... Deşi am făcut mare economie şi n-am comunicat decît strictul necesar. Cît despre telegramele particulare...

— Să ne facă nenea Saşa o friptură de ren. Ziua de azi trebuie sărbătorită, spuse profesorul Schmidt. Bineînţeles că voi doi, Liapidevski şi Petrov, sînteţi invitaţii noştri!

— Nu, vă mulţumim! Nu se poate! protestă pilotul. Trebuie să ne întoarcem imediat, cît e timpul favorabil. Dacă vreţi, o să mîncăm o friptură de ren împreună, mai tîrziu, cînd veţi fi pe uscat!

— Noi, în schimb, primim invitaţia! spuse căpitanul în numele întregului echipaj.

Profesorul Schmidt fu nevoit să recunoască dreptatea aviatorilor.

— Atunci, să mergem la avion! ordonă el. Vor pleca întîi femeile şi copiii. O să vă dăm şi acumulatorii noştri ca să-i umpleţi şi să ni-i aduceţi înapoi, la prima cursă.

Sportiva Suskina întrebă, picată parcă din cer şi nespus de indignată:

— Cum aşa, tovarăşe profesor, noi trebuie să plecăm întîi, femeile? Unde mai e egalitatea, Otto Iulevici? Uitaţi-vă la mine! Nu sînt eu destul de voinică? Credeţi că sînt mai slabă decît un bărbat şi că nu pot munci?

Deodată, profesorul se pomeni înconjurat de toate femeile din tabără.

— Eu nu plec, tovarăşe profesor! strigă una. Bărbatul meu rămîne aici şi pe mine mă trimiteţi? Am iernat de-atîtea ori cu el în nord şi acum vreţi să ne despărţiţi? Cu ce drept, tovarăşe profesor?

Schmidt ridică mîinile, rugător, dar răzvrătitele nu se liniştiră.

— Scrie oare în contractele noastre de muncă că femeile trebuie transportate întîi ?

— Fac orice muncă, tovarăşe profesor, dar lăsaţi-mă aici !

— Să plece întîi bărbaţii !

Profesorul ar fi putut să curme toată discuţia ordonîndu-le să se urce în avion, dar voia să se despartă de ele în termeni buni.

— Vă rog, gîndiţi-vă ! Ce impresie ar face în străinătate dacă exploratorii polari sovietici ar trimite cu primul avion bărbaţii, lăsînd femeile pe gheţar ?...

Şi profesorul, cu răbdarea şi înţelepciunea care-l caracterizau, le explică atît de bine situaţia, încît pînă la urmă femeile se dădură bătute.

Soţia lui Buiko căzu plîngînd la pieptul bărbatului său şi îşi luă rămas bun, iar Alla dădu tăticului ei multe sărutări de despărţire. Karina, înainte de a fi ridicată în avion, îşi întinse mînuţele după tatăl ei, care rămînea pe gheţar.

Femeile încercară să se urce în avion, dar erau atît de încotoşmănite în hainele lor de blană, şi multe şi groase, încît nu izbutiră şi, spre hazul tuturora, fură îmbarcate de ceilalţi ca nişte saci. Pînă la urmă, totul fu gata. Cele două fetiţe dispăruseră de mult în uriaşa pasăre de fier.

— Rămîneţi cu bine ! La revedere !

— La revedere, Liapidevski ! Drum bun prin furtună !

— Nici o grijă ! Vom reuşi ! rîse pilotul şi îşi trase repede pe cap masca de blană.

— Frecaţi-vă într-una urechile şi nasul ! Acolo sus frigul e cumplit ! strigă Babuşkin, pilotul de bord de pe „Celiuskin."

— Ai grijă, Şura !

— Tăticule, tăticule !

— La revedere ! Veniţi curînd şi voi !

Se auzi un duduit de motor, aparatul zvîcni şi peste

o clipă, „ANT 4“ plutea deasupra gheţurilor. Bărbaţii oftară uşuraţi. Trecuseră abia trei săptămîni de cînd li se scufundase vaporul dar primii naufragiaţi porniseră spre uscat. În curînd aveau să sosească şi ceilalţi aviatori. Patria se gîndea la fiii ei ca o mamă bună şi grijulie.

Oamenii rămăseseră pe gheţar cu ochii după avion, pînă cînd uriaşa pasăre de oţel deveni din ce în ce mai mică şi se pierdu cu totul în zare.

CAPITOLUL V

În călătoria cea mare

Anton, comandantul, se trase după o stivă de lemne din tabăra bandei, își zvîrli hainele și șapca lîngă ghiozdan, așeză deasupra, grijuliu, armonica și își îmbrăcă pantalonii lui noi-nouți de trening. Își trase apoi peste cap o cămașă ecosez, se privi încîntat și, în fine, se prezentă în fața lui Rozi, a lui Ferdi, a lui Rudi, a lui Penkala și a șorecarului.

Rozi fu atît de zăpăcită de transformarea lui, încît uită să-l mai ajute pe Ferdi la îmbrăcat și, în timp ce-l lăsa pe micul Mehlhase să tremure de frig și să sară de pe un picior pe altul, ca să se mai încălzească, îl sili pe șeful echipei să se învîrte și într-o parte și într-alta, ca un manechin.

— Are și altă freză ! se minună Rudi.

— Da ! bombăni Anton, privindu-se într-un ciob de oglindă și desenîndu-și sprîncenele cu un dop ars, cu care își trase și niște cearcăne pe sub ochi. Numai cu vopsitul părului n-am nimerit-o. Aș fi intrat într-o frizerie, dar prea ar fi bătut la ochi. Grea problemă...

— Păcat ! zise Rudi. Niște bucle negre ca smoala ți-ar fi prins bine.

— Nu-i nimic ! îl mîngîie Rozi, începînd să cotrobăiască de zor în ghiozdan. Ai tuș ? Aha ! Uite sticla !

— Nu e tuş ! E cerneală !

— Nu face nimic !

Copiii rămaseră cu ochii la Rozi, care vărsă puţin lapte din sticluţa lui Penkala în oala cea nouă a echipajului, turnă deasupra cerneala din sticluţe şi amestecă totul cu degetul. Apoi, înhăţîndu-l fără prea multe fasoane pe şeful care şovăia, îi porunci să se aplece şi începu să-i frece părul creţ şi blond, care l-ar fi dat de gol imediat, cu vopseaua ei „garantată".

Mirat, Rolli îşi pleoştise urechile lui mari şi se uita la biata victimă speriat, dar şi curios.

Cînd sosi şi Alex în tabără, se îngrozi. Părul şefului lor luase o superbă culoare verde cu luciri viorii, şi-i atîrna pe frunte numai cîrlionţi !

— Parcă ai fi o sepie, îşi spuse părerea Grăsanul şi îi şterse lui Anton un pîrăiaş albastru, care-i şiroia pe gît, pe sub gulerul superbei lui cămăşi ecosez. Ce ţi-a venit, Rozi ? Ca să-l facem cum a fost, va trebui să-l trimitem la o spălătorie chimică.

— Nu ne-am hotărît că trebuie să se deghizeze? se apără Rozi. Şi-apoi, cine ştie? Cînd s-o usca, poate că părul lui o să arate bine.

— Poate, bîigui Alex şi ridicînd covoraşul, îl întinse şefului : ăsta e tigrul !

Cînd văzu dihania, Rolli năvăli hămăind şi sări să-l ia în colţi. Şoarecarul îşi dăduse seama că blana nu fusese niciodată a unui tigru, ci a unui bernardin, şi bernardinii îl înfuriau, chiar dacă din ei nu a mai rămas decît blana. Şoarecarul era atît de turbat, încît Alex trebui să-l ţină de zgardă. Între timp, Anton îşi pusese covoraşul pe umeri, ca o pelerină.

— Asta zic şi eu blană de explorator polar ! făcu el dînd din cap mulţumit.

„Ce ochi o să facă tata cînd o să vadă că-i lipseşte tigrul ! îşi zise Rozi, văzînd cum blana trece lîngă celelalte lucruri ale echipajului. Mamă, mamă, ce muştruluială m-aşteaptă !"

Între timp, şi Alex îşi pusese pantalonii cei noi de trening. „Acum pot să plec liniştit spre Oceanul Îngheţat", gîndi el încîntat şi aproape convins că, îmbrăcat aşa, eschimoşii îl vor lua drept un adevărat vînător din nordul îngheţat al Canadei.

Rozi îi trezi însă din lumea visurilor :

— Ia vedeţi, nu v-aţi uitat ceva prin buzunare ?

La care membrii expediţiei îşi scotociră încă o dată buzunarele pantalonilor de gimnastică, pe care îi dezbrăcaseră. Şeful, cu o privire cercetătoare, întinse în faţa lui tot ce găsise : un carnet de însemnări, planul oraşului Praga cu împrejurimile, cutia de chibrituri care îi folosea drept casă de bani şi un magnet. Luînd o mutră solemnă, deschise apoi un pachet din care scoase trei pumnale, vîrîte în tocuri de piele galbenă : unul pentru Alex, altul pentru Ferdi şi al treilea pentru el. Fără un cuvînt, fiecare îşi luă cuţitul, cea mai importantă piesă din tot echipamentul. Anton îl vîrî imediat sub cureaua pantalonilor, îşi luă armonica şi strigă :

— Sînteţi gata? Atunci, plecarea, dacă nu vreţi să pierdem trenul!

— Mai e timp! fu însă de părere Rudi, apucînd cu o urmă de invidie raniţele băieţilor. Îi tremura puţin vocea. Nu vă agitaţi! Trenul pleacă abia la unu şi jumătate!

— Mersi de informaţie! Dacă ne-am lua după tine, pînă să ajungem acolo s-a şi evaporat! spuse Indianul, care de nerăbdare, sărea de pe un picior pe altul.

— Înainte! Marş!

Şi echipa de pe strada Harrant se puse în mişcare, conştientă de importanţa momentului, care nu avea însă nimic solemn. Era o plecare ca toate celelalte.

— Cînd o să ne întoarcem oare? întrebă deodată Ferdi, aruncînd spre tabără o ultimă privire plină de jale, prin poarta care se închidea în urma lui.

— Nu ştiu! De unde să ştiu? mormăi şeful supărat. Era şi el cam îngrijorat, dar nu voia s-o arate cu nici un preţ.

— Omul ştie cînd pleacă, îl lămuri Alex, pe cel mai mic dintre călătorii polari, dar vorbi cu atîta gravitate, încît bietului Ferdi îi fu şi mai tare frică. Ce te freci la ochi? Ai de gînd să dai apă la şoareci? Ca să părem suspecţi, nu-i aşa?

Rozi, care din suflet ar fi vrut să-l încurajeze pe cel mai tînăr vlăstar al familiei Mehlhase, nu găsi să-i spună altceva decît:

— Să-ţi fie ruşine, Ferdi!

Numai că Ferdi nu ştia ce-i ruşinea şi nici nu voia să fie altfel de cum era. Ar fi fost mai bucuros să rămînă la Praga, lîngă mama şi lîngă bunica. Oh, mai ales gîndul la bunică-sa îi dădea aspre mustrări de conştiinţă.

Dar echipajul pornise în marş şi Ferdi plecase cu el, cu eticheta pe care era scris preţul pantalonilor lui cei noi, de trening, agăţată încă de cingătoare, căci Rozi, de emoţie, uitase să o rupă. Mergeau atît de repede, încît Rudi, cu piciorul lui de lemn, abia-abia putea să se ţină după ei.

Oare nu se uita nimeni bănuitor la ei? Anton şi Alex priveau în stînga şi în dreapta, neliniştiţi, spionînd feţele trecătorilor, dar văzînd că oamenii nu le dau atenţie, se simţiră mai îmbărbătaţi.

Cînd, în sfîrşit, ajunseră în faţa ghişeului de bilete din gară, comandantul vîrî mîna în buzunar şi scoase cutia de chibrituri. Dar cum o deschise, să cadă jos, nu alta! Rămase cu gura căscată şi făcu ochii mari.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Alex, vîrîndu-şi şi el nasul în cutie. Ce-i cu tine?

— Banii... — bîlbîi Anton. Nu-s! I-a furat!

Se căută prin toate buzunarele, apoi lăsă neputincios braţele în jos.

— Asta-i isprava lui Novak! Cu siguranţă! Aseară, banii erau încă înăuntru...

— Ei, asta-i! sări Rozi. Ce, l-ai prins? De ce să bănuieşti pe alţii, chiar dacă e vorba de Pepi, fir-ar el al dracului să fie! Adu-ţi mai bine aminte dacă ieri ai ascuns iar cutia! Poate că ai schimbat-o!

Şeful se scărpină după ureche.

— Mai ştii... S-ar putea...

Copiii făcură nişte mutre desperate. Numai Ferdi se bucură, în ascuns, bineînţeles.

Noroc că şeful îşi reveni la ţanc.

— Dau o fugă pînă acasă, s-o caut! şopti el, luînd o mutră spăşită. Voi aşteptaţi-mă aici, că mă întorc imediat!

— Se face prea tîrziu! N-are nici un rost să te mai duci! îl contrazise Rozi mînioasă.

— Şi-apoi, cum să te duci acasă în costumul ăsta? fu de părere Alex. Dacă te arăţi aşa în strada Harrant, sîntem pierduţi.

— Trebuie totuşi să încerc! Lăsaţi-mă!

— Numai să iasă bine! oftă Rozi.

— Pune-ţi măcar ceva pe cap! îl sfătui Alex, şi-i întinse şefului basca lui. Anton şi-o înfundă repede peste urechi şi o luă la fugă, mai abitir ca Nurmi [1],

---

[1] Fost campion mondial la fugă. (n. t.).

urmat de Rolli, avîntat după el cu iuţeala unui automobil „Rolls-Royce", sau mai bine zis „Rolli-Royce".

Anton începuse să gîfîie, şi-i bătea inima în piept ca un ciocan. Tot drumul fu copleşit de gînduri negre: „Va găsi oare banii ? Se va întoarce oare la timp ?" Cînd ajunse acasă, sui treptele cîte trei o dată, cu sufletul la gură.

I se păru că trece o veşnicie pînă cînd să-i deschidă bunică-sa uşa.

— Ce-i cu tine ? Ce s-a întîmplat ? vru ea să ştie, dar Anton îi spuse grăbit :

— Am uitat ceva ! şi năvăli în casă.

„Urra !" În pat, sub saltea, găsi lingă o scrisoare, adevărata cutie de chibrituri. Sta acolo, nevinovată, cu banii neatinşi. Îşi aminti cum ajunsese acolo, sub saltea.

Scrisese scrisoarea cu o noapte înainte, pe ascuns. Era o scrisoare de adio, pe care avusese de gînd ca la prînz, înainte de plecare, s-o pună pe pat şi, ca să n-o uite, o ascunsese la un loc cu cutiuţa cu bani. Numai că... le uitase pe amîndouă. Bucuria de a-şi fi găsit comoara neatinsă îi fu tulburată la gîndul că el, totdeauna atît de grijuliu, el, şeful, el, conducătorul care răspundea de expediţia polară, putuse fi atît de uituc. Reciti în grabă cuvintele de adio pe care le scrisese noaptea trecută cu litere mari, de afiş :

„Dragă mamă şi dragă bunică !

Dacă nu ne vom revedea, nu plîngeţi şi fiţi mîndre de noi."

Suspină. Jalea şi duioşia îi umeziră ochii. Mişcat, citi mai departe :

„Dar trebuie s-o facem. Cînd o să ne întoarcem, o să vă povestim totul. Dar poate că pînă atunci o să aflaţi din ziare. Ceea ce avem de gînd să facem, merită să ne punem viaţa în joc. Mai tîrziu, desigur, o să înţelegeţi. Mai mult nu pot să vă spun acum. De Ferdi am eu grijă.

Salutări şi sărutări. Ai voştri, Anton şi Ferdinand.

Vă rog să nu ne căutaţi. N-are nici un rost. Sînt bu-

curos că nu mai trebuie să repar closetul cînd se înfundă.
Al vostru fiu și nepot iubitor".

De astă dată, Anton făcu o mutră veselă, am putea spune aproape șugubeață. Aceasta datorită capodoperei de post-scriptum, gîndit și scris în așa fel, ca să nu arunce un prea gros văl de jale pe inima mamei și bunicii. Și-acum, șterge-o. Nu mai era nici o clipă de pierdut !

Șeful expediției aruncă scrisoarea pe macatul de pe patul mamei și o zbughi pe scări în jos.

— Rolli ! Rolli !

Șorecarul, care mirosea o piatră și își ridica pentru a nu știu cîta oară piciorul, după obiceiul cîinilor, nici nu voi să-l audă, ca și cum n-ar fi existat o cale ferată și un echipaj care îi aștepta la gară !

— Rolli ! Vino o dată !

Sus, la ferestrele familiei Novak, perdelele unduiră. Anton privi într-acolo cu coada ochiului și, grijuliu, își îndesă și mai mult basca peste urechi. Apoi o luă la fugă de-i sfîrîiră călcîile, cu Rolli după el, cu niște infernale pîrîiașe de sudoare amestecate cu cerneală șiroindu-i pe față și gîfîind ca o locomotivă.

— În sfîrșit !

Echipa se adună buluc în fața ghișeului de bilete, ca un grup de naufragiați strîns uniți de nenorocirea comună.

De nerăbdare, Alex Grăsanul își mînca pe rînd unghiile cînd de la o mînă, cînd de la alta.

— Acum, degeaba, că n-o să mai ajungem să ne scoatem biletele, bombănea el. Trenul pleacă peste două minute. Ai merita să te facem bucăți, Anton !

— Liniștește-te ! se răsti la el șeful, din nou stăpîn pe situație. E momentul să cumpărăm biletele, nu să ne certăm !

Și se apropie de un domn burtos, cu niște ghetre albe, elegante, trase peste pantofii negri, lucitori, care sta lipit de ghișeu. Îl rugă politicos :

— Trenul nostru pleacă peste două minute. Dacă sînteţi bun...

— Care tren? Care al nostru? Ia lasă-mă-n pace! ţipă necunoscutul.

— Luaţi-ne, vă rog... dacă puteţi să cereţi şi pentru noi! Trei bilete, în direcţia Bodenbach...

Anton îşi depuse tot avutul în mîinile domnului cu ghetre.

— Luaţi-ne trei bilete cu reducere pînă la Theresienstadt! V-am dat banii număraţi...

Întrebase de preţ cu o zi înainte.

— La Theresienstadt ne ducem? se bucură Ferdi. Asta înseamnă că mergem la unchiul Franz şi nu la polul... Au! Ce faci? ţipă el deodată simţind că-l călcase Anton pe picior. Între timp, străinul, clătinînd din cap, le cumpărase biletele şi, după o clipă, tot bălăbănindu-şi ţeasta la stînga şi la dreapta, le întinse comandantului expediţiei.

Copiii de pe strada Harrant năvăliră pe peron. Locomotiva pufăia de zor, dar asta n-avea nici o importanţă, de vreme ce trenul era încă acolo. Cît ai zice „pîs", cei trei călători se şi căţărară într-un vagon. Cînd îl văzu pe Rolli că încearcă să sară pe treptele prea înalte pentru el, Anton îi strigă:

— Jos, Rolli! Tu rămîi aici! Marşşş!

Rolli îşi pleoşti imediat urechile, neliniştit şi dezamăgit, şi se uită la comandant. Aşa, cu blana mătăsoasă de pe fruntea încreţită, părea că se gîndeşte încordat la ceva. Indianul îşi căutase, fireşte, loc într-un compartiment de fumători. Dacă nu va fuma, dar cel puţin să miroasă fumul de ţigară. Nu îndrăznea să fumeze ca să nu atragă atenţia asupră-le. Se ghemuiră cu toţii la fereastră şi priviră afară, pe peron.

— De ce m-ai călcat adineauri pe picior? întrebă Ferdi. Doar la Theresienstadt locuieşte unchiul Franz. Biletele noastre nici nu-s pentru Polul Nord!

— Dacă mai spui o dată „Polul Nord", te caftesc! îi şopti furios şeful, privind speriat în toate părţile. Eu mă feresc să nu dăm de bănuit nimănui nimic, pentru

asta nici n-am cumpărat eu biletele de la ghişeu, şi tu te apuci să vorbeşti vrute şi nevrute! Nu mergem la nici un unchi! Unchiul Franz nici nu trebuie să ştie că am trecut pe acolo. Dar nu ne-au ajuns banii să luăm bilete pentru mai departe şi de la Theresienstadt o s-o pornim per pedes! Acum ai înţeles?

— Ah, ferice de băieţi! oftă Rozi, de jos, de pe peron, unde stătea cu cei care rămîneau acasă, adică cu Rudi, cu Penkala şi cu şorecarul. Voi plecaţi şi eu trebuie să fac aici pe dădaca!

— Are şi treaba asta rostul şi importanţa ei, o mîngîie şeful zîmbind, dar Rozi ştia bine că Anton n-ar fi schimbat locul cu ea pentru nimic în lume.

Cînd şeful văzu că vorbeşte în pustiu, îşi băgă mîna adînc în raniţă şi strigă:

— Hopa! Prinde-o!

O pungulită cu bomboane zbură pe fereastra vagonului.

— Ia, Rozi! Cadoul meu de despărţire! Nici nu ştii ce bun leac sînt bomboanele împotriva lacrimilor!

Calmă, Rozi deschise punguţa şi începu să mănînce, vîrîndu-şi în gură o acadea după alta, sub privirile lacome a şase perechi de ochi.

— Ah, ce tîmpită sînt! îşi aduse ea brusc aminte, dar numai după ce dispăru şi ultima bomboană. În clipa următoare întinse celor din vagon un pachet pe care îl ţinea în mînă. Eram cît pe-aci să uit perniţa! V-am împachetat şi ace de cusut, şi aţă, nasturi, ace de siguranţă, şi un fluier...

Cei trei exploratori polari fură adînc mişcaţi. Rozi le dovedea încă o dată cît de mult ţinea la echipaj.

— Aveţi locuri bune? vru să ştie Rudi care pînă atunci nu scosese încă nici o vorbă, atît era de îndurerat de trista lui soartă, planul său urma să se realizeze, în timp ce el era nevoit să rămînă acasă! În ziua aceea, Rudi avea în jurul ochilor două cearcăne adînci, albastre, cearcăne adevărate, nu pictate, ca ale şefului. Nu dormise toată noaptea, de teamă să nu se scoale prea tîrziu şi să lipsească de la marele eveniment.

Doar spre ziuă, ațipise puțin, dar se trezise imediat, tresărind. Da ! Rudi, care rămînea acasă. era mai emoționat decît toți de călătoria care începea...

— Aveți locuri bune ? întrebă el, dar numai așa, ca să nu tacă prea mult. Aveți tot ce vă trebuie ? Băgați de seamă să nu pierdeți ceva pe drum !

— Da, da, totul e în ordine ! strigară în cor Alex și șeful, începînd să facă semne de adio, căci trenul se pusese încet în mișcare.

Ferdi, care tăcuse tot timpul, începu să-și înghită de zor lacrimile ce stau să-i izvorască din ochi. Îi curgea nasul, care de atîta șters ajunsese aproape o rană. Se ridică în vîrful picioarelor, ca să-i mai vadă o dată pe cei ce rămîneau acasă și deodată, cu totul pe neașteptate, urlă :

— La revedere ! La revedere !

Rozi alerga după tren cît o țineau picioarele.

— Stegulețul ! strigă ea emoționată. Stegulețul !

Penkala ținuse tot timpul fanionul echipajului în pumnulețul lui și fuseseră cît pe ce să-l uite. Noroc că Alex izbuti în ultima clipă să-l mai înhațe și acum îl flutura spre cei ce rămîneau. Doamne, ce repede trecuse totul ! Acum, Rudi, cu piciorul lui de lemn și cu Rozi, rămăseseră acolo, departe, iar Penkala se vedea cît o păpușă. Dar Rolli ? Unde e Rolli ? Rolli nici nu se mai vede. Adio !

Pe fereastra vagonului flutura mîndru stegulețul echipajului pe a cărui pînză roșie scria cu litere galbene, de fetru : „Unul pentru toți și toți pentru unul !“

Pe culoar, ținîndu-se pe după umeri, Anton și prietenul său priveau cu nesaț pe fereastră, în timp ce prin fața lor se perindau casele și străzile cartierelor mărginașe ale orașului. Șeful se umflase de mîndrie ca o gogoașă. În sfîrșit, visul lui se împlinea. Călătoria în lumea largă începuse.

După un timp, cei doi prieteni intrară în compartiment. Deodată șeful strigă :

— Cum dracu ai ajuns aici ? şi căzu pe bancă desperat, în timp ce Alex Grăsanul, pierzîndu-şi capul de tot, începu să ţipe:

— Marş! Pleacă de aici!

— Copii, trag semnalul de alarmă! Am dat de bucluc...

„Buclucul“ era, bineînţeles, Rolli. Şmecherul patruped lătră a iertare şi îşi mişcă rugător labele dinainte.

— Prostule! Doar atît spuse şeful. Apoi adăugă: Astîmpără-te! Şi fă bine de latră mai încet, dacă nu vrei să ne nenoroceşti pe toţi. Te rog, dragă Rolli, stai liniştit. Dacă te aude cineva, ne dă jos pe toţi din tren...

— Hauhauhauhauhau! Hau! Hauhauhau-hauhau-hau-hau!

— Trebuie să ne mutăm în vagonul de cîini! se văietă, complet distrus, şeful. Vai! Dar nu mai avem nici un ban. Şi o fi costînd ceva biletul pentru cîini! Dar noi sîntem lefteri. Rolli, eu ştiu că tu eşti un animal deştept, aşa că, te implor, taci! Taci o dată! Sss-ss!

— Of, doamne! şuieră Indianul. Acum, uite, vine şi conductorul! Ce dracu ne facem?

— Marş sub bancă, Rolli! Repede! Şi să nu care cumva să mîrîi!

Ca şi cum ar fi simţit primejdia ce se apropia, şorecarul dispăru într-adevăr sub bancă, de unde nu se mai auzi nici un zgomot. Copiii însă şedeau ca pe ace, mai ales şeful, de după picioarele căruia Rolli îşi zgîise botul ca să-l vadă pe conductorul care intrase în compartiment.

— Biletele la control! spuse conductorul după regulament, şi se uită încruntat prin ochelarii lui cu ramă de nichel.

— Poftim, domnule conductor, poftim, se grăbi şeful să-i dea biletele. Mergem la Theresienstadt!

Conductorul se uită atent la ele, dar tocmai cînd să le perforeze, îi pică unul din mînă şi nimeri drept sub banca cu pasagerul clandestin, Rolli! Vai! Grăsanul

sări sprinten în picioare — ceea ce numai cu greu se îndura să facă de obicei — şi ridică iute biletul de sub bancă. Cînd îl întinse funcţionarului căilor ferate, era roşu ca racul la faţă.

— Mulţumesc, tinere, îi spuse conductorul politicosului băiat. Dar în clipa următoare, holbă ochii cît cepele. De sub bancă se auzea un mîrîit foarte, foarte ciudat...

— Ei, comedie! Dar asta ce-i ?

Copiii încremeniră de frică. Ferdi, care stătuse liniştit pînă atunci, începu să scîncească, iar Alex, cît pe ce să-şi piardă minţile de furie cînd Rolli, piaza rea, după ce mîrîi din ce în ce mai tare, începu să latre. Dar în aceeaşi clipă, începu să latre şi şeful:

— Hauhauhauhau! Hauhauhauhau! Hau!

Alex pricepu repede cum vine treaba. Se vede că pricepu şi micul Ferdi, pentru că se apucă şi el să latre. Unul pentru toţi şi toţi pentru unul! Conductorul, de îndignare, se agăţă de clanţa uşii.

— Aţi înnebunit? Linişte, vagabonzilor! Călătoriţi în vagonul unei societăţi de stat, nu într-un tren de jucărie! Încă un lătrat şi la prima staţie vă dau jos!

Între timp însă, Anton luase pachetul cu mezeluri, făcuse vînt sub bancă grozavului salam şi pe loc se făcu iar linişte. Numai cineva cu auzul extrem de fin l-ar fi putut auzi pe Rolli molfăind...

De groază, căpetenia expediţiei transpira ca vara. Blestemată zi!

— Mucoşilor! îi ocărî revoltat conductorul. Vă bateţi joc de mine, om bătrîn.

— Nu, zău, domnule, n-am vrut să vă jignim, încercă Anton să-l îmblînzească. Dar, ştiţi, noi n-avem ureche muzicală şi la drum, în loc să cîntăm, ca alţi copii... lătrăm. Nouă ne place.

Conductorul ieşi din compartiment clătinînd din cap. De cînd era el nu mai păţise aşa ceva!

— Frumos începe călătoria! bombăni Indianul, ţinîndu-se de falcă. Copii, ce dracu facem cu cîinele?

— Mare dobitoc şi Rolli ăsta! Cu banii daţi pe

salam, puteam cumpăra un bilet de călătorie pentru cîini în jurul lumii...

Şeful închise un ochi şi cu celălalt privi întreg echipajul :

— Dar concertul de lătrături a ieşit de minune, nu-i aşa, băieţi ?

Frica le trecuse şi acum rîdeau ; cam fără poftă, dar rîdeau.

— Ce să facem ? Trebuie să-l luăm cu noi, hotărî şeful. La pol o să ne fie de folos. La trasul săniei... nu, la asta nu, dar la căutarea urmelor, dacă pierdem direcţia...

— O fi bun cîinele la treaba asta, dar busola e mai sigură, răspunse Indianul.

— Ce ? Ce-ai spus ? strigă şeful albindu-se ca varul. Copii, n-am cumpărat busolă ! Dacă nici voi n-aţi avut grijă de nimic şi aţi lăsat totul pe seama mea. Unde ne-a fost mintea ?

— Tu eşti şeful, nu ? începu să-l boscorodească Alex. N-ai spus tu că fiecare răspunde de munca lui ? O călătorie la Polul Nord nu e o excursie făcută cu şcoala şi trebuia pregătită la fix.

— Ştiţi ceva ? Hai să nu mai mergem la Pol, propuse Ferdi.

— Bine că nu te pot auzi cei de pe gheţar. Să-ţi fie ruşine, îl certă şeful, adăugînd după o clipă, gînditor : Dacă am mai avea bani, ne-am putea cumpăra o busolă pe drum !

— Şi dacă i-ai pune lui Rolli nişte roţi la picioarele lui strîmbe, ai face din el cal de curse, îl luă în rîs Alex.

— Singura soluţie e să ne meşterim singuri o busolă, propuse Anton.

— Uşor de zis ! Dar cum ? întrebă Alex, căruia nu-i trecuse încă furia că şeful expediţiei uitase de busolă.

— Staţi puţin, zise şeful şi, după ce se gîndi un timp, rosti aproape încîntat de sine : Din fericire, mi-am luat magnetul.

— Ei și?

— Ai răbdare și ai să vezi. Ferdi, ia dă-mi un ac de cusut. Mai dă-mi untura de pește și acele...

— Untura de pește și acele? I-auzi la el. De ce nu și blana de tigru?

Făcîndu-se că nu-l aude, Anton așeză totul în ordine pe bancă, tăcut, și cînd trenul se opri la prima stație, sări repede pe peron, umplu sticla cu apă și se întoarse iute. După ce puse și sticla lîngă celelalte obiecte, scoase magnetul din buzunar și făcînd mișcări de vrăjitor, se apucă să frece acul cu el.

Alex, care se apropiase, îl privea neîncrezător, în timp ce Ferdi se uita cînd la unul, cînd la altul, gata-gata să pufnească în rîs.

După un timp, Anton explică:

— Acum acul s-a magnetizat!

Il vîrî apoi în untură de pește și cînd fu bine uns, îl puse în apă.

— Plutește! se miră Ferdi.

— Exclus! Metalele se scufundă, că sînt mai grele ca apa, îl lămuri Indianul.

— Așa crezi tu! Privește! Plutește? Plutește! Pe deasupra, arată și nordul! se mîndri tînărul inventator, întorcînd domol sticla în toate direcțiile.

Într-adevăr, acul arăta mereu spre nord!

— Știți voi cum devine asta? Uleiul și, firește, untura de pește, este mult mai ușoară decît apa și plutește deasupra. Sigur, acul, care e mai greu, s-ar scufunda în apă, dar uleiul îl ține deasupra așa cum ține colacul de salvare pe om! Ințeles?

Alex tăcea; nu se lăsa prea bucuros bătut.

Ferdi, dimpotrivă, rămăsese cu gura căscată și cu ochii holbați, plini de admirație față de fratele lui mai mare. Drac, nu om, Anton ăsta!

— Ferdi — ordonă șeful — ia busola! Tu ai s-o porți pe drum. Să ai grijă mereu de ea! Vezi să n-o verși!

Dar pînă una alta, cît pe ce era să-i cadă lui sticla din mînă: cu o smucitură, trenul pornise iar.

Nici nu bănuiseră că de la Praga la Theresienstadt e atît de departe. De cîte ori oprea trenul, se uitau la numele staţiilor, dar la Theresienstadt nu mai soseau. La început le făcu plăcere să se uite pe fereastră şi să vadă cum le fug pe dinainte pădurile, cantoanele şi satele. Ici-colo, mai stăruia cîte un petic de verdeaţă şi cu greu îşi închipuiau micii noştri călători că în regiunile spre care porniseră, gheaţa nu se topea niciodată şi că domnea iarnă veşnică. Încetul cu încetul însă, obosiră. Ferdi aţipise şi somnul lui îi îmbie la somn şi pe ceilalţi doi tovarăşi ai lui de călătorie. În ultimele zile nici ei nu dormiseră mai bine decît Rudi: taina lor îi tulburase mai mult decît şi-o mărturisiseră.

Deodată săriră speriaţi. În compartiment se urcase o ţărancă, care îşi pusese în faţă un coş. În aceeaşi clipă însă, Rolli ţîşnise de sub bancă şi începuse să latre ca turbat. Coşul, prinzînd numaidecît viaţă, lăsă să se audă un cotcodăcit speriat, pe mai multe voci. Pe deasupra, se apucă să ţipe şi ţăranca, nu mai puţin speriată decît găinile ei.

— Fir-ai tu a dracului de jigodie!

Degeaba încercă Anton să-l apuce pe Rolli de bot, pentru că nu apucă încă bine să-nşface şorecarul că şi apăru conductorul!

— Mi-aş fi pus capul că e ceva necurat la mijloc! strigă el triumfător. Asta e culmea! Haimanalelor! Prefăcuţilor! Nu puteţi cînta, hai?... Staţi voi, numai, să ajungem la prima staţie!

Anton şi Alex lăsară capetele în jos, în timp ce îl ţineau pe Rolli şi de bot şi de picioare.

Ferdi însă era fericit; aşa, călătoria lor avea să ia în curînd sfîrşit. Bineînţeles însă că cel mai tînăr membru al expediţiei se feri să-şi arate bucuria...

Şi într-adevăr, călătoria se sfîrşi. La staţia următoare, fără nici o vorbă, conductorul îl apucă pe Rolli de ceafă şi îl aruncă pe fereastră, să ia aer. Ce puteau face ceilalţi vinovaţi? De protestat nu îndrăzniră să protesteze de teamă că nu cumva să fie siliţi să scoată

un bilet pentru cîine. Nu le mai rămînea decît un lucru: să se bucure că nu ieşise şi mai rău ! Pe Rolli, şorecarul echipajului, nu-l puteau părăsi, asta era lege, şi după o scurtă consfătuire, se hotărîră să coboare repede, ca să nu-l piardă. Dacă, Doamne fereşte, încăpea iar bietul de el pe mîinile unuia ca Pepi ? Pînă la Theresienstadt nu putea fi prea departe. Prevăzător, Anton o întrebă şi pe ţărancă, mai ales că femeia părea că le-a iertat aventura cu găinile.

— Pînă unde, dragii mamei ? Pînă la Theresienstadt ? Apăi, nu mai e departe. Al mult un ceas...

Numai că deşteptul de comandant uită să întrebe dacă mai era un ceas de mers cu trenul sau pe jos.

Îşi adunară repede lucrurile şi în clipa următoare erau pe peron, cu ochii la trenul care pornise mai de-

parte. Un timp mai auziră pufăitul locomotivei şi huruitul roţilor, dar nu trecu mult şi se făcu linişte.

Rămăseseră pe peron, avînd alături de ei, cu cei mai paşnici, lucitori şi nevinovaţi ochi, pe tînărul Rolli. Sta acolo, nefericitul, ca şi cum ar fi fost din totdeauna sigur că echipajul îi va împărtăşi soarta.

O luară deci, cu şorecar cu tot, spre Polul Nord. Deşi erau încă-n inima patriei lor, Boemia, Alex începu să cînte: „Adio, ţară scumpă!“ Ferdi îi ţinu isonul, şeful se apucă să-i acompanieze la armonica din care scotea nişte acorduri infernale. Rolli alerga înainte, lătrînd, iar Alex, deslănţuit, se apucă să bată darabana întregului concert în oala cea mare de gătit. Ţăranii din satul prin care treceau ieşiră la ferestre, miraţi de toată veselia asta, iar o bătrînică se opri în drum şi se uită după ei:

— Ia uite! Copiii ăştia de la oraş fac o gălăgie mai abitir ca la radio! Ai noştri crapă de frig şi dumnealor pleacă în excursie, de parcă ar fi în toiul verii!...

Echipa din strada Harrant nu auzi însă nimic din tot ce bombănea băbuţa. Îşi văzu de drum şi ieşi la fel de veselă din sat, ţinînd într-una pe şoseaua care se-ntindea în zare, printre ogoarele cafenii care nu trădau încă prin nimic sosirea primăverii. Soarele coborîse la asfinţit, vopsind în roşu cerul de deasupra pădurii întunecate care se afla înaintea lor.

— Mi-e foame! comunică deodată micul Mehlhase.

Grăsanul, care se bucura totdeauna cînd era rost de mîncare, spuse acelaşi lucru.

Din păcate, nu zăriră, nici în lung, nici în lat, vreo coadă de peşte de prins în undiţă sau vreun cartof de scos din pămînt.

— Atunci să facem o omletă! decretă şeful, căutînd din ochi un loc potrivit pentru popas. Colo văd nişte trestii! anunţă el. Unde e trestie, e şi apă! Iar sub copacul ăla mare de alături, cred că pămîntul e zvîntat. Tot acolo o să găsim şi ceva uscături.

Comandantul avusese dreptate. Inaintea lor mai făcuseră şi alţii popas în locul acela. Se vedea după

pata rotundă, neagră, pe care se mai găseau încă lemne pe jumătate arse printre pietre înnegrite de fum. Nu trecură decît cîteva minute și focul în care Indianul, întins pe burtă, sufla cu obrajii umflați ca un balon, începu să pîlpîie și să trosnească. Cînd flacăra se-nteți, Alex porni după crengi groase și uscate, fiindcă Ferdi nu-i adusese decît cîteva vreascuri subțirele. Deși fumul îl gîdila în nas, Ferdi rămase totuși aproape de focul în care împingea crengile după toate regulile artei, așa cum îi fuseseră comunicate de Alex. Era atît de emoționat, încît nici nu băgă de seamă că se fripsese puțin. În acest timp, Anton răsturnă toată făina în oală, puse deasupra puțină apă și se apucă să frămînte aluatul.

— Eu cred că la omletă se pun și ouă, își spuse Ferdi părerea, după ce îl privise un răstimp pe frate-său.

— Poate vrei si slănină, adăugă Anton, dînd din umeri.

Cel mai tînăr dintre exploratori își vîrî degetul arătător întîi în cocă, apoi în gură.

— Ți-am spus eu că din asta n-o să iasă nici o omletă, strigă el, strîmbîndu-se. Parcă ar fi lături, așa e de scîrboasă.

Anton făcu pe surdul. Intrebă, în schimb, cu glas sigur:

— Unde e untura de pește?

— Ce vrei cu untura de pește? făcu cel mic, curios.

— O să vezi! Gustă și tu, Alex!

Alex sări în sus. Stătuse lîngă foc, era roșu tot, iar în păr și-n gene i se aninaseră funigei negri.

— Grozavă! spuse el lingîndu-și degetele. Ce fel de supă e asta?

— Nu e nici un fel de supă, ci ochiuri vînătorești, răspunse Anton, cu aceeași siguranță în glas.

Cei doi tovarăși se uitară la el mirați, văzîndu-l cu ce mișcare sigură turnă untură de pește în tigaie. Cînd începu să sfîrîie, puse deasupra aluatul.

Intre timp se întunecase și focul din tabără arunca în juru-i umbre lungi, pline parcă de taine.

— Exact ca la Polul Nord! se bucură Alex, întinzîndu-se pe jos, între cei doi frați care mîncau din ochi tigaia cu tot ceea ce se prăjea încet în ea.

— La urma urmelor, ar trebui să nu bem apă, ci untură de pește! spuse șeful, privind visător flăcările. Intocmai ca la Pol. Ce gust o fi avînd?

— Stai s-o gust eu! zise Ferdi, și apucă sticla.

— Nu! Ai răbdare! O să gustăm cu toții! strigă șeful, smulgîndu-i sticla de la gură. Să tragem la sorți, care începe primul! Așa e mai drept! Cine trage jumătatea de chibrit, ăla încearcă primul!

Anton luă patru chibrituri, rupse unul în două, le amestecă, cinstit, încît nici el nu mai știa care era jumătate și trase fiecare. Sorții căzură asupra lui Rolli! Cîinele fu cîștigătorul. Echipajul îl invidie.

— Ii merge bine pe ziua de azi! Intîi salam, acum untură de pește!...

Anton își turnă în palmă puțină untură de pește și întinse mîna spre Rolli :

— Vin-aici !

Șorecarul se apropie cuminte — avea încă mustrări de conștiință — și mirosi palma pe care șeful i-o ținea îmbietor sub bot.

— Bea, Rolli ! Haide, bea !

Dar Rolli nu bău.

— Rolli, fii cuminte ! Te știu că nu ești mofturos la mîncare !

Șorecarul își încreți fruntea, urlă prelung, dar persistă în refuzul său, ridicînd botul spre cer.

— Rolli, pe tine a căzut norocu'. Nu face nazuri.

Da, datoria e datorie. Chiar cînd e vorba de o plăcere. Cînd Rolli își apropie botul de palma șefului, căscară și copiii gurile. Rolli își luă inima în dinți și, scîrbit, își muie botul în untura de pește.

Dar în aceeași clipă se petrecu ceva cu totul neașteptat, ceva înspăimîntător : șorecarul, cu o săritură

îngrozitoare, ateriză drept în mijlocul tigăii în care sfîrîiau ochiurile vînătoreşti ale lui Anton, care şi încetară deodată sfîrîitul şi descriind o largă traiectorie, o luară în zbor, cu Rolli cu tot, pentru a nu se mai opri decît în tufiş.

— Aoleu ! Mîncarea noastră !

— Rolli ! Rolli !

Şorecarul zăcea pe spate, cu ochii holbaţi de groază. După o clipă, se ridică însă, se învîrti şi se scutură zdravăn, de parcă ar fi vrut să scape de atacul unui nor de purici.

— Frumoasă treabă ! Fir-ar a dracului ! înjură Alex şi, ca să-i mai treacă de spaimă, îşi aprinse o ţigară. O să mîncăm acum răbdări prăjite...

— Mai bine rămîneam acasă ! scînci Ferdi, care se şi vedea murind de foame.

Alex şi Anton mirosiră untura de peşte şi îşi feriră nasul.

— Eschimoşii au gusturi tare caraghioase! Pute al dracului porcăria asta !

— Ce facem cu ea ?

— De azvîrlit n-o s-o azvîrlim ! hotărî şeful. Cine ştie ce o să căpătăm pe ea de la eschimoşi !

Cei doi Mehlhase aruncară o privire la ochiurile cu untură de peşte care zăceau în tufiş, dar le lăsară acolo. Grăsanului, care le gustă, nu i se părură totuşi prea rele.

— Mănîncă ce ţi se dă ! spuse el şi îşi linse buzele. Mi-e o foame...

Anton împărţi cu Ferdi ultima bucată de pîine, dar nu-şi putură potoli golul din pîntece nici unul nici altul.

„Ce viaţă de cîine!“ dădu din coadă Rolli, cuprins de milă faţă de nemiloasa lor soartă. Lui nu-i era foame; îşi mistuia încă salamul.

Cînd nu ai nimic de pus pe masă, parcă te chinuie foamea şi mai mult. Copiii oftau. Şorecarul îşi lingea labele fripte.

— O să fie şi altfel, îşi mîngîie Anton echipajul ajuns aproape de revoltă, deşi şi lui îi chiorăiau maţele. La Polul Nord au şi îngheţată...

— Lasă-te de bancuri! făcu gălăgie cel mic, pe care foamea şi prea marele număr de experienţe amare acumulate într-o singură zi îl făceau bătăios.

— Are dreptate Ferdi! bombăni Alex. Şi pînă la Pol... ehe... mai e cale lungă!

Focul se stinsese, se făcuse întuneric; doar în depărtare scînteia un şir de felinare. Parcă erau lămpile de pe podul Carol, din Praga. Să fii acum acasă... Să-ţi tragi plapoma peste cap...

— Veniţi! ordonă şeful, cu voce cît se poate de hotărîtă. Nu putem înnopta aici.

Călcară jeraticul şi la lumina pîlpîindă a cîtorva chibrituri, şterseră cu o mînă de iarbă tigaia şi oala care dispărură în raniţă, o dată cu sticla de untură de peşte.

„Nu trebuie să ne muiem!" îşi făcu şeful socoteala, şi se gîndi la naufragiaţi. Închipuindu-şi ceea ce li se întîmpla lor pe gheţar şi aducîndu-şi aminte că trebuiesc salvaţi, uită de răcoarea nopţii.

In ciuda întunericului şi a foamei, călcau vîrtos. Pietrele kilometrice, văruite, de pe marginea şoselei, se mai întrezăreau încă, dar întunericul de nepătruns din jur le dădea bătăi de inimă. Lui Alex i se tăie răsuflarea. Ca şi cum s-ar fi înţeles dinainte, toţi trei îşi duseră mîna la pumnale.

— Şi tu crezi că într-adevăr nu există stafii, Anton? şuieră Ferdi, căutînd în noapte mîna fratelui mai mare.

— Nu, nu există.

— Totuşi, poate că dracu există, stărui Ferdi.

— L-ai văzut cumva, vreodată?

— Da! La teatrul de păpuşi...

Anton şi Alex rîseră cu poftă de temerile celui mic, dar nu după mult timp le îngheţaseră şi lor inimile în piept, deşi erau mari: se auzise un zumzet ciudat, înfricoşător:

„R-r-r-r-r-r! R-r-r-rrr!"

Rămaseră nemişcaţi în întuneric, ca oile cînd aud lunînd.

— Dracu'! Dracu'! urlă Ferdi, şi toţi trei o luară la fugă ca apucaţi. Rolli chelălăia îngrozit. Văzuse parcă două luni pe cer, atît era de speriat.

„R-r-r-r-r!"

Dracul lui Ferdi făcea o hărmălaie într-adevăr de iad.

Apoi, deodată, se făcu linişte şi şeful începu să rîdă nebuneşte, fără să se mai poată opri.

— Copii! Asta a fost deşteptătorul! izbuti el pînă la urmă să îngăime.

Adevărat! Deşteptătorul! Şi ei, vitejii, care îl luaseră drept dracul!

— Eşti fricos ca un iepure! îl certă şeful pe frate-său mai mic. Auzi! S-o iei la fugă! Şi vrei să mergi la Pol! Mai bine te lăsam acasă!

Ferdi, ţapul ispăşitor, se opri necăjit şi îşi linse lacrimile de pe buze, una după alta. Deodată, Rolli dădu un semnal. Mîrîi întîi încet, apoi începu să latre, iar echipajul auzi paşi. Se apropie de ei cineva care fluiera.

— Poliţia, şopti Alex şi ordonă: Pe burtă, în şanţ!

Dar Anton îşi păstră sîngele rece.

— Prostii! spuse el. Poliţiştii nu fluieră cîntece de drumeţie. Or fi nişte hoinari... Şi noi hoinărim, nu uitaţi! Umblăm hoinari, prin ţară, fiindcă aşa ne place! Înţeles? Ferdi, vezi să nu te ia gura pe dinainte! Alex, dă-mi lanterna. Ssst, Rolli!

Anton le dovedi că ştia într-adevăr cum trebuie să se poarte un şef într-o clipă ca asta. Îndreptă raza lanternei drept pe cei care se apropiau şi strigă cu o voce adîncă, puternică, salutul excursioniştilor:

— Ahoi!

— Ahoi! îi răspunseră două voci puternice, bărbăteşti.

Şeful stinse liniştit lumina. Era sigur, după răspunsul primit, că cei care le ieşiseră în drum şi pe care

nu-i putuse recunoaşte din cauza slabei luciri a lanternei, erau într-adevăr nişte călători.

Intîlnirea cu cei doi încercaţi hoinari a fost un mare noroc pentru copiii din strada Harrant, pentru că aceştia îi lămuriră din capul locului că în februarie nu se poate înnopta sub cerul liber, din pricina frigului şi a umezelii. Cei doi le mai spuseră că nu e bine să călătoreşti noaptea, fiindcă mersul e mai obositor cînd nu vezi drumul, iar pînă la urmă îi luară cu ei pe cei patru hoinari nepricepuţi, spre adăpostul lor nocturn. „Hotelul" n-avea nici camere, nici ferestre, dar era ferit de vînt şi călduros, pentru că se afla într-o şură plină aproape pînă sus cu fîn uscat şi înmiresmat.

— Aşteptaţi! spuse unul din hoinari. Mă urc eu întîi să văd dacă nu ne-au găbjit alţii locu'nainte. Deşi nu-mi vine-a crede. Că pe o vreme ca asta, numai dracu' mai bate drumurile! Cînd oi fluiera, urcaţi scara şi voi, ăia micii. O să v-ajute prietenul meu. A! Era să uit! Chibrite-aveţi?

— Avem, cum să nu?! răspunse nespus de politicos Anton şi scăpără un băţ. Dar în aceeaşi clipă cei doi vlăjgani îi şi suflară în flacără.

— Mi-aş fi pus capul! spuse unul, şi ceru să i se dea toate chibriturile. Ce e-n mînă nu-i minciună! Altminteri, daţi foc şurii, că s-au mai întîmplat d-astea! Cîţi şomeri, nevoiţi să înnopteze în cine ştie ce şură, ca să aibă şi ei un acoperiş deasupra capului, n-au ars de vii, ca şoarecii!...

In clipa aceea se auzi de sus o fluierătură... De astă dată lanterna echipajului se dovedi folositoare: urcară scara, lungă şi tremurătoare, luminîndu-şi fiecare treaptă. Ca să ajungă pînă la prima treaptă, Ferdi trebui să se cocoaţe în cîrca celui ce rămăsese jos.

La început, nu se lipi somnul de el. Cînd cei mari băgară de seamă că copiilor le e foame, dar că n-au ce mînca, le dădură o bucată de slănină şi un codru de pîine şi îi lăsară să tragă cîte o duşcă din bidonul lor.

Pe urmă cîntară. Şi Anton se pricepea să cînte din armonică, nimic de zis, dar noii lor prieteni se dovediră adevăraţi maeştri. Copiii se aşezară frumos pe jos şi ascultară. Rolli mîrîia mulţumit. Echipajul nu se mai sătura...

Deodată, oprindu-se între două strofe, cei doi hoinari se puseră pe rîs : Ferdi îl luase pe Rolli în braţe şi adormise. Acum sforăiau amîndoi, şi copilul şi cîinele, întrecîndu-se într-un duet de toată frumuseţea : Rolli gros şi Ferdi subţirel.

— Au dreptate. Ia să ne culcăm ! Puneţi-vă batista pe obraz să nu vă gîdile fînul, şi-ngropaţi-vă adînc, să vă fie cald.

Cei doi vlăjgani învăţaţi să înnopteze în fîn, nu apucară bine să spună ce aveau de spus că şi adormiră adînc.

Numai Anton şi Alex rămăseseră cu ochii larg deschişi în beznă. Simţeau grinzile şi acoperişul deasupră-le, dar de văzut nu vedeau nimic.

— Dormi ? se întrebară deodată unul pe altul.

— Nu ! şopti şeful. Mă mănîncă peste tot. Şi pe tine, nu-i aşa ?

— Da ! Or fi lăcuste, că aud pocnind, fîşîind şi zumzăind. Să nu ne muşte prin somn !

— Aş, nu cred. Dacă era vreo primejdie, n-ar fi înnoptat ăştia doi aici !

— Ei, ştiu şi eu ! Atunci or fi şobolani... Sau şoareci. Poate chiar lilieci... Am auzit că liliecii îşi înfig ghearele în păr... Ţi-e frică, Anton ? Spune drept...

— Da, mi-e cam frică. Dar ştii, e totuşi minunat ! Miroase atît de frumos ! A ceai. Sau a buruieni. Şi ce linişte...

— Auzi ? Urlă un cîine !

— Urlă la lună...

— Da ! Dar ce urît face ! Spune-mi, de ce urlă cîinii la lună ? Or fi şi în lună cîini ? Sau oameni ?

— Aş ! De unde !

Anton tăcu o clipă, pentru că Rolli mîrîise în somn.

— În lună e prea frig !...

— Ce tot vorbeşti, Anton! N-ai auzit ce ne-a citit Rudi, cînd ne-a spus cît de frig e în Arctica? Şi totuşi acolo trăiesc! Trăiesc eschimoşi!

— Să nădăjduim că naufragiaţii noştri n-au pierit încă. Numai de-am ajunge la timp!

— Da... Poate ar fi fost mai bine să-l lăsăm pe Ferdi acasă. E prea obositor pentru el, trebuie s-o recunoaştem! Nu-l vezi cum a adormit buştean? Ştii ceva, şefule? Poate că ne dă unchiu-tău un cărucior, să-l tragem pe Ferdi cu el, cînd o fi să obosească. Ce crezi? Or ţi-e teamă să nu bănuiască ceva, dacă îl rogi asta? Anton, m-auzi? Anton! Ai adormit?

— Da! răspunse din fîn vocea adormită a lui Ferdi. Ce e, bunicuţă?

Alex pufni în rîs:

— Taci! Dormi, Ferdi, dormi!

Alex se întinse pe spate, îşi acoperi faţa cu batista, aşa cum îl sfătuiseră cei doi specialişti, şi adormi imediat.

Ferdi însă se ridică pe jumătate din fîn şi îşi frecă ochii. Nu vedea nimic. Unde se afla oare? Era atît de întuneric, încît nu-şi vedea nici măcar mîna, pe care şi-o ţinea în faţa ochilor. Atît îşi dădu seama: că nu era singur. Auzea în jurul lui răsuflarea liniştită a unor oameni. I se părea că, purtat de răsuflarea lor, plutea încoa' şi-ncolo, legănat din ce în ce mai tare. Apoi nu mai ştiu unde e sus şi unde jos, fînul începu să se clatine ca o corabie uriaşă, se ridică un vînt rece şi începu să ningă cu fulgi albi, mari, ce pluteau tot mai deşi prin întuneric. Cădeau din cer fără încetare, acoperind pămîntul cu un covor tot mai gros. Ferdi abia mai putea merge; intra în nea pînă la genunchi, vîntul îşi făcea de cap cu sălbăticie, acele de gheaţă ale zăpezii îi biciuiau pielea cu şfichiuirea lor arzătoare...

Hşşşş! Ceva, o vietate mică şi neagră, venea drept spre el. Se opri apoi în picioare, în faţa lui. Era un şoricel cu urechi uriaşe şi cu picioarele dinapoi pe nişte schiuri mititele.

— Tu eşti, într-adevăr? chiţăi el, şi îşi şterse cu lăbuţa zăpada de pe năsucul negru. Cum de-ai ajuns aici, Ferdi?

De frică, Ferdi ar fi vrut să fugă, dar îşi simţea picioarele grele în zăpadă. Nu se putu mişca.

— Dar cine sînteţi dumneavoastră? bîigui el gîndind: „numai de nu m-ar muşca".

— Hai, Ferdi, nu mai face pe prostul! îl certă cu blîndeţe şoricelul. Ce, nu mă mai cunoşti? La ziua ta de naştere, cînd ai împlinit şapte ani, am fost totuşi la tine. Uită-te bine la mine!

Şi şoricelul făcu, una după alta, trei sărituri năstruşnice, cu schiuri cu tot.

Abia acum îl recunoscu şi Ferdi:

— Miki-Maus! strigă el. Exişti, într-adevăr? Credeam că tu eşti numai pe pînză, la cinematograf.

Atunci şoricelul rîse şi chiţăi:

„Ah, ce oameni proşti,
Oameni proşti,
Oameni proşti!"

şi mai făcu trei salturi.

— Uite, ca să-ţi dovedesc că într-adevăr exist, am să te ciupesc de ureche!

Şi Miki-Maus îl şi ciupi, dar cu atîta grijă, că pe Ferdi nu-l duru. Il gîdilă doar puţin.

— Miki! spuse el fericit şi îi mîngîie blăniţa caldă şi mătăsoasă. Cred că m-am rătăcit. Voiam să merg la Polul Nord, să-i salvez pe naufragiaţi... Nu ştii tu drumul?

Miki-Maus mai făcu trei salturi şi îi şopti:

„Ah! Cît e Ferdi de netot!
E netot!
E netot!
Pămîntul e rotund tot,
Rotund tot,
Rotund tot!"

Şi adăugă:

— Ascultă! Aşa n-o s-ajungi la Polul Nord. Trebuie să mergi pe drumul cel mai scurt, adică s-o iei de-a dreptul prin centrul pămîntului!

— Adevărat, Miki? Dar cum? Ajută-mă!

Ferdi se uita la el neîncrezător, deşi îşi făcea socoteala că dacă s-ar putea într-adevăr, ar fi minunat, pentru că ar ajunge mult mai repede decît Anton şi Alex.

— Ce proşti sînt oamenii ăştia! şopti Miki-Maus aproape supărat. Ce mai întrebi? Mai bine ia seama aici, la mine, că încep să telegrafiez!

Şi Miki-Maus, apucîndu-se de năsuc, şi-l răsuci.

În aceeaşi clipă, din toate părţile începură să se scuture valuri-valuri de Miki-Mauşi. Mulţi, mai mulţi, din ce în ce mai mulţi...

Ferdi nici nu bănuise niciodată că pot fi atîţia şoareci pe lume.

Miki după ce dădu cîteva ordine în limba şoricească, se apucă să sape repede ca un sfredel, o gaură în pămînt. Săriră numaidecît şi ceilalţi şoareci; milioane de lăbuţe scormoneau într-una gaura care se adîncea mereu. Treptat-treptat, şoarecii dispărură pe rînd în pămînt şi după un timp pieri în gaură şi codiţa ultimului.

— Gata! strigă Miki, mustăcind cu şiretenie şi clipind şmechereşte din gene. Vino şi stai pe schiurile mele!

„Numai de n-aş cădea şi de n-aş rămîne acolo, în inima pămîntului!" îi trecu lui Ferdi prin minte şi, de frică, se agăţă desperat de coada lui Miki, intrînd cu el în tunelul care ducea spre Polul Nord.

„S-s-s-s-s-s-s!"

Ferdi nu mai vedea nimic. Îi era din ce în ce mai cald. Apoi, aerul începu să fie îngrozitor de fierbinte. „Să ştii că am ajuns în centrul pămîntului", gîndi el şi năduşi de emoţie. Extraordinar cît de repede mergem!

Apoi aerul se răci şi ceva trosni deodată. Lui Ferdi i se făcu nespus de frig.

— Ajutor! strigă el. Ajutor! Miki, mă înec!

Se agăță de un bloc de gheață. Dar unde era Miki? Miki-Maus dispăruse și Ferdi se minună. Uitase, în vis, că șoarecii fug de apă...

Jur împrejur, nu zări decît sloiuri de gheață. Parcă erau niște uriașe căpățîni de zahăr. Oameni înalți și voinici, îmbrăcați în blănuri, apăreau și se apropiau de el, vorbindu-i o limbă străină pe care deși Ferdi n-o cunoștea, o înțelegea.

— Dezbrăcați-l și frecați-l bine! porunci un om cu barbă albă, lungă.

Abia l-au scăpat din copcă și uite că-l dezbracă, gol pușcă! Lucrurile lui: mantaua, pantalonașii, cămașa și ciorapii stau pe sloi, unele lîngă altele, țepene, înghețate tun...

Apoi cineva îl așează cu atenție pe brațele omului cu barbă albă. Deodată, Ferdi bagă de seamă îngrozit că nu e om, ci un urs alb, care merge încălțat pe picioarele dinapoi. Ar fi vrut să strige, dar nici un sunet nu-i ieși din gîtlej. Ca să nu mai vadă dinții ascuțiți ai ursului, își ascunse fața în blana lui albă. E caldă și moale. „O fi prieten cu Miki și poate că n-o să-mi facă nimic!“ nădăjdui el.

Ursul, ca și cum i-ar fi ghicit gîndurile, îi mormăi încet la ureche:

— Să nu-ți fie frică, că eu sînt urs numai pînă ajungem în cort, ca să te pot apăra, să nu te mănînce urșii albi adevărați.

Apoi, gingaș și drăgăstos, îi linse obrajii. Ochii îi luceau prin ceață ca două lune mici.

„Numai de nu m-ar mîngîia!“ se gîndi Ferdi, trăgînd cu ochiul la ghearele lui ascuțite și negre.

Ferdi e așezat într-un cort. E fum. La mijloc arde un foc pe care sfîrîie o tigaie mare de tot. Împrejur stă echipajul expediției „Celiuskin“. Pe ușă intră mereu alți naufragiați. Toți rîd și-l privesc mirați. O șoaptă străbate cortul:

— E Ferdi Mehlhase, din echipajul de pe strada Harrant! A venit să ne salveze!

Ferdi stă culcat pe o blană de urs şi fiecare naufragiat, cum intră pe uşă, mai pune una peste el, ca răsplată pentru fapta lui eroică. Greutatea e din ce în ce mai mare şi în curînd Ferdi gîfîie sub un maldăr de blănuri. Transpiră, îi e grozav de sete şi se gîndeşte mereu la zăpada răcoroasă, din preajma cortului. De-ar putea să ia puţină în gură.. Îi simte gustul pe limbă. E ca frişca...

Un om înalt se apropie de patul lui. E profesorul Schmidt. Se apleacă:

— Scoală-te, Ferdi Mehlhase! Scoală-te! spune el cu o voce adîncă, serioasă. Vei primi medalia de salvator!

Ferdi se căzneşte să se ridice. Nu poate.

— Scoală-te o dată! repetă profesorul şi îl ia de mînă.

Toţi membrii expediţiei „Celiuskin“ strigă în cor:

— Scoală-te, Ferdi! Scoală-te!

Ferdi fu ridicat de o mînă puternică.

Era mîna fratelui său. Ferdi privi aiurit la Anton.

— Unde sînt? Anton, tu eşti? Apă! rosti el cu greu, în timp ce Alex Indianul îi culegea fînul de pe haine.

— Ce-i cu tine? Abia poţi vorbi...

Îngrijoraţi, Anton şi Alex se uitară, în umbra din şură, la chipul micului Mehlhase, în timp ce Rolli, cuprins parcă de furie, scormonea de zor în grămada de fîn, făcîndu-l să zboare în toate părţile.

Lui Ferdi nu-i priise înnoptatul în paie. Ochii îi străluceau de febră şi era prea slăbit ca să poată coborî pe scară. Alex îl luă în spinare.

Cele cîteva bucăţele de pîine cu slănină rămase din ce le dăduseră în ajun cei doi călători, care plecaseră de mult, abia le stîrniră foamea. Numai cînd ajunse la prima casă ţărănească putu şeful să capete apă şi

să cumpere pentru Ferdi un pahar de lapte, cu ultimii cincizeci de helleri[1] ce le rămăseseră.

Porniră mai departe. Nici urmă din voioşia lor din ajun! Singurul care plesnea de fericire era Rolli. Uitase de untura de peşte, labele i se vindecaseră şi acum se bucura de libertate, în felul şorecarilor. In dreapta şi în stînga drumului nu erau ziduri de case, ci cîmpuri cu foarte interesante muşuroaie de cîrtiţă şi cu impresionante găuri de şoareci de cîmp, care toate trebuiau amuşinate, scurmate şi lătrate. Dezlănţuit, cîinele trecea într-o goană nebună departe, înaintea celor trei băieţi, pînă nu se mai vedea nicăieri, ca apoi, deodată, să vină în fugă, gîfîind în urma lor...

Ferdi tuşea însă din ce în ce mai tare şi la fiecare cîţiva paşi se oprea.

— Aşa nu mai merge! îi şopti Alex lui Anton. Nu vezi? Are febră! Unchi-tu stă la Theresienstadt... Ţi-am mai propus-o şi aseară, dar adormiseşi. Dacă nu putem împrumuta de la el un cărucior pentru Ferdi, cu care...

— Exclus! îl întrerupse şeful aproape furios. Şi echipajul „Celiuskin"? Dacă ne văd neamurile, s-a dus dracului totul!

Alex însă se supără foc:

— Dar dacă moare băiatul? Ce se întîmplă atunci, hai? Straşnic şef mai eşti! Trebuia să te gîndeşti mai dinainte! Acum e prea tîrziu!

Cei doi încetaseră de mult să mai şuşotească şi Ferdi, care înţelesese fiecare vorbă din cearta lor, ar fi vrut să ia partea fratelui său mai mare.

— Alex! strigă el. De unde ştii c-o să mor? Cei de pe sloiul de gheaţă sînt în primejdie, nu eu! Mie mi-e parcă mai bine!

Se gîndea la medalia de salvator pe care fusese cît pe ce s-o capete în vis. Totodată însă, îl cuprinse frica

---

[1] Helleri — monedă măruntă cehoslovacă. Corespunzător la noi — ban. (n. t.).

de unchi-su şi de ce se va întîmpla cînd cei din Praga vor afla totul şi două lacrimi grele i se rostogoliră pe obraji. Gîndul că s-ar putea să moară, îl mişcase adînc.

Anton era emoţionat.

— Vino, Ferdi! rosti el cu blîndeţe. Te duc eu! Astea sînt prostii! Tu ştii doar: unul pentru toţi şi toţi pentru unul! De aceea nu trebuie să ne trădăm. Ştiţi ceva? O să-i spunem unchiului că am plecat în excursie şi cum se face bine Ferdi, pornim mai departe! De acord?

— De acord! rosti Ferdi, privindu-şi recunoscător fratele.

Alex spuse şi el:

— De acord! Dar pe Ferdi n-o să-l duci singur, şefule! zise el şi îi întinse lui Anton mîna dreaptă. Făcură un leagăn viu, şi-n el aşezară băieţelul, care se ţinu bine cu mîinile de umerii prietenilor lui ce păşeau cu nădejde. Micuţul era fericit că nu mai trebuia să facă pe viteazul. Cînd obosiră, îl purtară în cîrcă cu schimbul.

Doamna Mehlhase ar fi răsuflat uşurată dacă ar fi ştiut că băieţii ei sînt în drum spre soră-sa. Dar biata femeie nu ştia nimic; găsise doar scrisoarea de adio a lui Anton şi alergase în tabără unde-l descoperise pe Rudi Kramer. Era sigură că acesta trebuia să ştie unde i se ascundeau copiii. Doar erau tot timpul împreună!

— Rudi, poate ştii tu...

Rudi se întoarse speriat.

— Bună ziua, doamnă Mehlhase! bîigui el politicos şi îngălbeni. Vreţi să ştiţi unde sînt Anton şi Ferdi, nu?

— Da! Sînt atît de îngrijorată, Rudi! Unde sînt băieţii mei? Spune repede!

— Probabil că nu se vor întoarce azi acasă, rosti Rudi, privind visător înainte-i. Apoi adăugă, ca să-şi

salveze echipajul şi să i se piardă urmele: Au plecat acum un sfert de oră din gara Masaryk!

— Vai de mine!

Şi, ca şi cum ar fi făcut şi ea parte din echipaj, doamna Mehlhase se aşeză pe o stivă de scînduri.

— Adevărat? Groaznic! Din gara Masaryk? Încotro?

— Încotro? Nu ştiu precis. Poate în Polonia. Poate în Germania, sau poate la Fiume...

— Polonia, Germania, Fiume... — rosti zăpăcită doamna Mehlhase şi vocea ei suna ca un ţipăt de jale. Nu vorbi prostii, Rudi! Unde au plecat băieţii? Spune-mi adevărul! Tu-l ştii! Trebuie să-mi spui!

— Zău că nu ştiu nimic! minţi Rudi şi dădu din umeri. Dar n-aveţi nici o grijă, doamnă Mehlhase. E şi Alex cu ei. Poate că o să vină totuşi înapoi...

— Jelinek e şi el cu ei? făcu doamna Mehlhase veselă, ca şi cum vestea ar fi fost pentru ea o mîngîiere. Auzi, puşlamalele! Să ne facă un necaz ca ăsta!

Rudi îşi muşcă buzele. Îl trădase acum şi pe Alex! „Bine, dar tot avea să se afle pînă la urmă!"

— Anton nu se mai întoarce, sînt sigură! suspină doamna Mehlhase, cuprinsă de negre presimţiri. Cînd îşi bagă el în cap ceva! Leit tat-su, care toate le făcea după mintea lui. Of, Doamne, Doamne!

Rudi oftă. I se rupea inima de mila doamnei Mehlhase, care izbucnise în plîns, dar ca membru credincios al echipei din strada Harrant, căută să fie tare. Îşi luă inima în dinţi şi zise iscoditor, proptindu-se în cîrjă:

— Şi ce aveţi de gînd să faceţi?

— Ce să fac? întrebă plîngînd mama lui Anton. Mă duc la părinţii lui Alex. Poate că au ei vreo idee bună. Tu vii cu mine, Rudi, nu-i aşa?

— Nu, nu pot! făcu Rudi cu jumătate gură.

Asta ar mai lipsi, să-i pună pe părinţi pe urmele lor, acum cînd echipajul pornise fericit la drum.

Dar nu i-a mers, pentru că doamna Mehlhase, atît de blîndă şi de prietenoasă de obicei, în nefericirea ei devenise energică :

— Ba să faci bine să vii cu mine !

Cu obrajii lucind de dîrele lacrimilor, îl înhăţă de guler pe tînărul care se împotrivea, îl tîrî după ea şi nu-i mai dădu drumul pînă cînd ajunse la ţintă, adică în strada Harrant 15, etajul IV.

Rudi era supărat. „Şi Ferdi era un plîngăreţ", gîndi el furios. „Seamănă mă-si !" În acelaşi timp, deşi supărat foc, îi era şi milă de doamna Mehlhase.

— A, dumneata erai, doamnă Mehlhase ? spuse doamna Jelinek, suflîndu-şi zgomotos nasul în batistă. Ai auzit ? Alex al meu a dispărut ! Nu-l putem găsi. Mi-am pierdut copilul !

— Am auzit ! Ştiu ! spuse doamna Mehlhase vecinei. Şi-ai mei au plecat. Amîndoi ! Împreună cu Alex al dumitale. Închipuieţi !

— Vai de mine ! Îngrozitor ! se tîngui doamna Jelinek, ştergîndu-şi lacrimile de pe obraji cu colţul şorţului, în timp ce îşi conducea oaspeţii în odaie. Închipuieşte-ţi, doamnă Mehlhase — adăugă ea — că mi-a dispărut şi tigrul ! Ce-or fi însemnînd toate astea ?

Doamna Mehlhase făcu ochii mari de mirare :

— Cum ? Aveţi un tigru ?

— Ei, frate ! Vorbesc de covoraşul nostru de blană. Dacă aş şti numai ce s-a întîmplat cu Alex... Ce au de gînd să facă băieţii... Vai, cît sînt de nenorocită...

Apoi strigă spre bucătărie :

— Auzi, bărbate ? A venit doamna Mehlhase ! Anton şi Ferdi au şters-o şi ei ! Parcă mi-e puţin mai uşor de cînd ştiu că Alex nu e chiar singur ! Ce rău am făcut că l-am lăsat să citească atîtea cărţi cu indieni ! I-o fi intrat în cap cine ştie ce nebunii ! Îmi cunosc băiatul. Vai de mine şi de mine, Alex, puişorule, cum ai putut să-i faci mamei tale una ca asta !

Rudi intrase şchiopătînd în odaie, unde dăduse imediat cu ochii de Rozi, care se făcea că n-aude

nimic din tot ce se vorbea în jur şi se căznea să prindă o muscă mare, care bîzîia la geam.

— Da! Şi de la Rudi nu am aflat nimic! Da' nimic! se văicări mama lui Anton. Nu vrea să-mi spună nimic! Descoase-l dumneata, domnule Jelinek! Sînt sigură că băiatul ăsta ştie unde se ascund copiii noştri. Mi-aş pune mîna în foc!

— Hai, Rudi, dă-i drumul! rosti domnul Jelinek energic, răsucindu-şi între degete mustaţa ca de motan şi uitîndu-se ţintă la băiatul care o sfeclise.

Rozi trase repede o ochiadă spre radiofonistul echipajului şi îşi duse, ca din întîmplare, degetul arătător pe buze.

„De-ar ieşi totul cu bine!" îşi făcu socoteala Rudi. Ar fi dorit s-o ia la fugă, dar asta nu se putea...

— Sînt la Budapesta! minţi Rudi curajos, crezînd că datorează asta naufragiaţilor de pe „Celiuskin". Sau poate că sînt în Austria...

Rozi lăsă musca de pe geam în plata domnului. Simţind că o apucă strănutul, îşi duse batista la gură.

— Minte! făcu mînioasă mama şefului. O dată îmi spune Polonia, altă dată Austria... Să înnebuneşti nu alta, domnule Jelinek! Ascultă, băiete, nu înţelegi? Dacă li se întîmplă cine ştie ce copiilor? Încerci să mă duci de nas pe mine femeie în toată firea? Nu sînt şi aşa destul de nenorocită?

Nu, Rudi nu voia asta, şi îi era milă de amîndouă mamele, dar dacă ar fi trebuit, ar fi înşirat toate ţările din albumul de timbre pe care-l vînduse. De o singură ţară n-ar fi pomenit, fireşte. De Uniunea Sovietică!

— Acum mi-aduc aminte! strigă el desperat. Sînt în Iugoslavia. Sau poate că în Albania... Nu ştiu prea bine, că nu mi-au spus...

Doamna Mehlhase, deznădăjduită, îşi prinse capul între palme, în timp ce Rudi susţinea cu toată tăria:

— Nu ştiu nimic! Zău că nu ştiu!

Atît au putut scoate de la el.

Cei mari constituiră un mic consiliu.

— Ce-i de făcut acum?

Nu apucară însă să ia vreo hotărîre, pentru că sună cineva la ușă și, cine credeți că intră? Pepi Novak! Da! Fiul proprietarului și dușmanul de moarte al echipei din strada Harrant!

„Aha! A venit șarpele!" gîndi Rudi, începînd să nu se simtă prea bine.

„Aha! A venit șarpele!" gîndi Rozi, care nici ea nu se simți prea bine.

Îşi amintiră deodată şi unul şi altul, că Pepi îi spionase atunci cînd fuseseră la magazin.

— Doamnă Mehlhase! Doamnă Jelinek! gîfîi Pepi, luîndu-şi o mutră grozav de impunătoare şi aruncînd spre Rudi şi spre Rozi, care stăteau cam plouaţi, o privire plină de bucurie răutăcioasă. Ştiu unde sînt! Au plecat! Da, domnule Jelinek! Au plecat! Şi ştiu şi încotro au plecat! Vor să-i salveze pe comuniştii ăia naufragiaţi la Polul Nord... Ca şi cînd ăia — şi se întoarse rînjind spre Rudi — n-ar fi îngheţat de mult! Ce caraghioşi!

Rudi îl ascultase tăcut, scrîşnind doar din dinţi. Cînd auzi asta, nu mai putu răbda.

— Dacă nu legi gîsca... — şi strînse pumnii. Ce răutate! Să-ţi baţi joc şi de naufragiaţi! Vierme!

— Aha! strigă doamna Mehlhase imprudentului Rudi. Acum avem o urmă! Da, poate să fie un adevăr în ce spune Pepi, doamnă Jelinek. Închipuieşte-ţi că ieri mă pomenesc cu copiii că-mi vin acasă tîrziu! Îl întreb pe ăl mare pe unde mi-a umblat, dar Anton nu mi-a răspuns nimic. Parcă era mut!

„Asta îi şi era datoria, ca membru al echipei!" gîndi Rudi şi zîmbi, mîndru de prietenul lui.

— Ei, şi-atunci mi-am ieşit din răbdări — adăugă mama lui Anton — şi i-am ars una. Nu fac asta niciodată, pentru că eu, vezi dumneata, sînt din principiu împotriva bătăii, dar ştii ce-a făcut atunci Anton? A tăcut, s-a aşezat la masă şi-a început să răsfoiască mersul trenurilor. Aşa e băiatul meu: numai cu binele poţi scoate ceva de la el. E un băiat mîndru, trebuie s-o recunosc!

— Au plecat azi după masă! repetă Pepi, care se simţea sigur printre cei mari. Cam pe la două jumătate. M-am luat după ei şi...

— Ce javră! şopti Rozi destul de tare ca să se trădeze. Noroc că cei mari erau prea agitaţi ca să mai audă ceva.

— De mult îmi erau însă suspecţi! continuă Pepi, aruncînd copiilor o privire piezişă. Mămica zice şi

dînsa mereu că de la golanii ăştia nu înveţi nimic bun!

— Ce? pufni doamna Mehlhase. Auzi mojicie, făcu ea, cît pe ce să-l înhaţe pe Pepi.

Dar voia mai întîi să afle unde-i sînt copiii, aşa că se stăpîni.

— Încă un cuvînt şi-ţi mut nasul din loc! şuieră Rudi, ridicîndu-şi cîrja. Nu-ţi ajunge că faci pe hingherul, hai? Era cît pe-aci să-i facă de petrecanie lui Rolli al nostru. Mă, tîmpitule! O să dai tu de dracu, ţi-o făgăduiesc, în numele întregului echipaj.

Ce bucurie pe Rozi, cînd îl auzi pe Rudi vorbind aşa! Dar bucuria ei se spulberă repede, căci Pepi îi pîrî:

— Şi Rozi a fost azi la gară! Au fost şi Rudi, şi Penkala, şi Rolli! Toată galeria! Şi Anton avea ca dracu', părul verde!

— Nu-i adevărat!

— Ba da, verde! L-am văzut cu ochii mei! Şi erau îmbrăcaţi altfel ca de obicei! Şi-au cumpărat de toate de la magazin. De aia i-am şi urmărit...

— Ia mai lasă minciunile! se supără doamna Mehlhase, care nu mai credea acum nici un cuvînt de-al lui Pepi. Băiatul meu are, slavă domnului, un păr frumos, de un blond natural. Să tîrguiască prin magazine? Copiii mei n-au bani pentru aşa ceva!

— Atunci înseamnă că i-au furat! strigă Pepi. Că, eu unul, îi cred în stare de orice!

— Ieşi afară! strigă domnul Jelinek şi, apucîndu-l pe Pepi de guler, îl luă pe sus, ca pe un căţel şi-l aruncă pe uşă afară.

— Te spun lu' tăticu! Tăticule! Tăticule! Mă duc la poliţie! mai apucară cei din casă să-l audă urlînd, înainte de a se închide uşa.

— Auzi! *Golani! Bandă!* Prea e de tot! bombăni domnul Jelinek cînd se întoarse în cameră. Da' şi eu i-am dat paşaportul după cum merita. Mai bine îmi caut singur copilul, decît cu un mojic ca ăsta! Ce neruşinat! *Au furat!* Asta e prea...

— Dar ce să facem acum? se văicări nevastă-sa. Chiar dacă Pepi merita să-l dai afară, nu trebuia să te pripeşti. Cum o să ne mai găsim acum copiii?

— Lasă că se întoarce el, Alex! spuse domnul Jelinek. Fii sigură de asta! Cînd l-o răzbi foamea...

— Crezi? întrebă mama comandantului.

— Sînt sigur! Eu, cînd eram de vîrsta copiilor noştri... — mormăi tatăl Indianului, răsucindu-şi iar mustaţa — da... Cînd eram de vîrsta lor, am fugit şi eu de-acasă. Voiam să mă duc să lupt în războiul burilor... Să-i ajut pe burii care luptau pentru libertate. Cîţi copii n-au plecat atunci spre Transvaal şi, credeţi-mă, nu erau dintre cei mai răi, nu! Ei, şi? Să porneşti în ajutorul celor de pe „Celiuskin", nu-i de loc o idee rea. Ba găsesc că e chiar bună, dragă doamnă Mehlhase. Aveţi încredere în copiii noştri, că sînt să-

mîntă bună... Numai că nu ştiu cum să le dăm de urmă! Asta e chestiunea!

— Da, aşa e! încuviinţă doamna Mehlhase, uscîndu-şi lacrimile. (Lui Rozi şi Rudi le rîdea inima în piept.) Să sperăm că nu li se va întîmpla nimic zănaticilor. Credeţi-mă, cînd am găsit azi scrisoarea celui mare, de spaimă era să-mi cadă din mînă cleştele de la sobă! Stai, că o am la mine! Stai-stai! Iat-o! *„Pentru ceea ce voim să facem, merită să-ţi rişti viaţa"* — scrie băiatul — rosti doamna Mehlhase mîndră de fiul ei, cu toate că era amărîtă.

Tatăl Indianului încuviinţă:

— Tînărul poate rămîne aşa cum e! La urma urmelor, ăsta nu-i un lucru de nimic!... Am o idee! Ia să mă duc la redacţia ziarului. Am să povestesc totul, am să le dau o descriere exactă a copiilor şi...

— A ştiut şeful ce face, îi şopti Rudi lui Rozi. Bine că s-au travestit. Şi pe Pepi tot nu-l crede nimeni...

— Viu şi eu cu dumneata, domnule Jelinek, spuse mama lui Anton. Trebuie să-mi găsesc copiii! Ce rău îmi pare că l-am bătut ieri pe Anton! Dragul de el! Poţi vorbi cu băiatul ăsta cum ai vorbi cu un om mare! Duminica cînd plecam cu el la plimbare, spuneam totdeauna: „Ia-mă la braţ, Toni!" Şi cînd ne plimbam, toţi întorceau capul după noi, atît era de drăguţ. Dar şi Ferdi se purta cu bunică-sa ca un îngeraş! Cred că o iubeşte chiar mai mult decît pe mine! Şi dacă aţi şti cîte a reparat Anton în casă! Soneria, closetul, jaluzelele! De curînd a făcut să-mi zboare din mîini cleştele de cărbuni! Nu, e o adevărată bucurie să-l vezi cît e de dibaci băiatul... Parcă ar fi un adevărat instalator... Numai de nu li s-ar întîmpla ceva rău!

— Hai, veniţi o dată! spuse tatăl Indianului. Nu vă pierdeţi cu firea! O să ne găsim haimanalele şi n-aveţi grijă, că buruiana rea nu piere!

CAPITOLUL VI

Unul pentru toți, toți pentru unul

Se scurseseră mai mult de patru săptămîni de la memorabila seară în care domnul Jelinek și doamna Mehlhase se duseseră la redacția ziarului lor, de la seara în care copiii lor dormeau într-o șură de paie, departe de Praga, și visau ghețuri veșnice, fapte eroice și focuri de tabără și de cînd, departe, în Nord, îndrăznețul aviator Liapidevski transportase pe țărm, prin viscole polare, femeile și copiii din tabăra „Celiuskin".

Pe banchiză, naufragiații erau încă prizonierii ghețe. N-a mai sosit nici un avion pe cer, oricît de nerăbdători ar fi cercetat ei orizontul depărtat prin ceața mohorîtă.

Dar nici unul din cei aflați în tabăra Schmidt nu-și pierduse curajul. Locuitorii banchizei se trezeau în fiecare zi cu noi speranțe.

— Ei, Krenkel, ai ceva vești? îl întrebă într-o dimineață Alexei Bobrov pe telegrafistul care tocmai ieșea din cort.

— Bună ziua, Alexei! Te-ai și sculat? zise Krenkel, apropiindu-se de Bobrov, care se afla la „frizerie", adică se tundea, așezat pe un bloc de gheață.

— Leonid ține morțiș să mă vadă cu urechile degerate, glumi el. E un ger pe-aici, de-ți îngheață sufletul!

Krenkel rîse.

— Ai toate motivele să te faci frumos, Alexei, zîmbi el misterios.

— Cum aşa? De ce? întrebă repede Bobrov, cu ochii strălucind curioşi prin sticlele groase ale ochelarilor. Spune o dată şi nu mă lăsa să aştept atîta!

— Maestrul mondial al „petelor albe" e în drum spre noi! îi împărtăşi vestea telegrafistul, radiind de fericire. Aparatul e pilotat de Slepnev. Să sperăm că de data asta vor sosi, într-adevăr...

— Uşakov! strigă Bobrov, nemaistăpînindu-şi bucuria şi îşi mîngîie barba, pe care o lăsase să crească de cînd se scufundase vasul „Celiuskin". Grozav! Ştii, e un vechi prieten al meu! Deci a scăpat totuşi şi de astă dată din nenorocirea aceea cu aparatul lui Levanevski. Ai vreo informaţie precisă?

— Se pare că totul a mers cum trebuie! rosti Krenkel. Levanevski nu e un începător într-ale Arcticei şi e socotit de toţi un pilot de mîna întîia.

— Asta aşa e, îl aprobă Bobrov. De cînd cu zborul la Anadyr, spre accidentatul acela Mattern din America, e celebru în lumea întreagă.

— Da, bun băiat. Dar acum vă las, că trebuie să mă duc la şef.

— Otto Iulevici e la „Casa de cultură!" îl informă Bobrov. Azi avem examene. Vin şi eu imediat. Elevilor mei încă nu le-a venit rîndul...

— Eu sînt de părere că locul profesorului ar fi de astă dată în pat. Are temperatură, spuse Krenkel, foarte îngrijorat. Dar ţi-ai găsit! Nici nu vrea să audă. Doctorul Nikitin se teme să nu aibă ceva la plămîni. Trebuie să ne îngrijim de el...

Bobrov ar fi vrut să dea din cap afirmativ, dar Leonid îl rădea tocmai la gît.

— Îl cunoaşteţi pe Uşakov? întrebă frizerul.

— Chiar foarte bine! întări Bobrov. E un copil al Extremului Orient. Se trage dintr-un neam de cazaci de pe Amur. Încă de mic nu-şi mai găsea locul. A fugit de-acasă. Voia să înveţe...

— Da, ziua bună se cunoaşte de dimineaţă, iar omul, de copil, oftă Leonid, săpunind de zor ceafa clientului său cu clăbucii reci.

— Într-adevăr, spuse Bobrov. Uşakov al nostru a trecut printr-o bună şcoală... Ah! ce dracu, Leonid! Ai de gînd să mă faci carne tocată?

— Ţi-am tăiat numai puţin din sfîrcul urechii, dar nu face nimic. La frig nu curge sînge, se scuză bărbierul. Dacă nu stai liniştit. N-ai voie să clatini din cap, stimabile, cînd eşti la bărbier. Ei, şi zi, cum a fost mai departe cu Uşakov?

Bobrov nu se lăsă mult rugat, mai ales că ştia povestea vieţii lui Uşakov aproape tot atît de bine ca pe a lui.

— Uşakov a luptat ca partizan în Extremul Orient. Pînă prin vara anului 1926 a fost în Armata Roşie, apoi a întreprins, împreună cu şapte ruşi şi cincizeci şi cinci de eschimoşi, prima sa expediţie în Oceanul Îngheţat. Ţinta lui era insula Vranghel, unde a rămas trei ani. Pe urmă a fost doi ani şeful regiunii Severnaia Zemlia, despre care, înainte de a ajunge acolo, nu se ştia nimic. În locul unde înainte, pe hartă, nu erau decît pete albe, el şi cu tovarăşii săi desenară contururile precise ale ţinuturilor necunoscute pînă atunci. De aici şi numele de maestru al petelor albe. Membrii expediţiei au cercetat comorile solului de sub gheaţa eternă. La întoarcere, împreună cu alţi trei savanţi şi cu un priceput vînător, au parcurs peste 7 000 de kilometri fie în sănii trase de cîini, fie pe jos.

— Drumul trecea peste munţi şi văi — continuă Bobrov — pe care pînă atunci nu călcase picior de om. Călătorii dormeau în bordeie de zăpadă pe care şi le făceau singuri, sau sub cerul liber, în saci de dormit. Se hrăneau cu carnea urşilor, a morselor şi a focilor vînate. E un om pe cinste, să ştii! Ăsta se descurcă în toată regiunea. Şi totodată e un mare învăţat. Nu numai că a învăţat limba eschimoşilor, ci a şi făcut primul dicţionar al limbii eschimose, cu peste

trei mii de cuvinte. Pe scurt: e un adevărat om sovietic!

Bobrov se ridică și își frecă obrajii: Leonid era gata cu tunsul. Frizerul nici nu mai trebui să măture părul de pe jos pentru că îl și acoperise zăpada cu un strat gros.

— Mulțumesc, Leonid și... la revedere! zise Bobrov, scuturîndu-și fulgii de zăpadă de pe umeri, și se îndreptă spre „Casa de cultură".

Baraca pe care naufragiații și-o clădiseră și și-o mobilaseră cu atîta osteneală, arăta acum cu totul altfel ca la început. În primul rînd, rămăsese numai jumătate din ea. Cealaltă jumătate pierise într-una din acele îngrozitoare nopți în care puterile naturii

își făcuseră înspăimîntătorul joc cu banchiza salvatoare. Într-o noapte, cu patru săptămîni în urmă, nu mult după ce Liapidevski salvase de pe ghețar femeile și copiii, baraca fusese ruptă în două. Dar, în nenorocirea lor, naufragiații avuseseră totuși și un pic de noroc, pentru că n-a pierit nimeni și pentru că jumătate de baracă rămăsese încă în stare de folosire.

Această „Casă de cultură", micșorată de stihiile dezlănțuite, era plină pînă la refuz. În camera cu pereții acoperiți cu postav roșu, abia mai încăpeau acum numeroșii doritori de învățătură.

— Ai aflat vestea? îl întrebă profesorul Schmidt pe ajutorul său.

— Care? Aceea despre Ușakov?

— Da! Dar asta nu e tot. Kamanin și Molokov au sosit și ei la Capul Vellen! Vin împreună. Dacă totul merge bine, vor fi deci în curînd trei avioane aici. Ca să fiu sincer, eram cam îngrijorat de cînd n-am mai auzit nimic de escadră.

Adevărul era că cei de pe uscat se temuseră la un timp să nu se fi întîmplat vreo nenorocire aviatorilor și trimiseseră sănii trase de cîini în căutarea lor. Bănuiau că pieriseră, pentru că distanța pe care zburau era foarte greu de străbătut. De două ori încercaseră Kamanin și Molokov să zboare peste munții Anadyr, dar nu izbutiseră. Nu exista nici o palmă de loc pe care să poată ateriza fără accidente. Pe lîngă asta, fusese mereu ceață și viscol, viforul se juca cu avioa-

nele de parcă erau jucării de copii, dar cei doi îndrăzneţi aviatori ajunseseră în cele din urmă la Capul Vellen.

Profesorul se întoarse spre cei adunaţi la „Casa de cultură".

— Să continuăm examenul! zise el, întrerupînd discuţiile aprinse, provocate de ştirea sosirii aviatorilor. Cine urmează?

— Eu, tovarăşe profesor! spuse Maxim. Ascultaţi-mă!

Maxim dăduse pînă atunci examen la două obiecte: la matematică şi caligrafie. Acum „şcolarii" îşi spărgeau capul să ghicească cam ce întrebări i s-ar putea pune lui Maxim. Nu trebuia să fie nici prea grele, dar nici prea uşoare, bineînţeles.

Profesorul nu voia să-şi descurajeze elevul prin întrebări prea grele.

— Ei, Maxim, spune-ne cine a fost Lenin? întrebă profesorul întorcîndu-se spre el.

— Ei, bravo, tovarăşe profesor! mormăi Maxim jignit. Dumneavoastră, care sînteţi un învăţat, mă întrebaţi pe mine una ca asta, cînd fiecare copil ştie la noi că Lenin a fost conducătorul bolşevicilor şi întemeietorul puterii noastre sovietice. El a adus, ca să zic aşa, poporului muncitor, socialismul. Ar trebui să-mi puneţi întrebări mai grele, tovarăşe profesor!

— Lăudăros bătrîn! îl întrerupse un muncitor constructor. Om vedea noi dacă ştii cu adevărat ceva!

— Ssst! Linişte!

— Bine, Maxim! spuse profesorul Schmidt elevului său, care-şi rodea emoţionat firele mustăţii. Spune-ne atunci cum e cu războiul? De ce luptă Uniunea Sovietică împotriva războaielor?

Maxim se gîndi o clipă, apoi spuse:

— Războiul aşa, în mare, este, vorba aceea, o hoţie. Fac mereu războaie numai milionarii. Dar Uniunea noastră Sovietică e ţara muncitorilor şi a ţăranilor. Poporul muncitor n-are nimic cu războiul. Noi, ăştia,

trăim din munca noastră şi nu din hoţii, speculă şi jupuirea oamenilor...

— Just! încuviinţă profesorul Schmidt. Mai spune-ne, acum, Maxim, de ce urăşte poporul muncitor războiul?

— Pentru că i-au prins pe domni cu fofîrlica. La început, în anul 1914, mulţi nu-şi mai încăpeau în piele de fericire. Şi au făcut marele război mondial, tovarăşi, şi vă spun cinstit că la început eram şi eu un prostănac care striga: „Ura! Pe ei! Jos cu ţarul nemţilor!" Ne-au mînat atunci ca vitele în război pe noi, ţăranii. Dar pentru ce, vă întreb? Din mare socotinţă nu ne-au spus. Îmi făceam eu pe atunci socoteala: „Păcat de bietul soldat că are un cap pe umeri! De-ar avea doar mîini şi picioare, şi n-ar avea cap ar putea dobîndi slava pentru ţar fără să-şi facă griji". Treptat însă, mi s-au deschis ochii... De-aţi şti cîtă jale şi sînge am văzut pe front. Atunci iar am început să-mi fac tot feluri de gînduri. Mă tot întrebam: cine o fi trăgînd foloasele de pe urma războiului? Şi pînă la urmă am priceput cine. Moşierii ăi mari, fabricanţii de tunuri şi ăi care învîrtesc tot felul de negoţuri. Cum era de-o pildă şi pe la noi. Am cunoscut unul de-ăsta care se trăgea din ţinutul nostru. Micul Kuzmin, neguţător de piei. Cumpăra de prin sate blănuri, piei şi păr de cal. Asta era încă înainte de război. Apoi în timpul războiului a ajuns deodată tare bogat şi domn mare. Vindea cizme pentru armată. Nu întrebaţi ce cizme. Talpa de carton curat. Dar a strîns bani grei cu ei. N-a trecut mult şi şi-a cumpărat o moşie întreagă în sat la noi. Chiar şi în Moscova avea mai multe case. Şi uite aşa, din micul Kuzmin a ajuns marele Kuzmin. Astuia i s-a părut scurt războiul, fireşte. Pă front n-a fost, iar pă domnişoru' de fii-su l-a scăpat de armată, cu parale. Da' pă noi ne-a mînat la vînătoare de oameni ca pe-o haită de cîini. Ne-a întrebat cineva ceva? Şi-ntocmai ca şi nouă le-a mers şi nemţilor, şi austriecilor, la fel la toţi. Nu eram decît o biată turmă dă oi proaste. Pă frate-miu Serghei

l-au schilodit. Iar feciorul sorii mamei, Petea — ce flăcău vesel, doamne! — s-a înecat în mlaştinile mazuriene. Chiar io l-am văzut scufundîndu-se în mlaştină, cu iapă cu tot. Încet-încetişor, dar nimeni nu-l putea ajuta. Iapa gemea, iar noi auzeam cum îi trozneau încheieturile dă cazná. Veselul meu Petea... În spaimele morţii urla ca un lup...

Tovarăşii îl ascultau cu răsuflarea tăiată. În vorbele lui Maxim tremura amintirea îngrozitorului război.

— Ei, şi-apoi? Cînd veni Revoluţia, Kuzmin şi tot neamul lui au întins-o în străinătăţi, c-un sac dă galbeni şi nestemate, continuă Maxim cu amărăciune. Bine, să rămînă acolo, am zis noi. Dar el, nu! Uneltește de acolo împotriva noastră. Vrea un ţar care să ne ia iarăşi patria noastră sovietică. Vrea să vîndă totul iarăşi capitaliştilor. De-aia urzesc un nou război. Dar noi, noi nu vrem să furăm ţara nici unui popor. De-aia n-avem noi nevoie de războaie. Nu că ne-ar fi frică de ei, doamne păzeşte, că de-or începe, or vedea ei cîte parale face francu'! Şi Maxim, ca să-şi întărească spusele, izbi cu pumnul în masă. Celor ce vor încerca să ne încalce ţara, ostaşii şi marinarii roşii au să le lumineze calea înapoi către casă.

— Şi-aviatorii noştri! strigă Saşa, bucătarul.

— N-ai pomenit ceva de muncitorii din celelalte ţări, întregi profesorul Schmidt vorbele lui Maxim. Ei ţin cu noi... Ţara noastră sovietică e o patrie deosebită... E patria tuturor muncitorilor din lumea întreagă. Şi oameni de felul lui Kuzmin, despre care tocmai ne-a povestit Maxim, stăpînesc încă în ţările lor, ca la noi în vechile timpuri. Marii industriaşi şi marii bancheri sînt şi duşmanii popoarelor din întreaga lume, şi duşmanii noştri. Ei sînt cei care aţîţă la război! La noi, oameni de felul lor nu mai există. Iată de ce la noi nimeni nu doreşte războiul!

Maxim ceru din nou cuvîntul:

— Da, aşa e! spuse el. Poporul nu vrea război. Peste tot luptă împotriva fasciştilor aţîţători la război. Gîndiţi-vă la Uniunea Populară din Austria. La Dimi-

trov, la Thälmann! Eroi, tovarăşi! Şi ca ei sînt mulţi, chiar dacă nu le ştim numele tuturor! Fasciştii îi chinuie şi îi omoară, pier în închisori şi în lagăre de concentrare, cum piereau odinioară ai noştri în Siberia, pe vremea în care ţarul împila poporul. Dar şi fasciştii or să aibă sfîrşitul ţarului. Fiţi siguri de asta! Cum e sigur că vom fi salvaţi de pe banchiză, aşa e sigur că ei or să piară!

O furtună de aplauze răsună în baracă.

— Bravo, Maxim! Ai dreptate!

Oamenii băteau din picioare, iar aplauzele răpăiau ca ploaia.

— Ce ziceţi de Maxim al nostru? şopti Bobrov profesorului cînd se sfîrşi şedinţa. A răspuns splendid, nu? Ştiţi că în ultimul număr al gazetei de perete a scris un articol despre munca în brigadă?

— Adevărat? Maxim Adamov? se miră profesorul. Bravo! A învăţat ceva! Şi o să înveţe şi mai mult dezertorul nostru de pînă mai ieri. Unde mai pui că e doar începutul, nu-i aşa, Maxim? întrebă profesorul întorcîndu-se spre elevul său cu păr cărunt. Anii nu ne împiedică să învăţăm. La început ţi-era frică de carte, dar acum, după cîte mi se pare, ţi-e teamă că poate nu vom rămîne pe banchiză destul de mult, ca să ajungi profesor!

Ceilalţi izbucniră în rîs. Il şi vedeau pe Maxim cu ochelari pe nas şi cu o barbă de savant! Rîse şi profesorul, dar dintr-o dată îl apucă o tuse care nu se mai sfîrşi.

— Veniţi cu mine în cort! îl rugă Bobrov, care il privea îngrijat şi îl luă de braţ.

— Nu ştiu ce-i cu mine! Dar o să-mi treacă imediat...

— Trebuie să vă culcaţi şi să vă îngrijiţi. Neapărat, Otto Iulevici, rosti Bobrov cît putu mai sever.

— Uşor de zis, dragă Alexei, oftă Schmidt. Uiţi că trebuie să mergem pe aerodrom? Ce-o să-şi închipuie Uşakov? După sosirea lui am să mă culc...

— Nu, nu se poate, se împotrivi Bobrov. Trebuie

să vă culcaţi imediat, Otto Iulevici. Imediat! Nu mai putem admite una ca asta.

Pînă la urmă, bolnavul trebui să cedeze.

— Trebuie să mă supun, dragă prietene, şopti el cu o urmă de tristeţe în glas.

Bobrov îi ajută „bătrînului", cum îl porecliseră cu drag naufragiaţii, să se dezbrace şi să-şi scoată cizmele înalte, norvegiene. Îl împachetă apoi în sacul lui de dormit, de blană.

— Fiţi fără grijă, Otto Iulevici, că am să rezolv totul cum se poate mai bine! îl asigură Bobrov. Chiar acum pornesc spre aerodrom. Îl las pe doctorul Nikitin aici, o să vă ţină de urît.

Şi după ce îi puse o legătură sub capăt, îi duse cizmele ude lîngă foc, să se usuce.

Deşi profesorul avea temperatură şi se simţea slăbit, încercă totuşi să glumească:

— Te porţi cu mine de parcă aş fi într-adevăr bolnav. Ca o mamă grijulie. Ei, primeşte-i cu o caldă îmbrăţişare din partea mea pe Uşakov şi Slepnev, şi adu-i îndată încoace. De-ai şti cu cîtă nerăbdare îi aştept.

— Încearcă să dormi, Otto Iulevici! Zău, încearcă să dormi!

— N-am să închid un ochi! se încăpăţînă profesorul, zîmbind. O să mă gîndesc tot timpul la cele ce se întîmplă pe aerodrom. Acum du-te, Alexei!

Şi Bobrov ieşi repede, pornind cu paşi atît de mari pe gheaţă, încît se încălzi.

Pe aerodrom se adunaseră o mulţime de oameni nerăbdători să salute pe marele explorator polar şi pe îndrăzneţul aviator. Toţi priveau cu încordare cerul, spre locul din care era aşteptat avionul. Era un ger năprasnic. Ca să nu îngheţe, alergau încoace şi încolo.

Bobrov se urcă la postul de observaţie şi începu să cerceteze atent cenuşiul cer polar. Va reuşi oare zborul de data asta? Bobrov îşi pierduse aproape toate nădejdile.

Deodată însă zări avionul, mare de tot. Ieşise din nori şi luneca fără zgomot, ca o umbră, drept spre ei.

— Uite-l! Uite-l! Vine!

Il văzuseră şi ceilalţi.

— Au sosit! Buni băieţi Slepnev şi Uşakov! E avionul lor! strigă Bobrov, strîngînd de emoţie braţul vecinului său.

Pe micul aerodrom trei oameni alergară într-un suflet ca să controleze încă o dată semnele de aterisaj, fîşiile de pînză albastră în forma literei ruseşti T. Ceilalţi întindeau gîtul de zor, îşi fluturau căciulile şi strigau cît îi ţinea gura. Apoi se făcu linişte: avionul luase iar înălţime. După cîteva secunde însă, se repezi în jos, tot mai jos, şi cerul tot răsună de duduitul motoarelor. Tălpile de sanie ale avionului erau cît pe ce să atingă gheaţa la marginea aerodromului.

— Atenţie! Dîmb de gheaţă! strigară cei ce aşteptau.

— Nu pot ateriza!

— Şi-au luat iar zborul!

— Aaaaah!

Atingînd banchiza, avionul se ridicase puţin de pe

gheață, se înălțase o jumătate de metru în aer și căzuse apoi, oprindu-se chiar lîngă dîmbul de care era vorba. Cîțiva centimetri încă și elicea s-ar fi rupt.

— Ce e ? întrebă Bobrov mirat. S-a întîmplat vreo nenorocire ? Uită-te, Grigori. De ce coboară din avion în patru labe ? Și de ce așa mulți deodată ? Ce-o fi asta ?

— Imposibil ! Nemaipomenit ! strigă omul din turnul de observație, și se luă cu mîinile de cap. Ce-i cu mine ? Sînt treaz sau visez ? În patru labe !

Bobrov, de grăbit ce era, ar fi vrut să sară din turn, de la 15 metri înălțime, doar o ajunge mai repede la Ușakov. Fugi gîfîind după ceilalți și își croi drum pînă la avion.

— Ușakov ! Slepnev ! Bun venit ! Bun venit !

Profesorul Ușakov se uită o clipă mirat la Bobrov apoi, cu un zîmbet larg, strînse cu putere mîna vechiului și dragului său prieten.

— Alexei ! Dumneata ești, firește ! Dumneata ești ! Multe salutări de-acasă. Cît pe ce să nu te recunosc. În blana asta arăți cu totul altfel decît la Moscova. Parcă ai fi un eschimos !

— Bine ai venit, Slepnev ! Vă felicit în numele lui Otto Iulevici și al celor siliți să rămînă în tabără. Admirabil zbor !

— Unde e Otto Iulevici ? întrebă Ușakov, privind în jur.

— E bolnav, îl informă Bobrov. Te roagă să-l scuzi. Are temperatură mare bătrînul nostru...

— Schmidt bolnav ? se miră Ușakov. Cum de n-am aflat pînă acum ? Grav ?

Bobrov răspunse încruntat :

— De-abia l-am convins să stea în pat. Profesorul nostru nu vrea să fie bolnav. Vino ! Unde e mecanicul de bord ? Ah, vă felicit. Dar ceilalți unde s-au ascuns ?

— Cum ? Care ceilalți ?

— Cei care au coborît atît de caraghios din avion. De ce s-au dat, frate, în patru labe ? Ce obicei o mai

fi şi-ăsta ? Noi, cei din turnul de observaţie, am crezut că...

Izbucniră cu toţii într-un rîs nebunesc. Noroc că nu le dădură lacrimile, fiindcă ar fi îngheţat imediat! Dintre toţi, cel mai mare haz îl făcea Reşetnikov, care ţopăia pe gheaţă în costumul lui de blană.

— Dar ce s-a întîmplat ? De ce rîdeţi ? întrebă Bobrov.

— Priveşte colo, Alexei.

Şi Bobrov privi. Privi şi văzu opt cîini polari, care stăteau unul lîngă altul în zăpadă. Îşi ridicară capetele stufoase, cu ochi mititei, mîrîiră neliniştiţi şi se strînseră grămadă : Safran tocmai îi filma.

— Vai, ce proşti am fost ! se bătu Bobrov cu palma peste frunte. Şi noi care am crezut că aceste locomotive stufoase sînt oameni !

— Uită-te bine la ei, spuse Uşakov. Au ciorapi de blană de ren, ca să nu-şi rănească pielea labelor trăgînd la sănii. Pentru că, ştiţi, dacă încep să-i sîngereze labele, cîinele e pierdut...

— Straşnice animale, cîinii polari, îşi dădu părerea Maxim, apropiindu-se ca să-i vadă mai bine.

Uşakov se întoarse spre omul cu aparatul de filmat.

— Dumneata eşti Safran, operatorul, nu-i aşa ? întrebă el. Ştii că filmul dumitale rulează la Moscova? Reprezentaţii cu casa închisă. E un entuziasm de nedescris.

— Da ! Ni s-a telegrafiat... Mă bucur ! Şi asta nu-i decît partea întîia, luată de Liapidevski, spuse Safran cu însufleţire. La partea a doua mai lucrez încă. Cred că o să fie şi mai bună.

— Dar unde sînt Kamenin şi Molokov ? se interesă căpitanul Voronin.

— Am plecat în acelaşi timp cu ei, pe acelaşi itinerariu — rosti Slepnev — dar i-am pierdut pe drum. De altfel, nu-i de mirare. Am pierdut o dată şi pămîntul, cum zicem noi, aviatorii, şi a trebuit să facem „zbor fără vizibilitate". Dar vor sosi şi ei în curînd, sînt sigur. De altfel, noi am zburat foarte repede... În total am făcut pînă aici doar patruzeci de minute...

Uşakov şi mecanicul de bord porniră cu Voronin şi Bobrov pe cărăruia dintre stîncile de gheaţă, care ducea spre tabără.

— Căpitane — spuse Uşakov — arată-ne şi nouă locul în care s-a scufundat „Celiuskin".

— O să vă arătăm tot, zise cineva din echipajul vasului. Dar în primul rînd trebuie să ne vedeţi baraca. Face, deşi n-a mai rămas decît jumătate din ea!

— Fireşte că o să vadă şi baraca, şmecherilor ! strigă Iakovlev rîzînd. Unde o să-i conducem, dacă nu la „Casa de cultură" ? Tovarăşe profesor Uşakov, va trebui să ne ţineţi o prelegere despre situaţia politică şi despre construcţia în patrie. Sperăm că veţi avea timp. Am vrea să aflăm cîte ceva şi despre lunga călătorie făcută de dumneavoastră cît şi despre ţările prin care aţi trecut.

— A dracului de lungă călătorie ! constată Voronin. Trebuie să fi zburat peste toată Europa, apoi peste Oceanul Atlantic în America şi pe urmă prin Canada, în sus spre Alaska, nu-i aşa ?

— Da, am văzut o bună parte din lume, recunoscu Uşakov. Cîţi nu ne invidiază. Dar, credeţi-mă că mai de invidiat sîntem că am zburat pînă aici, la voi, cei de pe „Celiuskin". Toată lumea vorbeşte de voi. Cu mic cu mare urmăresc drumul banchizei pe care vă aflaţi şi zborul aviatorilor. Toată lumea a aflat de descoperirile pe care le-aţi făcut, de baraca voastră ruptă în două şi mai ales de disciplina şi spiritul vostru tovărăşesc. Oamenii studiază hărţile, înfig steguleţe şi aşteaptă încordaţi cele mai recente comunicate din ziare...

Drumul spre tabără era tot mai greu şi un răstimp, şi oamenii de pe „Celiuskin", şi oaspeţii aşteptaţi cu atîta nerăbdare înaintară tăcuţi printre stîncile de gheaţă. Îmbrăcaţi în şubele lor largi de blană, păreau nişte urşi polari care, deşi sprinteni, călcau cu băgare de seamă. Prudenţa era necesară fiindcă nu de puţine ori sub zăpada abia căzută se ascundeau spărturi şi crăpături.

— Ia ascultaţi să vă spun ce istorioară nostimă am auzit întîmplător, la radio, întrerupse deodată Uşakov tăcerea. Trei copii de muncitori cehi din Praga au fugit de-acasă ca să ne vină într-ajutor. Au pornit la drum cu cîteva coroane în buzunar şi de-atunci nu se mai ştie nimic de ei. Sper că nu li s-a întîmplat nimic.

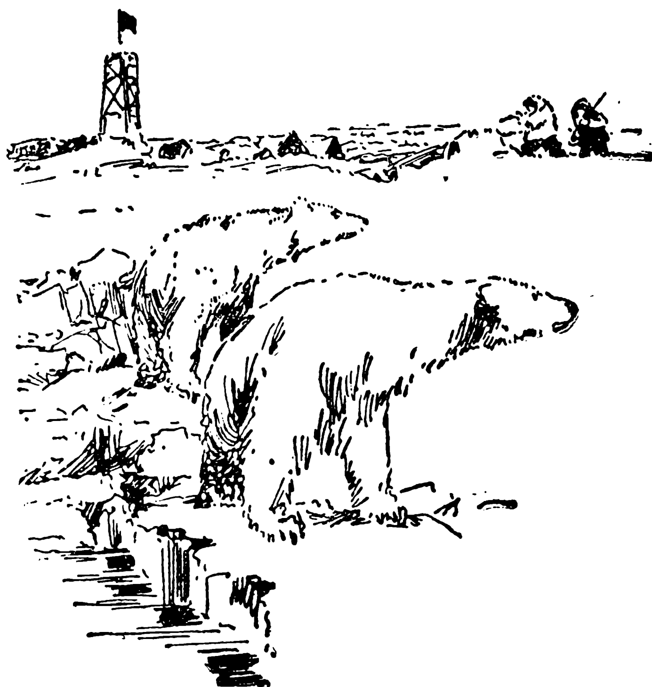
— De necrezut ! Ce poveste minunată ! se miră căpitanul Voronin.

— Hm ! O fi numai o poznă copilărească, pornită din spirit de aventură...

— O fi — răspunse Bobrov celui ce se amestecase în vorbă — dar după mine unul, întîmplarea asta are ceva mişcător. E o dovadă că pînă departe de aici, oamenii se gîndesc la noi, e un semn de solidaritate şi de curaj. Mie, cei trei copii îmi plac.

Căpitanul încuviinţă.

— În orice caz, băieţii din povestea dumitale sînt copii inimoşi.

Uşakov şi ceilalţi fură de aceeaşi părere.

— Straşnici flăcăi ! mormăi Iakovlev făcînd un gest expresiv cu mîna. Nu m-aş mira dacă şi Şura al meu ar face o poznă ca asta. Şi-al meu ştie ce vrea...

Văzîndu-i sosind, oamenii din tabără se apropiară în fugă şi-i primiră în triumf pe noii soli ai uscatului.

— Trăiască Uşakov şi Slepnev ! Trăiască viteazul mecanic de bord !

— Urrra ! Urrra ! Urrra !

— Tovarăşe Uşakov, vă place şunca de urs ?

— N-am mai mîncat de mult. Dar ce-i cu voi ? Aţi vînat vreunul ? întrebă Uşakov rîzînd.

— Nu unul. Doi, raportă lunganul de Mişa. I-am atîrnat lîngă bucătărie. Priviţi, tovarăşe profesor. Nici n-avem nevoie de frigider...

Şi adăugă :

— Eram mai adineauri de pază şi cum mă plimbam aşa, de colo-colo — era un frig al dracului — văzui deodată ceva alb dînd tîrcoale bucătăriei. Cînd mă uit mai bine, ce să vezi ? O ursoaică şi cu puiul ei. Ieşiseră la promenadă prin noaptea polară ! Serghei duse carabina la ochi, pac-pac, două împuşcături şi amîndouă în plin.

— Numai două împuşcături ? Bravo ! se miră mecanicul de bord al lui Slepnev, care, bun ţintaş şi pasionat vînător, se pricepea.

— Să mergem, tovarăşe Uşakov, spuse Bobrov. Tovarăşul Schmidt te aşteaptă cu nerăbdare.

Şi îl duse în cortul pe care îl împărţea cu profesorul.

— Iată-ne, Otto Iulevici !

Uşakov îl îmbrăţişă pe bolnavul care se ridică puţin din sacul lui de dormit. Aviatorul îşi dezbrăcă apoi mantaua grea de piele şi îşi scoase cămaşa de blană de ren. După aerul glacial prin care zburase, în cort îi era prea cald.

— Ce înseamnă asta, dragul meu ? îl întrebă el pe Schmidt cu o urmă de supărare în glas. Am auzit că nu vrei să te cruţi de loc ! Cum te simţi ?

— Mulţumesc, îmi este mai bine, spuse bolnavul, dar strălucirea din ochi dovedea tocmai contrariul. Precum vezi, am urmat sfatul prietenului meu, deşi mi-e greu să zac aici, în pat, în timp ce...

Uşakov dădu din cap, dojenitor. Îi prezentă apoi pe Slepnev şi pe mecanic.

— Bun venit, le spuse Schmidt cu o voce slabă, care tremura de bucurie. Cum a fost zborul ?

— Perfect, tovarăşe profesor, răspunse Slepnev scoţîndu-şi mănuşile de piele de cîine. Numai trenul de aterisaj s-a avariat puţin...

— *Mă* bucur că aţi ajuns cu bine, spuse din inimă Schmidt îmbrăţişîndu-i pe mecanic şi pe Slepnev. Ce bucurie pe noi cînd ne dăm seama cîtă grijă ne poartă cei din ţară. Dar despre asta vom vorbi mai tîrziu. Acum, odihniţi-vă, prieteni. Luaţi cîte o cacao şi gustaţi din pîinea noastră. Nu e rea...

— Hei, Krenkel, bătrîne prieten! Erai şi dumneata aici? se bucură Uşakov cînd dădu cu ochii de telegrafistul expediţiei, pe care nu-l observase pînă atunci. Ai auzit, tovarăşe profesor, de neuitata noastră convorbire Vankarem-tabăra Schmidt?

— Nu! Dar ce s-a întîmplat? întrebă Schmidt cu vioiciune...

Krenkel rîse.

— Să vedeţi, începu să povestească Uşakov. Imediat după întoarcerea mea din America, cînd v-am chemat la telegraf — vă amintiţi nu-i aşa? — s-a prezentat întîi la aparat maestrul Krenkel pe care l-am salutat frumos şi pe care l-am rugat să te cheme pe dumneata. Dar dumnealui, Krenkel, mi-a răspuns: „Tovarăşul profesor e ocupat! Ţine o prelegere la şcoală! Am să-l anunţ, dar nu ştiu dacă va putea veni imediat..."

Bobrov rîse.

— Ca să vezi ce înseamnă disciplina echipajului „Celiuskin"!

— Da. Ce să spun, mi-a făcut o impresie grozavă! recunoscu profesorul Uşakov.

Deodată, o rafală sălbatecă de vînt zgudui cortul tot.

— De nu i-ar doborî vîntul pe Kamanin şi pe Molokov! spuse Slepnev. Ar fi trebuit să fie aici...

— Mă duc să văd dacă n-au sosit, spuse mecanicul şi ieşi.

— Rămîneţi peste noapte la noi? îşi întrebă profesorul Schmidt oaspeţii. Alexei, ai grijă, te rog, să pui o gardă de zece oameni de pază la aparatul lui Slepnev! Adineauri a fost la mine fizicianul şi el e de părere că în orice clipă poate surveni o nouă pre-

siune de gheţuri. La nevoie, avionul trebuie dus imediat la loc sigur. Cum sosesc Molokov şi Kamanin, adu-i, te rog, imediat la mine în cort.

— Aveţi puţină răbdare, fraţilor! În curînd se va organiza o adevărată linie de transport aeriană, între uscat şi banchiza noastră, glumi telegrafistul. Vodopianov a zburat într-un timp adevărat record peste Ural, Siberia, Transbaikal, la Habarovsk, şi sînt convins că Galişev şi Doronin sînt şi ei băieţi minunaţi. Au decolat de la Irkuţk, aşa că vor sosi în curînd şi ei. Am recepţionat ştirea că au şi aterizat la Anadyr!

— Aşa? Şi Galişev? Excelent aviator! rosti Uşakov. În timpul războiului civil, cînd încă n-aveam o flotă aeriană, zbura pe aşa zisele „sicrie zburătoare", avioane montate din resturile aparatelor doborîte! Galişev a primit atunci ordinul „Steaua roşie". A mai fost decorat o dată, cînd a zburat la vasul Stavropol, prins de gheţuri. A transportat atunci, singur, toţi pasagerii şi întregul echipaj al vasului. Tot el a zburat primul — asta a fost acum vreo doi ani — peste polul frigului şi peste coama munţilor Verhoiansk, unde temperatura atinge minus şaptezeci de grade.

Discuţiile se întrerupseră pentru o clipă şi în cort se lăsă o linişte adîncă, întreruptă doar de şuierul vîntului şi de zgomotul lemnelor care ţineau acoperişul cortului.

Apoi Slepnev începu:

— Şi Doronin e celebru pentru perseverenţa şi curajul lui, povesti el. La fel şi Mihail Vodopianov. Printre piloţi, Mihail e vestit pentru îndrăzneala lui. De şapte ori a căzut, dar a scăpat întotdeauna. Nu mai departe decît acum un an, a fost găsit pe gheaţa lacului Baikal, lîngă cadavrul mecanicului de bord, în avionul care se prăbuşise în timpul nopţii. Era într-un hal fără de hal! Ţi-ar trebui un răboj ca să însemni toate rănile pe care le avea. Vreo douăzeci şi şase, dacă nu mă înşel. Cînd l-au descoperit, era aproape leşinat, dar tot stătea în picioare. Eram convinşi că omul ăsta, peticit şi cîrpit peste tot, nu va

mai putea pilota niciodată un avion, dar după şase luni el zbura iarăşi regulat şi anume cu matriţele ziarului Pravda de la Moscova la Leningrad.

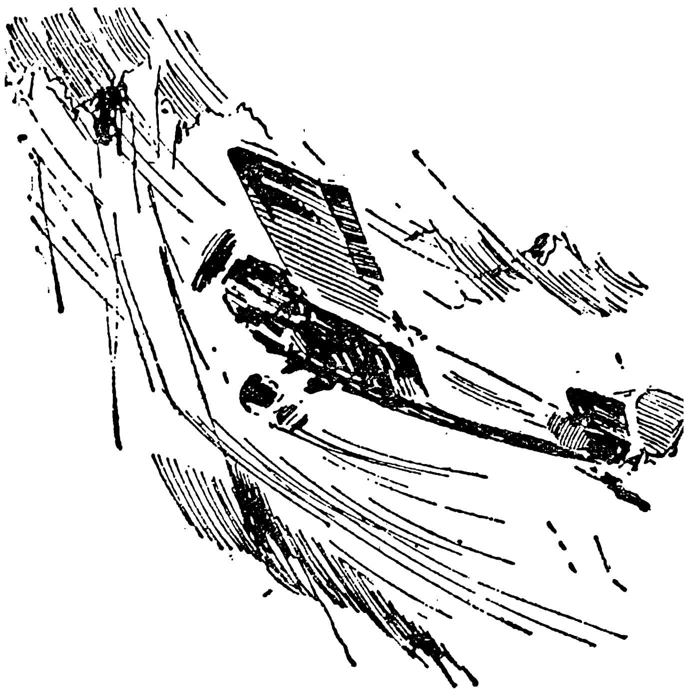
— Da, e un tînăr de mare curaj! Dar cum a fost cu Levanevski? întrebă profesorul Schmidt în şoaptă. Cum a fost cu prăbuşirea, Uşakov? Că aţi mai putut scăpa teferi...

— ... e numai şi numai meritul lui Levanevski, îi luă Uşakov vorba din gură. Credeţi-mă, tovarăşe profesor, n-am să uit zborul ăsta niciodată. Fireşte, aparatul lui Levanevski a fost scos din uz, întocmai ca şi cel al lui Liapidevski, după al doilea zbor pe care l-a întreprins spre tabăra dumneavoastră...

— Povestiţi-ne cum aţi încercat să ajungeţi pînă la noi cu Levanevski, tovarăşe Uşakov! îl rugară cei din cortul şefului. Povestiţi-ne!...

Uşakov nu se lăsă de două ori rugat.

— După cum ştiţi, buletinul meteorologic pe care l-am primit la Nome, în Alaska, vestea că pînă la Vankarem condiţiile atmosferice ar fi favorabile. Am plecat deci cu mecanicul american Armistead în direcţia peninsulei Ciuccen. Era senin cînd am trecut strîmtoarea Behring, deşi avionul trebui să lupte împotriva vîntului. Foarte aproape de Vellen, a survenit brusc un viscol teribil, care ne orbea. Am lăsat deoparte Vellen-ul şi am luat direcţia Serţe-Kamen. La o înălţime de cinci sute metri, am dat de nori care coborau mereu. Forţau avionul la coborîre spre pămînt, aşa că am fost siliţi să zburăm la o înălţime de numai optzeci de metri. În apropierea capului Onman, am nimerit într-o perdea deasă de ceaţă, care se întindea peste tot. Precum ştiţi, zborul prin ceaţă, la mică înălţime, este foarte periculos. Deodată, în faţa avionului apăru coasta stîncoasă a Capului. Am crezut atunci că prăbuşirea e de neînlăturat. Eram sigur că intrăm în stînci. Dar Levanevski redresă aparatul cu atîta îndrăzneală, încît o clipă am rămas vertical în aer. Am luat-o în sus aproape de peretele de stîncă. Dar n-am apucat bine să ne revenim din spaimă, cînd...

altă stîncă! Cît ai clipi, Levanevski apăsă manşa de înălţime, şi avionul o luă iarăşi vertical, în sus. Numai mulţumită prezenţei lui de spirit şi priceperii lui, am scăpat de primejdia de a ne zdrobi de stînci.

— Mi se pare totuşi că un naufragiu e mai comod, nu-i aşa? interveni Reşetnikov.

Exploratorul polar zîmbi şi apoi continuă:

— Cum ne era absolut imposibil să zburăm mai departe prin ceaţa aceea, ne-am hotărît atunci să luăm altitudine, să ne întoarcem şi să pornim spre Vellen. Acul altimetrului arăta deja o mie o sută de metri, dar noi tot nu scăpasem încă din ceaţa aceea foarte deasă.

Ne-am urcat la 1500 metri, dar acolo un viscol ne arunca aparatul încoace şi încolo. Parcă eram... cum să vă spun... ei... Închipuiţi-vă un scrînciob din parcul de cultură de la Moscova! Acum glumesc, dragii mei, dar trebuie să recunosc că atunci nu ne ardea de rîs! Ne-am urcat la 2000 metri. Acolo ploua. Levanevski mai împinse aparatul cu încă 300 metri în sus. Deodată, privind pe fereastră, băgai de seamă că aripile avionului străluceau...

— Vai de mine! se sperie Babuşkin care tocmai se întorsese dintr-un zbor de probă cu avionul de bord de curînd reparat. Asta însemna...

— ... Da! Însemna că avionul se acoperea repede cu un strat de gheaţă. I-am scris lui Levanevski un bilet: nu puteam să-i vorbesc din pricina zgomotului motoarelor!

„Ei, de-ar fi trebuit să-i scriu eu!" gîndi Maxim. „Pînă să fac biletu', avionu' ar fi căzut. Iacă, dă ce e bine să ştie omul carte!" îşi mai spuse el, scărpinîndu-se după ureche. „Şi eu, măgar bătrîn, care la început n-am vrut să învăţ!"

— Era limpede că avionul se acoperea cu gheaţă, povesti Uşakov mai departe. Vedeai cu ochii cum se îngroaşă pojghiţa de gheaţă. N-a trecut mult şi pe aripi apăruse un strat de două degete...

Uşakov se opri ştergîndu-şi sudoarea de pe frunte. Otto Iulevici, pe patul său improvizat, nu arăta bine şi doctorul Nikitin, care şedea lîngă el şi cioplea cu măiestrie nişte linguri de lemn, îi făcu lui Uşakov semn să-şi întrerupă povestirea. Dar profesorul Schmidt îl observase.

— Nu-i nimic, doctore, povestea e pe isprăvite! spuse el rîzînd. Aş fi mult mai neliniştit dacă nu i-aş afla sfîrşitul...

Uşakov continuă deci:

— Deodată, motorul se opri şi am simţit cum se cutremură avionul... Botul se înclină... Ne prăbuşeam!... Cădeam în abis... În timpul căderii Levanevski readuse aparatul în echilibru, dar am început să

ne prăbuşim din nou, fără oprire! Indicatorul de înclinaţie şi cel de viteză nu mai funcţionau. Asta însemna că şi conductele îngheţaseră... De jos alergau spre noi munţi înalţi şi stînci, iar distanţa se micşora neîncetat. În cîteva secunde avea să urmeze ciocnirea. Nu mai ştiu cît a durat prăbuşirea. Sub avion, foarte aproape, lunecau vertiginos stînci de gheaţă. La prima atingere cu pămîntul, una din tălpi se rupse cu o parte a şasiului cu tot. Levanevski ridică din nou aparatul în aer...

— Numai cu o talpă nu poţi nici să zbori mult, nici să aterizezi! şopti Babuşkin.

— Da. Pe deasupra, geamul lui Levanevski îngheţase oprind vizibilitatea. L-a spart cu pumnul şi a încercat iar să aterizeze. Dar cu ocazia aceasta am pierdut şi a doua talpă. Am luat iar înălţime. Apoi imediat după ce am atins gheaţa, Levanevski opri motorul. O izbitură, un trosnet, un horcăit. Fuselajul avionului lunecă vreo două sute de metri pe suprafaţa colţuroasă a gheţei, se răsuci brusc şi se opri.

...Privii în jur: Armistead scăpase teafăr. Mă întorsei spre Levanevski: sta nemişcat la locul lui. Îl strigai, dar el tăcu şi nu se clinti. „Sigismund!" strigai eu încă o dată, dar el, nimic! Îl zgîlţîii: „Sigismund, trăieşti?" Atunci Levanevski oftă adînc şi îşi întoarse spre mine încet faţa însîngerată. Am scos cămaşă din geamantan, am rupt-o fîşii şi i-am făcut un pansament. Cînd am coborît din cabină, Levanevski abia putea să se ţină pe picioare. A trebuit să se sprijine de avion ca să nu cadă. Primele lui cuvinte au fost: „Nu mă dau bătut!"

Oamenii din cort, fermecaţi de povestire, ascultau numai urechi. Nu scoaseră o vorbă: după dramatismul povestirii, orice cuvînt în plus li s-ar fi părut nelalocul lui.

— Kamanin şi Molokov n-au sosit încă, rosti neliniştit, după un răstimp, Slepnev, privindu-şi îngrijorat ceasul de mînă. Ar cam fi fost timpul!

In aceeaşi clipă, uşa se deschise şi în cort intrară doi oameni încotoşmănaţi, care se şi prezentară profesorului Schmidt.

— Am sosit ! spuse unul dintre ei calm, ca şi cum nici el, nici tovarăşul său n-ar fi trebuit să învingă în zbor cu avionul lor, furtuna, ceaţa şi ninsoarea, duşmanii de moarte ai piloţilor.

Tăcu şi rîse.

— Asta zic şi eu performanţă ! Vă felicit, tovarăşi Molokov şi Kamanin ! spuse profesorul Schmidt.

Se priviră în ochi rîzînd.

— Incepusem să cam fim îngrijoraţi din cauza voastră ! spuse căpitanul Voronin, după ce-i îmbrăţişă pe cei doi zburători. Pe un timp ca ăsta... Dacă eraţi siliţi să aterizaţi forţat ?...

— Nimeni nu trebuie să-şi facă griji pentru noi, îi linişti Kamanin pe membrii expediţiei „Celiuskin", rîzînd din inimă. Incă nu ne-am săturat de viaţă !

— Dar cum a fost ? Nu cumva s-au pus aparatele în grevă ?

— Cine ? Bătrînul meu ?

Vasili Molokov clătină aproape jignit din capul încăruntit prea de timpuriu, în timp ce Kamanin spunea mîndru :

— Uitaţi că aparatele noastre sînt construite pînă la ultimul şurub în uzinele sovietice !

— Da, dar oricît de perfecte ar fi, s-ar fi dovedit nişte biete jucării în furtuna de afară, dacă n-aţi fi fost voi ! spuse hotărît profesorul Schmidt.

Nu mai adăugă nimic, sigur că orice alte cuvinte de laudă şi entuziasm i-ar fi pus pe cei doi piloţi în încurcătură.

— Acum poftiţi la masă ! zise deodată Bobrov, luîndu-i pe aviatori de braţ. După masă, la odihnă !

— O să ne odihnim mai tîrziu, cînd o să reînceapă viscolul, răspunse Molokov. Eu unul prefer însă să plec imediat înapoi. Nu vă supăraţi, dar am şi pus să-mi încălzească aparatul, ca nu cumva să nu mă mai asculte.

— Buletinul meteorologic nu e tocmai favorabil, le atrase Schmidt atenţia. Staţiunea noastră...

— Asta e mai bună decît orice buletin, rîse Molokov şi arătă prin gaura din peretele cortului soarele care străpunsese norii deşi. Pe cine trebuie să ducem pe uscat ?

— Avem aici cinci oameni bolnavi, spuse profesorul.

— La ordin !

Cei doi aviatori strînseră mîna tuturor.

— Ne întoarcem în curînd, mai mult ca sigur !

— Nici măcar n-au băut un ceai ! făcu Uşakov mişcat, după ce se închise uşa în urma lor, şi căpitanul mormăi :

— Zboară ca să ne salveze, luîndu-se la întrecere cu moartea, şi li se pare că totul e normal !... Oare se vor reintoarce ?

— Cînd şi-au pus ceva în gînd — spuse Uşakov strălucind de mîndrie — apoi o fac !

— Ei, ce-avem bun de mîncare? se interesă Iakovlev, aplecîndu-se, alături de camarazii lui, asupra oalei care aburea. Apoi se aşeză turceşte pe jos, mirosi, plescăi şi rîse.

— Ah, prieteni ! Eraţi şi voi aici ?

— Lac să fie că broaşte-s destule! spuse Vasea Barnin, făcînd şiret cu ochiul.

— Şi eu care credeam că sînteţi sătui şi mă bucuram că-mi rămîne mie toată mîncarea, glumi Iakovlev.

— Off ! se văietă Stiopa Fetin, cufundîndu-şi o dată cu ceilalţi lingura de lemn în ciorba de fasole. Mîncaţi cu socoteală, băieţi ! Asta-i primul şi ultimul fel de mîncare la cina noastră !

Deasupra capetelor lor, printr-o spărtură invizibilă, şuiera vîntul.

— Luaţi aminte ! spuse Vasea. Vîntul ăsta o să ne dea de furcă la noapte.

— Sînt prea obosit ca să mai iau aminte la ceva, îi răspunse Stiopa. Chiar dacă mi-aţi dărui un spărgător de gheaţă şi n-aş pleca azi.

— Bine de tine, Stiopa! Eu însă trebuie să repar chiar azi stabilizatorul aparatului lui Slepnev, zise Iakovlev, care își sorbea grăbit ciorba. Și asta cere migală. Fiecare fleac are mare importanță. Să nu vă scol cumva din somn, cînd o să încep să ciocănesc.

— Nu mă trezesc eu chiar atît de ușor, mormăi Stiopa, și căscă. Acum mă duc la culcare, să-mi mai odihnesc ciolanele.

— Eu unul aș mai înghiți cîte ceva, spuse Iakovlev mai mult pentru sine decît pentru tovarășii lui, și se apucă de lucru, în timp ce ceilalți doi se dezbrăcară și se vîrîră în sacii de dormit. Dar trebuie să facem economie de alimente...

— Ce spui tu e poveste veche, răspunse căscînd Vasea. Firește că trebuie să facem economie, dacă nu vrem să mîncăm răbdări prăjite.

— Of! gemu Stiopa și se întoarse pe partea cealaltă.

Vîntul vîjîia, șuiera, urla, crivățul zgîlțîia cortul care trosnea și pocnea îngrozitor, iar Iakovlev bătea harnic cu ciocanul, tare, în ritm egal.

— Cînd o să mă-ntorc la Leningrad — spuse el fără să-și ia ochii de la lucru — mă duc întîi să-mi văd nevasta. Și după aia mă duc să mănînc, băieți! Să nu-mi ziceți pe nume dacă n-am să merg la cel mai bun restaurant de pe Nevski Prospekt! Și știți ce-mi comand? Întîi un borș ucrainian cu multă carne și cu un linguroi zdravăn de smîntînă deasupra. Un borș gros, în care să stea lingura în picioare! Ce părere aveți, hai?

Stiopa Fetin se răsuci iar în sac și clipi în timp ce Iakovlev visa mai departe:

— După aia, morun cu ciuperci proaspete!

Și, furat de entuziasm, Iakovlev trase atît de tare cu ciocanul, încît cei doi somnoroși se ridicară deodată din sacii lor și-l priviră țintă, cu ochii larg deschiși. Vasea începu să vorbească cu voce adormită:

— Da, ciuperci... Cînd eram copil nimic nu-mi plăcea mai mult decît să pornesc la cules de ciuperci. În

zori, cum se ridica ceaţa dimineţii, noi, copiii, ne întîlneam şi mergeam în pădure. Pînă se înălţa soarele deasupra copacilor, coşurile ne erau pline. Asta e treabă cu spor! Faci rost de mîncare, te plimbi prin pădure şi inima îţi cîntă o dată cu păsările! În locurile de unde sînt eu e raiul ciupercilor. Nu există colţişor în care să nu răsară. Unele sînt umede şi li se lipesc fire de iarbă de căciulă, altele strălucesc, roşii ca o cravată de pionier. Şi ce miros plăcut! Parcă ar respira tot pămîntul! Cîteodată, în vis, nu văd înaintea ochilor decît ciuperci. Şi-apoi toată noaptea caut...

— Caută, caută, băiete, dar lasă-mă între timp să mănînc mai departe. Auziţi voi? După morun mănînc giscă pe varză şi cu cartofi. Cu sos mult... Stai, unde naiba mi-a sărit cuiul?

Deşi Stiopa era mort de oboseală, visurile lui Iakovlev îl făceau să-i lase gura apă.

— Varză cu ceapă, adăugă el cu glas duios şi înghiţi în sec. Ce-ar fi, zău!

— Şi-asta încă nu e tot, continuă Iakovlev. Mi-ai putea încredinţa liniştit întocmirea unui ospăţ. La mîncăruri mă pricep o leacă, scumpule. Ce părere ai? Să comandăm şi nişte clătite? Un strat de smîntînă, un strat de dulceaţă de fragi, apoi clătita şi iar smîntînă, şi iar fragi, şi aşa mai departe, clădită înalt, aproape să alunece din farfurie!

Şi la fiecare strat, Iakovlev izbea cu ciocanul de parcă ar fi vrut să bată clătitele în cuie.

— Mai bine cu dulceaţă de zmeură! fu de părere Stiopa, care adăugă scuzîndu-se parcă: Fiecare cu gusturile lui...

— Mie mi-e totuna, pentru că mîncarea mea preferată e să am ce mînca, spuse brusc Vasea. Dar terminaţi o dată, că mă şi doare stomacul!

Ţi-ai găsit însă să-l asculte cineva! Iakovlev continuă:

— Comandăm apoi cafea neagră, cu rom, turcească, şi la sfîrşit ţigări. Nu-i aşa, Stiopa?

— Ţigări „Troika“, adăugă Stiopa şi, frecîndu-şi ochii, căscă de-i trosniră fălcile.

— Hm! Ştii tu ce-i bun!

— Încetaţi o dată. Gata! strigă Vasea. Vreau să mă odihnesc!

Peste un timp, Stiopa şi Vasea dormeau liniştiţi în sacii lor de blană, în vreme ce flacăra pîlpîindă a lămpii de benzină lumina chipul harnicului Iakovlev, care în nici un caz n-ar fi putut adormi din pricina sforăiturilor tovarăşilor săi. Cioc, cioc! răsuna ciocanul: Cioc, cioc!

— Se pricepe Stiopa la clătite ca porcul la portocale! mormăi el. Auzi, dulceaţă de zme...

Iakovlev nu apucă să-şi termine vorba, cînd în depărtare se auziră cîteva bubuituri înfundate. Imediat după aceea, cortul fu zgîlţîit de o puternică lovitură. Vasea sări în sus. Se trezi şi Stiopa.

— Ce e? Ce s-a întîmplat? bombăni el. De ce mă treziţi? Chelnerul mi-aducea tocmai gîsca!

— Îmbrăcaţi-vă repede pînă mă duc să văd ce se petrece afară! le zise Iakovlev, sărind în picioare.

— Aşteaptă! Vin şi eu! strigă Vasea, care se şi sculase. Ei, drăcia dracului! Parcă ar fi sfîrşitul lumii, aşa bubuie!

Stiopa îşi freca încă ochii zăpăcit; după o clipă însă, se strecură sprinten în hainele lui de blană.

— Întuneric beznă! mormăi Iakovlev privind pe „fereastră“. Să-ţi vîri degetele în ochi, nu alta!

Vîntul le smulse din mînă uşa cortului, le biciui feţele. Luna, ca o seceră îngustă, le lumina drumul printre grămezile de blocuri de gheaţă.

— Să mergem la baracă! spuse Iakovlev sărind ca un acrobat de pe un bloc pe altul. Încep gheţurile să se strivească.

Vasea şi Stiopa îl urmau poticnindu-se.

— Uitaţi-vă colo ce zid uriaş de gheaţă! S-ar părea că trebuie să ne facem testamentul. Se apropie de tabără, nu vedeţi?

Gheaţa crăpa întruna, se mişca, mugea, şuiera.

Stînci mari de gheață luceau în noapte, se ridicau, se apropiau și se ciocneau cu un trosnet înăbușit, ca o bubuitură înfundată de tun.

— Repede! Repede! gîfîi Iakovlev. Baraca!

Cei trei se opriră cu inimile bătînd. În fața ochilor lor „Casa de cultură" se nărui gemînd. În clipa următoare o și înghițiră gheţurile... Un buștean uriaș aruncat în aer de blocurile de gheață căzu la o palmă de Iakovlev.

— Un fir de păr mai lipsea și... — spuse el, nespus de liniștit.

Un fulger sfîșie întunericul. Din cauza presiunei, o ladă cu chibrituri luase foc și la lumina flăcărilor fantastice ale exploziei, cele trei chipuri omenești fură cîteva secunde vizibile. Și ceilalți oameni din tabără puteau fi recunoscuți ușor. Alergau acum pe banchiza ce se clătina, ca să-și salveze viața și să-și pună în siguranță proviziile.

— Allo! Bărcile cu motor sînt în pericol! strigă căpitanul Voronin. Repede! Ajutor!

Vasea, Stiopa, Iakovlev și alți cîțiva dădură fuga și traseră pe un loc încă fără crăpături, una din bărcile cu motor grele.

— Nu s-a înecat nimeni din cei din baracă? îl întrebă Stiopa pe vecinul său.

— Nu. Am șters-o toți la timp prin ușile de rezervă, spuse celălalt. Și aparatele și lucrurile mai importante sînt în siguranță...

— Barca cu motor! strigară toți deodată, într-un singur glas. Într-adevăr, cea de a doua barcă fusese ridicată de gheţuri și izbită ca o jucărie de un puternic bloc de gheață.

Safran, curajos și calm, filma de zor, la lumina magneziului, calm, ca și cum ceea ce imprima pe peliculă era un fapt divers.

— S-a dus dracului bucătăria noastră! îi spuse Bobrov lui Ușakov, care ajuta din răsputeri oamenilor. Tot așa de turbate au fost gheţurile și cînd s-a scufundat „Celiuskin"!

— Rău, rău ! spuse Uşakov. Ia te uită în jur ! Parcă ar fi un cîmp de luptă !

Căpitanul Voronin se apropie.

— E cineva la Otto Iulevici ? întrebă el. Cine ştie ce neliniştit o fi !

— Doctorul Nikitin nu se mişcă de lîngă el, spuse Bobrov. L-am îmbrăcat şi l-am vîrît în sacul de dormit. Corturile aşezate pe locuri primejduite au şi fost mutate. La nevoie, o să-l ducem repede pe Otto Iulevici în alt cort. Are temperatură mare...

— Aproape patruzeci de grade, adăugă Voronin clătinînd îngrijorat din cap.

— Ar trebui transportat de-aici cu prima cursă ! spuse Uşakov. Nici vorbă să se facă bine aici ! Are nevoie de îngrijiri serioase, nu vedeţi ?

— De... — făcu Bobrov, şi oftă. Ai dreptate dumneata. Eu însă sînt, din păcate, convins că şeful nu va fi de acord să plece. I-am cam dat eu să înţeleagă ceva, dar Otto Iulevici nici nu vrea să audă. Zice că nu pleacă de aici pînă cînd nu vede pe ultimul naufragiat urcat în avion.

— Toate bune şi frumoase — spuse profesorul Uşakov — dar noi n-avem nevoie de eroi care să moară, ci de eroi care trăiesc. Iar dacă tovarăşul Schmidt e bolnav şi viaţa îi e în primejdie, trebuie salvat, deşi ar fi normal ca el, ca şef al expediţiei, să fie ultimul care...

— Aşa e, tovarăşe profesor ! răspunse Bobrov. Dar încearcă dumneata să-l convingi pe Otto Iulevici...

— Atunci, să înştiinţăm Moscova, rosti Uşakov liniştit, după o clipă de gîndire. Apoi, om vedea...

Peste trei zile, Krenkel strigă, făcînd o mutră înspăimîntată.

— A sosit o telegramă pentru Otto Iulevici... Citiţi-o, tovarăşe Bobrov !

Ajutorul şefului, după ce îşi aruncă ochii pe telegramă, începu să măsoare cu paşi largi drumul prin faţa cortului lui Schmidt, însoţit de telegrafist.

— Trebuie să-i spunem! hotărî el în cele din urmă. Nu-l putem înşela şi nici nu-i putem opri telegrama. Dar cum să facem ca să fie mai bine? Otto Iulevici o să cadă din nori...

— Da' cum să facem? se gîndi Krenkel. Cel mai bine ar fi dacă i-aţi vorbi dumneavoastră!

Bobrov se aşeză pe un bloc de gheaţă, îşi sprijini capul în palme şi cumpăni. Nu-l aştepta o sarcină uşoară, dar n-avea încotro... Sări hotărît în picioare şi intră în cortul bolnavului.

— Ce mai faceţi, Otto Iulevici? întrebă el, calm şi prietenos, aşezîndu-se pe marginea patului improvizat în care zăcea comandantul.

Schmidt deschise ochii şi zîmbi.

— Mulţumesc, ca de obicei. Ce mai e nou, Alexei?

— Avioanele lucrează admirabil! începu Bobrov să povestească. Ieri au fost transportaţi douăzeci şi doi de oameni, azi treizeci şi patru. Molokov a aterizat azi de trei ori! Ştiţi, aparatul lui e mic. Nu încap decît doi pasageri... Dar Molokov a avut o idee: a pus să-i facă din paraşute două hamacuri, pe care le-a fixat sub aripi şi la fiecare zbor, mai ia doi pasageri în plus.

— Minunată idee! se bucură Schmidt. Reduce numărul zborurilor şi dublează numărul salvaţilor, nu-i aşa?

— Desigur, întări Bobrov. Acum... în tabără au mai rămas doar treizeci şi nouă de oameni. Toţi bolnavii au plecat.

Profesorul Schmidt dădu din cap.

— Da...

Bobrov răsuflă adînc. De emoţie i se acoperise fruntea de sudoare.

— Acum, Otto Iulevici... e rîndul dumneavoastră... Sînteţi bolnav...

— Ce înseamnă asta?

Bolnavul îşi ridică neliniştit capul.

— Inseamnă că...

— Lasă... Ai uitat care e convenția? Eu ultimul, dumneata penultimul!

Și profesorul se uită la el aproape mînios.

— Ordinea plecării poate fi inversată, șopti Bobrov, privindu-și șeful și prietenul drept în ochi. Dumneavoastră sînteți bolnav, eu sînt sănătos... S-ar putea să se mai întîmple o ciocnire de ghețuri... ca deunăzi... și poate vom fi siliți să vă ținem afară, în frig... Gîndiți-vă, Otto Iulevici, dacă vi se agravează boala... Ce-ar zice omenirea?

Bolnavul respira greu.

— Nu, spuse el cu tărie. Nu, Alexei! Nu sînt de acord cu asta. Eu... eu sînt comandantul!

— Ce fel de comandant mai sînteți, dacă zăceți bolnav? spuse Bobrov aproape strigînd, și-i întinse prietenului său telegrama.

Încercă să glumească:

— Ați fost destul șef... Acum șeful sînt eu! Citiți!

Și se uită compătimitor la bolnavul care citea șoptind scurta, dar cuprinzătoarea telegramă:

— *Avînd în vedere boala dumneavoastră, guvernul vă invită să predați conducerea expediției locțiitorului dumneavoastră, Bobrov. Multe salutări...*

Bolnavul scăpă telegrama din mîini. Cîteva secunde în cort fu liniște.

— Ce ordonați, tovarășe comandant? șopti profesorul, pe care întrebarea îl costa multă stăpînire de sine.

Bobrov nu se mai putu stăpîni și îl sărută pe bolnav, aproape cu mai multă duioșie decît sărutase pe nepoată-sa la despărțire... La rîndul său, Otto Iulevici îl îmbrățișă pe credinciosul lui Bobrov și deși suflete tari, călite, și unul și celălalt, își simțiră inima cuprinsă de o emoție adîncă.

— Cei din Moscova au făcut foarte bine că te-au ales pe dumneata, Alexei! spuse profesorul Schmidt.

Bobrov, zăpăcit încă, se făcu că nu aude, că nu înțelege.

— Un aparat încălzit a și pornit spre noi, și e aș-

teptat să sosească dintr-o clipă în alta, raportă el. Doctorul Nikitin o să vă întovărășească pînă la aeroport, Otto Iulevici.

— Ei, fir-ar să fie! Doar nu trebuie să plec chiar acum.

— Ba da, trebuie! Trebuie să vă însănătoșiți cît mai repede...

Și Bobrov îl ajută, grijuliu, să-și îmbrace haina călduroasă de blană.

Afară, cîinii de la sanie lătrau. Profesorul, sprijinindu-se de Bobrov și de telegrafistul care aproape neauzit de ei intrase în cort, păși cu greu. Cînd ajunseră la sanie, cei doi îl culcară ușurel.

— Hiii! Haidaaa!

Cîinii o luară la fugă, cu aburii țîșnind din boturi, iar tălpigile săniei lunecară scrîșnind pe gheața grunjoasă.

La aerodrom, aparatul lui Molokov era gata de plecare. Aviatorul nu mai putea de mîndrie cînd află ce pasager de seamă avea de dus pe uscat.

— Rămîneţi cu bine! spuse profesorul Schmidt, înainte de a fi ridicat în avion. Rămîneţi cu bine, prieteni! Sînt mîndru de voi!

Oamenii de pe banchiză stăteau tăcuţi, solemni, în şuieratul vîntului şi în duduitul neîntrerupt al motoarelor puse în funcţiune.

— Otto Iulevici — strigă cineva — Otto Iulevici, o clipă vă rog!

Era Maxim Adamov. Mai avea ceva de spus profesorului. Îşi drese glasul.

— Otto Iulevici, cînd o să mă-ntorc acasă...

Tuşi din nou, se bîlbîi şi se apucă să-şi răsucească nasturele de la scurta de blană.

— Hai, hai! Profesorul se grăbeşte! Vorbeşte odată, Maxim!

— Dacă mi-o fi dat să ajung acasă, n-o să-mi mai gospodăresc singur averea, Otto Iulevici! Nu vreau să mai fiu individual. O să intru la colhoz. Multă vreme n-am vrut s-aud d-asta, dar aici, pă gheţar, am înţeles că unde-s mai mulţi, puterea creşte...

Şi luînd cu amîndouă mîinile mîna comandantului său, Maxim i se uită în ochi şi adăugă, cu un rîs gîtuit de emoţie:

— O să cam am de furcă cu Ana Ivanovna, da' o lămuresc io pă dumneaei. Pă cinstea mea, tovarăşe profesor! Cam asta voiam să spun...

CAPITOLUL VII

Spre necunoscut

Era duminică şi pe masă se afla o farfurie plină cu plăcinte cu mere.

— V-aţi săturat, copii ? întrebă doamna Tomann şi adăugă rîzînd : Dar să nu-mi strigaţi toţi o dată !

Bineînţeles că toţi începură să ţipe în acelaşi glas:

— Eu mai vreau, tanti Grete !

— Şi eu !

— Indianul Grăsan a hăpăit cinci bucăţi. Eu numai patru !

— Dar Fritz, înţelege o dată — se apără Alex cu demnitate — tu eşti cam bolnav de stomac şi n-ai voie să mănînci prea mult !

Fritz Tomann, vărul lui Anton, un băiat vioi cu părul negru nu făcu nazuri. Unchiul Franz, tatăl lui, îşi umplu şi el farfuria cu prăjitura preferată.

— Ce o fi cu maică-ta de nu ne scrie nimc, Anton ? făcu doamna Tomann supărată. Două scrisori i-am trimis de cînd aţi venit voi aici şi de la ea nici un semn de viaţă. Doar n-o fi cumva bolnavă ! I-am mai scris şi azi. Vrei să adaugi şi tu ceva, Anton, şi să duci după masă scrisoarea la poştă ?

— Da-a-a ! bîlbîi Anton. Bucuros, tanti !

Şi în timp ce mîzgălea cîteva cuvinte în josul paginii, citi pe furiş ce scria pe ultima filă a scrisorii :

„Trebuie să spunem adevărului pe nume, draga mea soră! E drept, mă bucur de copii, care sînt cît se poate de cuminți. Cei doi mai mari ne ajută cu multă pricepere la grădinărit. Dar nu știu ce să mai cred de tine, care nici nu te sinchisești de ei și nici nu-mi răspunzi la scrisori. Ferdi e încă în pat. Dar asta nu mai poate dura. Ce s-a întîmplat cu voi de ți-ai lăsat copiii să plece acum, în vremea școlii, și încă îmbrăcați în haine de vară? Într-adevăr, Toni, nu te înțeleg! Și nici pe părinții lui Alex. Iartă-mă că-ți scriu cu creionul. Răspunde-mi imediat! Toate cele bune, ție și mamei.

Sora ta, Grete.

Anton ascunse scrisoarea în timp ce unchiul deschidea aparatul de radio.

— Hai, copii, beți-vă cafeaua, spuse doamna Tomann, punînd tacîmurile pe o tavă și ducîndu-le în bucătărie.

— Mie numai cafea neagră, se rugă Fritz.

Alex bău și el o cafea neagră. (Cafeaua cu lapte și cu zahăr, îi plăcea mai mult, dar făcu pe omul mare și înghiți fără să crîcnească băutura amară pentru gusturile lui.)

— Și-acum, vă rog, liniște! spuse unchiul Franz, așezîndu-se în bătrînul lui fotoliu, lîngă radio. Apoi își despături ceremonios ziarul și dispăru după el, pînă ce nu i se mai văzu decît chelia.

Da, cei trei fugari erau încă la mătușa și la unchiul Tomann, fiindcă Ferdi, piaza lor rea, se îmbolnăvise de gripă după noaptea petrecută în fîn. (El ținea morțiș că se îmbolnăvise fiindcă în vis fusese la pol dezbrăcat.) Alex era chiar de părere că Ferdi se preface, ca să nu se mai ducă la pol, și se căina că-l silise pe Anton să aibă grijă de băiat.

Și șeful era mînios. „Am fi fost acum în America, sau chiar în Alaska! Dacă Rudi ar ști pînă unde am ajuns, ar sări în sus. El de acum o lună, de cînd a

aterizat Liapidevski pe banchiză, era de părere că o să ajungem prea tîrziu ca să-i mai salvăm..."

Pentru Anton, popasul în sătucul de lîngă Theresienstadt era un chin. Îl mustra conştiinţa. Familia Tomann îi primise pe toţi cu atita drag! Şi cum îi răsplătise el? În buzunarul lui Anton zăceau ascunse două scrisori ale mătuşii către maică-sa, şi scrisorile astea îl ardeau parcă, îl apăsau mai rău decît gîndul că îşi întrerupseseră expediţia. Acum, de cînd i se încredinţase şi a treia scrisoare, de cîte ori îşi vîra mina în buzunar, atingea parcă un fier înroşit în foc.

Dar dacă le-ar fi pus la cutie, şi-ar fi trădat echipajul. Să devină el trădător? Niciodată!

— Nu scrie nimic în ziar despre expediţia „Celiuskin"? îl întrebă Alex pe domnul Tomann, căutînd să aibă o voce cît se poate mai indiferentă.

— Dar ce tot aveţi cu expediţia „Celiuskin", că în fiecare zi îmi puneţi aceleaşi întrebări?...

Anton îi arse prietenului său Alex una fulgerătoare în fluierul piciorului, dar băiatul nu crîcni. Crîcni în schimb Fritz, pentru că, din greşeală, Anton nimerise in piciorul vărului său. Grăsanul luă o mutră cu totul nevinovată şi şeful se roşi.

— Ce-aţi înnebunit? ţipă vărul, frecîndu-şi piciorul.

Dar nu atît durerea îl chinuia, cît curiozitatea. „Ce-or fi avînd ăştia doi? Parcă ascund ceva! Parcă au un secret!"

Unchiul Franz îşi ridică tacticos privirea de pe ziar.

— Potoliţi-vă, că vă dau afară! Sub masă nu e teren de fotbal! mîrîi el, şi îşi reluă lectura.

Şeful chicoti încurcat şi propuse să joace cu ceilalţi bile, în faţa casei. Fritz, care nu era pasionat după bile, cum era după fumat, fotbal şi cinematograf, primi, deşi nu-i plăcea să fie văzut la acest joc de copii mici: i se părea că nu mai e de demnitatea lui. Dacă trecea cineva, îşi băga mîinile în buzunare şi se făcea că stă acolo doar aşa, din întîmplare... Dar probabil că în ziua aceea se va alege praful de jocul

lor, pentru că-l văzu pe Alex apucîndu-se cu desnădejde, brusc de scaun, de parcă ar fi fost la dentist, iar Anton făcu fețe-fețe. Din difuzor picurau, rare și deslușite, cuvintele :

„...Despre copiii din ulița Harrant, dispăruți acum patru săptămîni, nu avem încă nici o știre“.

— Ei, drăcia dracului ! șuieră Fritz printre dinți. Păi ăștia sînteți...

O clipă, șeful se uită aiurit la Fritz. Apoi rămase ca prostit cu ochii la difuzor, trăgînd însă în același timp cu coada ochiului la unchiul Franz. Dar se liniști : unchiul scăpase ziarul pe jos, o mînă îi atîrna moale peste speteaza fotoliului, iar cravata verde care stătea pe pieptul cămășii țeapănă, ca și cum ar fi fost bătută în cuie, se mișca ritmic, în sus și în jos, la fiecare răsuflare. Ținea ochii aproape închiși. Anton se uita la el, cu mîna la gură... Dormea oare ? Dacă dormea, poate nu auzise nimic...

Numai dacă Fritz și-ar ține gura ! Dar ți-ai găsit ! Trăncănea într-una, ca o moară neferecată.

— Aha ! Ați fugit de-acasă ! făcu el, mai mult mirat decît speriat. Nu v-aș fi crezut în stare de una ca asta !

Alex își puse degetul pe buze, rugîndu-l să tacă, iar Anton făcea semne desperate. Amîndoi se uitau îngroziți la domnul Tomann, care sta însă nemișcat, ca mai înainte.

Șeful, palid de emoție, nu știa cum să înceapă.

— Sîntem pierduți ! murmură el închizînd și deschizînd într-una briceagul.

Ce n-ar fi dat să se poată face invizibil în clipa aceea ! Și culmea, crainicul îi da mai departe :

„...iată și semnalmentele : Alex Jelinek este un băiat foarte gras, cu ochi negri, în timp ce Anton Mehlhase e slab și mult prea înalt pentru vîrsta lui. Copiii sînt îmbrăcați...“

— Închide-l ! Închide-l dracului ! șuieră șeful, astupîndu-și urechile.

Fritz se apropie pe vîrfuri de aparatul de radio, se auzi un pocnet uşor şi vocea aceea îngrozitoare fu gîtuită în mijlocul cuvîntului. Asta îl făcu pe domnul Tomann să tresară, să sforăie o dată scurt, să-şi lase bărbia în piept, şi să adoarmă la loc, somn adînc şi liniştit...

Cei doi fugari răsuflară uşuraţi.

— De cînd îmi băteam capul ce-i cu voi! spuse Fritz, străduindu-se în zadar să vorbească în şoapte. Acum înţeleg eu...

Şi, fluierînd scurt, îşi ciocăni fruntea.

— Linişteşte-te o dată, Fritz! îi şopti Alex, îngrozit. Dacă ne descoperă, tot planul nostru cade baltă!

— Psssst! făcu Anton, şi arătă spre unchiul său. Băieţii se strecurară uşor afară din camera în care domnul Tomann, fără să simtă ceva, îşi dormea somnuleţul de duminica după masa.

— Fritz, dacă juri că nu ne trădezi, îţi spunem secretul nostru, şopti Anton vărului său, cînd ieşiră afară.

— Pe cuvîntul meu de onoare, îl asigură Fritz, cu nările umflate de emoţie. Am să tac ca mormîntul.

— Bine. Uite ce-i cu noi. Vrem să salvăm naufragiaţii de pe „Celiuskin“! Înţelegi, Fritz?

— Înţeleg!

Vărul îşi plecă privirea, mirată şi serioasă, spre Anton.

— Cucurigu' ei de treabă! Am observat eu de la început că e ceva cu voi. Ei, drăcia dracului! Asta era, care va să zică!

După o clipă, Fritz adăugă încruntat:

— Dar pînă o să ajungeţi acolo... Asta, dacă o să ajungeţi vreodată... Eu n-am să suflu o vorbă, dar poate că totuşi ar fi mai bine să povestiţi părinţilor mei tărăşenia.

Văzînd însă cu cîtă energie clătinară din cap cei doi prieteni ai lui, se corectă:

— Fireşte că eu n-am să vă trădez. Treaba voastră! Cum vă aşterneţi, aşa o să dormiţi. În orice caz,

un lucru e sigur : Că trebuie s-o ştergeţi urgent de-aici. Cu cît mai repede, cu atît mai bine, că altfel vă înhaţă. Aşa că, Anton băiete, ori-ori !

Şeful strînse tăcut mîna vărului său. Da, Fritz nu-i va trăda. Îi înţelegea, chiar dacă, după părerea lui, Anton vedea toate lucrurile prea în negru.

— Nici un ori-ori ! Plecăm mai departe. Hai să-l sculăm pe Ferdi. Veniţi...

Cei trei se opriră lîngă patul lui Ferdi. Micuţul dormea.

— N-are a face ! Trebuie să-l trezesc, spuse Anton, şi-şi scutură frăţiorul de umăr.

— Scoală-te Ferdi, îi şopti el la ureche. Plecăm ! Imediat ! Îmbracă-te !

Ferdi nu dormea şi auzise fiecare cuvînt. Se uita însă printre gene la ei, făcînd mai departe pe adormitul. Venise clipa de care se temuse tot timpul. De mult se făcuse sănătos, de mult se simţea bine, dar socotise că e mai plăcut să dormi într-un pat decît într-o claie cu fîn. Acum însă, toată şmecheria lui se arăta a fi zadarnică.

Fratelui său îi dădu de bănuit somnul lui prea adînc. I se năzărise oare, sau Ferdi se uitase la el printre gene ? „Dacă-i aşa, aşteaptă, că te prind eu !" îşi spuse Anton şi, apucîndu-se de urechi, şi le trase în lături, privi cruciş şi îşi schimonisi gura, de parcă ar fi fost de gumă.

Avusese dreptate ! Ferdi, care la strîmbătura asta nu putuse rezista niciodată, izbucni în rîs, întrebînd cu o voce prefăcut somnoroasă :

— Ce s-a întîmplat ?

Dar şeful redevenise serios.

— Încetează o dată cu prefăcătoriile ! Acum n-avem timp de asta. Am fost descoperiţi ! Trebuie să plecăm ! Imediat !

Ferdi coborî ascultător din pat. Ajunsese într-adevăr numai pielea şi osul şi lui Anton i se făcu milă de el. Dar nu era momentul să se arate moale !

— Repede! îl zori Anton. Unde-ţi sînt jartierele? Alex, tu între timp fă rucsacii, şi ia seama! Nu ca melcu'!

— Asta e gheata din piciorul ălălalt! se miorlăi Ferdi.

Şeful, pufnind, încercase să-i vîre piciorul drept în gheata stîngă.

— Ţie ţi-ar mai trebui dădacă! se înfurie Anton. Cînd o să fiu mare, am să inventez o maşină care să te pieptene, să te spele şi să te îmbrace. Iar nasturii ăştia tîmpiţi, îi aruncăm. Totul cu fermoare. Marca „drrrrrrt", de să zbîrnîie!

Ferdi izbucni iar în rîs, deşi lacrimile îi stăteau în gît.

— Ce vreţi să faceţi? Încotro porniţi? vru să ştie vărul, încordat de nerăbdare.

— Încotro? Spre banchiza „Celiuskin", îi răspunse Anton. Dar mai întîi va trebui să ne pierdem urma. Apoi, ţîşt! peste graniţă.

— Am o idee, şopti vărul. Dar să nu mă trădaţi. Juraţi-mi!

— Jurăm! răspunseră solemn cei trei.

— Cetatea din Theresienstadt are nişte cazemate, le explică Fritz. Da... cu intrări şi ieşiri secrete...

— Cazemate? Ce-i aia? îi întrerupse Ferdi, înfiorat de groază, chiar înainte de a afla dacă era vorba de ceva groaznic sau nu.

— Cazematele sînt un fel de pivniţi sub o cetate, îl lămuri Fritz, coborîndu-şi mai tare vocea. Acolo n-o să vă caute nici dracul.

— Ideea nu e rea! socoti Alex, gata pentru orice aventură, şi îşi aruncă hotărît rucsacul în spate. Băieţi, sîntem ca şi salvaţi!

— Dacă n-o să vă prindă pînă atunci, le cobi Fritz. Apoi le desenă ceva care aducea cu planul unor cazemate de cetate.

— Aici e intrarea, aţi înţeles? Aveţi lanternă?

Anton dădu afirmativ din cap.

— Foarte bine. Fără lumină, acolo ați fi pierduți cu totul. Mi-a povestit odată un prieten că locurile astea nu sînt prea sigure.

— Cum? E primejdios? întrebă Ferdi.

— Da. Sînt și răufăcători, răspunse Fritz cu voce cavernoasă.

— Haida-de! Avem doar pumnale! rosti șeful energic, deși îi cam tremura vocea. Pentru a se liniști, își pipăi centura de care atîrna unul din cele trei pumnale pe care le scosese cu cîteva clipe în urmă de sub salteaua patului. Unchiul și mătușa nu trebuiau să știe că fuseseră înarmați...

— Să fiți cu mare băgare de seamă, să nu vă rătăciți pe acolo! Eu n-am fost niciodată, dar am auzit că e întuneric beznă. Și-apoi, coridoarele sînt ca un labirint. Cu gropi și așa mai departe. Ei, dar aveți lanternă!

Fritz, care avusese întotdeauna o imaginație bogată, se și văzu parcă pătrunzînd cu prietenii săi în gangurile subterane ale cetății.

— Pe-alocuri — continuă el — trebuie să mergi pe brînci, prin alte locuri chiar să te tîrăști pe burtă. Pe pereți curge apă... Sînt și paianjeni uriași... cu cruce.

— Eu n-am de gînd să mă duc! Lăsați-mă aici, spuse răspicat Ferdi.

Și pentru că nu primi nici un răspuns, continuă energic:

— Nu plec cu voi! Puteți să-mi faceți ce vreți...

— Mucles! Nu țipa așa! îi șopti șeful. Poliția e sigur pe urmele noastre. Ne caută și prin radio!

Lui Ferdi i se ridică un nod în gît. Nu mai protestă.

— Păi da, e destul de înfiorător pe acolo, adăugă cu răceală vărul, și se uită la echipaj ca și cum băieții ar fi și intrat în subterană. Apoi continuă să le bage frica în ei: Ce v-am povestit pînă acum e floare la ureche. Am auzit, dar nu știu dacă o fi adevărat, că unul din coridoare s-ar fi prăbușit. Sînt și schelete pe-acolo...

Fritz, care se încălzise vorbind, începuse să creadă şi el ce spune. Îl privi nerăbdător pe văru-său.

— Eu nu mă duc! repetă Ferdi cu încăpăţînare. Mai bine să mă prindă poliţia!

Privirea nimicitoare pe care i-o aruncă şeful îi pecetlui pe dată buzele.

— Aţi împachetat tot? întrebă Fritz, care, începînd să se simtă omul de nădejde al celor din uliţa Harrant, se credea răspunzător de soarta lor.

— Da, răspunse Alex. Am luat tot. Numai untura de peşte nu. S-o iau şi pe aia?

Ţinea sticla în aer şi se uita la ea.

— Sigur! hotărî Anton. S-o avem ca rezervă...

— Pînă una-alta, lăsaţi-vă mai bine rucsacii aici. Să nu intre nimeni la bănuială, îi sfătui Fritz şi adăugă: Vă mai pun eu ceva de mîncare în ei şi vi-i aduc. Haideţi acum!

Băieţii se furişară pe scări ca nişte hoţi, privind în toate părţile şi fluierînd încet şorecarul. Dar Rolli nu se vedea pe nicăieri.

— Atunci să rămînă aici, hotărî şeful. Păcat, dar n-avem timp acum să-l căutăm!

În cîteva clipe, Fritz ajunse cu protejaţii săi la malul unui pîrîiaş. Acolo se opri şi arătă înspre Theresienstadt:

— Vedeţi şopronul ăla, colo sus, peste apă, la dreapta deluşorului ăluia?

Lungind gîtul, răspunseră toţi într-un glas:

— Da!

— Lîngă şopron e un drum. Vedeţi acolo, o dungă albă? Mai întîi luaţi-o drept spre oraş. Cotiţi apoi la stînga, pînă ajungeţi la o colibă. Colo, unde e colţul ăla roşu de acoperiş cu ţiglă... În dosul colibei e o gură de pivniţă. Asta e intrarea secretă în cazematele cetăţii.

— Dar unde, că nu văd nimic! spuse Grăsanul, ridicîndu-se pe vîrfuri.

— Acoperişul de ţiglă roşie! P-ăsta doar trebuie

să-l vezi! strigă Fritz, ca şi cum Alex ar fi văzut mai bine dacă el vorbea mai tare.

Dar Alex nu văzu acoperişul. Nici Ferdi nu-l văzu. Nici chiar şeful nu-l putu descoperi.

— Cine-i ăla care vine încoace? Nu-i cumva un poliţist? întrebă deodată Anton, care, cuprins de panică, privise de mai multe ori împrejur.

— Ba da, e Licht, jandarmul satului, îi spuse Fritz. Are un nas roşu, plin de buboaie. Şi lucios de-l vezi de departe. Băieţi, treaba începe să miroasă urît! Şi-ăla dinapoia lui, ăl cu pălăriuţa verde, e pîndarul. Dacă ăştia n-au pus ochii pe voi... apoi nu-ş' ce să zic!

Se scărpină după ureche.

— Crezi că... — bîigui şeful şi-l trecură năduşelile.

— Nu vă văd bine! Ascundeţi-vă! îi sfătui Fritz. Ascundeţi-vă colo, printre tufele de cartofi, e cel mai sigur! Eu dau o fugă pînă acasă şi mă întorc imediat. Mă duc să v-aduc lucrurile...

Şi Fritz îşi luă tălpăşiţa.

Băieţii se trîntiră pe burtă în cîmpul de cartofi şi văzură, îngălbenind, că poliţaiul şi pîndarul dispărură într-adevăr în casa familiei Tomann. Dar îndată după asta, Fritz, apăru din nou, în poartă. Veni în galop cu rucsacii.

— Sînt toate! gîfîi el. N-am avut dreptate? E o zăpăceală la noi! Nici nu vă puteţi închipui! Bineînţeles că părinţii n-au habar de toată istoria... Tocmai cînd să ies i-am văzut urcînd în pod cu ăştia... N-aveau ochi în ceafă, aşa că am putut s-o şterg fără să bage de seamă.

Toţi pufniră în rîs.

Deodată, însă, şeful deveni serios:

— Ei, fir-ar al dracului! mîrîi el, şi arătă spre casă. Uite-i iar!

Într-adevăr, mătuşa Grete, cu şorţul ei albastru de stambă, venise în faţa casei, mînioasă. Lîngă ea, unchiul Franz, pîndarul şi jandarmul satului priveau în jur.

Deodată țîșni pe poartă și ultimul membru al expediției... Rolli.

— Alta acum! Javra o să vină drept la noi și gata! Ne dă de gol.

Într-adevăr, Rolli se rostogoli ca o bilă drept în mijlocul echipajului culcat pe burtă, lătrînd, nefericitul, cît putea mai tare de bucuria revederii. Dar — ca prin minune — cei de dincolo nu-l observaseră.

— Perfect! șopti Fritz. Acum mă topesc! Voi fiți atenți! Treceți repede apa, altfel vă înhață! Dacă ajungeți dincolo, n-o să vă mai prindă așa de ușor, că pînă la pod e cale de vreo zece minute și cine-i nebunul să sară în apă pe frigul ăsta? Salve!

Căpetenia își revenise:

— Mulțumesc, Fritz! spuse el. În numele echipajului...

Fritz le făcu semn cu mîna, se întoarse și plecă.

Alex îl lăudă:

— Bun băiat! Am și eu un văr la Dresda, dar cu ăla nu poți face nimic.

— Da. Dacă toate rubedeniile mele ar fi ca văr-miu — spuse șeful — n-ar fi rău de loc. Din păcate, nu-ți poți alege neamurile. Dar și ăsta, și părinții lui, oameni prima-ntîi! Pssst! făcu el deodată și își lăsă capul în jos.

— Fir-ar să fie! Vin spre noi!

Șorecarul, care se întinsese și el pe burtă, începu să mîrîie supărat.

Cei doi păzitori ai ordinei se apropiau încet, e drept, dar nu tocmai pașnici.

— Mrrrr, mrrrr! mîrîi Rolli, cuprins pare-se și el de emoția generală.

— Țuști! În apă! porunci Anton, hotărît la orice.

Se tîrî în patru labe înaintea celorlați și ajunseră neobservați la mal.

— Eu nu pot! Nu știu să înot! se văicări Ferdi și încercă apa cu degetul. Au, ce rece e!

— Să fi avut aici măcar butoiul tău, oftă Indianul Grăsan.

— Gura! Avem camera de cauciuc a lui Rudi, explică Anton. Hai, Ferdi, nu ți se poate întîmpla nimic.
— Nu vreau! oftă Ferdi, și își privi rugător fratele, care sufla de zor, cu obrajii umflați, în camera de automobil.
— Gura! mai spuse o dată șeful, energic, și apucîndu-l pe micuț de guler, îi puse camera în jurul gîtului, ca pe o eșarfă. Îi luă apoi rucsacul, și-l puse în spate, pe celălalt îl încătărămă lui Alex și porunci:
— Toată lumea în apă! Număr pînă la trei!
Acum trebuia să fie neînduplecat. Din fericire, cei doi nu-i observaseră încă.
— Unu... doi... treeeei!
Dar nu sări nimeni în apă!
Alex, căpetenia și șorecarul rămăseseră cu ochii la Ferdi, care făcea mofturi. Cu jumătatea de sus a corpului vîrîtă în cercul de cauciuc, sta aplecat înainte, pe vîrful picioarelor și urla, cu două lacrimi mari pe obraji. Dintr-o dată se întoarse și o luă la fugă — din fericire nu în drumul urmăritorilor.
— Ferdi! Prostule! îl certară cei doi mai mari, și alergară după el, cu Rolli lătrînd de-a lungul malului.
Dacă nici de astă dată Licht și pîndarul nu-i văzură, aveau poate orbul găinilor...
— Dacă nu erai tu, am fi trecut de mult pe malul celălalt, bombăni Anton. Fricosule!
— Nu numai pe malul celălalt! Dacă nu era el, am fi ajuns pînă acum la Pol! bombăni Grăsanul, ca și cum nu el fusese acela care insistase să se oprească la familia Tomann, cînd văzuse că Ferdi e bolnav.
— Am o idee! strigă Alex în fugă. Anton! Ferdi! Rolli! După mine! Repede!
Și fără să mai aștepte vreun răspuns, sări vitejește în apă.
— Ce e? Ce s-a întîmplat? Spune o dată ce e cu ideea ta! strigă Anton, luînd-o prin apă după Indian.
Răspunsul Grăsanului nu se auzi însă din țipetele lui Ferdi care, singur pe mal, se ținea cu deznădejde de cauciuc și urla ca din gură de șarpe: Anton! Anton!

Dar Anton, care aidoma modelului său de mai înainte, Cyrus Kilpatrick nu ştia ce-i teama, se grăbea spre malul opus, urmat de Rolli, care lupta vitejeşte cu valurile. De altfel, pîrîiaşul nu era chiar atît de adînc, şi Anton îşi făcuse socoteala că dacă el şi Alex vor ajunge pe celălalt mal, Ferdi o să-i urmeze.

Alex sosi primul la mal. De acolo, ud leoarcă, strigă:

— Ferdi ! Sări ! Haide ! Repede ! Apa nu ajunge nici pînă la burtă !

Ferdi Mehlhase nu împlinise încă opt ani şi plecase cu băieţii să salveze expediţia „Celiuskin“, fără a şti unde e nordul şi sudul, iar Oceanul Îngheţat şi-l închipuia ca un fel de rîul Moldava, îngheţat. Dar oricît era de mic, îşi dădea seama că nu mai avea acum de ales decît din două una : ori să sară în apă, ori să cadă în mîinile zbirilor !

— Hai ! Poliţiştii ! strigă Anton şi adăugă : Gîndeşte-te la „Celiuskin“. Nu fii laş !

Laş ? Cine ? Ferdi ! Lui Ferdi îi era frică, frică de moarte. Dar laş ? Niciodată !

Bîldîbîc ! Ferdi împroşcă apa în toate părţile şi începu să treacă prin pîrîiaş cu faţa schimonosită încă de plîns, dar cu dîrzenia desperării.

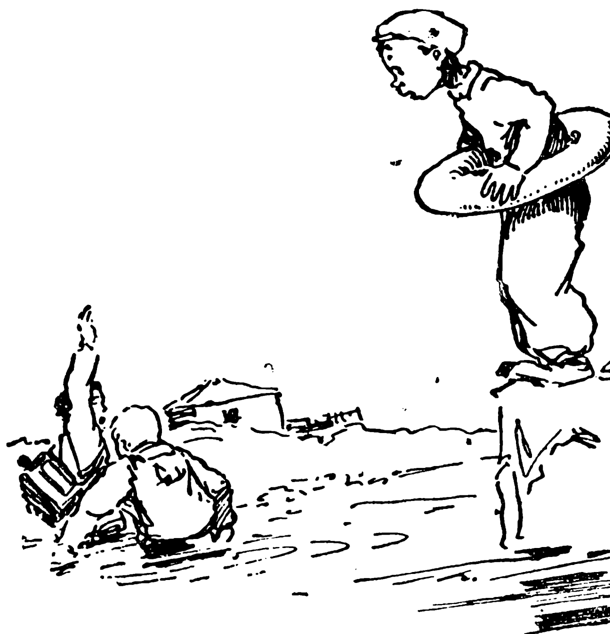
Înaintase pînă la mijlocul rîului. Apa îi ajungea la brîu. Cînd se văzu însă în mijlocul curentului, se opri şi scînci :

— Ajutor ! Nu mai pot ! Cad ! E foarte adînc ! Mă ia apa ! Mă înec ! Antooon ! Antoooon ! Mor ! Sărut-o pe mama şi pe bunica !...

— Curaj ! Hai ! Mai la stînga ! Nu-i chiar atît de adîncă ! strigă Anton. Ia te uită la Rolli ce...

Dar fraza îi rămase pe buze, căci deodată se auzi un zgomot infernal. Zbang ! Stuuiiii ! şi iar : zbang ! Fiuuuu ! În clipa următoare Anton văzu — vis să fi fost sau ba ? — că pîndarul şi domnul Licht, poliţistul, o luaseră la fugă de le sfîrîiau călcîiele. Alergau spre sat, greoi ca nişte elefanţi, bălăbănind din mîini.

Anton privi uimit în jur şi numai după ce văzu faţa strălucitoare a lui Alex, înţelese ce s-a întîmplat. Va

să zică asta fusese „ideea“ Indianului! Aprinsese cele trei rachete, ca să lase impresia că sînt înarmați! Într-adevăr, stratagema fusese grozavă!

— Urra! Dușmanul se retrage! strigă Grăsanul îmbătat de victorie, iar șeful îi ținu isonul, entuziasmat de viclenia într-adevăr demnă de un indian, a prietenului său.

Ferdi însă rămăsese în mijlocul apei, unde tremura de frig și de desperare.

— Ia-mă, Anton! strigă el printre lacrimi.

Camera de cauciuc de care se agățase cu amîndouă mîinile se dezumfla văzînd cu ochii, ca un caltaboș înțepat cu acul.

Lui Anton începu să-i cam fie frică.

— Viu! strigă el, aruncîndu-se în apă.

Dar Rolli se dovedi mai iute de picior decît Anton. Înotă lătrînd pînă la Ferdi, îndemînatic ca o vidră, dar în loc să-l ajute pe copil, își înfipse furios colții în colac, ca într-un dușman de moarte. Datorită energicei lui intervenții, ieși și ultimul rest de aer din cauciuc. Noroc că Anton avusese timp să-l înșface pe frate-său și să-l ia în cîrcă. Băiatul își încolăci brațele pe după gîtul șefului și se liniști. Ajuns la mal, Anton îl dădu jos cu grijă. Abia simți Ferdi pămînt tare sub picioare, că sări în sus, se scutură, așa cum făcuse și Rolli, și stropi totul în toate părțile, rîzînd, deși îi clănțăneau dinții în gură de frig.

Cei trei prieteni și Rolli stăteau, uzi leoarcă, pe mal, în mijlocul unei băltoace ce se mărea mereu. Anton era alb ca varul. Brrr ! Asta fusese cam prea mult. Erau murați pînă în măduva oaselor și se temea pentru Ferdi, care cu cîteva ore mai înainte zăcuse încă în pat.

Șeful propuse deci celorlați să-și scoată hainele și să le pună la uscat. Pînă atunci, să sară capra ca să se încălzească și să nu capete gripă. Alex însă nu fu de acord. Spre deosebire de Anton, el nu credea că cei doi polițiști fugiseră definitiv de frica pocnetului rachetelor sale. Dimpotrivă ! Convinși că echipa din strada Harrant se va apăra cu armele, plecaseră după întăriri. Nu va trece deci mult și se vor întoarce. Așa că, socoti el, ar trebui să ajungă cît se poate mai repede la căsuța cu acoperiș roșu de țiglă și apoi jos, în cazemate !

Șeful se lăsă convins.

— Inainte ! comandă el. Cursă de fond ! Să nu pierdem nici o clipă !

Și picioarele celor trei fugari porniră în goană plescăind în ghetele ude. Rolli se oprea mereu ca să se scuture și răspîndea în jur o ploaie măruntă. Dintre toți, numai Indianul, mîzgălit cu negru pe mîini și pe față, călca nepăsător. Un singur lucru îl îngrijora : blana de tigru... In emoția lui, aruncase două rachete pe blana de tigru, pe care o scosese din rucsac. Cînd

își dăduse seama de nenorocire, aruncase a treia rachetă într-un tufiș, dar era prea tîrziu, pentru că tigrul prezenta semne de arsuri grave. Și nu era de loc plăcut să te gîndești la asta. Pe deasupra, Alex nu avea prea mare încredere nici în planul cu cazematele. Dar n-aveau de ales. Dacă nu dispăreau cît mai repede de pe fața pămîntului, arestarea lor era sigură. Nu se îndoia de asta.

Tremurînd de frig și de umezeală, în ciuda goanei lor, ajunseră în fața căsuței pe care o zăriseră din sat. Una din ferestrele pivniței lipsea, iar din încăperea întunecoasă, în care băieții își vîrîră nasul, ieșea un miros înăbușit de mucegai. Așadar, asta era pivnița de cartofi despre care le povestise Fritz și care ducea în cazemate !

— Încet ! porunci șeful. Dacă ne-aude cineva dinăuntru, sîntem pierduți !

Își puse ranița deoparte și se strecură cu băgare de seamă în gaura întunecoasă. Noroc că era lung și subțire și putu ajunge cu vîrful picioarelor pe pămîntul ce podea pivnița. Imediat după aceea, Alex îi întinse bagajele, cățelul și pe Ferdi, iar în cele din urmă se căzni și el să-și strecoare trupul burduhănos prin ferestruie. Trudi destul de mult pînă cînd să aterizeze între cei doi prieteni ai săi, pe care, în întunericul din încăpere, abia îi mai deslușea.

Șeful scoase lanterna din rucsac și lumină cu atenție cei patru pereți. Intr-adevăr, dădu peste o ușă, dar n-avea nici clanță, nici broască, și toate încercările lor de a o deschide fură în zadar. Se vede că era încuiată pe dinafară.

— Să ne fie de bine ! spuse Anton. Am pățit-o. Povestea asta cu cazematele începe frumos ! Nu putem intra în ele. Rămase perplex privindu-și echipajul.

Indianul Grăsan clătină din cap.

— Dar bine, șefule — spuse el, cu siguranța pe care ți-o dă numai o solidă cultură de specialitate — ești chior ? Nu vezi că la ușă sînt două trepte ? Deci, ea duce în sus, în casă, nu sub pămînt. Dacă Fritz nu

ne-a tras pe sfoară şi cazematele lui nu sînt o nălucire, intrarea trebuie să fie în altă parte...

Atunci se auzi şi glăsciorul lui Ferdi:

— Cred că Fritz nu ne-a păcălit, dar o uşă care duce în pămînt nu poate fi în pereţi! O fi în jos...

— Evrika! strigă şeful. Oul lui Columb!

Privi mîndru la frăţiorul cel isteţ.

Slabele raze ale lanternei luminară pămîntul. Într-un colţ, scoase la iveală o grămadă de cartofi vechi şi mucegăiţi, într-altul o piatră de tocile spartă şi cîteva greble ruginite, dar de uşă — nici urmă!

— Oul lui Columb pare a fi clocit! spuse Anton dezamăgit.

— Poate că totuşi nu e! îl contrazise Indianul. Cartofii ăştia zac pe aici într-un strat gros de cîţiva centimetri. Ar trebui să ciocănim podeaua. Dacă e pe undeva o uşă, o să sune altfel.

Zis şi făcut! Puseră fiecare mîna pe cîte o greblă din colţ şi începură să ciocănească. Rolli, amuşinînd de zor, alerga încoace şi încolo printre cele trei perechi de picioare ale băieţilor, întrebîndu-se ce intenţii aveau. Nu cumva era vreun duşman prin apropiere?

Curiozitatea şorecarului fu repede satisfăcută pentru că, exact în locul unde stătea şeful, suna a gol! Începură să curețe pămîntul, ajutaţi de Rolli, şi curînd dădură peste un inel de fier. Dar oricît traseră de el, nu se mişcă nimic din loc!

— Staţi! spuse şeful. Nici nu-i de mirare. Uşa nu se poate deschide dacă stai pe ea, Indianule. Ia dă-te la o parte; să încerc singur...

Nici nu fu nevoie de un prea mare efort, pentru că la smucitura şefului, uşa cedă imediat. Un uşor scîrţiit de balamale ruginite băgă şi bucuria şi groaza în sufletele băieţilor, în vreme ce un miros puternic de aer stătut îi izbi drept în faţă. Priviră în groapa care se căsca, neagră.

Cu inima bătînd de emoţie, comandantul porunci:

— Luați-vă lucrurile. Coborîm în cazemată! Dă-mi mîna, Ferdi!

Călcînd cu grijă, coborîră treptele de cărămidă pe jumătate tocite și traseră deasupra lor chepengul greu pe care Alex, ultimul coborît în subterană, îl sprijini din răsputeri, ca să nu le cadă în cap. Nu-l puteau lăsa deschis. Le-ar fi indicat urmăritorilor drumul...

Cu un zgomot înăbușit, chepengul căzu. Pămîntul înghițise echipajul din strada Harrant!

Fără să vrea, Ferdi se gîndi la visul lui. Oare și de data asta o să iasă totul bine? Îi înconjura un întuneric beznă, pe care lanterna își juca lumina cu luciri ciudate, tulburi și fantomatice. Fiecare zgomot stîrnea ecouri, ecouri slabe, înăbușite, dar tocmai de aceea mai înspăimîntătoare.

Cu toate acestea, băieții din strada Harrant răsuflară ușurați. Abia acum își dădeau seama de pericolul de care scăpaseră. Desigur, știuseră ei bine de la început că părinții, școala și toți cei mari nu vor fi de acord cu planul lor și că vor încerca prin toate mijloacele să-i împiedice. Totuși, abia din clipa în care auziseră la aparatul de radio al unchiului Tomann că sînt urmăriți, deveniseră îngeri adevărați și înfricoșați, căci simțeau dușmanul pe urmele lor. Dar frica de a cădea în mîinile poliției și de a nu putea ajuta cu nimic oamenilor din ghețurile polare, le înzecise curajul și le dăduse forța desperării.

În acele ceasuri de mare primejdie, Anton Mehlhase nu-și pierduse capul și dovedise cu prisosință că merită titlul de șef. Numai prin stratagema cu rachetele fusese depășit de Alex. Indianul Grăsan îl întrecuse, asta e drept, și trebuia recunoscut fără invidie. Dar fapta Indianului nu știrbise cu nimic faima șefului, pentru că de fiecare dată el judecase repede și acționase cu hotărîre. Acum mai mult ca oricînd, echipajul avea încredere în el.

Dîrdîiau de frig, pătrunși de umezeală și despărțiți de lume, într-un beci mucegăit, dar se simțeau în siguranță.

Fără acest sentiment de încredere și de siguranță, Alex și Ferdi nu și-ar fi putut înăbuși teama de întunericul care îi înconjura. Dar dacă șeful n-ar fi simțit încrederea pe care o aveau cei doi în curajul și sîngele lui rece, s-ar fi lăsat poate copleșit de taina necunoscutului acestei lumi subpămîntene în care pătrunseseră. Grija lui Anton era pentru Fredi. Micuțul, cu mîinile înghețate, se ținea strîns de el. Hainele îi erau ude și grele ca un burete, și îi auzea clănțănitul dinților care răsuna slab între pereții jilavi ai adăpostului.

— In hainele astea ude nu putem merge mai departe! hotărî șeful. Alex, dă-ți jos rucsacul și dezbra-

că-l pe Ferdi, ca să-l frec cu perna. Intre timp, tu încearcă să-i storci hainele cît mai bine, şi vezi ce mai avem uscat în sac. După aia ne dezbrăcăm şi ne fricţionăm şi noi!

Dar în timp ce şeful îl fricţiona pe frăţiorul său cu perna lui Rozi, Alex, care ducea fiecare lucru scos din raniţă în dreptul lanternei, ca să vadă pe ce pusese mîna, făcu o îngrozitoare descoperire : bateria devenea din ce în ce mai slabă.

Nu aveau deci timp de pierdut. Şi pentru că Ferdi, încăpăţînat, nu voia să se mai îmbrace cu hainele ude, Anton îl înveli cu tricoul lui şi îi trase pe el nişte pantaloni de gimnastică pe care din fericire îi găsi în raniţa rămasă uscată. Deasupra îi puse blana de tigru a domnului Jelinek, pe care i-o legă la gît şi la mijloc cu o sfoară.

Trebuia să iasă cît mai repede cu putinţă la aer. Nu puteau merge înapoi, pentru că ar fi căzut în mîinile poliţiei. Chibriturile se udaseră, şi în curînd bateria nu va mai funcţiona, aşadar şeful hotărî să se prindă unul de altul de mînă şi să pătrundă în cazemată fără lumină. Din douăzeci în douăzeci de paşi au să aprindă lanterna ca să privească în jur. Rolli va fugi înaintea lor. Intr-o asemenea situaţie, cîinele se dovedeşte mai deştept decît omul : presimte duşmanul de departe, se opreşte la timp în faţa unei primejdii şi se mişcă cu siguranţă ca şi cum ochii, cu strălucirea lor verzuie, i-ar lumina calea.

Alex îşi aminti de un vicleşug despre care citise în *Labirintul morţii*, o carte cu bandiţi chinezi. In cartea aceea, fugarii îşi presărau drumul cu oasele galbene ale scheletelor descoperite în peştera labirintului, ca să vadă dacă nu cumva se învîrtesc în cerc. Indianul Grăsan, amintindu-şi de asta, rupse cu dinţi un colţ din plăpumioara de păpuşă dăruită de Rozi şi făcu o gaură prin care nu putea scoate decît cîţiva fulgi dintr-o dată. Dacă vor vedea iar fulgii era semn că se învîrteau în cerc. Limpede, nu ?

Deodată țipă cineva și Anton aprinse lanterna. Un zid le închidea calea. Iar Alex își freca fruntea: se izbise cu capul de perete. Șeful îndrepta lumina, tot mai slabă, la stînga și la dreapta, dar oricît de puțin vedea, un lucru era clar: nu se aflau într-un coridor, ci într-o încăpere mare. Agățîndu-se din nou unul de altul, pipăiră pereții.

Zadarnic!

Nu aveau nici o ieșire. Singura intrare în această încăpere subterană cu tavanul boltit în formă de cupolă era tocmai coridorul pe care veniseră, asta era sigur. Pe pămînt, ca niște pete luminoase, luceau fulgii care însemnau drumul echipajului.

Cu totul pe neașteptate, Rolli începu să chelălăie. Peste o clipă, chelălăitul lui se prefăcu într-un lătrat desperat. Copiii tresăriră speriați. Mai era cineva acolo? Oare în încăperea aceea mare se adăposteau răufăcători sau poate prizonieri uitați... Nici unul nu mai îndrăzni să respire măcar.

Pe neașteptate, Rolli amuți. Dar imediat după aceea se întîmplă ceva, care băgă spaima în inima bietului șef. Se auzi un zgomot ciudat — vum-vum-vum — ce părea că vine de undeva, de la mare depărtare. Apoi iar: Vum-vum! Vum-vum! în ritm egal. Ce era asta? Cine ciocănea? Un om?

— Auziți? șopti Anton lui Ferdi. Auziți? Ce-o fi asta?

— N-aud nimic. Ce e? întrebă Indianul speriat.

Șopti și Ferdi:

— N-aud nimic!

Dar în gînd își zise: „Dacă frate-miu aude ceva, e vai de noi!“ și, pregătit pentru orice, își strînse pumnii, deși i se muiaseră genunchii de parcă i-ar fi fost făcuți din griș cu lapte.

— Dar ascultați! Ascultați! Se aude foarte clar! De fiecare dată face vum-vum! vum-vum! spuse șeful.

Din fericire, era întuneric beznă și echipajul nu-i putu zări fața schimonosită de frică și ochii holbați.

Lui Anton începu să-i duduie şi să-i ţiuie ceva în urechi. Auzi iar acea bătaie neliniştitoare, înăbuşită şi slabă şi de emoţie, şeful strînse mîna Indianului. Asta îl duse pe Grăsan pe drumul cel bun: simţi sîngele prietenului său pulsîndu-i în palme, fierbinte, tare şi rar, ca o inimă cuprinsă de o groază fără de măsură.

— Ştii ceva? se întoarse el către şef. Ţi se pare! Aici nu e nimeni afară de noi. Ceea ce auzi bătînd, nu e decît inima ta! Pipăie-te!

Anton Mehlhase nu mai fu nevoit să-şi pună mîna pe inimă, căci numaidecît frica i se risipi şi nodul din gît i se duse. Ii mai ţiua capul, şi inima îi bătea să-i spargă pieptul nu alta, dar îşi recăpătă stăpînirea de sine.

— Aerul de aici te ameţeşte, spuse el, căutînd o scuză. Unde-i Rolli?

Fluieră semnalul echipajului, de patru ori scurt şi o dată lung şi din toate colţurile i se răspunse. De undeva, de departe, se auzi lătratul şorecarului.

— Unde s-o fi ascuns?

Cei trei prieteni porniră să-l caute pe întuneric. Bateria era aproape consumată şi trebuiau s-o întrebuinţeze cu şi mai multă economie. Pipăiră zidurile în direcţia din care auziseră lătratul lui Rolli; pietrele erau reci şi mucegăite, şi copiii, îngroziţi, văzură parcă aievea păianjeni uriaşi, omizi vîscoase şi broaşte rîioase, foind în jurul lor şi oprindu-le calea spre ieşire.

Dar... ce să fie asta? Peste ce au nimerit? Este ceva moale, care cedează sub apăsarea mîinilor lor. Anton aprinse lanterna şi copiii se pomeniră în faţa unei grămezi de saci goi. Ciudaţi saci! Trăiau! Trăiau, căci se ridicau şi coborau la loc, iar conul de lumină al lanternei abia izbutea să străbată norii de praf groşi şi învîrtejiţi.

De data asta, băieţii nu se speriară însă, căci auziseră dinăuntru, înăbuşit, e drept, dar clar, lătratul lui Rolli. Şorecarul, friguros de felul lui, se vîrîse între saci, la călduricã. Pe de altă parte, Ferdi, care se

săturase de atîta tremurat, fără a mai aştepta învoirea şefului, se tîrî după căţel, ca şi cum ar fi fost şi el neam de şorecar. Se furişă sub grămada de saci, tîrînd după el tigrul, a cărui legătoare se desfăcuse de mult, hotărît să nu-şi scoată prea curînd nasul afară.

Şeful îl lăsă pe fratele-său mai mic să facă ce vrea, mai ales că şi el dîrdîia în hainele încă ude, şi numai pentru a nu da pildă proastă celorlalţi, nu făcuse nici un popas pînă atunci. De astă dată însă, trebui să recunoască şi el că fuga, baia în apa îngheţată şi coborîşul în cazemată cereau o binemeritată odihnă. Şi ce-i dacă sacii miroseau de te trăsnea şi te făceau să tuşeşti ! Ţineau de cald ? Ţineau ! Şi o dată cu căldura le reînviară şi nădejdile. Nădejdile şi foamea. Abia acolo, sub saci, descoperiră copiii că Fritz Tomann le îndesase în rucsac jumătate din cămara maică-si. Ca nişte spiriduşi, cei trei, cu şorecarul lor, stăteau în minunata lor ascunzătoare subpămînteană, şi mai feriţi de lume de grămada grea de saci sub care putea să-i caute poliţia mult şi bine.

Strîns lipiţi unul de altul, în hainele încă jilave, dar călduţe, copiii din strada Harrant se simţeau în ascunzătoarea lor ca nişte pui de găină sub aripile cloştii. Culcaţi ca nişte puişori unul într-altul, în întuneric, cu burţile pline, sătui, uniţi şi — trebuie să recunoaştem — la fel de neajutoraţi ca nişte puişori, adormiră repede.

Primul care se trezi fu Indianul Grăsan. Se frecă la ochi şi se scărpină în cap multă vreme pînă să-şi dea seama că nu avea vedenii şi că fiinţele care răsuflau adînc aici, lîngă el, erau prietenii lui din strada Harrant. Numai cu greu îşi aminti de întîmplările din...

Dar, ia stai puţin ! Cînd se petrecuseră toate astea ? Cît timp trecuse de atunci ? Habar n-avea cît timp dormise — poate zile, poate săptămîni — şi se sperie. Citise o dată undeva ceva despre boala somnului

şi i se păru că se scursese o veşnicie de cînd îl înghiţise pămîntul. De frică, se trezi de-a binelea.

Trebui să-i scuture multă vreme pe Ferdi şi pe şef ca să-i scoale din somn. De altfel, nu fu prea uşor să descopere unde îşi avea fiecare capul, braţele şi picioarele. Parcă răscolise cineva pe întuneric într-un sertar...

Cînd dădu Dumnezeu şi ceilalţi doi se treziră şi îşi dădură seama unde sînt, descoperiră că Rolli dispăruse iar. Azvîrliră în lături sacii şi ieşiră repede din cuib, strigînd şi fluierînd căţelul. Abia într-un tîrziu auziră un schelălăit somnoros. De ce nu venea Rolli? Unde se ascunsese?

Luîndu-se după direcţia din care se auzea glasul şorecarului, îl găsiră. Stătea pe cea mai de sus treaptă a scării pe care o coborîseră — de cîtă vreme oare? — şi nu izbutiră să-l facă să se dea jos nici cu răul, nici cu vorba bună.

— Ştiţi ce are? spuse Ferdi. Vrea să iasă afară, căci deşi sîntem într-o cazemată, nu vrea să facă murdărie înăuntru!

— Ce v-am spus? Educaţie aleasă! E crescut cu guvernantă. Îngrozitor! bombăni Indianul Grăsan. Javra asta nu s-ar abate de la regulile de bună educaţie chiar dacă l-ar costa viaţa.

— Dar dacă ne gîndim bine — răspunse şeful, întorcîndu-se în direcţia din care venea vocea Indianului — nu e chiar atît de îngrozitor. Dacă cei de sus tot ne mai caută, au ajuns de mult în altă parte. Şi-apoi, poate că şi afară e întuneric, şi-atunci ce rost mai are să bîjbîim în labirintul ăsta? În orice caz, hai să urcăm în pivniţă. Acolo n-o să ne vadă, asta e sigur! Ţineţi-mi rucsacul, să ridic uşa!

Dar nu apucă să crape bine chepengul, că Rolli o şi zbughi afară. În timp ce băieţii îşi frecau ochii, orbiţi de lumină, şorecarul începu să latre nebuneşte, repezindu-se în salturi mari pînă la fereastra pivniţei.

— Al dracului cîine! mormăi Indianul Grăsan. Asta o să ne nenorocească cu simţul lui de curăţenie.

Noroc că micul Ferdi îi luă apărarea lui Rolli.

— Ce tot vorbeşti prostii ?! spuse el aproape jignit. Un cîine simte mult mai repede unde e pericolul decît oamenii. Dacă vrea să iasă afară, înseamnă că nu mai stă nimeni la pîndă. Şi-apoi, uită-te, nici nu e ziuă. Ni s-a părut numai, la început. Nu vezi ce întuneric e afară ?

— Cred că Ferdi are dreptate, cumpăni şeful spusele frăţiorului său. Nu ştiu dacă se întunecă sau dacă se face ziuă, dar mi-e tot una, că înapoi nu mai mergem. Ce părere aveţi ?

Ceilalţi doi se mirară că şeful le mai pune o întrebare atît de neroadă. Toată autoritatea nu i-ar mai fi ajuns pentru a-i convinge să-i ducă înapoi în mormîntul ăla umed şi rece...

Peste puţin, urcau toţi trei poteca ce ducea la căsuţă. Cotiră apoi spre pădure, se opriră şi aruncară o privire înapoi, în valea învăluită în ceaţă. Acoperişul roşu, pe care Fritz li-l arătase ca un semn salvator cînd porniseră spre cazemate, rămăsese în urma lor. Peste tot domnea o pace adîncă. Vîntul se potolise şi sălbatica urmărire pe care o înduraseră cu atît de puţin timp înainte, li se păru un vis urît.

Unul după altul, tremurînd de frig, pe jumătate adormiţi, cei trei băieţi şi şorecarul o luară prin pădurea întunecoasă, de brazi înalţi şi măreţi. Îşi dăduseră seama că se crăpa de ziuă : tufişurile şi copacii, iarba veche a anului trecut, ţepoasă şi gălbejită, păreau treze, dar mute şi nemişcate. Nu se auzea decît zgomotul egal al paşilor lor, şi atîta tot. Nici ciripit de păsări, nici lătrat de cîine, nici glasuri omeneşti. Numai de undeva, de departe de tot, răzbea din cînd în cînd, pînă la ei, trîmbiţa unui cocoş zorit să aducă mai repede ziua.

Printre crengile şi trunchiurile negre ale copacilor se strecura o lumină alburie şi ca la un semn, ramurile începură să trosnească. O vietate de pădure — poate un iepure, poate o vulpe — o rupse la fugă în

dreapta lor, undeva, pe sub tufişuri, se auziră foşnete şi pîrîituri şi apoi se făcu iar linişte...

Deodată, o veveriţă sări peste potecă într-un salt îndrăzneţ, de pe o ramură pe alta. Ferdi chiui şi căscă ochii de plăcere, iar Rolli se opri şi adulmecă aerul dimineţii.

Răsărise soarele. In cîteva minute, ceaţa se risipi şi tot atît de repede se risipi şi muta tristeţe care apăsase pînă atunci sufletele copiilor.

Anton deschise primul vorba:

— Acum pot să v-o mărturisesc! spuse el şi zîmbi cu viclenie. Cred că Fritz ne-a cam tras pe sfoară. Alea n-au fost niciodată cazemate, ci nişte pivniţe de cartofi ca toate pivniţele. Eu mi-am închipuit imediat, dar n-am vrut să vă spun.

— Şi eu! răspunseră Alex şi Ferdi în acelaşi glas. Nici eu n-am vrut să spun.

Se opriră şi rîseră în hohote. Aşa e cîteodată în viaţă: ai vrea ceva, sau crezi ceva, dar nu deschizi gura, ca să nu te faci de rîs. Caraghioslîcul e că şi cel de care-ţi ascunzi gîndul, păţeşte la fel. Greu mai e să ghiceşti ce e-n mintea altora! Poate că de-aia se întîmplă adeseori lucruri neaşteptate.

Cei trei prieteni rîdeau încă de se prăpădeau de periculoasa pivniţă de cartofi şi de prefăcătoria lor, cînd văzură că drumeagul lor de pădure dă într-o şosea largă, pe care n-o desluşiră decît cînd ajunseră la cîţiva paşi de ea.

Cînd ai de ales, te chinui dacă s-o iei la dreapta sau la stînga. De astă dată însă, băieţii îşi dădură seama că n-ar avea nici un rost să consulte sticla de untură de peşte cu acul magnetizat, fiindcă ştiau şi fără ea unde e nordul. Soarele răsare de la răsărit, nu-i aşa? Nu mai trebuia să socoţi dacă şoseaua mergea de la apus spre răsărit sau de la răsărit la apus, deoarece cît vedeai cu ochii, nu era nici drum, nici potecă, nici cărare măcar care să ducă spre nord.

— Am găsit! strigă Anton. Uniunea Sovietică e

la răsărit, nu-i aşa ? S-o luăm deci spre răsărit pînă cînd se va ramifica vreun drum la stînga, spre nord.

Şi copiii din strada Harrant o luară spre răsărit, cu ochii spre zarea în care soarele se ridica încet, ca o minge uriaşă, strălucitoare. Lumina lui nu-i orbea încă, fiindcă nu se risipise toată ceaţa de pe îndepărtatele întinderi ale priveliştii. Lumea părea scăldată într-o gingaşă culoare trandafirie, lăptoasă, spre care echipajul porni cu pas voios. Adia un vînticel cu aripi blînde şi asta îi făcu mai voioşi. Anton cînta din armonică, urmăritorii fuseseră uitaţi şi orcine ar fi întîlnit aceşti trei copii veseli, cu căţelul lor, numai cu greu ar fi crezut că ei sînt fugarii din strada Harrant din Praga, căutaţi de atîtea săptămîni de poliţie. E drept că hainele lor arătau destul de prost — erau mototolite, murdare şi pline de scame iar pe mîini şi pe faţă noaptea petrecută în pivniţa cu cartofi lăsase urme serioase, atît de serioase, încît cei trei muzicanţi păreau a nu fi venit săptămîni întregi în atingere cu apa, deşi numai cu o zi în urmă se îmbăiaseră mai mult decît le-ar fi făcut plăcere.

Printre trestiile înalte ce înconjurau ca un brîu malurile unui heleşteu, echipajul descoperi un debarcader. Copiii se opriră, se spălară şi îşi curăţară hainele atît cît putură, bineînţeles. Mîncară apoi restul de provizii şi făcură ordine în rucsaci, pentru că îi răscoliseră pe întuneric şi era în ei o harababură de nedescris. Cu acest prilej, se constată că blana tigrului avea într-adevăr pete mari, negre, de arsură şi era murdară ca o otreapă. Şi cum sticlei cu untură de peşte îi sărise dopul, părul covoraşului, atît cît mai rămăsese, se năclăise tot de grăsime.

Alex declară, şi pe bună dreptate, că nu mai avea nici un rost să care după ei rămăşiţa aceea ce fusese cîndva un falnic tigru, şi obiectul favorit al tatălui său zbură în apă, descriind un arc mare, spre marea satisfacţie a şorecarului Rolli, ca şi cum el personal şi nimeni altul ar fi învins fioroasa fiară a junglei care, neînsufleţită, înota acum în apă.

Sticla cu untură de peşte fu aşezată la marginea scăriţei de lemn care ducea în apă. Apoi începu un adevărat bombardament cu pietre. Trosc! Pleosc! Bum! Zbang! sticla dispăru, zbură în ţăndări! Cei trei se luară la ceartă fiecare zicînd că el o nimerise. Cînd, în sfîrşit, Anton şi Alex îşi explicară unul altuia că înţeleptul cedează totdeauna, voind să-i lase lui Ferdi gloria de a o fi nimerit, Ferdi nu primi să fie socotit cel mai prost dintre ei şi îi trecu lui Rolli, şorecarul, onoarea de a fi doborît sticla.

Porniră mai departe şi tot mai des întîlniră în drumul lor biciclişti, camioane, ba chiar cîte un drumeţ. Începu să le fie iar frică.

— N-ar trebui să mergem pe şosea, dacă nu vrem s-o păţim, şopti Alex, la urechea şefului, căci nu voia ca Ferdi să-i afle grijile.

— De cînd caut un drum care s-o ia la stînga! Dar aici nu vezi decît pădure şi iar pădure. Să intrăm iar în pădure, n-are rost, răspunse şeful încet şi cam supărat, pentru că nu-i plăcea să ştie că cineva se îndoieşte de capacitatea lui de comandant. Adăugă însă imediat: Dacă vrei, hai să întrebăm unde ajungem dacă mergem drept înainte.

Alex fu de acord şi peste cîteva minute, cînd dădură peste un camion în pană, se opriră. Şoferul schimba tocmai roata de rezervă. Şeful se îndreptă spre el cu cea mai politicoasă dintre mutre.

— Vă rog frumos, domnule şofer, poate că puteţi să-mi spuneţi unde ajungem dacă mergem drept înainte?

— La Doxan, răspunse omul fără să-şi ridice ochii de la lucru.

Şeful se zăpăci. Nu era cu nimic mai lămurit ca înainte. De unde naiba să ştie el dacă drumul spre Oceanul Îngheţat trece prin Doxan?

— Iertaţi-mă — reîncepu el, timid — n-am mai fost niciodată la Doxan. Nu e acesta oraşul cel mai nordic al ţinutului?

Şoferul, care era îmbrăcat într-o scurtă de piele, se ridică, rîse şi îl măsură, înveselit, cu ochii lui negri, sprîncenaţi.

— Ce face? se miră el. Doxanul oraş? De te-ar auzi doxănenii te-ar alege pe loc primar. Ai spus cel mai nordic oraş? Vai de mine şi de mine!

Deodată, omul îşi dădu una peste frunte:

— Auzi colo! La nord! Ia spune-mi, nu cumva voi sînteţi cei trei fugari din Praga? Copiii care voiau să meargă la tabăra „Celiuskin".

Vorbise atît de tare, încît îl auziră şi Ferdi, şi Alex, care rămăseseră de cealaltă parte a şoselei şi care se uitară îngroziţi la Anton. Anton amuţi. Dădu numai din cap şi rămase cîrpă în faţa omului aceluia înalt, care se uita cînd la unul cînd la altul, rîzînd.

— Ei, hai, recunoaşteţi! Ţin minte ce-au spus la radio... Unul înalt, altul gras şi al treilea cît un nod.

Nu apucă bine să termine, şi Rolli se apropie mîrîind şi lătrînd de omul în haină de piele.

— Fireşte! Uite şi şorecarul! Aşa că, daţi-i drumul! N-o să vă fie prea greu!

Alex şi Ferdi se apropiară, codindu-se. Ferdi îşi recăpătă cel dintîi graiul: ochii blajini ai omului îi inspirase încredere.

— Vai, domnule şofer, vă rog să nu ne trădaţi, dar poate că dumneavoastră nu ştiţi ce greu o duc naufragiaţii. Trebuie să-i salvăm! Vă rog, nu ne arestaţi!

— Dar cine vorbeşte de arestare? îl ciupi şoferul pe Ferdi de ureche. Doar n-aţi făcut nici o nelegiuire. Sigur că ştiu ce greu o duc oamenii de pe „Celiuskin", dar au să fie salvaţi, de asta fiţi siguri. Bineînţeles însă, că nu de un trio ca al vostru, care se plimbă prin lume cu muzica şi cu cîntecul în frunte, habar n-avînd încotro duce drumul pe care a apucat. Pe-aici-nainte, ajungeţi la Praga, băieţi! Şi nişte mucoşi ca voi vor să-i ajute pe cei din Oceanul Îngheţat! rîse omul din nou, bătîndu-l pe umăr pe şef, ca pe un vechi prieten.

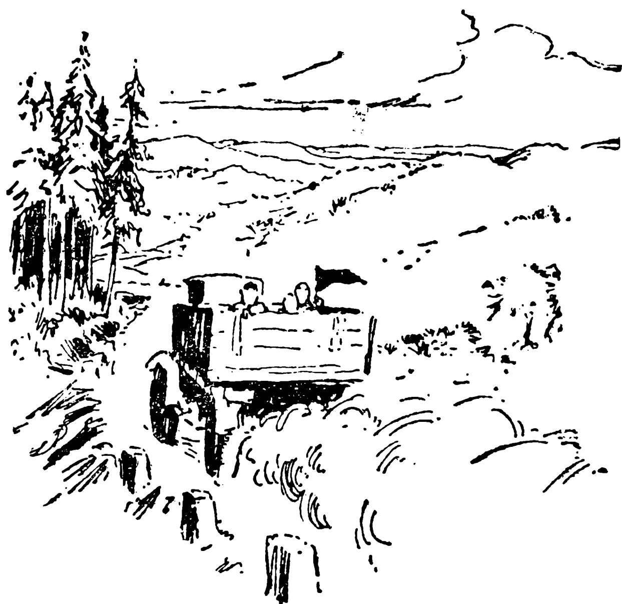

— Ce spuneți? întrebă Anton uluit. La Praga? Pe-aici se ajunge la Praga? Am greșit oare drumul?

— Vezi bine! Șoseaua e bună, dar trebuia s-o luați în partea cealaltă. Ați fi ajuns la Theresienstadt, care e totuși cu cîțiva metri mai aproape de Oceanul Înghețat decît Praga.

Asta fu prea mult pentru bietul șef care oftă adînc. Și o dată cu el oftă întreg echipajul. Pînă și Rolli se așeză pe labele dinapoi, pleoștind urechile.

— Ei, acu' degeaba vă-ntristați, îi îmbărbătă șoferul. Știți ceva? Hai să vă iau cu mine. Pînă în prînz sînteți acasă.

Şi văzînd chipurile îngrozite ale copiilor, adăugă ca o mîngîiere:

— Vin eu cu voi la părinţii voştri, o să pun o vorbă bună să nu vă bată prea rău. Ne-am înţeles!

— Ce hap am înghiţit! îşi spuse comandantul. „Ce hap! Dracu' m-a pus să-ntreb?"

Degeaba îşi sparse capul, căutînd o scăpare, un răspuns care să schimbe gîndul şoferului, pentru că nu găsi nimic.

— Spune-i ceva! şuieră Indianul printre dinţi, şi-i dădu un ghiont zdravăn în coaste. Ne-ai băgat în bucluc, şi acum taci ca un nătărău.

Şi, fiindcă şeful rămăsese ca prostit cu ochii la şoferul care continua să-şi repare roata, Alex şuieră încet, dar cu înverşunare:

— Mersi! Vouă, ce vă pasă? Mama şi bunica n-o să vă facă nimic. Dar taică-meu nu ştie de glumă. Mai ales că tigrul lui înoată în baltă!

Şoferul porni motorul şi se întoarse spre cei trei fugari.

— Capul sus, copii! Sînteţi doar bărbaţi, ce Dumnezeu! De altfel, şi la Praga sînt urşi albi. Da! In grădină zoologică!

Cînd îl ridică pe Ferdi în camion, Anton şi Alex înţeleseră că partida era pierdută şi, supuşi, se lăsară luaţi de mînă şi ajutaţi să urce şi ei. Dar o făcură cu priviri întunecate şi fără speranţă, Alex ţinînd în braţe căţelul şi Anton strîngînd cu desperare steagul echipajului şi armonica. Nu se uita nici la dreapta, nici la stînga, ferindu-şi privirile de privirile lui Ferdi şi-ale Indianului. Incruntat, cu buza de jos scoasă în afară de necaz, şeful echipajului din strada Harrant se ghemui pe platforma camionului, care duduia.

CAPITOLUL VIII

Eroii din ulița Harrant

Rudi Kramer auzi vocea îndepărtată a crainicului emisiunii în limba germană a postului de radio Moscova și inima îi bătu cu putere. Se transmitea o dare de seamă asupra salvării ultimilor naufragiați de pe banchiză. Rudi, radiotelegrafistul echipajului, ținea la curent pe bunica Mehlhase, pe Rozi și pe micul Penkala cu cele ce se comunicau la radio.

— Acum căpitanul Voronin își bate ușa cortului în cuie pentru a doua oară, spuse el. Prima dată, de emoție, căpitanul și-a uitat șapca în cort. Acum și-a uitat mănușile.

— Ce și-a uitat căpitanul? întrebă bătrîna, care era cam tare de ureche. Barca în port?

Dar Rudi n-o mai auzi. De zile întregi era cu mintea aiurea. Cu casca la urechi trăia fie alături de naufragiații de pe banchiză, fie la Vankarem, unde erau duși cu avioanele din ce în ce mai mulți salvați. Acolo însă, focile și vulpile o duceau mai bine ca oricînd, pentru că de cîteva săptămîni ciukcii nu mai ieșeau la vînătoare. Aveau prea mult de lucru ca să facă oaspeților cît mai plăcut cu putință popasul în colibele lor de pămînt.

— Da' de ce își bate căpitanul cortul în cuie? întrebă Rozi curioasă. Acum nu mai are nevoie de el?

— Dar bine, Rozi — o dojeni bunica şefului, în vîrstă de şaptezeci de ani, care devenise o adevărată autoritate în problemele polare — e doar limpede, fetițo! Ca să nu intre urşii! Orice căpitan, care e un adevărat căpitan, trebuie să lase ceva de mîncare și pentru cei care, cine ştie cînd şi cum, ar fi aruncați pe banchiză...

— Da, da, pentru echipajul nostru! scăpă Rozi vorba, dar în clipa următoare îşi muşcă buzele şi privi zăpăcită la bătrînă. Nu era bine să-i aminteşti tocmai acum bunicii Mehlhase de cei trei dispăruți, a căror soartă nesigură o întrista atît de mult. Din fericire, bunica, deşi cam surdă, îşi astupase urechile de urîtul aparatului de radio, care scrîşnea şi urla ca indienii Sioux în timpul unui dans războinic.

Rudi învîrtea nerăbdător butoanele aparatului, ascultînd încordat, mai încordat decît Krenkel care îşi îndeplinea încă misiunea pe banchiză. Rudi deveni nerăbdător.

— Mereu urletele astea! blestemă el. Nu înțeleg o vorbă! Mi-aş pune capul că e iar nenorocitul ăla de aspirator de praf al Novacilor!

— Nu se poate, că nu-s acasă! îl contrazise bunica. I-am văzut azi dimineață plecînd cu automobilul. Au luat-o şi pe Flip cu ei. Stimata doamnă era împopoțonată cu costumul ei verde, ca toată lumea care ia parte la pregătirile pentru serbările de pe „Insula Trăgătorilor“ să caşte gura la dumneaei.

— Ei, de, o gîscă verde şi încă atît de grasă nu poate fi admirată în orice zi! pufni Rozi de rîs.

— Tăceți o dată! îi întrerupse Rudi nerăbdător. Sosesc avioanele şi voi faceți o gălăgie de nu se mai înțelege nimic.

— Adevărat? Avioane? Ai auzit bine? întrebară şi bătrîna şi Rozi în acelaşi glas.

— Da, avioanele! E adevărat! Sosesc avioanele! In entuziasmul lui, Rudi repetă mereu: Sosesc avioanele! Avioanele! Avioanele!

— Urrra! chiui Rozi, ţopăind cu Penkala prin odaie.

— Urra! Urra! piui şi micuţul.

Iar bunica şefului şopti emoţionată, ca şi cum ar fi fost vorba de nepoţii ei:

— Adevărat? Au fost salvaţi într-adevăr toţi? Curată minune!

Bătrîna nu mai putea de fericire. Şi pentru că dragul ei Ferdi, mititelul, colinda cine ştie pe unde prin lume, îl luă de dorul lui pe micul Penkala în braţe şi-l sărută.

— Ce curios o să li se pară că nu li se mai clatină pămîntul sub picioare. Să nu aibă rău de mare! Ce vreţi! De atîtea luni, s-au obişnuit cu clătinatul, îşi făcu socoteala Rozi rîzînd.

— Nu fii tîmpită, îi strigă Rudi, agitat. Linişte!

Se uitară cu toţii atenţi la radiofonistul echipei de pe strada Harrant, care repeta cuvîntele crainicului cu atîta seriozitate, de parcă el ar fi fost în faţa microfonului... „aviatorii Kamanin, Molotov şi Vodopianov au sosit cu avioanele lor, pe un ger năprasnic. Nu o dată la asemenea temperatură uleiul îngheaţă în rezervoare..."

— De ger se sparg şi termometrele, adăugă bunica, dînd din cap mîndră de cunoştinţele ei. Viteji oameni!

— Sînt trei avioane! Şi pe gheţar nu mai sînt decît şase persoane, făcu socoteala Rudi Kramer, fericit. Ce bine s-a potrivit! Fac prinsoare că în cîteva ceasuri, în tabăra Schmidt n-o să mai fie ţipenie de om!

În aceeaşi clipă, Rozi şopti:

— Da, dar... spune-mi, Rudi... despre Alex... al nostru, despre şef şi despre Ferdi, nu spun nimic?

— Nu... Nici un cuvînt, răspunse Rudi cu jumătate de gură. Oftară amîndoi.

De la o vreme, Rudi Kramer îşi dăduse seama că expediţia de salvare pornită de echipajul de pe strada Harrant era doar o poznă copilărească şi se simţea

vinovat de soarta celor trei prieteni ai lui. Totuşi, nu le trădase planul. Nici el, nici Rozi. Dar ce folos? Totul fusese descoperit pînă la urmă, pentru că Pepi Novak auzise atunci foarte clar prin gard, şi asta de cîteva ori, cuvîntul „Celiuskin" şi Rudi şi Rozi, cu toate bunele lor intenţii, nu mai putură nega. Din ziua aceea, nu mai erau mîndri de expediţie şi le venea greu să vorbească de echipajul dispărut.

Şi de data asta Rudi schimbă repede vorba:

— Cei şase se pregătesc de plecare, anunţă el.

— Dar cine mai e acolo? Le ştii numele? întrebă bunica.

— Bineînţeles! răspunse Rozi în locul lui Rudi. Căpitanul Voronin, Bobrov, locţiitorul conducătorului taberei...

— Şi Krenkel! completă Rudi, pe care soarta telegrafistului îl interesa în special. Şi încă trei... Linişte, vorbeşte crainicul! „Atenţiune! Sîntem ultimii care părăsim banchiza... Tabăra Schmidt nu mai există. Ultimul foc a fost stins... Pe gheaţa pustie va rămîne doar pavilionul cu drapelul roşu, sovietic..."

Scîrţîi uşa, dar toţi erau atît de preocupaţi, încît nici nu observară că în odaie intra un străin.

Se gîndeau la cei de pe banchiză, la oamenii aceia care îşi împliniseră datoria pînă în ultima clipă, la aviatorii care realizaseră minuni de vitejie, la tabăra părăsită de pe banchiza plutitoare...

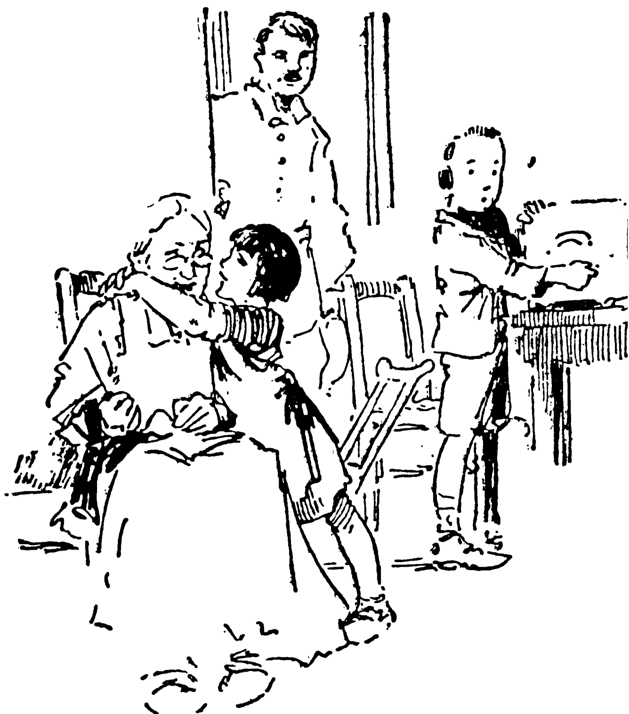
— Dar ce s-a întîmplat cu cîinii? întrebă deodată Rozi. Au să moară de foame şi de frig, săracii! Ei care sînt atît de credincioşi!

— Ah, asta am uitat să v-o spun, o întrerupse Rudi. Cîinii polari au fost şi ei îmbarcaţi pe avion. In paraşute! Practic, nu?

Bătrîna doamnă Mehlhase începu să plîngă din senin. Ii trecuse prin minte un gînd înspăimîntător. Echipajul „Celiuskin" fusese salvat, e drept... Dar ce se făcuseră copiii, nepoţii ei şi Alex?

— Acum mititeii rătăcesc poate pe undeva, prin nord! suspină ea.

Rozi o îmbrăţişă bîiguind :
— Dragă, dragă doamnă Mehlhase, iartă-ne !
Bunica Mehlhase tresări, îngălbeni, dar tăcu. Nenorocirea copiilor o apăsa pe inimă ca o mare greutate.
Şi lui Rudi i se umeziseră ochii şi îi tremurară buzele. Se uită nenorocit la ele.
Străinul, care rămăsese în uşă, socoti că a sosit în fine vremea să fie observat.
— N-aveţi nici o grijă ! rosti el cu glas tare. Echipajului nu i s-a întîmplat nimic. Şi, rîzînd, făcu cîţiva paşi. Numele meu e Sebastian Lang, îi spuse el bunicii.
De spaimă, bătrîna nu pricepu nimic.
— Cine eşti dumneata ? Şi cum ai intrat aici ? întrebă ea, bănuitoare.
— Pe uşă, îi răspunse străinul, şi îi întinse mîna. Mă numesc Lang, Sebastian Lang, şi sînt şofer...
Rîse şiret.
— Cum ? Ce ? bîlbîi bunica, înspăimîntată încă. Ce doreşti ? Ai greşit adresa...
— Nu, n-am greşit-o, o asigură şoferul. Întorcîndu-se apoi spre Rudi, întrebă : Tu eşti Rudi Kramer, nu ? Află, tinere, că echipajul va fi în curînd aici ! Ferdi, şi Anton, şi Grăsanul au sosit la Praga şi se află pe aici, pe aproape. M-au trimis la tine, ca să mă ajuţi să-i rugăm pe părinţi să-i ierte. Asta-i tot.
— Adevărat ? strigă Rudi, înviorat. Dar unde sînt ? De unde veniţi ?
— Au fost la Polul Nord ? întrebă Rozi şi, de uimire, uită să închidă gura la loc.
— La Pol, nu, dar la nord au fost ! răspunse Sebastian Lang, zîmbind.
— Doamne Dumnezeule ! strigă bunica şefului, ridicîndu-se, dar aşezîndu-se imediat înapoi pe scaun, atît de tare îi tremurau genunchii. La nord ? Vai de mine ! Cu avionul ?

— Cam aşa ceva. Cu un camion... De fapt, voiau să meargă mai departe, spre Oceanul Ingheţat, dar le-am scos-o din cap. Le-am explicat că totul nu e decît o idee prostească şi că...

Ce fericită fusese bunica cînd auzise de salvarea ultimilor naufragiaţi, dar ce fericită fu acum, cînd află că şi copiii fuseseră salvaţi. Nu-şi mai găsea cuvinte bătrîna !

— Ei nu, copiii ăştia, bîiguia ea, clătinînd mereu capul. Va să zică...

— Şi nu i-aţi predat poliţiei ? întrebă Rozi, uluită.

Asta e într-adevăr drăguț din partea dumnevoastră, domnule Kurz[1].

— Nu Kurz, ci din contră Lang. Sebastian Lang e numele meu. Ce spuneai mata, drăguță? Poliție? Nu-i nevoie. Îi cumințim noi pe copiii ăștia și singuri. Echipajul vostru a luat lucrurile cam prea simplu, dar, la drept vorbind, toți trei sînt copii buni...

— Asta, așa e, întări Rudi, din nou mîndru de expediție. Știam eu că totul o să iasă bine pînă la urmă.

Bunica tot nu se putea liniști. O apucase amețeala gîndindu-se la aventurile copiilor.

— Să nădăjduim că n-o să ne facă vreo boacănă tocmai acum. Cîte mi-e dat să pătimesc eu, femeie bătrînă. Măcar de-ar fi aici, oftă ea.

— Sînt aici, spuse domnul Lang ca s-o liniștească. I-am trimis numai să facă o baie, să nu leșinați cumva cînd i-oți vedea intrînd pe ușă murdari ca niște vagabonzi. Mai aveți răbdare cîteva minute.

— Mă duc repede pînă acasă, spuse Rozi agitată. Mă duc s-o aduc pe mama!

— Cheam-o și pe fiică-mea, Rozi, o rugă bătrîna. Spune-i să vină numaidecît.

Rozi îl lăsă pe Penkala deoparte și-o întinse.

— Doamne, ce zi! Cît sînt de fericită, domnule Lang! Atît de fericită! îi mulțumi bunica salvatorului celor doi copii, pe care-i iubea nespus de mult. Ce zile groaznice am trăit! Acum, pot să spun că de la plecarea lor, mai că n-am închis ochii noaptea, iar biata fie-mea, s-a topit de inimă rea. Oh, dracii ăștia de copii! Nu, nu-i mai înțeleg! Nu mai înțeleg lumea de azi! Dar, stai puțin! N-o să aibă cumva neplăceri la școală? Auzi, să fugă de-acasă așa, nitam-nisam, în timpul anului! La Polul Nord!...

— Ei, dacă domnul Novak le-ar fi învățător, nu i-ar fi prea moale echipajului nostru, spuse Rudi, luîndu-și casca de la urechi. Știți, domnul Novak e

[1] Kurz — scurt, în limba germană; Lang — lung. Aici un joc de cuvinte (n. t.)

proprietarul nostru şi e împotriva sovieticilor... Zicea că nu vor fi în stare să salveze echipajul de pe „Celiuskin“, că le lipseşte adevăratul conducător. Numai cînd un „conducător“ înnăscut dă ordine — zice — o acţiune de salvare ca asta poate reuşi!“

— Da, da! oftă domnul Lang. Mai sînt pe lumea asta oameni care cred că numai conducătorii prin graţia lui Dumnezeu, generali sau alte mărimi de-astea, mai pot salva pe cineva. Şi că noi, „poporul de rînd“, nu ştim decît să mîncăm şi să bem. Dar ce demonstraţie grozavă li s-a făcut! Mai ales sovieticii. Pentru ce au realizat, merită să-ţi scoţi pălăria în faţa lor. Sînt o pildă pentru noi de ceea ce am putea face dacă am fi cu toţii uniţi.

Şoferul discuta despre un subiect care-l interesa, şi ar fi fost în stare să vorbească ceasuri în şir dacă uşa nu s-ar fi deschis şi prin crăpătură n-ar fi apărut o clipă capul şefului. Acum, după baie, buclele lui blonde erau numai cîrlionţi. Anton privi în casă, cu teamă, dar cînd o zări pe bunică-sa, prin ochi îi trecu o lucire de bucurie. Îşi trase repede capul. Salvatorul îl observase însă şi, ridicîndu-se, îi trase în cameră pe cei doi fii risipitori, care, întorşi acasă, şuşoteau în faţa uşii.

— Iată-i! strigă bunica şi, cu paşi mărunţi, buna bătrînică le ieşi repede în întîmpinare. Au sosit! Ei, dar lăsaţi-mă să văd cum arătaţi! O, doamne!

Cu mîinile tremurînd cuprinse capul lui Ferdi şi-l sărută.

Răsuflînd greu şi fără să scoată o vorbă, Rudi ţinu multă vreme mîna lui Anton într-a sa. Bucuria revederii şi teama de cele ce aveau să urmeze, îl paralizase.

— Rudi, nu te bucuri? îl întrebă Anton, trăgîndu-şi mîna.

Ţipînd de bucurie, Rozi năvăli în odaie urmată de mama lui Anton, doamna Mehlhase. În curînd, sosiră într-un suflet şi părinţii Indianului Grăsan.

— Ferdi!

— Alex!

— Mamă!

— Anton, băiatul mamei! Ai venit, în sfîrşit!

Fu rîndul lui Anton să fie acoperit de sărutări. Mamă-sa îl ridica în braţe, cît era de lung şi greu şi îl strînse la piept. Şeful se înroşi pînă la urechi...

În locuinţa familiei Kramer se stîrnise o larmă de nedescris. Toţi strigau deodată, înnebuniţi parcă de bucurie. Singurii cam abătuţi erau doar cei trei fugari şi şorecarul, căci se simţeau în acelaşi timp şi fericiţi, şi încurcaţi, şi mîndri, dar şi conştienţi de vina lor. Pe deasupra, le era ruşine de nereuşita expediţiei şi înfricoşaţi în aşteptarea pedepsei ce ar urma.

— Pe unde mi-aţi umblat, puşlamalelor? întrebă doamna Jelinek, pe jumătate mustrătoare, pe jumătate înduioşată.

Dar soţul ei o întrerupse:

— Lasă asta acum, mamă. Mai avem timp!

Rudi încercă să-i apere:

— Dacă vreţi să certaţi pe cineva, certaţi-mă întîi pe mine, spuse el, şi se aşeză curajos în faţa celor trei acuzaţi. Acum pot s-o recunosc: planul a fost al meu şi dacă n-aş fi avut un picior de lemn, aş fi plecat şi eu să-i salvez pe cei de pe „Celiuskin".

— Penkala şi cu mine am fi plecat şi noi, mărturisi Rozi.

— Trebuia să pornim după ei imediat cu rachetele...

— Rachetele? făcu uimită mama lui Anton.

— Da, rachetele. Trei aveam, declară Rudi, zelos. Una trebuia s-o aprindă după ce treceau graniţa, iar celelalte două la sosirea la Pol. Aşa ne înţelesem cu şeful.

Mama „şefului" rîse în hohote cînd auzi de năzbîtia fiului ei cel mare şi, mîngîindu-l cu duioşie pe păr, zise:

— Ce copil! În curînd împlineşte treisprezece ani, dar e încă atît de prostuţ...

— Dar de aici n-am văzut nici o rachetă, continuă

Rudi. In fiecare noapte m-am uitat pe fereastră, aşa cum aveam datoria, şefule. Ştiam eu de la început că de aici nu se vede nimic... Sau... poate că nici nu le-aţi aprins?...

— Ba da, le-am aprins. Pe toate trei, răspunse scurt Indianul. Dar le-am aprins cînd am fugit. Ziua-n amiaza mare!

Şi povesti toată întîmplarea cu urmărirea, lungind însă povestea cam mult.

— Ei, şi-apoi am sărit în apă, încheie el. Ce rece mai era, mamă-mamă! Dar asta ne-a fost salvarea!

Cum auzi cuvîntul „salvare", Anton îşi şi aduse aminte de naufragiaţii de pe banchiză.

— Spune-mi ce s-a întîmplat cu expediţia „Celiuskin"? La radio nu s-au dat ştiri? întrebă el, întorcîndu-se spre Rudi.

— Toţi au fost salvaţi! strigă Rudi, mîndru. Nu ştiaţi încă? Ultimii au fost transportaţi cu avioanele şi sînt în zbor direct spre Vankarem! Şi de-acolo pleacă mai departe, în sănii trase de cîini, pînă la golful Providenţei.

Şi Rudi trase cu arătătorul o linie pe harta de perete pe care steguleţe roşii marcau cursul urmat de banchiză şi drumul aviatorilor.

— Acolo îi aşteaptă vaporul care o să-i ducă la Vladivostok. Iar de aici, cu expresul transiberian, drept acasă, la Moscova...

Comandantul, uimit, privi cu gura căscată cînd la prietenul său, cînd la harta Siberiei..

— Ce? strigă el.. Au fost toţi... salvaţi? Chiar toţi, Rudi?

— Da, toţi! spuse şi domnul Lang. Ei, vă bucuraţi acum, eroilor?

— Cum să nu ne bucurăm? strigară cei trei fugari rîzînd. Minunat!

Şi, de emoţie, inimile eroilor din strada Harrant începură să bată mai repede. Pînă şi Rolli, care împărtăşise cu ei şi bucuriile, şi necazurile, dădea din

coadă. Ce bucurie! Ştirea asta făcea într-adevăr să li se pară mai puţin jalnic rezultatul expediţiei lor...

— Adevărat? Toţi au fost salvaţi? întrebă acum şi doamna Mehlhase. Despre asta nu ştiam nimic. Vin de-a dreptul de la birou. Nici acolo nu se ştia. E într-adevăr uimitor!

— Dar cine i-a salvat? Cum a fost? vru să ştie Grăsanul. De cînd am ajuns la unchiul Tomann, nu mai ştiu nimic. N-am întrebat ca să nu ne dăm de gol!...

— Auzi ce şmecheri! spuse domnul Jelinek şi îşi apucă în glumă odrasla de chică. Ce zici, mamă, de odorul ăsta?

Dar doamna Jelinek nu avea timp. Cotrobăia de zor în amîndoi rucsacii copiilor. Deodată, întrebă foarte energică:

— Unde e tigrul? Ce-aţi făcut cu el? Nu cumva l-aţi vîndut?

Indianul se înroşi pînă peste urechi.

— Te rog să nu te superi — o rugă el — căci a căzut în apă, dar mai-nainte se înnegrise din cauza rachetelor, şi-atunci m-am gîndit că dacă-l vede tata, o să se facă foc... de aceea, i-am dat drumul pe apă.

Domnului Jelinek i se umflară vinele pe frunte. Începu să strige:

— Dar cine ţi-a dat voie să pui mîna pe tigru? Ia, vino-ncoa'! Adăugă însă repede, căutînd să se stăpînească: Băiete, dacă azi n-ar fi zi de sărbătoare în cinstea salvării celor de pe „Celiuskin", ar fi vai de capul tău.

Ce frică îi fusese lui Alex din cauza tigrului, şi uite că scăpase doar cu un perdaf. Asta n-ar fi crezut-o niciodată. Rozi era şi ea bucuroasă pentru fratele ei. Ştia cam la ce se putea aştepta din partea tatălui ei şi privise tot timpul pe fereastră.

— Oho! Familia Novak! strigă ea deodată. Copii! Se dau jos din automobil!

Rudi ţopăi pînă la fereastră ca să se convingă.

— Vestea salvării expediţiei „Celiuskin" o să le

cam stea în gît... Vor trebui să plătească acum cîrnăciorii şi limonada, spuse el, mîndru, cu o bucurie răutăcioasă.

— Ce spui ? Care cîrnăciori ? De ce cîrnăciori ? întrebară deodată şi Anton şi Alex.

— Da, debreţini, întări Rudi. Unchiul Willy a făcut prinsoare cu domnul Novak. Domnul Novak susţinea că sovieticii nu vor reuşi să-i salveze pe cei de pe „Celiuskin". Preţul rămăşagului a fost cîrnăciori şi limonadă pentru toţi.

— Ura ! chiui Alex, mîncău din fire.

— Care toţi ? întrebă domnul Lang, trăgîndu-şi în glumă şapca pe frunte.

— Pentru toată lumea, spuse Rudi, ridicînd umerii ca şi cum ar fi vrut să spună : aşa i-a fost domnului Novak soarta.

— Ferdi, aleargă atunci şi adună cît de mulţi copii de pe stradă. Repede ! comandă veselul şofer. O să-i mîncăm urechile „conducătorului înnăscut". Grăbeşte-te !

De încîntare, Alex îşi lovi coapsele, iar micul Ferdi o luă la fugă iute ca vîntul.

Misiunea de a strînge cît mai mulţi copii de pe stradă i se părea foarte, foarte importantă.

Domnul Jelinek se duse la fereastră şi strigă :

— Domnule Novak ! Allo !

Sebastian Lang se uită afară, curios să-l vadă şi el pe domnul care pierduse prinsoarea.

— Parcă ar fi un pinguin, spuse rîzînd. Haină neagră, vestă albă şi mers legănat. Doamne, nici la carnaval nu m-aş împopoţona în felul ăsta ! Uite cine face pe deşteptul ! Dacă unul ca el ar fi avut cuvînt pe banchiză, s-ar fi înecat cu toţii.

— Băiatul de lîngă el e Pepi. Domnişorul Pepi, spuse Rozi, vîrîndu-se şi ea în vorbă. Un maimuţoi cu guler şi beretă de marinar.

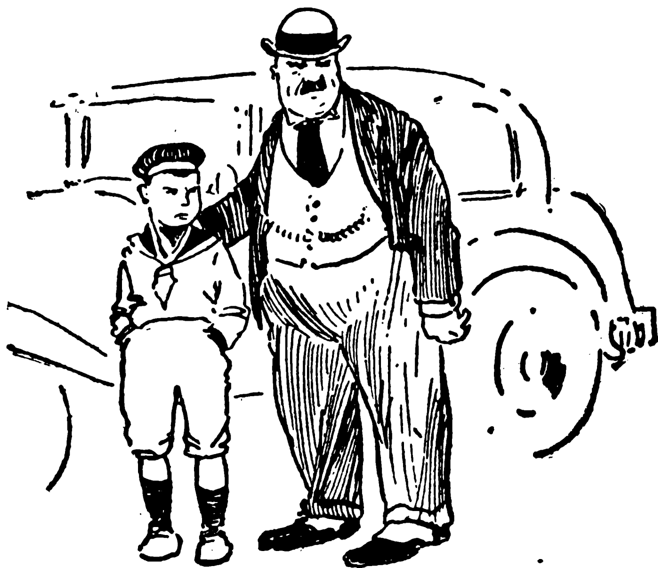
— Ei, domnule Novak ! strigă iar domnul Jelinek. În cele din urmă, proprietarul îl auzi.

— Ai auzit? Veşti bune! Oamenii de pe „Celiuskin“ au fost salvaţi! Toţi! Şi băieţii noştri s-au întors acasă. Ca să ştiţi.

Domnul Novak rămase locului, uluit, iar Pepi, cînd auzi că echipajul se întorsese, cu tot efectivul, se ascunse după automobil, de unde aruncă o privire piezişă în sus.

— Venim imediat, domnule Novak, strigă Rudi. Trebuie să sărbătorim noutatea asta, nu-i aşa?

Şi, pentru ca necazul proprietarului să fie şi mai mare, Rolli sări de pe scaun pe pervazul ferestrei şi-şi vesti prin lătrături tari şi vesele reîntoarcerea. Din cîrciumă îi răspunse Flip, cu un glăscior răguşit de emoţie. Dar cînd Rolli îl văzu pe Pepi Novak, duşmanul lui de moarte, luă pe dată o poziţie de statuie. El, Rolli, nu mai era un şorecar oarecare, ci aproape-aproape un cîine polar. Să poftească Pepi să-l mai necăjească.

— Adevărat ? Salvaţi ? mîrîi, de jos din curte, proprietarul trecîndu-şi supărat mîna peste chelie. Toţi ? Nu plătesc prinsoarea pînă nu văd negru pe alb.

Cei din locuinţa lui Rudi Kramer nu se întinseră mult la tocmeli şi în curînd se aflau cu toţii în păr, la „Brînza cea mare", unde copiii făceau o hărmălaie de purcei înfometaţi care simt că se apropie ora mesei. Karl, băiatul din prăvălie, se prefăcea că freacă zorit alămurile dar, cum nu-l vedea jupînul, zîmbea căpeteniei şi-i făcea cu ochiul stîng.

Deodată, uşa se deschise şi Ferdi năvăli în birt, cu un cîrd întreg de copii din mahala. Domnului Novak nu-i venea să-şi creadă ochilor.

— Pînă aici v-a fost ! urla el. Afară cu voi !

— Cînd eşti păgubit nu-ţi mai pasă de batjocuri, îi spuse Sebastian Lang birtaşului. Scoate, omule, cele de trebuinţă.

— Dar dumneata ce te bagi ? Cine eşti ? urlă domnul Novak.

— Numele meu e scurt, mă cheamă Lang[1], răspunse glumeţul şofer şi ceata de copii hăuli. Aici, domnule cîrciumar, este dovada „negru pe alb" pe care ai cerut-o. Ad-o încoace, Ferdi !

Cu o mutră şugubeaţă, Ferdi îi întinse proprietarului „Brînzei celei mari" ziarul de seară, în care era înfăţişată în amănunt acţiunea de salvare a echipajului „Celiuskin". Domnul Novak citi de două ori şi, deşi i se părea de necrezut, se dădu bătut şi-i porunci lui Karl, bombănind :

— Dă-le la fiecare cîte-un pahar de sirop de zmeură, dar ia seama să nu-l risipeşti. Şi o pereche de cîrnăciori. Stai ! Începu să numere : Unu, doi, trei, patru, cinci... zece... şaisprezece, şaptesprezece... Oftă o dată adînc. Fir-ar al dracului de „Celiuskin", mormăi el pentru sine.

Într-un regiment întreg de pahare, Karl turnă atîta

---

[1] Joc de cuvinte între Kurz — scurt şi Lang — lung (n. t.).

sirop de zmeură, de parcă l-ar fi înțeles pe dos pe birtaș. Apoi le umplu cu sifon.

Cînd fiecare avu siropul în față, șeful se ridică, își înălță paharul și ciocni cu Sebastian Lang.

— Trăiască echipajul „Celiuskin“! strigă el. Trăiască aviatorii cei îndrăzneți! Ura, ura, ura!

— Urra! strigară copiii.

La care domnul Novak se strîmbă ca unul care a înghițit o lingură de untură de pește.

— Ei, și acum să bem și pentru echipajul cel mic! propuse șoferul. Nu și-au prea făcut datoria, dar au fost mînați de gînduri bune.

— Trăiască echipajul! strigă Rudi înroșindu-se, fiindcă toți se uitau la el.

— Trăiască șeful nostru, Indianul Grăsan și Ferdi!

— Și Rolli, se amestecă Rozi.

— Da, și Rolli! urlară copiii.

Birtașul și Pepi rămăseseră în ușa bucătăriei și se uitau chiorîș la acești oaspeți nepoftiți.

„Parcă pielea lor am fi aruncat-o în apă!“ își zise Anton, amintindu-și de tigru, și se puse pe un rîs atît de strașnic, încît îi veni sifonul pe nas. De tuse, se făcu vînăt.

— Anton — îi spuse maică-sa cînd se potoli — la drept vorbind n-ar fi trebuit să primim înapoi niște copii care fug de-acasă, dar sînt atît de bucuroasă că v-ați întors, încît m-am gîndit că o să-ți facă plăcere, haimana ce ești, dacă îți răscumpăr ceasul pe care l-ai amanetat. Am și strîns banii.

— Ceasul? Capăt ceasul înapoi? se bîlbîi Anton. Dar de unde știi că l-am amanetat?

Și își îmbrățișă cu drag mama, care muncea din greu ca dactilografă într-un birou și spunea mereu: „Anton, cu banii nu e de glumit!“

— Îți mulțumesc, mamă, îți mulțumesc!

— De unde știam? întrebă ea zîmbind. De la ceasornicar. Tu crezi că el n-a aflat că ați fugit de-acasă? Știe toată Praga.

— Da, tot oraşul ştie, făcu respectuos Pepi, din colţul său.

Pepi, spionul, trădătorul care denunţase echipajul părinţilor şi poliţiei, era parcă altul. Se apropie de copii, legănîndu-se nevinovat ca un mieluşel şi, de cîte ori rîdea cineva, se grăbea şi el să rîdă. Dar nimeni nu-l băga în seamă.

— Unde-s cîrnăciorii? făcu scandal Ferdi. Încă nu s-au încălzit?

Birtaşul, care se ţinea deoparte, veghind încruntat la ciudatul banchet „Celiuskin", tuşi răguşit, îşi deschise gura ca şi cînd ar fi vrut să spună ceva, dar se lăsă păgubaş şi tăcu.

Uşa bucătăriei se deschise şi intră Karl, cu o strachină plină cu cîrnăciori aburinzi. Intr-o clipă, se făcu linişte. Toţi se grăbiră să mănînce. Singurul care nu tăcea era Rolli. Sărea chelălăind printre zecile de perechi de picioare, fîţîindu-se, adulmecînd şi lătrînd.

— Marş, bestie! îl înjură birtaşul, ca şi cum i-ar fi fost teamă ca nu cumva şi şorecarul să fie numărat şi să i se ceară şi pentru el un cîrnăcior.

De data asta, în mod excepţional, domnul Novak avea dreptate.

— Ia, Rolli, prinde-l, strigă Alex, şi-i aruncă unul din cîrnăciorii lui în sus. Şorecarul sări după el şi-l înghiţi.

— Nu cumva vrea şi muştar? întrebă Alex.

— Să nu se îmbolnăvească iar de diareie, spuse şeful în glumă. Ştiţi, ca atunci după untura de peşte!...

— Cum? I-aţi dat untură de peşte? strigă un băieţel. Ptiu, ce scîrbos!

Anton trebui să istorisească întreaga poveste. Vorbi atît de caraghios despre aventura cu focul de tabără, încît chicotele, rîsetele şi voia bună nu se mai isprăveau.

— Dacă te ţii de nas, poţi să iei untură de peşte, le spuse o fetiţă.

— Rolli ce-ar fi trebuit să facă ? Să se ţină cu labele de bot ? întrebă Indianul Grăsan, şi rîsetele se porniră iar mai nestăvilite.

— Ia mai lăsaţi glumele ! spuse doamna Mehlhase, întorcîndu-se spre Alex. Spune-mi mai bine ce bazaconii le-aţi povestit unchiului şi mătuşii Tomann, că de la Anton nu pot să scot o vorbă. De altfel, nu înţeleg ce-a fost în capul soră-mi, în casa căreia aţi stat săptămîni în şir, de nu mi-a scris un cuvinţel. Ar fi trebuit totuşi să-şi dea seama cît eram de îngrijorată.

„Ce-o să răspundă la asta Alex ?" se întrebă Anton. „Fie ce-o fi ! Adevărul tot o să iasă la iveală. Mai bine să-l spun chiar eu !"

— Ţi-a scris, şopti el cu o mutră spăşită. Numai că n-am pus scrisorile la poştă. Iată-le aici, mamă.

Şi îi întinse cele trei scrisori pe care, cinstit fiind, nu îndrăznise să le arunce. Timbrele erau lipite la locul lor, dar adresa era aproape ştearsă.

— Măi, golanule, strigă maică-sa ieşindu-şi din fire. Să nu pui scrisorile la cutie, ca noi să răscolim cerul şi pămîntul... Nemaipomenit ! Nu cumva i-ai spus mătuşii Grete că le-ai pus la cutie ?

Anton dădu din cap, amărît.

— Deci ai minţit-o ! Şi-ai ţinut scrisorile ! Asta e mai rău decît fuga de-acasă. Fapta ta mă întristează grozav.

— Dar dacă aş fi expediat scrisorile, aş fi trădat întregul echipaj, şopti Anton, sfios. Şi nu există păcat mai greu ca trădarea.

— Nu trebuie să făgăduieşti, dacă nu te poţi ţine de cuvînt. Nu trebuie să te vîri în horă, fără să judeci şi să chibzuieşti şi nu trebuie să tragi părinţii pe sfoară. Cine umblă cu fofîrlica, sfîrşeşte rău.

Doamna Mehlhase, ca să nu strice petrecerea cu supărarea ei, adăugă ceva mai blîndă :

— Pentru că ai ascuns scrisorile şi fiindcă ai fugit de-acasă, n-am să te pedepsesc. Dar va trebui să arătaţi, şi tu şi Ferdi, că ştiţi să vă îndepliniţi şi datoria.

Ceasul am să ți-l dau numai dacă treci clasa. Abia atunci am să vă iert pozna cu fuga și cu scrisorile. S-a înțeles ?

— Da, mamă ! spuse Anton.

Îi părea într-adevăr rău că o necăjise atîta, dar era puțin amărît și pentru că nu-și căpăta ceasul mai curînd. Voia însă să-l merite și, deși în clipa aceea îl apuca groaza la gîndul că va trebui să stea iar liniștit în bancă și să nu miște, făgădui :

— Am să învăț, mamă, așa cum trebuie. Poți să te bizui pe mine, rosti el cu seriozitate.

— Foarte bine, copile, spuse doamna Mehlhase, emoționată și îi strînse cu putere mîna, pe care fiul ei i-o întinse ca să-și întărească legămîntul. Ea ar fi fost bucuroasă să-i dea ceasul pe loc, dar știa că n-ar fi fost bine. Pentru că era atît de emoționată, dar nu voia s-o arăte, își stăpîni rîsul care îi stătea pe buze și își luă iarăși o figură serioasă, severă. Dar pînă la urmă, tot o pufni rîsul cînd micul Ferdi, atît de timid pînă atunci, strigă deodată, fără urmă de sfială în glas :

— Domnule cîrciumar, ne e foame.

— Ia vezi că ți-ai cam luat nasul la purtare, prichindelule, se răsti la el domnul Novak. Acum ar trebui să vă duceți la școală. Cine-ncepe ca voi, o sfîrșește rău !

— Firește, acum trebuie să meargă iar la școală, își apără domnul Lang noii prieteni. Dar asta nu înseamnă că nu vor sfîrși cu bine. Află de la mine că din băiețașii ăștia o să iasă oameni de treabă, stimabile.

— Vrem să fim ca eroii de pe „Celiuskin" ! strigă șeful. Ca profesorul Schmidt și ca aviatorul Liapidevski !

Iar Ferdi, cel care se temea de apă, strigă chiar :

— Eu am să fiu ca Voronin, căpitanul !

— Și eu ca aviatorii ! strigă Indianul Grăsan. Ca Molokov !

— Atunci va trebui să-ţi dai multă silinţă, strigă Rudi, informîndu-i că Molokov a zburat de zece ori dus şi-ntors între tabără şi Vankarem şi că salvase singur viaţa a treizeci şi opt de oameni.

— Ia nu vă mai umflaţi atît în pene. Mai uşurel, se amestecă birtaşul în discuţie. Tatăl lui Jelinek nici măcar n-are de lucru. Cu ce să-l ţină la şcoală? Eh. dacă Pepi al meu ar vrea să se facă aviator, ar fi cu totul altceva!

— He-he, cum aşa? întrebă Indianul.

Dar şeful îl lămuri repede:

— Sigur! O să înveţe să zboare! Pe scări, la vale, pîrîtorul!

Domnul Lang fu de partea lui Alex.

— Dar de unde ştiţi dumneavoastră că lucrurile o să rămînă tot aşa, domnule Novak? întrebă el, sprijinindu-şi prieteneşte mîna pe umărul Indianului. Dacă tatăl lui e şomer, asta nu-i o dovadă că băiatul n-are stofă de aviator.

Şi arătă spre Pepi.

— De ce ar avea numai el drept la asta? Sînt cumva ceilalţi mai răi?

— Ce mă interesează pe mine ceilalţi? bombăni birtaşul. Fiecare să-şi vadă de-ale lui. Mie nu mi-a dăruit nimeni nimic. Ce am, am cîştigat prin muncă cinstită!

— Hrrkhum! tuşi Karl, care tocmai spăla cu o îndemînare de artist paharele de limonadă.

Domnul Lang rîse.

— Poate că într-o zi te vor interesa şi ceilalţi, stimate domnule Novak, spuse el. Ascultaţi la mine. Molokov, pilotul, n-a fost totdeauna pilot. A fost un băiat sărac, ca Alex şi ca Anton, sau ca oricare dintre copiii care locuiesc cu chirie într-o casă întunecoasă ca a dumitale. E băiatul unei ţărănci sărace din Rusia. Maică-sa, ca să-şi poată îngropa bărbatul, a trebuit să-şi vîndă ultima vacă. Asta era încă pe timpul cînd în Rusia stăpînea ţarul. Şi ce s-ar fi ales de Molokov, dacă în ţara lui totul rămînea ca odinioară? O slugă care

s-ar fi spetit muncind pentru domnul conte, ca şi părinţii lui. Sau s-ar fi dus la oraş şi ar fi ajuns muncitor într-o fabrică. Asta cînd n-ar fi fost şomer. Dar un pilot erou, la care să se uite o ţară întreagă, n-ar fi ajuns niciodată. Lucrul a fost posibil fiindcă acolo totul este al poporului...

— Domnule — se răsti birtaşul, roşu ca racul de mînie — află de la mine că localul meu este un local cuviincios. Da, dom'le. Aici nu se ţin discursuri politice! Dar, de mînie, se porni chiar el să ţină un discurs: Şi-apoi, Rusia e departe de-aici, şi ceea ce acolo se potriveşte, poate aici nu se potriveşte. Da, dom'le! Avem noi grijă aici ca copacii să nu crească pînă la cer! Avem noi grijă, dom'le, mai ales de poamele astea din strada Harrant! Fii sigur de asta. O dată porniţi pe drumul ăsta...

— Destul! îl întrerupse şoferul, încruntat şi toţi cei adunaţi în birtul „La Brînza cea Mare“, ascultară, nerăbdători să afle cum îi va răspunde Lang domnului Novak. Destul, domnule! Sigur că totul n-a fost decît o ispravă de copii naivi. Dar chestiunea mai are şi-alt aspect: Ştrengarii ăştia au înţeles ceea ce, din păcate, bătrîni ca dumneata n-au priceput încă; şi anume că cei de-acolo sînt de-ai noştri. Dacă noi toţi am înţelege asta serios şi dacă ne-am ajuta unii pe alţii, aşa cum au vrut aceşti trei copii să ajute echipajul de pe „Celiuskin“, atunci ai să te miri cît de repede se vor schimba toate. Nu, eu apăr echipajul din strada Harrant! Şi garantez pentru băieţii ăştia!

— Vezi să nu faci o afacere proastă! îl batjocori domnul Novak. S-a întîmplat ca prinsoarea cu „Celiuskinul“ să se brodească, dar că muncitorii se vor uni, nu-mi îndruga mie, căci te înşeli, dom'le! Să-i vezi o dată pă muşteriii mei, muncitorii, cît de repede ajung la păruială! Ha-ha-ha!

Atunci se amestecă şi bunica şefului, furioasă foc:

— Dumitale ţi-ar plăcea ca să rămînă totul aşa cum e, se răsti ea la birtaş. Dar odată şi odată s-or încheia socotelile şi fără de cîrciumari, domnule Novak. Şi ziua

asta am s-o apuc şi eu cît sînt de bătrînă, chiar dacă dumitale nu ţi-o veni la socoteală, fiindcă ştii că asta o să te coste mult mai mult decît siropul de zmeură şi decît cîrnăciorii de azi.

De mînie, bătrîna se sculase în picioare.

Domnul Novak îl apucă indignat pe Pepi de mînă şi dispăru cu el în bucătărie.

— Aşa! Şi-acum haideţi acasă, copii! spuse bunica din nou bine dispusă. In curînd o să vă poftesc pe toţi la cinematograf. Am auzit că vine un film nemaipomenit, cu aventuri şi fapte eroice. Nu o prostie cu detectivi. Nu! O să vedem nişte eroi, aşa cum au să ajungă copiii noştri din strada Harrant. Şi unde mai

pui că e un film adevărat, în care nimeni nu-şi pune viaţa în joc pentru bani şi reclamă. În filmul ăsta, se spune, ca pe drapelul vostru: „Unul pentru toţi şi toţi pentru unul!“ Ei, ia ghiciţi cum se numeşte filmul.

— Celiuskin! Celiuskin! strigară tinerii şi bătrînii aflaţi la birtul „Brînza cea Mare“.

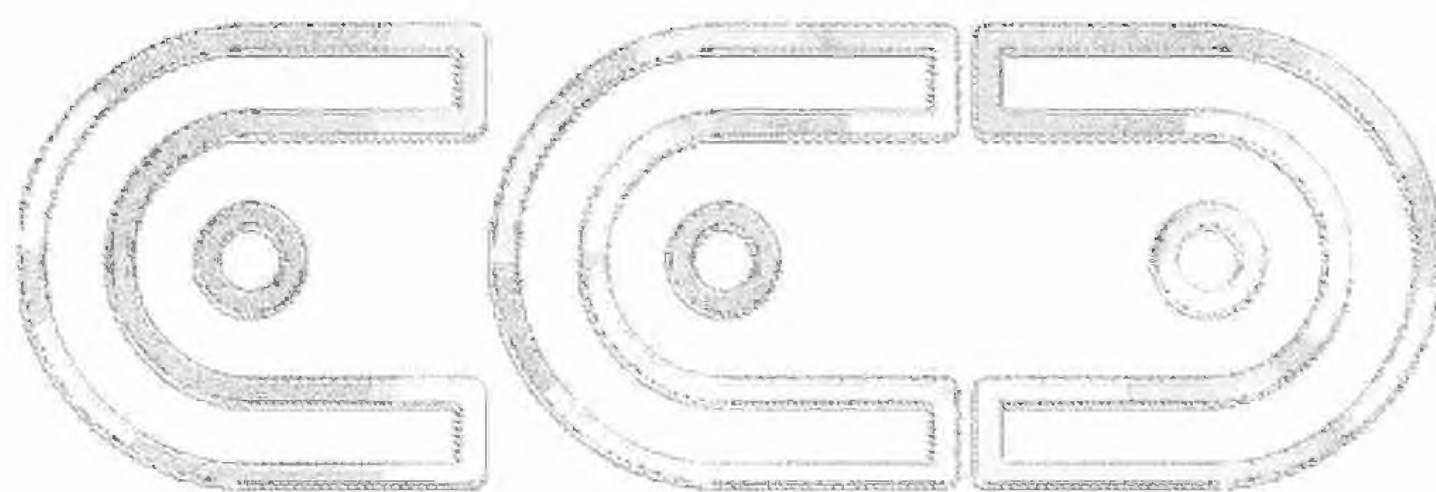
Rolli, şorecarul, începu să latre deodată, bucuros, ca şi cum ar fi înţeles şi el ce spusese bunica.

— Urraa! chiui Ferdi, năvălind pe uşă afară. Asta înseamnă că vom ajunge totuşi la Polul Nord!

Scanare și prelucrare digitală

de

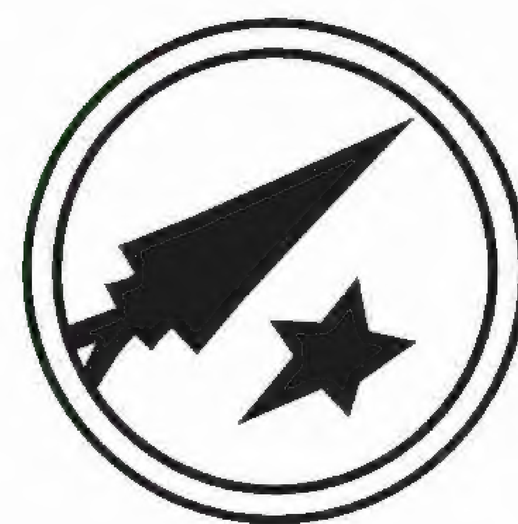
Anonim

și

CAT Graur

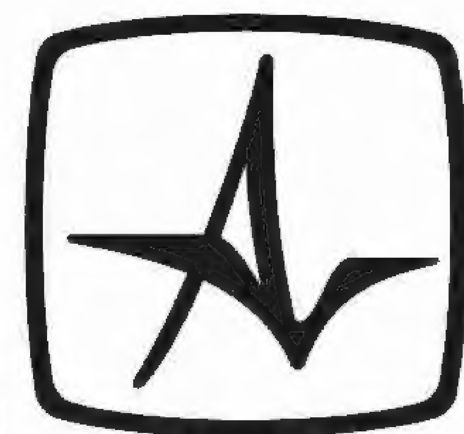

Antwerpen

2023

